STORTINGET

Dokument 15:19

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 2701–2850
12.05–26.05.2026

Innhold

2701. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. nettleierabatt, besvart av energiminister ... 11
2702. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. stans i reservasjonen for nytt strømforbruk, besvart av energiminister ... 12
2703. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. avgifter i forhold til EU, besvart av finansminister ... 13
2704. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. EØS-avtalen, og avgiftskutt, besvart av finansminister ... 14
2705. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. smittevernhensyn, besvart av helse- og omsorgsminister ... 14
2706. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. søknader om midler til sivilsamfunnsorganisasjoner som arbeider med å beskytte menneskerettighetsforsvarere, besvart av utenriksminister ... 15
2707. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. kulturminneloven, besvart av klima- og miljøminister ... 16
2708. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. politiets bruk av kunstig intelligens, besvart av justis- og beredskapsminister ... 17
2709. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. framtidige undersøkelsestillatelser etter ny minerallov, besvart av næringsminister ... 17
2710. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. rovdyrsikre beiter i Trysil og Innlandet, besvart av klima- og miljøminister ... 18
2711. Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. skoleturer til utlandet, besvart av kunnskapsminister ... 20
2712. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. ny kraftlinje fra Samnanger til Kollsnes, besvart av energiminister ... 20
2713. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. at FHS og fagmiljø innen krigens folkerett har vært involvert i utarbeidelsen av rapporten som sentral fagressurs, besvart av justis- og beredskapsminister ... 21
2714. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. sykmelding, besvart av arbeids- og inkluderingsminister ... 22
2715. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. finansieringen av Nscales planlagte KI-datasenter i Narvik, besvart av næringsminister ... 23
2716. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. krav som stilles til norske statsborgere som melder flytting tilbake til Norge etter opphold i utlandet, besvart av finansminister ... 24
2717. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. forbedret informasjonen til blant annet ungdom om at narkotika faktisk er ulovlig og svært helseskadelig, besvart av helse- og omsorgsminister ... 25
2718. Fra stortingsrepresentant Hans Edvard Askjer, vedr. kritikkverdige forhold på Trandum, besvart av justis- og beredskapsminister ... 26
2719. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. Entreprenørbedrifter med høyt dieselforbruk, besvart av energiminister ... 27
2720. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. utredningen «Redningstjenestens rolle i krise og krig», besvart av justis- og beredskapsminister ... 28
2721. Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. forestillinger som inneholder nakenhet, besvart av kultur- og likestillingsminister ... 29
2722. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. at manglende kapasitet på jernbanen blir erstattet med for eksempel busser, besvart av samferdselsminister ... 30
2723. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. vedlikeholdet av Seahawk, besvart av forsvarsminister ... 31
2724. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. nødpass på Bergen lufthavn Flesland etter 18. mai, besvart av justis- og beredskapsminister ... 31
2725. Fra stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse, vedr. merkeordning for alkoholholdig drikk, besvart av helse- og omsorgsminister ... 32
2726. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. å fremme forslag om grunnrenteskatt på småkraft, besvart av finansminister ... 33
2727. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. reduksjon i bompengekostnadene på strekningen E39 Mandal- Kristiansand, besvart av samferdselsminister ... 33
2728. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. barnevernsansvar for batn som ankommer Oslo lufthavn Gardermoen, besvart av barne- og familieminister ... 34
2729. Fra stortingsrepresentant Sebastian Saltrø Ytrevik, vedr. Norges to farligste planoverganger, på Larvik stasjon, besvart av samferdselsminister ... 35
2730. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. styrke flytilbud i distriktene, besvart av samferdselsminister ... 36

side

2731. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. dumping av ammunisjon i Mjøsa, besvart av klima- og miljøminister ... 37
2732. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. planting av skog på egnede nye arealer som et kostnadseffektivt klimatiltak, besvart av landbruks- og matminister ... 38
2733. Fra stortingsrepresentant Morgan Langfeldt, vedr. den digitale infrastrukturen for norsk immateriell kulturarv, besvart av kultur- og likestillingsminister ... 39
2734. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. om vi er avhengige av at ERTMS er i drift før nye Horten stasjon åpner, besvart av samferdselsminister ... 40
2735. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. praksisen og regelverket for behandling av søknader om sykkelritt på offentlig vei, besvart av samferdselsminister ... 41
2736. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. individuell behandling av asylsaker, besvart av justis- og beredskapsminister ... 41
2737. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. å sikre at barn i delt omsorg over nordiske grenser får opprettholde kontakt med begge foreldre i fremtidige kriser, besvart av barne- og familieminister ... 42
2738. Fra stortingsrepresentant Remi Sølvberg, vedr. dobbeltsporprosjektet Sandbukta–Moss–Såstad, besvart av samferdselsminister ... 43
2739. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. bruken av Pakkeforløp hjem for kreft, besvart av helse- og omsorgsminister ... 43
2740. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Bilforskriften, besvart av samferdselsminister ... 45
2741. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. strekningen Røyskår-Rom på gamle E39, besvart av samferdselsminister ... 45
2742. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. sidemålsundervisninga, besvart av kunnskapsminister ... 46
2743. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. energikartleggingsforskriften, besvart av energiminister ... 47
2744. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. endringer i toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester, besvart av kommunal- og distriktsminister ... 48
2745. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. seksuell trakassering og overgrep i travsporten, besvart av landbruks- og matminister ... 49
2746. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. netto samfunnsnytte for jernbaneprosjektene Follobanen, Moss stasjon og dobbeltspor Haug - Seut, besvart av samferdselsminister ... 50
2747. Fra stortingsrepresentant Tom Staahle, vedr. oversikt over pris- og lønnsvekst i Republikken Tsjad de siste fem årene, besvart av finansminister ... 50
2748. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. nedleggelse av ultralydutdanningen for jordmødre ved NTNU, besvart av helse- og omsorgsminister ... 51
2749. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. begrunnelsen for at "Kollektivstudie for Østlandet" tar utgangspunkt i at jernbaneprosjektet "Flere tog på Østfoldbanen (Haug-Seut)" allerede er gjennomført, besvart av samferdselsminister ... 52
2750. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. klagesakene om legemiddelbehandling for ALS-pasienter, besvart av helse- og omsorgsminister ... 53
2751. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. seter som vart i gjennomsnitt vart tilbydd på strekningane Lillehammer-Oslo, Fredrikstad-Oslo og Sandefjord-Oslo i 2025, besvart av samferdselsminister ... 54
2752. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. togsystemet på Østlandet, besvart av samferdselsminister ... 56
2753. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. matproduksjon, besvart av landbruks- og matminister ... 56
2754. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. Irans massakrering av egne innbyggere, besvart av utenriksminister ... 57
2755. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Matsentralen Norge, besvart av finansminister ... 58
2756. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsen, vedr. hjelp til barn med alvorlig spisevegring og spiseforstyrrelser, besvart av barne- og familieminister ... 59
2757. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. andel av AAP som utbetales til personer med innvandrerbakgrunn, besvart av arbeids- og inkluderingsminister ... 61
2758. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. utviklingen i kontantstøttemottakere, besvart av barne- og familieminister ... 61
2759. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. hurtigarbeidende ekspertgruppe som skal utrede hvordan pasienter med alvorlig sykdom, besvart av helse- og omsorgsminister ... 62

side

2760. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. kostnadsanslag og og samfunnsnytten til prosjekta etter overskridingane på følgjande prosjekt, jernbaneutbygginga i Moss, Follobanen og Fornebubanen, besvart av samferdselsminister ... 63
2761. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. krav om nullutslipp i alle offentlige bygg og anleggskontrakter frå 1/1-2027, besvart av klima- og miljøminister ... 64
2762. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. felles fiskeri- og havbruksdirektorat, besvart av fiskeri- og havminister ... 66
2763. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. avvikling av norsk olje og gassnæring, besvart av energiminister ... 66
2764. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. Kystverket har gitt Forsvarets forskingsinstitutt (FFI), besvart av fiskeri- og havminister ... 67
2765. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. ny anskaffelsesavtale for ANPR-enheter, besvart av justis- og beredskapsminister ... 68
2766. Fra stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund, vedr. der barn og unge blir utsatt for seksuell trakassering og overgrep, besvart av landbruks- og matminister ... 69
2767. Fra stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund, vedr. der barn og unge blir utsatt for seksuell trakassering og overgrep, besvart av landbruks- og matminister ... 69
2768. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. økninger i gebyr for våpenforhandlingen, besvart av justis- og beredskapsminister ... 70
2769. Fra stortingsrepresentant Harry Valderhaug, vedr. besøksbidrag, besvart av næringsminister ... 71
2770. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. forskriftskravene for ansettelse av lærere, besvart av kunnskapsminister ... 72
2771. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. å stoppe sykkelrittet Trondheim-Oslo noen få uker før start, besvart av samferdselsminister ... 73
2772. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. Statsforvalter i Agder, besvart av kommunal- og distriktsminister ... 74
2773. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. tunnelvifter, besvart av samferdselsminister ... 75
2774. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. alkoholsal, besvart av helse- og omsorgsminister ... 76
2775. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. personer med demens, besvart av kultur- og likestillingsminister ... 77
2776. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. eierskap bak norske minerallisenser og krav ved tildeling av undersøkelsesretter, besvart av næringsminister ... 78
2777. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. å gjennomgå regelverket og praktiseringen av krav til ledsagelse ved transport av lang last, besvart av samferdselsminister ... 80
2778. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. økt bruk av SOV mot bemannede innretninger, besvart av energiminister ... 81
2779. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. bedrifter som ønsker å investere i solceller og batterier, besvart av energiminister ... 81
2780. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. Lista Renewable Energy Park, besvart av kommunal- og distriktsminister ... 82
2781. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. andelen personer med minoritetsbakgrunn som fullfører førstegangstjeneste, besvart av forsvarsminister ... 83
2782. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. nytt henteekteskap for dømte for mishandling av tidligere ektefelle, besvart av justis- og beredskapsminister ... 84
2783. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. Styrkeprøven mellom Trondheim og Oslo, besvart av samferdselsminister ... 84
2784. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. regelverket for blodgivning, besvart av helse- og omsorgsminister ... 85
2785. Fra stortingsrepresentant Tor Mikkel Wara, vedr. Innovasjon Norge, besvart av næringsminister ... 86
2786. Fra stortingsrepresentant Tor Mikkel Wara, vedr. garanti for lavrisikolån fra Innovasjon Norge til bedrifter i andre tilfeller enn Morrow, besvart av næringsminister ... 87
2787. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. EUs arktiske politikk, besvart av utenriksminister ... 88

2788. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. at selskapet Georgine Wind får 331,8 millioner kroner i statsstøtte gjennom Enova til et prosjekt med én enkelt havvindturbin, besvart av klima- og miljøminister 89
2789. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. å innføre beboerrabatt på flyreiser til og fra Svalbard, besvart av samferdselsminister 89
2790. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. norske bistands- og solidaritetsorganisasjoner, besvart av utviklingsminister 90
2791. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. ansatte i Nav som saksbehandlere innen arbeid med sykemeldinger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister 91
2792. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. en konkret og etterprøvbar gjennomgang av SNOs kontrollpraksis i reindriftsområder, besvart av klima- og miljøminister 92
2793. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. omorganiseringen ved Innlandet politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister 93
2794. Fra stortingsrepresentant Tom Staahle, vedr. oppfølging som sikrer klagernes rettigheter, besvart av helse- og omsorgsminister 94
2795. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. at Helse Sør-Øst tar på seg ansvaret for lavt belegg slik helseforetaket tidligere har kommunisert, besvart av helse- og omsorgsminister 95
2796. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. passkøer, besvart av justis- og beredskapsminister 96
2797. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. effektene av petroleumsaktivitet i Nordsjøen, besvart av klima- og miljøminister 97
2798. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. vold mot småbarn, besvart av helse- og omsorgsminister 98
2799. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. utslippene fra oppdrettsnæringen i fjordene i Nord-Norge, besvart av klima- og miljøminister 98
2800. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. Statsforvalteren, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister 99
2801. Fra stortingsrepresentant Erna Solberg, vedr. prosjekter for å bekjempe plastforurensning og marin forsøpling i utviklingsland, besvart av utviklingsminister 100
2802. Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. Trønderbanen, besvart av samferdselsminister 101
2803. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. en menneskerettighetforsvarer, besvart av justis- og beredskapsminister 101
2804. Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. «høylytte iranere», besvart av utenriksminister 102
2805. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. bruer, besvart av samferdselsminister 103
2806. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. raskere behandling av store industriprosjekter, besvart av klima- og miljøminister 114
2807. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. ny opplæringslov, besvart av kunnskapsminister 115
2808. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. styrkede og mer treffsikre rammevilkår for musikkfrivilligheten, besvart av kultur- og likestillingsminister 116
2809. Fra stortingsrepresentant Ingrid Liland, vedr. at NVE i kraftmarkedsanalysen fra mai 2026 ikke har analysert virkningen av Norgespris på strømforbruket, besvart av energiminister 117
2810. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. at sykehusene må rydde klar 7000 sengeplasser dersom det blir krig i Norge, besvart av helse- og omsorgsminister 118
2811. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. batteristrategien som regjeringen publiserte sommeren 2022, besvart av næringsminister 119
2812. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. å flytte kvinnelige innsatte fra "Bredtveit" på Ullersmo, besvart av justis- og beredskapsminister 119
2813. Fra stortingsrepresentant Haagen Poppe, vedr. å innhente underskrifter fra alle foresatte for at elever på baker- og konditorfaget skal få smake på iskrem, besvart av helse- og omsorgsminister 120
2814. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. reaksjoner mot den israelske regjeringa, besvart av utenriksminister 121
2815. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. plan- og bygningsloven § 27-4, besvart av kommunal- og distriktsminister 122
2816. Fra stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen, vedr. at legeforeningen er svært bekymret for stabiliteten i fastlegeordningen, besvart av helse- og omsorgsminister 123

2817. Fra stortingsrepresentant Kari Sofie Bjørnsen, vedr. øve på krisesituasjoner i energisektoren, besvart av energiminister 124
2818. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. hovedredningssentralen, besvart av justis- og beredskapsminister 125
2819. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. Mattilsynet, besvart av landbruks- og matminister 125
2820. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. representantforslag om bedre tjenester for innbyggerne gjennom mindre statlig detaljstyring, besvart av kommunal- og distriktsminister 127
2821. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. E39 Kristiansand-Mandal, besvart av samferdselsminister 128
2822. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. en uavhengig, helhetlig gjennomgang av barnevernet, besvart av barne- og familieminister 128
2823. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. å få på plass raskere og mer automatisert utbetaling av sykepenger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister 130
2824. Fra stortingsrepresentant Remi Sølvberg, vedr. Bane Nor som vil bygge et 100 meter høy bygning på Oslo S, besvart av samferdselsminister 131
2825. Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. tilstrekkelige ressurser til politiet til å håndtere konsekvensene av regjeringens beslutning om skjenkefrislipp, besvart av justis- og beredskapsminister 132
2826. Fra stortingsrepresentant Marthe Hammer, vedr. at de superrike må pålegges en minimumsskatt på 2 % av deres reelle formue uten noe unntak, besvart av finansminister 133
2827. Fra stortingsrepresentant Remi Sølvberg, vedr. å sikre rask og nasjonal innføring av Statens vegvesens nye fartsgrensekriterier, besvart av samferdselsminister 133
2828. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. utdanningen av ultralydjordmødre ved NTNU, besvart av helse- og omsorgsminister 134
2829. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. kjøp av tjenester fra private i Helse Sør-Øst, besvart av helse- og omsorgsminister 135
2830. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. personer med alkoholproblemer, besvart av helse- og omsorgsminister 136
2831. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. godkjenning av helsepersonell med utdanning fra land utenfor EØS, besvart av helse- og omsorgsminister 137
2832. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Skatteetaten og merverdiavgift, besvart av finansminister 138
2833. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. skadeerstatningsloven, besvart av justis- og beredskapsminister 139
2834. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. barnehageplass, besvart av kunnskapsminister 140
2835. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Samferdsleinvesteringer på Østlandet, besvart av finansminister 141
2836. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. bostøtte, besvart av arbeids- og inkluderingsminister 142
2837. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. kostnadene til tolk seg i forhold til språktolk og tegnspråktolk, besvart av arbeids- og inkluderingsminister 143
2838. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. dyrevelferdsloven, besvart av landbruks- og matminister 144
2839. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. kvikksølvnivåer i Oslofjorden, besvart av klima- og miljøminister 146
2840. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsen, vedr. personer med alvorlig kognitiv funksjonsnedsettelse og omfattende hjelpebehov, besvart av justis- og beredskapsminister 146
2841. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. ordning for Varhaug-ofra, besvart av helse- og omsorgsminister 147
2842. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. tilknytning til fremmede makters etterretning, besvart av justis- og beredskapsminister 148
2843. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. Ukraina-støtte, besvart av forsvarsminister 149
2844. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. EØS-etterslepet og gjennomføringsetterslepet i Norge, besvart av utenriksminister 150
2845. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. kritiske og strategiske råmaterialer fra industrielle sidestrømmer i Norge, besvart av næringsminister 151
2846. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. status i planarbeidet for strekningen E-18 Retvet-Vinterbro, besvart av samferdselsminister 152

2847. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Eksfin, besvart av næringsminister.....153
2848. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. bakgrunnene for at finansministeren hevdar at folk har fått bedre råd, besvart av finansminister.....153
2849. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. VTA-plass, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....154
2850. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. hoppeslott, besvart av samferdselsminister.....155

Oversikt over spørsmålsstillere og besvarte spørsmål (2701 - 2850) for sesjonen 2025-2026

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
V Venstre
FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti

Abrahamsen, Stig Atle (FrP)	2816
Almeland, Grunde (V)	2735
Amundsen, Per-Willy (FrP)	2720, 2723
Andersen, Alf Erik (FrP)	2717, 2727, 2780, 2821, 2849
Askjer, Hans Edvard (KrF)	2718
Aydar, Seher (R)	2714
Bastholm, Une (MDG)	2838, 2839
Bentzen, Bent-Joacim (Sp)	2713, 2730, 2762, 2818
Bjørnsen, Kari Sofie (H)	2817
Eidsvoll, Sunniva Holmås (SV)	2770
Eilertsen, Kristian August (FrP)	2750, 2759, 2830, 2831
Farahmand, Mahmoud (H)	2781
Fredlund, Anne Lise Gjerstad (SV)	2766, 2767
Gulati, Himanshu (FrP)	2754, 2842, 2843
Gustavsen, Liv (FrP)	2756, 2840
Haltbrekken, Lars (SV)	2709, 2712, 2775, 2792, 2847
Hammer, Marthe (SV)	2826
Hauan, Anne Grethe (FrP)	2841
Hjemdal, Silje (FrP)	2745, 2755, 2832, 2833
Hoksrud, Bård (FrP)	2740, 2741, 2771, 2773
Høyer-Berntsen, Mirell (SV)	2706, 2739, 2803, 2812
Indgaard, Oda (MDG)	2802
Jensen, Siren Julianne (MDG)	2784, 2799
Johnsen, Tor André (FrP)	2732, 2753
Kristiansen, Jørgen H. (KrF)	2719, 2807, 2808, 2844, 2845
Krokeide, Finn (FrP)	2708, 2731, 2765, 2793
Langfeldt, Morgan (FrP)	2733
Larsen, Erlend (H)	2722, 2734, 2796, 2819
Lie, Kathy (SV)	2748
Lien, Geir Inge (Sp)	2746, 2805
Liland, Ingrid (MDG)	2809
Linnestad, Anne Kristine (H)	2749, 2777, 2789, 2846
Listhaug, Sylvi (FrP)	2811
Lossius, Jorunn Gleditsch (KrF)	2822, 2850
Lønseth, Mari Holm (H)	2768, 2783
Laabak, Bjørnar (FrP)	2757, 2758, 2836, 2837
Marhaug, Sofie (R)	2715
Melby, Guri (V)	2834
Moxnes, Bjørnar (R)	2814
Nilsen, Marius Arion (FrP)	2763, 2772
Njåstad, Helge André (FrP)	2724, 2737, 2815, 2835
Nordtug, Julia Brännström (FrP)	2791
Nyholt, Hege Bae (R)	2742
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	2806

Poppe, Haagen (H)	2813
Raja, Abid (V)	2787, 2823
Røse, Ida Lindtveit (KrF)	2725
Sande, Erling (Sp)	2774
Sayed, Jonas Andersen (KrF)	2705, 2707, 2790
Sivertsen, Kristoffer (FrP)	2701, 2702, 2788, 2810
Sjursæther, Frøya Skjold (MDG)	2779, 2797
Solberg, Erna (H)	2801
Stokkebø, Aleksander (H)	2726, 2778
Stordalen, Morten (FrP)	2743
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	2776
Stuestøl, Julie E. (MDG)	2736
Staahle, Tom (FrP)	2747, 2794
Sve, Frank Edvard (FrP)	2703, 2704, 2760, 2761, 2848
Sølvberg, Remi (R)	2738, 2824, 2827
Toppe, Kjersti (Sp)	2828, 2829
Trellevik, Ove (H)	2751, 2752, 2764, 2820
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	2728, 2798
Valderhaug, Harry (KrF)	2769
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	2710, 2795
Wara, Tor Mikkel (FrP)	2785, 2786
Wiborg, Erlend (FrP)	2716, 2744, 2782, 2800
Ystebø, Joel (KrF)	2711, 2721, 2804, 2825
Ytrevik, Sebastian Saltrø (FrP)	2729

STORTINGET

Dokument 15:19

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2701

Innlevert 20. april 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen
Besvart 19. mai 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvor mye har henholdsvis forbrukere, næringsliv og industri med nettleierabatt betalt totalt i nettleie de siste fem årene, samt hvor mye nettleierabatt er gitt totalt de siste fem årene og hvor mye er totalt betalt i nettleie i samme periode, hvorpå det for første del av spørsmålet bes om at beløpene spesifiseres gruppevis og for hvert enkeltår?

Begrunnelse:

Det grønne skiftet er dyrt og kostbart. Samtidig som det bygges ut nytt nett og gjøres oppgraderinger gis det en industrirabatt nettleie. Konsekvensen av at noen betaler mindre nettleie, er at andre må betale mer.

Svar:

Nettselskapene er naturlige monopoler og er derfor underlagt inntektsregulering. Inntektsreguleringen for nettselskapene er utformet slik at nødvendige kostnader ved å drifte, utnytte og utvikle nettet over tid dekkes inn gjennom inntektsrammene. Inntektsrammene fastsettes av Reguleringsmyndigheten for energi (RME). Nettselskapene får sine inntekter gjennom nettleien som nettkundene betaler. Statnett får også gebyrinntekter for avregningsansvaret og flaskehalsinntekter.

I tabell 1 gis en oversikt over total innbetalt nettleie for alle nettnivå for gruppene «husholdninger og fritidsboliger» og «industri og næringsliv» i perioden 2020-2024. Tallene i tabellen er innhentet fra RME, og 2024 er siste år RME har tilgjengelig nettleiestatistikk. RME har ikke data tilgjengelig som gjør det mulig å kategorisere innbetalt nettleie i kategoriene «forbrukere», «næringsliv» og «industri med nettleierabatt», slik representanten etterspør.

Tabell 1: Total innbetalt nettleie fra hhv. husholdninger og fritidsboliger, og industri og næring i perioden 2020-2024. I løpende mrd. kroner. Ekskl. avgifter. Kilde: RME.

	2020	2021	2022	2023	2024	Sum 2020-2024
Total nettleie husholdninger og fritidsboliger	13,5	13,3	13,3	14,7	17,4	72,2
Total nettleie industri og næring	9,9	10,2	11,4	9,9	11,9	53,3

I tabell 2 gis en oversikt over total innbetalt nettleie for transmisjonsnettet for henholdsvis «alminnelig forbruk» og «stort forbruk» i perioden 2020-2024 innhentet fra Statnett. «Stort forbruk» er enkeltbedrifter med effe-

ktuttak over 15 MW og årlig kraftforbruk over 100 GWh. «Alminnelig forbruk» er alle forbrukskunder som ikke faller inn under definisjonen av stort forbruk.

Det følger av forskrift for omsetningskonsesjonærer § 13-1 bokstav e at nettleien kan differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold. I dagens nettleiemodell for transmisjonsnettet får forbrukskundene i gruppen «stort forbruk» 50 pst. reduksjon i nettleien. For perioden 2020-2024 utgjør dette ifølge Statnett om lag 1,7 mrd. kroner for forbrukskundene i gruppen «stort forbruk».

*Tabell 2: Total innbetalt nettleie i transmisjonsnettet for hhv. stort forbruk og alminnelig forbruk i perioden 2020-2024.I løpende mrd. kroner. Ekskl. avgifter. Kilde: Statnett. *Forbrukstariffen ble satt til null i 2023 grunnet høye flaskehalsinntekter.*

	2020	2021	2022	2023*	2024	Sum 2020-2024
Stort forbruk	0,6	0,6	0,2	-	0,6	2
Alminnelig forbruk	5,2	3,9	1,1	-	3,6	13,8
Sum	5,8	4,5	1,3	-	4,1	15,7

SPØRSMÅL NR. 2702

Innlevert 22. april 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen

Besvart 19. mai 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Mener statsråden det er akseptabelt med en stans i reservasjonen for nytt strømforbruk og vil statsråden gripe inn?

Begrunnelse:

NTB skriver 22. april at Statnett har innført midlertidig stans i reservasjoner for nettkapasitet til alt nytt strømforbruk over 5 MW nord for Svartisen. Statnett reduserer også grensen for vanlig forbruk fra 5 MW til 1 MW i Øst-Finnmark.

Svar:

Statnett har stanset ytterligere reservasjoner fra større forbruk fra Svartisen og nordover for å sikre strømforsyningen og vekst i vanlig forbruk. Små og mellomstore bedrifter skal fortsatt få tilknytte seg nettet som før. Beslutningen om en midlertidig stopp i reservasjoner gjelder som hovedregel større etableringer over 5 MW. Typisk forbruk på 5 MW er en større industribedrift (sementproduksjon/kjemisk industri), større landbaserte oppdrettsanlegg, eller landstrøm til cruiseskip.

I Lofoten, Vesterålen og harstadregionen og i Øst-Finnmark har Statnett imidlertid sett seg nødt til å nedjustere grensen til 1 MW. Typisk forbruk på 1 MW er en liten industribedrift, en større skole eller offentlig bygg. I Lofoten, Vesterålen og harstadregionen har Statnett som mål å heve grensen senest i 2028. I Øst-Finnmark jobber Statnett med flere tiltak som vil øke nettkapasiteten og som etter planen skal være på plass i 2032.

Mange bedrifter ønsker å etablere seg og utvikle seg i nord. Statnett har allerede reservert nettkapasitet for en betydelig forbruksvekst i området nord for Svartisen. Dette er forbruksvekst som følge av verdiskaping og arbeidsplasser. Prosjekter som allerede har fått reservere kapasitet får beholde denne. Samtidig innebærer Statnetts beslutning at kapasitet som frigjøres dersom prosjekter som har fått reservere kapasitet faller fra, ikke vil omfordeles til prosjekter i kapasitetskø. Det er nettet og tilgjengelig effekt fra produksjon i nettets høylasttimer som begrenser hvor mye forbruket kan øke.

Nettutbygging er store investeringer som tar tid og koster penger. Derfor er det viktig at vi bygger nok nett på riktig sted til rett tid. Jeg forventer at Statnett gjør sitt

ytterste for å ha framgang i arbeidet med å styrke forsyningsevnen i kraftsystemet fra Svartisen og nordover. Tiltak som må vurderes inkluderer nettforsterkninger fra sør (Helgeland) via Ofoten eller via Harstad/Vesterålen, og fra øst (Sverige). Arbeidet er høyt prioritert, og regjeringen følger det tett. Det er helt nødvendig at Statnett øker kapasiteten i nord.

Samtidig legger Statnett og de regionale nettselskapene i Nord-Norge nord for Svartisen til rette for en vekst på om lag 60 prosent sammenlignet med dagens maksimale forbruk i regionen på om lag 1 500 MW.

Små og mellomstore bedrifter skal fortsatt få tilknytte seg nettet som før. Beslutningen om en midlertidig stopp i reservasjoner gjelder som hovedregel større etableringer over 5 MW. Typisk forbruk på 5 MW er en større industribedrift (sementproduksjon/kjemisk industri), større landbaserte oppdrettsanlegg, eller landstrøm til cruiseskip. I Lofoten, Vesterålen og harstadregionen og i Øst-Finnmark har Statnett imidlertid sett seg nødt til å nedjustere grensen til 1 MW. Typisk forbruk på 1 MW er en liten industribedrift, en større skole eller offentlig bygg. I Lofoten, Vesterålen og harstadregionen har Statnett som mål å heve grensen senest i 2028. I Øst-Finnmark jobber Statnett med flere tiltak som vil øke nettkapasiteten og som etter planen skal være på plass i 2032.

SPØRSMÅL NR. 2703

Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve
Besvart 13. mai 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan statsråden forklare korleis dette fungerar når finansministeren og regjeringa ved fleire høver dei siste åra har sett OPP avgiftene, grunnrenteskatt, CO_2-avgifta som etter finansministeren sin påståtte logikk såleis også ville medføre forskjellsbehandling overfor resten av EU, og spørsmålet vart også stilt i spørjetimen uten svar frå statsråden, og har finansministeren sendt ut krav om tilbakebetaling frå EU til Norsk næringsliv med bakgrunn i forskjellsbehandling av eige næringsliv med grunnlag i auker i avgiftene?

Grunngjeving:

I svar til underteikna i siste muntlege spørjetime, hevda statsråden at kutt i CO_2-avgifta for drivstoff kunne være forskjellsbehandling av næringslivet, og såleis fare for at næringslivet måtte tilbakebetale kutt i avgiftene.

Svar:

EØS-avtalen inneholder ingen plikt til å harmonisere norske skatte- og avgiftsregler med EUs forordninger og direktiver. Norge står dermed fritt til å bestemme hva det skal betales avgift av.

EØS-avtalens generelle bestemmelser om de fire friheter og forbudet mot statsstøtte setter imidlertid klare begrensninger på innholdet i de norske skatte- og avgiftsreglene. EØS-avtalen artikkel 61(1) oppstiller forbud mot tiltak som innebærer statsstøtte. Generelle endringer i avgiftsnivå innebærer ikke statsstøtte. Statsstøtterettslige spørsmål kan imidlertid oppstå dersom produkter eller sektorer behandles ulikt. For eksempel kan redusert avgiftssats for kun én sektor være statsstøtte for de virksomhetene som dermed favoriseres.

I utgangspunktet skal ulovlig støtte tilbakebetales. Departementet har ikke tatt initiativ til å kreve støtten tilbakebetalt. Dersom EFTAs overvåkingsorgan (ESA) tar opp saken, kan det imidlertid bli nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 2704

Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve
Besvart 15. mai 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan finansministeren forklare, at når Ap-regjeringa fremmar kutt i avgifter, slik som regjeringa sitt forslag til statsbudsjettet på kutt av elavgifta til over 4 milliard kr, kvifor gjekk då ikkje finansministere ut og nærmest truga Stortinget med EØS avtalen, truga med ulovleg vedtak og at bedriftene liksom måtte betale attende disse kutta i el- avgifta, og kvifor argumenterte ikkje finansministeren den gongen for at disse kutta i el-avgifta liksom var forskjellsbehandling, pga. nullutslippskøyretøy kontra drivstoff i næring?

Grunngjeving:

I siste muntlege spørjetimen i Stortinget, hevda finansministeren at kutt i CO_2-avgifta kunne vere forskjellsbehandling, og dermed fare for at kutta måtte betalast tilbake som ulovleg vedtak.

Det ligg etter grunnlova sin paragraf § 75 å fastsette skattar og avgifter, og det kan umulig vere slik at grunnlova KUN gjelder auke av avgifter og ikkje det motsette.

Enda verre blir det å hevde at EØS-avtalen går foran Grunnlova i Norge. Då er vi verkeleg ille parkert. Og, enda verre er det at andre EU land glatt setter ned sine avgifter, også betydleg på drivstoff der dei hevdar dette ikkje er noko problem, utan eit PIP om at næringslivet må betale tilbake eller at dette er brudd på si eiga Grunnlov.

-Men, her i landet er Ap meir katolsk enn paven og påfører vårt land sjølvskadar ved å herse med vår eiga befolkning og næringslivet, og påføre ekstrautgifter på vårt eige næringsliv heilt utan skamme seg, i eit land som vassar i pengar langt opp etter øyrene.

I budsjettet for 2026 kutta regjeringa i nettleiga med milliardbeløp, og tidligare då SP gjekk ut av regjering innførte regjeringa Norgespris på strøm.

Merkeleg nok har ikkje finansministeren krisemaksimert disse kutta av avgifter, og heller ikkje truga Stortinget med at dette var ulovlege vedtak eller forskjellsbehandling.

Svar:

Som omtalt i mitt svar på ditt spørsmål nr. 2703 til skriftlig besvarelse, inneholder EØS-avtalen ingen plikt til å harmonisere norske skatte- og avgiftsregler med EUs forordninger og direktiver. Vi er imidlertid bundet av EØS-avtalens generelle forbud mot å gi statsstøtte.

Generelle avgiftsøkninger/-lettelser innebærer ikke statsstøtte og kan dermed innføres uten hinder av EØS-avtalen. Selektive avgiftsendringer, dvs. endringer som medfører at enkelte sektorer/produkter får en avgiftsmessig fordel som andre sektorer/produkter ikke får, vil fort bli ansett for å innebære statsstøtte. Tiltakene må vurderes konkret. Reduksjonen i elavgiften fra 1. januar 2026 var generell og innebar dermed ikke statsstøtte. Dette i motsetning til reduksjonene i CO_2-avgiften – som gjaldt kun enkelte produkter og anvendelsesområder.

I mitt svar på spørsmål nr. 2498 fra stortingsrepresentant Tuva Moflag til skriftlig besvarelse, redegjorde jeg for at flere av de endringene i CO_2-avgiften som Stortinget vedtok 26. mars 2026, etter all sannsynlighet innebærer statsstøtte. For andre tiltak kan statsstøttevurderingen gi en annen konklusjon.

SPØRSMÅL NR. 2705

Innlevert 7. mai 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed
Besvart 19. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at smittevernhensyn blir ivaretatt i offentlige sykehus når helt grunnleggende hygienetiltak i ansattgarderober, som forsvarlig håndtering av brukt arbeidstøy og håndklær, blir avvist av økonomiske årsaker?

Begrunnelse:

Det er kommet frem alvorlige opplysninger om mangelfulle hygieneforhold i ansattgarderober ved Stavanger universitetssykehus. Ifølge interne henvendelser har det over lang tid manglet enkle og nødvendige løsninger for håndtering av brukt arbeidstøy og håndklær. Resultatet er at brukt tekstil blir liggende åpent i garderober over tid, med lukt, mulig smittefare og det jeg mener er et uakseptabelt arbeidsmiljø som konsekvens.

Forholdene skal være meldt inn gjentatte ganger gjennom interne avvikssystemer og også ha vært behandlet på ledernivå. Likevel skal nødvendige tiltak ha blitt vurdert som for kostbare. Det er vanskelig å forstå at et sykehus ikke skal ha råd til grunnleggende tiltak for hygiene. Det er absurd å ha lapper hengende med "vask hendene", samtidig som de ansatte opplever at helt grunnleggende smitteverntiltak ikke prioriteres.

Det er derfor behov for å få klarhet i hvordan statsråden følger opp sitt overordnede ansvar for at norske sykehus har forsvarlige rammer for smittevern, og om han vil følge opp med økonomiske midler for å sikre dette.

Svar:

Helse Vest RHF opplyser at Stavanger universitetssykehus har en etablert ordning for håndtering av arbeidstøy og håndklær. Ordningen innebærer at alt av arbeidstøy skal leveres tilbake i egne tøyautomater. Her har helseforetakene en avtale med en ekstern tekstilleverandør. Håndklær er ikke en del av denne avtalen. Ansatte som trenger håndklær i jobben, får dette via sin egen avdeling og skal levere det tilbake der. Sykehuset håndterer svært store mengder tekstiler, og for at systemet skal fungere er det avgjørende at tekstiler leveres tilbake på riktig sted. Helse Vest RHF opplyser videre at Helse Stavanger HF de siste årene har hatt kostnader opp mot 800 000 kroner knyttet til at arbeidstøy ikke er blitt registrert innlevert.

Helse Vest RHF understreker samtidig at situasjonen slik den er nå, med opphopning av arbeidstøy og håndklær, ikke er tilfredsstillende, og at Helse Stavanger HF arbeider med tiltak for å håndtere dette.

SPØRSMÅL NR. 2706

Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen
Besvart 20. mai 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at Norad har ressursene som er nødvendige for å få ferdigbehandlet søknader om midler til sivilsamfunnsorganisasjoner som arbeider med å beskytte menneskerettighetsforsvarere, i tide til å unngå at organisasjoner og deres lokale partnere som arbeider med å beskytte menneskerettighetsforsvarere ikke påføres uopprettelig skade?

Begrunnelse:

Høsten 2025 lyste Norad ut midler rettet mot sivilsamfunnsorganisasjoner som arbeider med å beskytte menneskerettighetsforsvarere og styrke deres arbeid. Utlysningen omfatter inntil 600 millioner kroner over fire år, fordelt på maksimalt 20 avtaler.

Utlysningen var åpen for internasjonale, regionale og norske organisasjoner med virksomhet i minimum fem ODA-kvalifiserte land. At en slik utlysning ville generere et høyt antall søknader, burde vært forutsigbart. Nærmere 600 søknader ble sendt inn, og Norad har selv erkjent at de mangler kapasitet til å behandle søknadsmengden.

På sine nettsider oppga Norad opprinnelig at tildelinger skulle bli kommunisert i februar/mars 2026. Nå, i mai, er fristen forskjøvet til 31. mai, men Norad tar samtidig forbehold om at "ytterligere forsinkelser kan forekomme".

Konsekvensene av denne forsinkelsen får helt reelle konsekvenser for menneskerettighetsforsvarere. Blant søkerne er organisasjoner som i årevis har drevet prosjekter finansiert over den samme budsjettposten, og der eksisterende avtaler utløp for flere måneder siden: De har med andre ord stått uten prosjektmidler siden februar. Lokale partnere i land der menneskerettighetsforsvarere lever under direkte trusler har ikke midler til å fortsette arbeidet og betale løpende utgifter til lønninger og husleie. Mange må si opp ansatte og stenge ned. For hver måned som går øker risikoen for at nettverk og kompetanse, som

Norge har investert betydelige ressurser i å bygge opp over en årrekke, forsvinner og forsvinner.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at tilskuddsmidler skal forvaltes forsvarlig, effektivt og i tråd med gjeldende regelverk. I 2024 ble flere oppgaver overført fra Utenriksdepartementet til Norad for å sikre profesjonalisering av norsk bistand. I tråd med denne reformen forvalter nå Norad støtten til menneskerettighetsarbeidet. Utenriksdepartementet har jevnlig styringsdialog med Norad for å sikre at målene i Prop. 1 S oppnås på hensiktsmessig måte.

Jeg deler representantens bekymring for situasjonen for menneskerettighetsforsvareres arbeid. Den internasjonale støtten til menneskerettighetsforsvarere går ned, mens behovet for deres innsats er stigende.

Regjeringen prioriterer det internasjonale arbeidet for å beskytte MR-forsvarere, bl.a. gjennom vårt lederskap i det normative arbeidet i FN, og ved å gi støtte til sivilt samfunn som jobber med å beskytte menneskerettighetsforsvarere. Norad hadde høsten 2025 en utlysning rettet mot sivilsamfunnsorganisasjoner som arbeider med å beskytte menneskerettighetsforsvarere og styrke deres arbeid.

Jeg har forståelse for at en uavklart situasjon kan være vanskelig for organisasjonene som foreløpig ikke har fått svar på sine søknader i utlysningen.

Samtidig er det viktig å ivareta grundig og likebehandlende saksbehandling. Jeg har full tillit til at Norad oppfyller sitt forvaltningsansvar på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 2707

Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed
Besvart 15. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Mener statsråden, som øverste ansvarlige for forvaltningen av kulturminneloven, at Rogaland fylkeskommune har opptrådt på en god måte overfor eierne av Sogndalstrand kulturhotell i denne saken?

Begrunnelse:

Eli Laupstad Omdal og Jan Oddvar Omdal har gjennom 30 år investert om lag 45 millioner kroner i å sette i stand verneverdige bygg på Sogndalstrand i Sokndal kommune, og driver i dag Sogndalstrand kulturhotell med 21 ansatte. Eli Laupstad Omdal mottok i 2025 Kongens fortjenstmedalje for arbeidet.

Rogaland fylkeskommune har anmeldt ekteparet til politiet for brudd på kulturminneloven etter at de skiftet ut, i stedet for å restaurere, vinduer i Strandgaten 27. Ekteparet har erkjent at de overså en presisering på side to i tilskuddsbrevet, men har anført at vinduene etter deres vurdering ikke lot seg reparere. De har mottatt forelegg på 25 000 kroner hver og har anket forelegget. Til NRK Rogaland uttaler Laupstad Omdal at hun som følge av fylkeskommunens oppførsel i saken nå mister lysten til å drive næringsvirksomhet på Sogndalstrand.

Statsråden har som øverste ansvarlige for forvaltningen av kulturminneloven et særlig ansvar for hvordan loven praktiseres av regional kulturminneforvaltning, og hvilket signal forvaltningen sender til private eiere som driver omfattende bevaringsarbeid.

Svar:

Bakgrunnen er at Rogaland fylkeskommune har anmeldt eierne av hotellet til politiet for brudd på kulturminneloven etter at de skiftet ut, i stedet for å restaurere, vinduer i Strandgaten 27. Jeg registrerer at påtalemyndigheten har utferdiget forelegg på 25 000 kroner til hver av eierne for overtredelse av vilkår for dispensasjon etter kulturminneloven § 8. Eierne har ikke vedtatt foreleggene. Det er opplyst at saken da vil bli oversendt til retten for pådømmelse. Fordi dette er en pågående straffesak, er det ikke riktig at jeg som statsråd har noen mening om saken.

Jeg viser også til at fylkeskommunene er rett myndighet for vedtak etter kulturminneloven i saker som denne. Riksantikvaren har ikke noen instruksjonsmyndighet over fylkeskommunen. Det er dermed fylkeskommunen som på eget initiativ har foretatt anmeldelsen.

I Riksantikvarens veileder for anmeldelser er det tatt flere forbehold og det fremgår at man skal vurdere om anmeldelse vil være riktig virkemiddel, eller om man heller skal bruke andre fremgangsmåter. Dette må fylkeskommunen selv vurdere i hver enkelt sak.

SPØRSMÅL NR. 2708

Innlevert 11. mai 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide
Besvart 15. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvilke skranker er det i dagens lovverk for politiets bruk av kunstig intelligens (KI), og har statsråden planer for en gjennomgang og revisjon av lovverket i den hensikt å gi politiet økt adgang til bruk av kunstig intelligens?

Begrunnelse:

Kunstig intelligens (KI) tas i bruk på stadig flere områder av samfunnet. Det gjelder også for justissektoren. Eksempelvis bruk av KI-verktøy for ansiktsgjenkjenning, som mediene tidligere i år omtalte at skulle rulles ut til alle landets politidistrikter.

De mulighetene som ligger i bruk av KI, må antas å kunne gi politiet gode og effektive arbeidsverktøy. Samtidig reiser politiets bruk av KI noen prinsipielle og regulatoriske spørsmål. Det bes derfor besvart hvilke skranker dagens lovverk har for politiets bruk av kunstig intelligens, og om statsråden planlegger en revisjon av lovverket for å øke politiets adgang til bruk av kunstig intelligens.

Svar:

Den teknologiske utviklingen går raskt. Det er viktig at politiet både har ressurser til å utvikle nye teknologiske løsninger og er underlagt et regelverk som er tilpasset bruk av slike løsninger, slik at etaten kan holde tritt med den digitale utviklingen i samfunnet. Dette er nødvendig både for effektiv kriminalitetsbekjempelse og for god og effektiv løsning av andre deler av politiets samfunnsoppdrag. Samtidig er det viktig at teknologiens muligheter utnyttes på en måte som er forenlig med rettssikkerhetskrav, personvern og andre grunnleggende verdier.

Gjeldende regelverk muliggjør i stor grad at politiet allerede i dag kan ta i bruk nye teknologiske løsninger. Samtidig kan den teknologiske utviklingen medføre behov for nye eller justerte regler. Blant annet kan bruk av enkelte KI-systemer være så inngripende at uttrykkelig hjemmel i lov for bruken kan være nødvendig etter Grunnloven og EMK.

Jeg er i dialog med politiet om deres vurderinger av og behov for utvikling av teknologiske løsninger og systemer som benytter ny teknologi, også kunstig intelligens. Politidirektoratet er gjennom tildelingsbrevet bedt om å løfte problemstillinger og eventuelle behov for regelverksendringer som måtte dukke opp i arbeidet med pågående digitaliseringsprosjekter, til departementet.

Fra departementets side arbeides det kontinuerlig med å sikre et oppdatert regelverk som er tilpasset ny teknologi. I Prop. 36 L (2025–2026) har regjeringen fremmet forslag til endringer for å muliggjøre bruk av reelle opplysninger til testing og utvikling av informasjonssystemer, noe som også omfatter kunstig intelligens. Vi har også nylig hatt på høring et forslag til regulering av politiets bruk av KI til etterfølgende biometrisk fjernidentifikasjon.

SPØRSMÅL NR. 2709

Innlevert 11. mai 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken
Besvart 20. mai 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

I svaret fra Næringsministeren 24.04.2026 (Dokument nr. 15:2401 (2025-2026)) blir det tydeliggjort at framtidige undersøkelsestillatelser etter ny minerallov vil få en høringsprosess hvor søknaden kan avslås dersom de er i strid med viktige verdier, herunder verdensarvverdier.

Hvordan vil departementet sikre at verdensarven og UNESCOs No-Go-forpliktelser blir ivaretatt i de områdene hvor det nå er gitt undersøkelsestillatelser etter den eksisterende mineralloven?

Svar:

En undersøkelsesrett til statens mineraler etter gjeldende minerallov gir i utgangspunktet rett til å foreta «nødvendige undersøkelser for å vurdere om det finnes en forekomst av mineraler med en slik rikholdighet, størrelse og beskaffenhet at den kan antas å være drivverdig, eller å bli drivverdig innen rimelig tid», jf. mineralloven av 2009 § 19. Dette kan blant annet inkludere målinger fra luft og kjerneboringer.

Jeg vil nok en gang understreke at en undersøkelsestillatelse etter mineralloven ikke gir rett til å faktisk sette i gang med undersøkelsesaktivitet dersom slik aktivitet er i strid med annet regelverk. Det følger av både gjeldende og ny minerallov at mineralvirksomhet bare kan utøves innenfor rammene som er satt i mineralloven og annen lovgivning, og at tillatelser etter mineralloven ikke erstatter krav om arealavklaring eller nødvendige tillatelser etter annen lovgivning.

Undersøkelsesretten omfatter nødvendig tilgang til grunnen for å foreta undersøkelsene, men omfatter for eksempel ikke veirett inn til undersøkelsesområdet, eller rett til motorferdsel inn til eller i undersøkelsesområdet. Dette krever avtale med grunneier og eventuelt en tillatelse til motorferdsel fra kommunen. Inngrep i grunnen som kan medføre vesentlig skade kan kun foretas med samtykke fra eieren og brukeren av grunnen. Det kan også være behov for å inngå avtale med andre som har rettigheter i området, dersom undersøkelsesaktiviteten griper inn i deres rettigheter.

Før eventuell oppstart av undersøkelsesaktivitet skal både Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF), grunneier og brukere av grunnen varsles minst to måneder før arbeidene igangsettes. Varselet vil bli videresendt av DMF til kommunen, fylkeskommunen og statsforvalteren. Det skal blant annet inneholde opplysninger om hvor undersøkelsene er planlagt og hvilke metoder som er tenkt benyttet.

Kommersiell aktivitet i form av gruvedrift vil betinge driftskonsesjon etter mineralloven. Tildeling av driftskonsesjon forutsetter blant annet at området er avklart etter plan- og bygningsloven. Det er opp til den enkelte kommune å bestemme hvilket formål området skal ha i kommuneplanens arealdel og/eller reguleringsplan, herunder innhente Riksantikvarens syn på saken i egenskap av sektormyndighet.

DMF og Riksantikvaren har nylig hatt dialog om hvordan de i fellesskap kan ivareta Norges forpliktelser overfor Unesco og gjennom verdensarvkonvensjonen. DMF vil også innlemme Riksantikvarens kart over verdensarvområder i sine kartløsninger når dette foreligger på et hensiktsmessig format, slik at relevant informasjon gjøres lett tilgjengelig på deres digitale plattformer.

SPØRSMÅL NR. 2710

Innlevert 11. mai 2026 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum
Besvart 15. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hva vil statsråden foreta seg for å sikre at rovdyrsikre beiter, som et forebyggende tiltak med grunnlag i Stortingets rovdyrforlik, blir etterlevd i Trysil og Innlandet?

Begrunnelse:

Matproduksjon basert på fornybare beiteressurser i utmark er blant de mest miljøvennlige former for matproduksjon i verden. Det er nettopp beiteressurser bøndene i Trysil forsøker å benytte.

Trysil har, innenfor sin kommunegrense og gjennom den nasjonale rovviltpolitikken, fått et omfattende ansvar for alle de fire store rovdyra. Det er få andre kommuner som i samme grad har måttet ta støyten for en nasjonalt bestemt rovviltforvaltning.

Fellesbeitet i Flendalen har allerede gjerder som tilfredsstiller kravene som tidligere er stilt til beskyttelse og kan huse flere besetninger med totalt inntil 850 sau og lam. Benyttelse av fellesbeitet i Flendalen vil bidra til å holde kostnadene nede gitt at flere benytter beitet og at kostnadene kan fordeles på et større antall sau.

Til tross for at Rovviltnemda i region 5 har innstilt på at gjerdet i Flendalen gis finansiering, har Statsforvalteren i Innlandet nå gitt beskjed om at inngjerdet utmarksbeite i Flendalen skal legges ned /ikke blir gitt finansiering fra og med sommeren 2026. For de to største sauebesetningene i kommunen gjør dette at de, kort tid

før beiteslipp, står uten beiteløsninger for sine besetninger.

Dette er en sak som er prinsipielt svært viktig. Staten tok i sin tid på seg en forpliktelse overfor lokalsamfunnet i Trysil til å muliggjøre inngjerdet utmarksbeite som et avbøtende tiltak for lokalsamfunnet etter at beiterettighetene i utmarka i praksis forsvant grunnet endringen i rovdyrpolitikken. Det er viktig at lokalsamfunn kan stole på at staten står ved sine forpliktelser over tid når de må bære byrden for den nasjonale politikken.

Svar:

Som representanten Vedum viser til, så følger det blant annet av rovviltforliket av 2011 (Representantforslag 163 S (2010–2011) punkt 2.2.19, fjerde setning:

> «I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet.»

Et viktig mål med ordningen for forebyggende tiltak er å sikre at det fortsatt kan være beitedyr i områder der rovvilt er prioritert, og at tapene der skal være så lave som mulig. For å få til dette er det nødvendig at beitenæringen tilpasser seg de rovviltartene som finnes i området.

Tilskuddsordningen for forebyggende- og konfliktdempende tiltak (FKT-ordningen) skal bidra til å sikre iverksettelse av effektive forebyggende tiltak for å begrense tap og skader som rovvilt kan forårsake på produksjonsdyr i landbruket, samt konfliktdempende tiltak for å begrense ulemper for lokalsamfunn og andre grupper.

For å beskytte beitedyr mot rovdyr er rovdyravvisende gjerder et av de mest effektive tiltakene, og det er positivt at slike tas i bruk. Disse gjerdene er laget for å holde rovdyr ute, men de er kostbare og krever jevnlig vedlikehold for å fungere godt. Rovdyravvisende gjerder er et tiltak man kan søke tilskudd til gjennom FKT ordningen.

Miljødirektoratet gir hvert år penger til tiltak mot rovvilttap. Midlene går til statsforvalterne og de regionale rovviltnemndene, som fordeler dem mellom akutte beredskapstiltak og tilskudd til reindrift, sauehold og andre som arbeider med å forebygge tap og redusere konflikter.

Hver region har en egen forvaltningsplan som skal bidra til et tydelig skille mellom beitedyr og områder med fast rovvilt over tid. Rovviltnemnda har hovedansvaret for at pengene brukes i tråd med denne planen.

Statsforvalteren fatter vedtak i enkeltsaker, basert på en faglig vurdering. I vurderingen skal søknadene behandles i tråd med regelverket, forvaltningsplanen og føringene fra rovviltnemnda. Det vil si at det først og fremst må være en prioritering og vurdering som gjøres regionalt om hvilke tiltak som skal gis støtte etter FKT-ordningen.

Det rovviltavisende gjerdet i Flendalen, som representanten viser til i bakgrunnen for sitt spørsmål, har ikke vært i drift de siste to årene. Gjeldende 10-årige avtale med grunneiere og rettighetshavere går ut ved utgangen av 2026. Statsforvalteren i Innlandet har i brev av 28. januar 2026 varslet Flendalen beitelag om at de vil bidra med tilskudd som gjør det mulig å ivareta de avtalefestede økonomiske forpliktelsene ut 2026, men at man vurderer at det ikke er grunnlag for å gi tilskudd til å starte opp igjen driften av gjerdet i Flendalen. Til grunn for Statsforvalterens vurdering ligger både de hyppige tapene til rovdyr innenfor gjerdet, og de høye kostnadene til drift og vedlikehold av gjerdet. I vurderingen har Statsforvalteren lagt vekt på at det i perioden 2008-2018 ble erstattet til sammen 621 sau som tapt til rovdyr innenfor dette gjerdet.

Når det gjelder den konkrete saken, viser jeg avslutningsvis til at vedtaket fra Statsforvalteren i Innlandet om å ikke gi midler til inngjerdet utmarksbeite i Flendalen er påklaget. Saken ligger nå hos Miljødirektoratet for videre klagebehandling. Jeg mener derfor at det ikke er riktig av meg å uttale meg om denne konkrete saken.

SPØRSMÅL NR. 2711

Innlevert 11. mai 2026 av stortingsrepresentant Joel Ystebø
Besvart 19. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Mener kunnskapsministeren at skoleturer til utlandet, der enkelte elever ikke kan delta på grunn av manglende reisedokumenter, er i strid med opplæringsloven eller annet regelverk?

Begrunnelse:

Vennesla kommune har gjennom mange år sendt elever på 9. og 10. trinn på studieturer til Tyskland og Polen, blant annet til tidligere konsentrasjonsleirer. Turene har vært brukt som et pedagogisk virkemiddel i undervisningen om Holocaust, demokrati og menneskerettigheter, og har hatt stor betydning i arbeidet med å forebygge ekstremisme, antisemittisme og fremmedfrykt. Vennesla kommune er ikke alene om dette. En rekke kommuner i Agder og ellers i landet har tilsvarende opplegg som del av grunnskolens dannelses- og samfunnsmandat. Høsten 2025 vedtok imidlertid Vennesla kommunestyre, mot stemmene fra Kristelig Folkeparti og Høyre, å avvikle disse studieturene. Det avgjørende argumentet i kommunedirektørens saksfremstilling var at enkelte elever ikke har pass eller nødvendige reisedokumenter for å delta på utenlandsreiser, og dermed blir utelukket fra turene. Kommunedirektøren la til grunn at videreføring av ordningen ville innebære en bevisst ekskludering av enkelte elever i strid med hensynet til barnets beste, og at dette kunne være ulovlig. Dersom en slik praksis er i strid med opplæringsloven eller annet relevant regelverk i Vennesla kommune, reiser det prinsipielle spørsmål om lovligheten av tilsvarende studieturer også i andre kommuner.

Svar:

Det er opp til kommunene og fylkeskommunene å bestemme om skoleturer til utlandet skal tilbys, og eventuelt hvordan dette skal organiseres innenfor rammene av opplæringslova og opplæringsforskrifta. Dette innebærer blant annet at skoleturer som er en del av opplæringen skal være gratis for elevene. Videre har alle elever rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering og trivsel. Hensynet til barnets beste må også vurderes i hvert enkelt tilfelle. Jeg kan ikke gå inn i en konkret vurdering av hvordan kommunen skal organisere sin opplæring. Det er kommunen og fylkeskommunen selv som må vurdere hvordan opplæringen, inkludert skoleturer, skal organiseres. Jeg har tillit til at skolene gjør gode vurderinger av om slike turer skal tilbys og hvordan dette eventuelt organiseres.

SPØRSMÅL NR. 2712

Innlevert 11. mai 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken
Besvart 19. mai 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Statnett planlegger ny kraftlinje fra Samnanger til Kollsnes. Statnett varslet 7/5 at de ikke ville melde noen av de sørlige alternativene. NVE har tidligere unnlatt å pålegge Statnett å utrede et sørlig alternativ med lang sjøkabel i Herdlefjorden. Dette er et forslag fra naturvernorganisasjonene som har fått bred støtte fra berørte kommuner.

Vil statsråden sørge for at Statnett må melde de sørlige alternativene de selv har vurdert, samt forslaget fra naturvernorganisasjonene, for å sikre et best mulig beslutningsgrunnlag?

Begrunnelse:

De sørlige alternativene for kraftlinja har betydelig mindre konflikter med natur og miljø enn alternativet over Nordhordland (1.0) som Statnett foretrekker. Forslaget fra naturvernorganisasjonene (6.1) som har fått bred støtte fra berørte kommuner (Alver, Osterøy, Bergen,

Vaksdal og Askøy) og fylkesutvalget i Vestland, har enda mindre konflikter. I en lignende sak i Bærum (Hamang Smestad) ble NVEs vedtak om luftspenn omgjort av departementet etter vedtak i Stortinget. Det er avgjørende å ha et godt beslutningsgrunnlag i saken når den skal behandles av NVE og departementet. Derfor bør det stilles krav om bredest mulig utredninger av alternativene allerede nå.

Svar:

Det er Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) som behandler Statnetts melding om ny 420 kV kraftledning mellom Samnanger og Øygarden/Kollsnes. På bakgrunn av innspill ved høring av meldingen, ba NVE i brev av 4. april 2025 Statnett om å utarbeide et underlag for en ny trasé som går lenger sør. Formålet med det tekniske underlaget er å gi et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for at NVE skal kunne fastsette et utredningsprogram for forbindelsen.

NVE mottok Statnetts underlag den 7. mai 2026, og vil sende dette på høring. Statnetts underlag og eventuelle høringsinnspill, blir en del av grunnlaget for NVEs fastsettelse av utredningsprogram. Når utredningsprogrammet er fastsatt, kan Statnett gjennomføre utredningene og søke om konsesjon. Mitt departement er klageorgan på eventuelle vedtak NVE fatter, og jeg kan ikke foregripe beslutninger i saker som ligger til behandling i NVE.

SPØRSMÅL NR. 2713

Innlevert 11. mai 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen
Besvart 21. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Viser til svar på spørsmål 15:2587 (2025-2026). Svaret til statsråden samsvarer ikke med inntrykk som er gitt gjennom intervju i media.

Jeg tillater meg derfor å spørre om utredningsinstruksen er fulgt i utarbeidelse av den nevnte rapporten fra Hovedredningssentralen?

Begrunnelse:

Statsråden peker på at FHS og fagmiljø innen krigens folkerett har vært involvert i utarbeidelsen av rapporten som sentral fagressurs. Professor Camilla Guldahl Cooper, som er en del av dette fagmiljøet har avvist dette offentlig.

Statsråden peker på at det er gjennomført dialog med relevante aktører herunder forsvaret. Forsvaret har avvist dette eksplisitt i media. Uformell dialog mellom enkeltindivider er ikke institusjonell involvering etter utredningsinstruksen.

Det påpekes at 130 og 330 har vært involvert gjennom kontakt og møtevirksomhet, samt ved invitasjon til å gi innspill på spørreundersøkelse og deltakelse på andre relevante samarbeidsarenaer. Dette står i direkte motstrid til hva Skvadronssjef Kigen har sagt til VG hvor han peker på at de ikke ble spurt om å bidra.

Svar:

I Totalberedskapsmeldingen fremgår det at regjeringen vil «vurdere hva som kan og bør forventes av brann- og redningsvesenet, redningstjenesten, politiets og Politiets sikkerhetstjenestes kapasiteter og oppgaver i krise og i krig. Oppfølgingsarbeidet pågår, og HRS` utredning må ses i denne sammenhengen.

Hovedredningssentralen fikk følgende oppdrag i tildelingsbrevet for 2025:

Utrede redningstjenestens rolle i krise og krig.

Utredningen skal bl.a. omfatte:

- Aktuelle lovbestemmelser og konvensjoner i krig og krigslignende situasjoner, og hvilke konsekvenser disse kan få for utøvelsen av samfunnsoppdraget til redningstjenesten i situasjoner med forhøyet militær beredskap, i krigstid og under okkupasjon.

- Hvilke tiltak som eventuelt må iverksettes for å unngå at søk- og redningsenheter kan bli definert som lovlige mål etter krigens folkerett.

Departementet har, som jeg tidligere har vist til, mottatt en utredning fra HRS. HRS har fått tilbakemeldinger på utredningen, og at deler av budskapet har blitt tolket på en måte som ikke var Hovedredningssentralens intensjon. Hovedredningssentralen opplyser derfor at de vil gjøre en ny gjennomgang. De opplyser videre at de derfor har stoppet videre distribusjon av rapporten i

påvente av en justert versjon der rammene for hva utredningen er, og ikke er, tydeliggjøres.

Rapporten er del av det pågående arbeidet med å vurdere flere virksomheter i justissektoren sine roller og oppgaver i krig. HRS sin utredning dekker en begrenset del av redningstjenestens rolle i krise og krig og svarer ikke på alle krav til innhold som følger av utredningsinstruksen.

I det videre arbeidet er det behov for å supplere utredningen med en bredere vurdering av redningstjenestenes rolle i krise og krig, og som legger alle krav i utredningsinstruksen til grunn. Departementet har derfor bedt om en tilleggsutredning. Justis- og beredskapsdepartementet vil i god dialog og samvirke med Forsvarsdepartementet vurdere rapporten og eventuell oppfølging når den kommer. Rapporten vil inngå i et bredere bilde av hvordan vi ruster Norge for ulike krisescenarier.

SPØRSMÅL NR. 2714

Innlevert 11. mai 2026 av stortingsrepresentant Seher Aydar
Besvart 18. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Til NRK sier helseministeren at «39 prosent av sykefraværet er gradert i dag, langt fra hovedregelen og som det står i folketrygdeloven at det skal være. Ambisjonen er at nesten all sykefravær skal være gradert». I loven står det at "Legen skal alltid vurdere om medlemmet kan være i arbeid eller arbeidsrelatert aktivitet", men det står ikke noe om hva som skal være hovedregelen.

Hvor i loven står denne hovedregelen, og hva innebære det for syke mennesker at helseministerens ambisjon er at nesten ingen skal ha full sykmelding?

Begrunnelse:

I loven om § 8-6.Gradert sykmelding står det:

«Dersom medlemmet delvis kan utføre sine vanlige arbeidsoppgaver eller nye arbeidsoppgaver etter tilrettelegging gjennom bedriftsinterne tiltak, skal det ytes graderte sykepenger, jf. § 8-13.»

Det er en vurderingsplikt, men ikke et krav om at gradert sykmelding skal brukes som standard. I dag er 39 % av sykefraværet er gradert. Det vil si at det allerede er en praksis som brukes. Loven sier ikke noe om hvor stor andel av sykefraværet som skal være gradert. Det vil også være avhengig av helsetilstand og pasientens arbeidsplass.

Svar:

Spørsmålet faller inn under arbeids- og inkluderingsministerens ansvarsområde og er derfor overført til meg. Det står ikke direkte i folketrygdloven at gradert sykmelding er en hovedregel. Det følger imidlertid av en tolkning av flere av lovens bestemmelser som sett i sammenheng sier noe om sykmeldingsgrad.

Formålet med sykepenger står i folketrygdloven § 8-1, som sier at ytelsen skal gi kompensasjon for bortfall av arbeidsinntekt for yrkesaktive som er arbeidsuføre på grunn av sykdom eller skade. Av dette følger at det bare er arbeidsuførhet som skal kompenseres – altså slik at dersom man er delvis arbeidsufør, skal sykmeldingen og sykepengene være gradert.

Prinsippet i formålsbestemmelsen framgår mer detaljert i § 8-6. Her presiseres det at det skal ytes graderte sykepenger dersom man delvis kan utføre sine vanlige arbeidsoppgaver eller nye arbeidsoppgaver etter tilrettelegging gjennom bedriftsinterne tiltak. Slik tilrettelegging kan gjelde typen og omfanget av oppgaver, arbeidstid, arbeidssted, hvilepauser med mer. Tilretteleggingen må i det konkrete tilfellet tilpasses arbeidets art og den ansattes helsetilstand.

Det følger videre av § 8-8 andre ledd at den sykmeldte har plikt til å være i arbeidsrelatert aktivitet så tidlig som mulig, og senest innen åtte uker etter at sykmeldingen startet. Det er gjort unntak fra aktivitetskravet dersom medisinske grunner klart er til hinder for slik aktivitet, eller dersom arbeidsrelaterte aktiviteter ikke kan gjennomføres på arbeidsplassen. Aktiviteten må tilpasses den enkeltes helsetilstand, og kan ha en karakter og et omfang som ikke innebærer at den sykmeldte er i arbeid. Da vil full sykmelding være riktig. Aktivitetens omfang og karakter kan imidlertid også innebære at den sykmeldte gjør noe som er nyttig for arbeidsgiver, og da er gradert sykmelding riktig.

Alle disse bestemmelsene lest sammen tolkes som at utgangspunktet er at sykmeldingen skal være gradert

i den grad det er medisinsk forsvarlig og praktisk mulig. Det vil naturligvis avhenge av helsetilstand og forhold på arbeidsplassen om og i tilfelle hvor mye det er mulig og riktig for den enkelte å jobbe. Vi må huske at det ofte ikke er slik at man enten er helt frisk eller helt syk. Mange med ulike sykdommer vil og kan arbeide, og det må vurderes hvilken behandling som er riktig i den konkrete situasjonen og hvilken gradering av sykmelding som er riktig. Dette er vurderinger som må gjøres i et samvirke mellom sykmelderen, arbeids-giveren og arbeidstakeren for å legge til rette for god oppfølging og rask tilbakeføring til arbeid når arbeidstakere er syke. Betydningen av tidlig og tett dialog mellom arbeidsgiver og arbeidstaker om slike forhold er også en del av bakgrunnen for de forslagene departementet har hatt på offentlig høring om tydeliggjøring og presisering av arbeidstakers medvirknings- og aktivitetsplikt og av arbeidsgivers tilretteleggingsplikt.

SPØRSMÅL NR. 2715

Innlevert 11. mai 2026 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug
Besvart 19. mai 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvor stort beløp bidrar Eksportfinansiering Norge (Eksfin) med til finansieringen av Nscales planlagte KI-datasenter i Narvik, og hva er begrunnelsen for at Eksfin bruker statlige midler til å legge til rette for at internasjonale tek-giganter får etablere seg i Norge, uten krav om gjenytelser?

Begrunnelse:

Nscales planer om et omfattende datasenter i Narvik fremstår som et tydelig eksempel på hvordan internasjonale tekgiganter i økende grad legger beslag på norsk vannkraft, på bekostning av annen industri med stort kraftbehov. Dette er særlig synlig i Nord-Norge, hvor Statnett har varslet stans i ny nettilknytning nord for Svartisen. En vesentlig del av dette presset kan knyttes til datasenternæringen. Tall fra Elhub viser at strømforbruket til datasentre i prisområde NO4 ble doblet fra 2024 til 2025. Samtidig fremgår det av Statnetts oversikter at datasentre har mottatt om lag 35 prosent av all tildelt nettilknytning siden 2018. I dag utgjør datasentre rundt 20 prosent av reserverte nettkapasitet i NO4 og hele 45 prosent av kapasiteten i tilknytningskøen. Ifølge en pressemelding fra Nscale deltar Eksfin i finansieringen av selskapets planlagte KI-datasenter i Narvik. Eksfin er en statlig forvaltningsbedrift som tilbyr lån og garantier med mål om å fremme verdiskapende eksport. I Prop. 1 S (2025–2026) fra Nærings- og fiskeridepartementet fremgår det at Eksfin har prioritert markedsarbeid rettet mot blant annet grønn maritim næring, grønn industri samt små og mellomstore bedrifter. På denne bakgrunn fremstår det som uklart hvorfor Eksfin velger å engasjere seg i finansieringen av et datasenterprosjekt av denne karakter, som kan fortrenge industri som bidrar til reell eksportbasert verdiskaping. Det bes derfor om at statsråden redegjør for Eksfins involvering og de vurderingene som ligger til grunn.

Svar:

Eksfin skal, sammen med fire private banker, bidra i finansieringen av Nscales datasenter utenfor Narvik. Den samlede finansieringen for alle partene vil være om lag 790 mill. USD (ca. 7,3 mrd. kroner), hvorav Eksfins andel er 241,7 mill. USD (ca. 2,2 mrd. kroner).

Virkemiddelapparatet har myndighet til å fatte beslutninger i enkeltsaker, mens departementet gir rammer og føringer for virksomheten. Nærings- og fiskeridepartementet deltar dermed ikke i behandlingen av konkrete saker. Eksfins vurdering er at prosjektet har høy eksportandel og tilfredsstiller kriteriene for finansiering fra Eksfin.

Eksfin er et næringsnøytralt virkemiddel, som skal fremme norsk eksport, bl.a. ved å finansiere utenlandske kjøp av norske eksportvarer og eksportrettet virksomhet i Norge. Det innebærer også finansiering av tjenesteeksport. Eksfins regelverk legger opp til at bransjer og bedriftstyper skal behandles likt. Det er kun gjort unntak for finansiering knyttet til kull og ny infrastruktur for olje og gass. Eksfin har prioritert markedsarbeidet sitt mot enkelte bransjer, men dette innebærer ikke at andre bransjer også kan få finansiering. Ettersom Eksfin deltar i finansieringen sammen med, og på like vilkår som, private banker, er det ikke naturlig at Eksfin stiller krav om gjenytelser utenom premier, renter og gebyrer i tilknytning til finansieringen.

Jeg viser også til regjeringens datasenterstrategi «Datasenternæringa – ei berekraftig framtidsnæring for det digitale Noreg» for mer informasjon om regjeringens mål for datasenterpolitikken.

SPØRSMÅL NR. 2716

Innlevert 11. mai 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg
Besvart 20. mai 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvilke krav som stilles til norske statsborgere som melder flytting tilbake til Norge etter opphold i utlandet, herunder hvordan Skatteetaten vekter de ulike dokumentasjonstypene som er listet opp på etatens egne nettsider, og vil statsråden ta initiativ til å sikre at praksis er i samsvar med den informasjonen Skatteetaten selv gir publikum?

Begrunnelse:

Jeg er blitt kontaktet av en familie som står i en vanskelig situasjon etter at deres datter, som er norsk statsborger, forsøkte å melde flytting tilbake til Norge. Hun flyttet til Australia for å jobbe i ett år, og meldte utflytting etter anbefaling fra Skatteetaten. Da hun ikke fikk jobb, returnerte hun til Norge etter seks måneder med plan om å bo hos sine foreldre.

Da hun skulle melde flytting tilbake, fikk hun beskjed av Skatteetaten om at hun måtte fremlegge både husleiekontrakt og arbeidskontrakt. Hos NAV fikk hun samtidig beskjed om at hun ikke kunne registreres som arbeidssøker fordi hun ikke var registrert bosatt i Norge. På NAV sine nettsider fremgår det at personer med lovlig opphold i Norge kan registrere seg som arbeidssøkere, noe som paradoksalt nok ikke synes å gjelde norske statsborgere som ikke får meldt flytting hjem fordi de ikke er i arbeid.

Samtidig opplyser Skatteetaten på sine nettsider at arbeidskontrakt kun er ett av flere mulige dokumentasjonsgrunnlag som kan bekrefte flytting til Norge. Det vises blant annet til husleiekontrakt, bankutskrifter, abonnementer og dokumentasjon på utflytting fra tidligere bostedsland. I praksis opplever altså denne familien at Skatteetaten stiller strengere krav enn det etatens egne nettsider gir inntrykk for.

I tillegg ble familien henvist til å møte opp ved et Skatteetaten-kontor flere timers reise unna hjemstedet for å få saken behandlet. Det fremstår urimelig at en norsk statsborger møter slike hindre for å gjenoppta bosted i eget hjemland.

Svar:

Folkeregisteret er statens sentrale personopplysningsregister, med grunnleggende opplysninger om den bosatte befolkningen, i tillegg til enkelte opplysninger om ikke-bosatte som har en tilknytning til landet. Det er viktig med sikker, korrekt og effektiv registrering av personer som er bosatt i Norge. Opplysningene brukes til myndighetsoppgaver og offentlig forvaltning, forskning, statistikk og til å ivareta grunnleggende samfunnsbehov.

I utgangspunktet må alle som flytter til Norge melde innflytting til Skatteetaten, som er folkeregistermyndighet i Norge. Det gjelder også norske statsborgere som flytter tilbake til Norge etter en periode som bosatt i utlandet. En person som skal flytte til Norge, må ha lovlig opphold i landet. Norske statsborgere har i kraft av sitt statsborgerskap lovlig opphold i Norge, og trenger derfor ikke dokumentere dette særskilt.

I tillegg må en person som skal registreres som bosatt i Norge sannsynliggjøre at han eller hun skal oppholde seg i Norge i minst seks sammenhengende måneder eller bosette seg varig i en norsk kommune. Opphold av kortere varighet anses ikke som bosetting.

Dette innebærer at det må fremlegges dokumentasjon på at personen har flyttet til Norge. I de fleste tilfeller vil dokumentasjon på bolig og for eksempel jobb eller studier samlet sett være egnet til å sannsynliggjøre at personen har bosatt seg i Norge.

For personer som gjeninnflytter til Norge og foreldrehjemmet kan slik dokumentasjon være en bekreftelse fra foreldrene om at vedkommende bor der. Det kan også legges frem for eksempel bekreftelse på arbeid i Norge, avsluttende studier/leieforhold eller arbeidsforhold i utlandet eller annet som viser at vedkommende har til hensikt å oppholde seg i Norge i seks måneder eller varig.

Uavhengig av hvilken dokumentasjon innflytteren fremlegger, skal det gjøres en konkret vurdering av

om bosetting er sannsynliggjort. Reglene og rutinene er i utgangspunktet de samme for norske og utenlandske statsborgere, og det vil ikke være i tråd med våre forpliktelser etter EØS-avtalen om det skulle stilles strengere krav til EØS-borgere. Norske statsborgere har imidlertid som nevnt rett til å oppholde seg og bo i Norge, og det vil hensyntas i helhetsvurderingen av om bosetting er sannsynliggjort.

For å bli registrert bosatt i Norge må personens identitet kontrolleres ved personlig fremmøte og fremvisning av godkjent ID-dokument på et av Skatteetatens 42 ID-kontorer. Kravet om personlig oppmøte for ID-kontroll følger av regelverket og gjelder selv om det innebærer ulemper på grunn av lang reisevei. I visse tilfeller reiser imidlertid Skatteetaten ut til enkeltpersoner eller bedrifter for å gjennomføre ID-kontroll, såkalt ambulerende ID-kontroll. Dette kan for eksempel være aktuelt for personer som er innlagt på sykehus og ikke har anledning til å møte personlig for ID-kontroll, eller hvor det er bedrifter som har mange ansatte som skal søke om skattekort og/eller melde innflytting på samme tid, for eksempel verft- eller sesongarbeidere.

Dersom en person som melder innflytting ikke i tilstrekkelig grad har sannsynliggjort hensikt om å bosette seg i Norge, vil melding om innflytting bli avslått. Avslag på melding om innflytting kan påklages til Skattedirektoratet, som er sentral folkeregistermyndighet.

SPØRSMÅL NR. 2717

Innlevert 11. mai 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen
Besvart 20. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å forbedre informasjonen til blant annet ungdom om at narkotika faktisk er ulovlig og svært helseskadelig?

Begrunnelse:

Forebyggende politi uttaler blant annet i Agder at de ofte møte ungdom som tror det er lovlig med narkotika til eget bruk. Spørsmålsstiller vil anta dette gjelder hele landet. Liberaliseringen av narkotika lovgivningen virker åpenbart å kunne feiltolkes. Ungdom sier at narkotika er blitt enklere å få tak i og at bruk er blitt såpass normalisert at mange oppfatter eget bruk som lovlig. Dette er åpenbart blitt en samfunnsutfordring og kan vitne om for dårlig informasjon om de skadelige helseeffekter narkotika bruk faktisk har og at bruk faktisk kan medføre straff og de konsekvenser en slik straff kan få for den enkelte. Politiet mottar jevnlig bekymringer rundt ungdommers bruk av narkotika fra skole, kommuner og næringsliv.

Svar:

La meg aller først slå fast at bruk av ulovlige rusmidler er, og skal være, straffbart. Det ble ettertrykkelig understreket i forbindelse med framlegging av del II av regjeringens forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet for et år siden.

La det heller ikke være tvil om at bruk av ulovlige, og lovlige, rusmidler medfører risiko og at vårt mål er at så få som mulig skal bruke rusmidler for å forebygge helse og sosialrelaterte problemer for seg selv, deres pårørende og for samfunnet.

La meg i tillegg bekrefte at vi er klar over og bekymret over at det har vært en viss økning i bruk av enkelt ulovlige rusmidler den senere tid. Det tar vi på største alvor. Like viktig er det for meg også å understreke at heldigvis så bruker ikke det store flertallet av norske ungdommer ulovlige rusmidler.

Som representanten Andersen skriver så hører vi tidvis fortellinger om at ungdom tror at bruk av blant annet cannabis ikke lenger er ulovlig. Det er i tilfelle uheldig, og er en oppfatning som må korrigeres. Forskning underbygger at dette er en misoppfatning. Folkehelseinstituttets undersøkelser blant 16–19-åringer Cann2021 og Cann2025 (ikke publisert), viser at 5,1 prosent i 2021 og 6,7 prosent i 2025 mente at cannabis er lovlig. Tilsvarende mente 3,9 prosent i 2021 og 7,5 prosent i 2025 at politiet «ville latt en gå» ved bruk eller besittelse av små mengder cannabis. Helsedirektoratets innsiktsarbeid (2024–2025) peker på tendenser til normalisering, samtidig som flertallet er klar over at bruk er ulovlig. For 18-29-åringer viser Helsedirektoratets befolkningsundersøkelse at andelen som mener cannabis bør tillates, gikk ned fra 40 prosent i 2021 til 34 prosent i 2025. Dette viser at det store flertallet

ikke oppfatter at bruk har blitt lovlig og kun et mindretall ønsker at cannabis bør tillates.

FHI-rapporten for 1995–2024 viser stabilt cannabisbruk blant 16–30-åringer de siste årene, men økning i bruk av andre illegale rusmidler, særlig kokain og MDMA. Opplevd tilgjengelighet har økt. Ungdata 2025 viser en viss økning i cannabisbruk over ti år, men liten endring de siste 6–7 årene. 10 prosent av elever i ungdomsskole og videregående skole rapporterer bruk siste år, de fleste få ganger, og 4 prosent mer enn fem ganger. Flere oppgir å ha blitt tilbudt cannabis enn de som rapporterer å ha brukt det, noe som kan tyde på restriktive holdninger. Det er ingen tydelig trend til at ungdom oppfatter illegale stoffer som mindre farlige ifølge Helsedirektoratet.

Når det gjelder tilgjengelighet, oppga 36,4 prosent i 2021 og 33,6 prosent i 2025 at de lett kan skaffe cannabis. Ifølge den europeiske narkotikarapporten for 2025 er kokain etter cannabis det mest brukte illegale rusmiddelet i Europa. Selv om prevalensnivåer og bruksmønstre varierer betydelig mellom land, blir dette stoffet stadig mer tilgjengelig. Å redusere tilgjengelighet er en viktig komponent i rusmiddelforebygging, men det må jeg overlate til justismyndighetene å svare for.

Jeg er uansett særlig bekymret over utviklingen i tilgjengelighet av og bruk av kokain, ofte i kombinasjon med bruk av alkohol. Dette må vi må ha særlig oppmerksomhet på.

Samtidig er det viktig å understreke at heldigvis er det et stort flertall som ikke har brukt. Det er viktig å formidle dette for å motvirke den såkalte flertallsmisforståelsen – en feiloppfatning av at bruk er mer utbredt enn det faktisk er. Om denne misoppfatningen blir dominerende kan de som velger ikke å bruke rusmidler tro at det er unormalt og føle seg utenfor.

Heldigvis vet også det store flertallet av norske ungdommer at bruk av ulovlige rusmidler er ulovlig og det er viktig å få formidlet dette slik at det ikke blir en allmenn oppfatning om at det er lovlig å bruke disse rusmidlene. Budskapet mitt vil derfor være å gjenta og slå fast at det er ulovlig. Og ikke så tvil og formidle det motsatte.

Helsedirektoratet har et særlig ansvar for det rusmiddelforebyggende arbeidet, og de jobber bl.a. med å:

- Opprettholde strukturelle virkemidler som regulering av tilgjengelighet, pris og markedsføring, som forskning viser er effektive.
- Videreføre støtte til skolens rusforebyggende arbeid, særlig innenfor fagområdet «Folkehelse og livsmestring».
- Gjennomføre Nasjonalt program for rusforebyggende arbeid blant barn og unge for å styrke kunnskapsbasert forebygging og tilgang på informasjon for ungdom og foreldre.
- Videreføre Helsedirektoratets kampanjer, blant annet «Ren fakta» og informasjon på ung.no, inkludert egne temasider om rusmidler.
- Gjennomføre målrettede kommunikasjonsløp mot foreldre og ungdom, samt informasjonskampanjer om cannabis og hjernens utvikling.
- Samarbeid mellom Helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet om kampanjer som motvirker flertallsmisforståelser, blant annet via ung.no («Slik sier du nei til dop»).

SPØRSMÅL NR. 2718

Innlevert 11. mai 2026 av stortingsrepresentant Hans Edvard Askjer

Besvart 15. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Der er påpekt grovt uverdige forhold på Trandum. Dette gjelder eksempelvis tid for innlåsing, tiden man blir værende på Trandum, oppfølging av sårbare personer, håndtering av isolasjon, for å nevne noen av de påpekte forholdene.

Hvilke konkrete tiltak er eller vil bli iverksatt for å endre de kritikkverdige forholdene som er påpekt fra Sivilombudet, og når kan de ulike forholdene forventes å være bragt på et humant og akseptabelt nivå?

Begrunnelse:

Sivilombudet påpeker en rekke grovt kritikkverdige forhold på Trandum.

Spørsmålet trenger knapt noen ytterligere begrunnelse da forholdene som er påpekt fra Sivilombudet er både kritikkverdige og inhumane. Dette tilsier at det burde være opplagt å sette alle ressurser inn på å bringe kritikkverdige forhold til opphør.

Svar:

Jeg er kjent med at det over tid er framsatt kritikk mot driften av Politiets utlendingsinternat på Trandum, både fra Sivilombudet og fra Tilsynsrådet for utlendingsinternatet. Det tar regjeringen på alvor.

I besøksrapporten fra Sivilombudet som ble offentliggjort 23. april i år er det pekt på forbedringer, men også på forhold som ombudet ser som betydelige mangler. Rutinene for innlåsing på eget rom er klart forbedret. De internerte kan nå være utlåst fra rommet og ute i felleskap med andre det aller meste av dagen.

Justis- og beredskapsdepartementet mener at driftsansvaret for utlendingsinternatet bør ligge hos den etaten som har de beste forutsetningene for å gjennomføre frihetsberøvelsen på en god måte. I budsjettproposisjonen for inneværende år har departementet varslet at ansvaret for utlendingsinternatet etter planen skal overføres til kriminalomsorgen fra 1. januar 2027. Fram til overføringen skal dessuten politiet identifisere og gjennomføre relevante tiltak for å heve kvaliteten på internatdriften.

Justis- og beredskapsdepartementet sendte 20. mars i år på høring forslag til endringer i utlendingsloven og forslag til ny utlendingsinternatforskrift. Forslagene i høringsnotatet synliggjør i større grad menneskerettslige krav til individuelle vurderinger og forholdsmessighet. For noen av restriksjonene stilles det krav om at det skal foretas en ny vurdering av behovet for, og forholdsmessigheten av, tiltaket når utlendingen har vært i internatet i mer enn 72 timer.

Kritikken fra Sivilombudet inngår i det videre arbeidet med forbedring av regelverket og forberedelse av overføring av driftsansvaret for utlendingsinternatet.

SPØRSMÅL NR. 2719

Innlevert 11. mai 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen
Besvart 20. mai 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Entreprenørbedrifter med høyt dieselforbruk uttrykker bekymring for kravet om energikartlegging ved forbruk over 250 000 liter årlig, som de mener gir økt byråkrati og kostnader uten tydelig klimaeffekt.

Vil statsråden vurdere å justere eller fjerne dette kravet, og hvilke vurderinger er gjort av nytte opp mot belastningen for en bransje med allerede små marginer?

Begrunnelse:

Flere entreprenører melder om betydelig uro knyttet til kravet om energikartlegging for virksomheter med høyt dieselforbruk. Bransjen peker på at tiltaket kan føre til økt byråkrati og behov for eksterne konsulenter, noe som igjen gir økte kostnader i en næring med små marginer. Dette kommer i tillegg til andre økonomiske belastninger som har preget sektoren de senere årene. Samtidig stilles det spørsmål ved den faktiske klimaeffekten av tiltaket, og om ressursbruken står i forhold til gevinsten. Det etterlyses derfor en vurdering av om kravet er hensiktsmessig utformet, eller om det bør tilpasses bedre for å unngå unødvendig belastning på næringslivet.

Svar:

Regjeringen innførte 1. oktober 2024 krav til energikartlegging ved forskrift om energikartlegging (energikartleggingsforskriften). Forskriften var gjenstand for to offentlige høringer før den ble fastsatt. Forskriften bidrar til å gjennomføre energieffektiviserings-direktivene fra 2012 og 2018 i norsk rett. Formålet med kravet til energikartlegging er å fremme energieffektivitet i foretak som bruker mye energi. En energikartlegging er en systematisk kartlegging av energibruken i et foretak med sikte på å få oversikt over mulige energieffektiviseringstiltak.

Det følger av energikartleggingsforskriften at første kartlegging må være levert innen 1. oktober i år. Foretak som har gyldig sertifisering i et energiledelsessystem eller miljøledelsessystem som inneholder en energikartlegging som oppfyller minimumskravene, kan anse kravet som oppfylt. Deretter skal kartleggingen gjennomføres minst hvert fjerde år.

Energikartleggingsforskriften oppstiller kvalifikasjonskrav knyttet til hvem som kan utføre kartleggingene. Formålet med kvalifikasjonskravene er å sikre at kartleggingen utføres av kvalifisert personell og på en uavhengig måte. Foretaket kan benytte egne ansatte som oppfyller

kvalifikasjonskravene, forutsatt at energikartleggingen utføres på en uavhengig måte. Alternativet er at foretaket bruker eksterne som oppfyller kvalifikasjonskravene.

Det er naturlig at omfanget av kartleggingen tilpasses virksomhetens art og størrelse. Dette vil normalt gjenspeiles i kostnadene ved eventuell bruk av eksterne konsulenter. Det må videre forventes at kostnadene reduseres etter at den første kartleggingen er gjennomført. Energikartlegging skal gi oversikt over egen energibruk og legge til rette for at det blir gjennomført lønnsomme tiltak for mer effektiv energibruk.

Regjeringen er opptatt av å føre en energipolitikk som både gir reelle resultater og legger til rette for et konkurransedyktig og omstillingsdyktig næringsliv. Vi gjør løpende vurderinger av hvordan regelverket er innrettet, og i dette tilfelle vil jeg også be NVE gjøre en nærmere vurdering av problemstillingen.

SPØRSMÅL NR. 2720

Innlevert 12. mai 2026 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen
Besvart 21. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Mener statsråden at opplysningsplikten etter Grunnloven § 82 fortsatt er oppfylt i forbindelse med utredningen «Redningstjenestens rolle i krise og krig», og vil statsråden vurdere å korrigere eller supplere opplysningene som er gitt til Stortinget?

Begrunnelse:

Justisministerens svar 6. mai 2026 til representanten Bentzen om Forsvarets involvering i utredningen «Redningstjenestens rolle i krise og krig» er i ettertid blitt utfordret av flere kilder i Forsvaret. Samtidig har Hovedredningssentralen (HRS) offentlig nedtonet sine tidligere beskrivelser av Forsvarets rolle i arbeidet etter at statsrådens svar ble gitt til Stortinget. Dette kan ha betydning for faktagrunnlaget svaret bygget på.

Statsråden svarer blant annet stortingsrepresentant Bentzen at:

«Utredningen har ikke vært på offisiell høring i Forsvaret, men HRS har opplyst at utredningsarbeidet er gjennomført i dialog med relevante aktører, herunder Forsvaret. Forsvarets operative hovedkvarter (FOH), ved juridisk fagmiljø, ble tidlig involvert og har bidratt med faglige innspill knyttet til krigens folkerett og relevante rettslige rammer. Videre har Forsvarets høgskole, herunder fagmiljø innen krigens folkerett, vært benyttet som en sentral fagressurs i arbeidet».

I AN 11. mai 2026 har Hanne H. Bragstad på vegne av administrerende direktør Jon Halvorsen i HRS, kraftig moderert direktoratets tidligere beskrivelser av rolle de ga Forsvaret, nå som blant annet:

«Utredningen har ikke vært på offisiell høring i Forsvaret. Dialogen med blant annet Forsvarets operative hovedkvarter og Forsvarets høgskole har bidratt til å identifisere relevant kildemateriale og til å nyansere problemstillinger der rettsgrunnlaget ikke gir entydige svar og åpner for ulike tolkninger».

At informasjonsgrunnlaget virksomhetsleder har lagt frem for statsråden i ettertid motbevises av andre institusjonelle kilder, for så også å nedjusteres av HRS selv, reiser et selvstendig spørsmål om hvilken vekt dette skal tillegges i den utnevnelsesvurderingen som ligger til statsrådens bord. Det parlamentariske ansvaret for at Stortinget mottar korrekte opplysninger tilhører imidlertid alltid statsråden, uavhengig av hvor i forvaltningskjeden de uriktige opplysningene har oppstått, jf. Grunnloven § 82 og fast konstitusjonell praksis.

Svar:

Jeg viser til mitt svar 6. mai 2026 på spørsmål nr. 2587 fra representanten Bentzen om Forsvarets involvering i utredningen «Redningstjenestens rolle i krise og krig».

Det fremgår i Totalberedskapsmeldingen at regjeringen vil «vurdere hva som kan og bør forventes av brann- og redningsvesenet, redningstjenesten, politiets og Politiets sikkerhetstjenestes kapasiteter og oppgaver i krise og i krig». Oppfølgingsarbeidet pågår, og Hovedredningssentralens (HRS) utredning må ses i denne sammenhengen.

Som nevnt i mitt tidligere svar har ikke utredningen vært på offisiell høring i Forsvaret, men HRS har opplyst at utredningsarbeidet er gjennomført i dialog med relevante aktører, herunder Forsvaret. Jeg registrerer at det i ettertid er fremkommet ulike beskrivelser av omfang og karakter av bidrag fra Forsvaret. HRS har også fått til-

bakemeldinger på innholdet i utredningen, inkludert at deler av budskapet har blitt tolket ulikt. HRS opplyser at de derfor vil gjøre en ny gjennomgang, og at de har stoppet videre distribusjon av rapporten i påvente av en justert versjon. I denne vil rammene for hva utredningen er, og ikke er, tydeliggjøres.

Jeg registrerer at omtalen av utredningen i enkelte mediesaker kan forstås på en måte som kobler utredningen til en diskusjon om bruken av statens redningshelikoptre i fredstid, noe som etter mitt syn blir feil. Utredningen og diskusjonene rundt denne aktualiserer imidlertid behovet for å vurdere rammene for bruk av redningshelikoptre gjennom hele krisespekteret. HRS er derfor bedt om en tilleggsutredning knyttet til dette. Jeg vil deretter gå gjennom rammene for bruken, i samarbeid med Forsvarsdepartementet. Stortinget vil på vanlig måte bli informert dersom gjennomgangen viser behov for regelendringer, budsjettiltak etc.

SPØRSMÅL NR. 2721

Innlevert 12. mai 2026 av stortingsrepresentant Joel Ystebø
Besvart 19. mai 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Mener statsråden at forestillinger som inneholder nakenhet er et akseptabelt og ønsket innslag i Den kulturelle skolesekken for barn i grunnskolen?

Begrunnelse:

I en Dagen-sak er det nylig kommet frem opplysninger om at elever i både barneskole og ungdomsskole gjennom Den kulturelle skolesekken (DKS) har blitt tatt med på en danseforestilling som inneholder nakenhet, uten at verken skolene, foreldrene eller elevene på forhånd var informert om dette. Ifølge rektorer har skolene ikke hatt kjennskap til innslaget av nakenhet, og foreldre har dermed heller ikke hatt mulighet til å forberede barna eller vurdere fritak.

Forestillingen det gjelder er godkjent i DKS-systemet for elever helt ned til 3. trinn, samtidig som DKS selv i etterkant har erkjent at informasjonen om innholdet ikke var tydelig nok. DKS er en del av skolehverdagen for mange elever, og ordningen gjennomføres i stor grad i skoletiden og uten krav om forhåndssamtykke fra foreldre.

Når staten formidler kunst- og kulturopplevelser til barn gjennom skolen, reiser dette viktige spørsmål om grenser, alderstilpasning og foreldrerett, særlig der innholdet kan oppleves som intimt eller krenkende for enkelte barn.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at Den kulturelle skolesekken (DKS) er en nasjonal ordning som skal sikre alle elever tilgang til et bredt spekter av profesjonell kunst og kultur av høy kvalitet. Dette er forankret i de nasjonale målene for DKS, som er besluttet av Stortinget, og hvor det blant annet fremgår at elevene skal møte et mangfold av kunstneriske uttrykk, som utfordrer og engasjerer, og som gir rom for refleksjon og opplevelse. Kvalitetssikring i DKS innebærer først og fremst at innholdet som tilbys elevene blir nøye vurdert. Produksjonene velges ut på bakgrunn av kunstnerisk kvalitet, formidlingsevne og relevans for målgruppen, og vurderes opp mot nasjonale mål og lokale kriterier.

Det er helt grunnleggende i norsk kunst- og kulturpolitikk at det er armlengdes avstand mellom politiske myndigheter og kunstneriske vurderinger. Jeg legger meg derfor ikke opp i hvilke kunstneriske virkemidler, estetiske uttrykk eller tematisk innhold som benyttes i enkeltproduksjoner – enten det gjelder dans, teater eller andre kunstformer. Det gjelder også i tilfeller hvor uttrykket kan oppleves som uvant, utfordrende eller for noen – ubehagelig. Alternativet, hvor jeg som statsråd skulle begynne å godkjenne eller sensurere enkeltuttrykk, ville etter mitt syn verken styrke kunstens kvalitet eller ytringsrom.

Spørsmålet om nakenhet i kunst kan vanskelig besvares med et enkelt ja eller nei. Nakenhet har til alle tider vært en del av kunsthistorien og inngår i mange ulike kunstneriske sammenhenger, med svært forskjellig formål og uttrykk. I vurderingen av hva som er egnet for barn og unge, vil det derfor alltid måtte gjøres konkrete faglige og kunstneriske vurderinger. Disse vurderingene ligger – i tråd med armlengdeprinsippet – til kunstfaglige miljøer, og ikke til politisk ledelse.

Det er en viktig del av skolens danningsoppdrag at elever ikke bare møter det de allerede kjenner seg igjen i, men også får erfaring med kunst og kultur som krever tolkning, ettertanke og samtale. Derfor gjøres det et grundig arbeid i DKS-administrasjonene lokalt med planlegging, forberedelse og informasjon til skolene. Jeg er samtidig opptatt av at DKS skal ha høy tillit hos elever, foreldre og skoler. Det forutsetter blant annet god dialog, åpenhet om innhold og en bevissthet om målgruppenes ulike forutsetninger. Jeg har tillit til at de ansvarlige kunst- og kulturfaglige produsentene i DKS ivaretar sitt ansvar innenfor rammene som er trukket opp i nasjonal politikk.

SPØRSMÅL NR. 2722

Innlevert 12. mai 2026 av stortingsrepresentant Erlend Larsen
Besvart 20. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden foreta seg noe for at manglende kapasitet på jernbanen blir erstattet med for eksempel busser slik at pendlerne kan få et verdig transporttilbud?

Begrunnelse:

Veinettet i Osloregionen vil kollapse dersom pendlere velger å kjøre bil framfor å ta toget. Pendlerne fra Vestfold kan bruke 15-20 timer hver uke på toget. Reisen på en god dag er i seg selv slitsomt for arbeidsfolk. Når toget ikke gir et tilfredsstillende tilbud, er det ekstra krevende å være passasjer med toget.

Nå er vi inne i en periode hvor Vy tilbyr fem vogner i stedet for ti. Det betyr at et stort antall pendlere får et uverdig reisetilbud. I dag var det ståplass for mange reisende allerede fra Sandefjord. Hovedparten av de reisende går på toget etter Sandefjord.

For Vy må dette være god butikk. De tar fullt betalt for å kjøre fem vogner i stedet for ti. Det gir lavere driftskostnader og mer netto fortjeneste.

Denne fortjenesten burde Vy bruke til å leie inn busser på delstrekninger når de vet det blir fullt. En periode hadde Vy denne servicen ut fra Tønsberg. Denne servicen burde de gjeninnføre.

Svar:

For få tog på Østlandet medfører dessverre redusert kapasitet på flere togavganger. Norske tog og Vy har etablert en felles tiltaksplan for å øke materielltilgjengeligheten og Jernbanedirektoratet følger tett opp leveransekvaliteten.

VYs erfaring er at togkunder i rushtid sjeldent velger suppleringsbusser siden reisetiden er lengre med buss enn tog, selv om togene er fulle. For å avhjelpe kapasitetsutfordringene på Vestfoldbanen frem til sommerferien har Vy likevel, som et midlertidig tiltak, etablert beredskapsbusser i rushtiden fra mandag 18. mai. Bussene skal fungere som supplerende kapasitet på avganger hvor det forventes trengsel. I tillegg planlegger Vy å justere materiellturneringsplanen for hele Østlandet i slutten av mai for å styrke robustheten i rushtidstilbudet på Vestfoldbanen.

På lengre sikt vil innfasing av nye regiontog fra 2027 bidra til bedre materielltilgjengelighet slik at pendlertog på Østlandet blir kjørt med planlagt kapasitet. I andre halvår 2027 planlegges det å øke frekvens og kapasitet i togtilbudet på Vestfoldbanen når tre ekstra avganger pr. time forlenges fra Drammen til Tønsberg.

SPØRSMÅL NR. 2723

Innlevert 12. mai 2026 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen
Besvart 20. mai 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kan forsvarsministeren garantere at kontrakten for vedlikeholdet av Seahawk får en lik varighet som kontrakten for vedlikehold av F35 på Rygge, altså på 15 år, og hvis ikke, hvorfor gjøres det forskjell på Rygge og Bardufoss?

Begrunnelse:

Seks Seahawk-helikoptre ankommer Bardufoss før sommeren i 2027, og det er kjent at fem selskaper er interesserte i å levere vedlikeholdstjenester på helikoptertypen.

Helikoptrene overtar oppgavene NH90 hadde for Kystvakten med hensyn til suverenitetshevdelse, kontroll på havområde, samt søk og redning.

Det er imidlertid ikke kjent hvor lang en kontrakt for vedlikeholdet av de seks Seahawk-helikoptrene vil være. På Rygge har vedlikeholdsselskapet KAMS blitt tildelt en kontrakt på 15 år. Dette sikrer forutsigbarhet for Luftforsvaret med hensyn til vedlikehold, men det skaper også forutsigbarhet for selskapet som har investert over en halv milliard kroner i fasiliteter på Rygge.

Avisen Nye Troms skriver om at KAMS er villige til å investere stort og tungt på Bardufoss dersom de skulle ende opp med å bli tildelt kontrakt på vedlikehold av Seahawk. Det forutsetter imidlertid at kontrakten er langvarig. KAMS er en av de fem selskapene som kjemper om kontrakten på Seahawk-vedlikeholdet.

Se omtale om saken i Nye Troms her:

https://www.nyetroms.no/ankommer-norge-for-sommeren-i-2027/s/5-163-154706

https://www.nyetroms.no/kams-ser-lyst-pa-fremtiden-pa-bardufoss-onsker-a-investere-og-utvikle-i-storskala/s/5-163-155343

https://www.nyetroms.no/fem-selskaper-kjemper-om-a-vinne-seahawk-kontrakten/s/5-163-155362

Svar:

For å besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Forsvarsmateriell, som ansvarlig etat for anskaffelser i forsvarssektoren.

Forsvarsmateriell opplyser at det vil bli inngått kontrakt for vedlikehold av Seahawk i henhold til gjeldende anskaffelsesregelverk. Som ved enhver anskaffelse gjøres det en konkret vurdering, i tråd med anskaffelsesregelverkets rammer, Luftforsvarets behov og kommersielle hensyn, herunder for eksempel investeringskostnader i perioden. Det er på det nåværende tidspunkt ikke besluttet hvor lang varighet kontrakten vil ha, og dette vil være en del av vurderingen Forsvarsmateriell vil gjøre sammen med Luftforsvaret før utlysning av konkurransen.

For vedlikehold av F-35 på Rygge er varigheten hovedsakelig begrunnet i behovet for store investeringskostnader hos leverandør. Det er ikke forventet et tilsvarende behov for investering hos leverandør for vedlikehold av Seahawk på Bardufoss, da forsvarssektoren selv i vesentlig grad ivaretar behovet for både fasiliteter og støtteutstyr, opplyser etaten.

SPØRSMÅL NR. 2724

Innlevert 12. mai 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad
Besvart 15. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Er statsråden enig i at det ikke lenger skal tilbys nødpass på Bergen lufthavn Flesland etter 18. mai eller vil statsråden sørge for at dette tilbudet fortsetter?

Begrunnelse:

Det vises til melding fra Politiet at de vil 18. mai slutte å tilby nødpass ved Bergen lufthavn Flesland.

Svar:

Politiet opplyser at utstedelse av nødpass har vært en ekstraservice som de nå ikke ser muligheten til å fortsette med gitt økningen i behovet for grensekontroll. Politiet ser det heller ikke som formålstjenlig å bemanne Flesland med mannskaper som kun skal håndtere passutstedelse. Til det er hyppigheten av utstedelse av nødpass for lite.

Politiet opplyser videre at nødpass fortsatt vil bli utstedt i Fyllingsdalen, og at åpningstidene der anses som tilstrekkelige for å møte behovet.

Jeg har tillit til at politiet i Vest politidistrikt gjør vurderinger som sikrer best mulige polititjenester i distriktet.

SPØRSMÅL NR. 2725

Innlevert 12. mai 2026 av stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse
Besvart 19. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvor langt har Regjeringen kommet i arbeidet med å innføre en merkeordning for alkoholholdig drikk med helseadvarsler, og har arbeidet for å innføre døgnåpen skjenking under VM påvirket Helse- og omsorgsdepartementets arbeid med en merkeordning?

Begrunnelse:

Kunnskapen om hvilke skadevirkninger alkohol har på helsen vår er for lav i befolkningen, på tross av at alkohol er medvirkende årsak til over 200 ikke-smittsomme sykdommer. En Ipsos-undersøkelse utført på vegne av Av-og-til i 2022 viste at bare syv prosent kjenner til sammenhengen mellom alkoholkonsum og brystkreft og bare to av ti kjenner til sammenhengen mellom alkoholkonsum og tarmkreft. Det samme viser en forskningsartikkel i BMC Research fra i fjor hvor det kommer frem at under halvparten (48 prosent) av respondentene fra Norge knyttet alkoholkonsum til kreft. 56 prosent knyttet alkohol til hjertesykdommer, noe som var godt under snittet på 68 prosent blant respondentene fra de 14 landene som deltok i undersøkelsen.

Forskning viser at det ikke finnes en trygg nedre grense for alkoholkonsum, og derfor er det viktig å øke kunnskapen i befolkningen om skadevirkninger knyttet til alkohol. Både ESPAD-tall og Ungdata-undersøkelser viser tegn på at den nedadgående trenden i ungdommers alkoholkonsum siden begynnelsen av 2000-tallet har stoppet opp og at konsumet kan være på vei opp igjen. Samtidig ser vi at de over 65 er gruppen som drikker flest ganger i gjennomsnitt i løpet av et år og drikker mest vin, selv om alkoholbruk blant eldre er forbundet med en rekke risikofaktorer.

KrF stilte statsråden spørsmål om hvor Stortinget kunne forvente en sak om å merke alkohol med helseadvarsler i juni 2025. Da svarte statsråden at Helse- og omsorgsdepartementet jobbet med å vurdere Helsedirektoratets forslag til merking og hvordan det kan lov- og forskriftsfestes.

Svaret fra statsråden kom for snart ett år siden, det nærmer seg ett og et halvt år siden Helsedirektoratet sendte sine vurderinger til Helse- og omsorgsdepartementet og det er snart åtte r siden Stortinget vedtok KrFs forslag om å «innføre en merkeordning for alkoholholdig drikk med helseadvarsler».

Det er påfallende at departementet bruker ett og et halvt år på å vurdere forslag til merking uten at det har kommet noe forslag, men forslag om midlertidig utvidelse av skjenketidene kan behandles i ekspressfart. Liberaliseringer i alkoholpolitikken må ikke gå på bekostning av Helse- og omsorgsdepartementets arbeid med å redusere alkoholkonsumet i Norge med tjue prosent innen 2030.

Svar:

Departementet arbeider med å vurdere direktoratets forslag om alkoholmerking og hvordan det ev. kan lov- og forskriftsfestes, og det gjenstår fortsatt noe arbeid. Alkoholmerking er et av flere prioriterte og ressurskrevende regelverksarbeider som det jobbes med i departementet innen alkoholområdet.

SPØRSMÅL NR. 2726

Innlevert 12. mai 2026 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø
Besvart 19. mai 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan statsråden garantere at regjeringen i inneværende stortingsperiode og så lenge den styrer – verken i år eller senere – vil fremme forslag om grunnrenteskatt på småkraft?

Begrunnelse:

Under behandlingen av Dokument 8:31 S (2025-2026), Innst. 129 S (2025-2026) fikk Høyre, Frp, KrF, V og Sp gjennomslag for følgende vedtak:

"Stortinget ber regjeringen sikre at innslagspunktet for grunnrenteskatt og naturressursskatt på vannkraft ikke senkes fra dagens nivå i inneværende stortingsperiode."

Svar:

Stortinget vedtok 12. mars 2025 følgende anmodning til regjeringen (nr. 523 (2025–2026)):

«Stortinget ber regjeringen sikre at innslagspunktet for grunnrenteskatt og naturressursskatt på vannkraft ikke senkes fra dagens nivå i inneværende stortingsperiode.»

Regjeringen har fulgt opp anmodningen i Prop. 95 LS (2025-2026) Endringar i skatte- og avgiftslovgivinga punkt 9.4, der det bl.a. fremgår:

«Regjeringa rettar seg etter oppmodinga frå Stortinget og vil ikkje gjere lovframlegg om redusert nedre grense i grunnrenteskatten og naturressursskatten for vasskraft. Det vil og gje selskapa føreseielege vilkår framover.»

SPØRSMÅL NR. 2727

Innlevert 12. mai 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen
Besvart 21. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan har statsråden tenkt å følge Stortingets vedtak om reduksjon i bompengekostnadene på strekningen E39 Mandal- Kristiansand, sett i lys av at fylkestinget også har gjort sine vedtak i saken?

Begrunnelse:

Stortinget gjorde følgende vedtak i januar 2025 "Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget så raskt som mulig, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett våren 2026, med forslag til forlenget nedbetalingstid av lånene på prosjektet E39 Mandal–Kristiansand, slik at bompengebelastningen for privatbiler og nyttetransport på strekningen går ned" Nå er revidert lagt frem uten at regjeringen virker å ta inn over seg dette vedtaket. Fylkestinget har gjort sine vedtak slik at nå ligger ballen hos regjeringen.

Svar:

Ny E39 mellom Kristiansand og Mandal er en del av Nye Veier AS sin utbygging av prosjektet E39 Kristiansand vest – Lyngdal vest i Agder.

Stortinget har behandlet prosjektet E39 Kristiansand vest – Lyngdal vest i to omganger i hhv. Prop. 135 S (2016–2017) og Prop. 89 S (2022–2023). Begge stortingsbehandlingene var basert på lokalpolitiske vedtak og Agder fylkeskommune har sluttet seg til utbyggings- og bompengeopplegget, inkludert fastsatt gjennomsnittstakst i prosjektet. Agder fylkeskommune har fattet vedtak om å stille garanti for 10,691 mrd. kroner. I Prop. 89 S (2022–2023) går det frem at Agder fylkeskommune gir sin tilslutning til det endrede innkrevingsopplegget og at fylkeskommunen står ved sitt ansvar som garantist.

Bompengeinnkrevingen så langt viser vesentlige lavere inntekter enn forutsatt. Foreløpige beregninger utført av bompengeselskapet for strekningen Kristiansand vest–Mandal viser at innkrevingen så langt kan medføre

en restgjeld på 2,3 mrd. kr etter at vedtatt innkrevingsperiode er avsluttet.

For å øke inntjeningen i prosjektet, og redusere den økonomiske risikoen, har Statens Vegvesen i sin vurdering av 19. desember 2025 foreslått følgende tiltak, med formål å fremme en revidert bompengeproposisjon for Stortinget:

- Utredning av løsning for sideveisinnkreving med bruk av omvendt timesregel på strekningen Grauthe-ller-Monan (Storemyr), og
- forlenging av innkrevingen i eksisterende bomstasjoner til 19 år (med mulighet for å forlenge med ytterligere 5 år).

Samferdselsdepartementet ba etter dette om Agder fylkeskommunes tilbakemelding på Statens vegvesens forslag om å sette i gang et revidert bompengeopplegg med formål å fremme ny bompengeproposisjon for Stortinget for hele prosjektet E39 Kristiansand vest–Lyngdal vest.

Agder fylkeskommune kom med sin tilbakemelding 6. mai. I sitt svar avviser fylkeskommunen Statens vegvesens forslag til løsning, og slår fast at de ikke ønsker at det utredes en løsning med bom på sideveiene. Dette til tross for at løsningen med sideveisinnkreving med bruk av omvendt timesregel kan skjerme lokaltrafikken og øke inntektene i prosjektet.

Agder fylkeskommune har som eier av bompengeselskapet og garantist for bompengelånet en betydelig økonomisk risiko i prosjektet, og har et ansvar for å bidra til at situasjonen blir løst, både når det gjelder trafikksituasjonen så sidevei og slik at den økonomiske situasjonen i bompengeprosjektet ikke forverres.

SPØRSMÅL NR. 2728

Innlevert 13. mai 2026 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen
Besvart 20. mai 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Mener statsråden det er rimelig at Ullensaker kommune alene må bære det fulle barnevernsansvaret og de økonomiske konsekvensene når det ankommer barn til Oslo lufthavn Gardermoen uten å ha noen tilknytning til kommunen, og vil statsråden ta initiativ til å endre regelverk eller etablere en statlig kompensasjonsordning slik at flyplasskommuner ikke blir sittende med et urimelig ansvar?

Begrunnelse:

Ullensaker kommune har ansvar for Oslo lufthavn Gardermoen, og opplever betydelige og uforutsigbare kostnader som følge av barnevernssaker som oppstår når barn ankommer Norge via flyplassen. Etter oppholdsprinsippet utløses kommunens ansvar umiddelbart når situasjoner oppstår, også i tilfeller der barna aldri har bodd i kommunen og ikke har noen tilknytning til kommunen utover at de ankommer landet via flyplassen. Disse sakene kommer ofte uten forvarsel, uten kjent adresse og uten tilgjengelig historikk og krever umiddelbare tiltak for å sikre barnas omsorg, trygghet og rettssikkerhet. I praksis innebærer dette at Ullensaker må håndtere et nasjonalt ansvar som følger av at kommunen huser landets hovedflyplass. Kommunen anslår en helårseffekt i 2026 på om lag 14,8 millioner kroner på denne nasjonale oppgaven de påtar seg. Det er sårt tiltrengte midler i en presset økonomisk situasjon for kommunalt barnevern. For tiden har kommunen en enkelt sak, hvor et barn som ankom Norge fra utlandet har behov for institusjonsplassering. Barnet har aldri bodd i Ullensaker, men kommunens kostnad årlig beløper seg til rundt 11 millioner kroner. Dette illustrerer hvor tilfeldig og urimelig belastningen kan bli for en kommune som i realiteten håndterer konsekvensene av å være et nasjonalt transportknutepunkt. Det er et prinsipielt spørsmål om kommunen skal sitte alene med det økonomiske ansvaret for barn som aldri har vært bosatt der, kun fordi de ankommer Norge via landets største flyplass.

Svar:

Oppholdskommuneprinsippet er et grunnleggende prinsipp i barnevernsloven. Det innebærer at det er den kommunen et barn til enhver tid oppholder seg i, som er ansvarlig for å iverksette nødvendige undersøkelser og barnevernstiltak, og som også er ansvarlig for å treffe akuttvedtak og å reise sak om omsorgsovertakelse dersom det er nødvendig. Det er også denne kommunen som senere er ansvarlig for å dekke de løpende barnevernsutgiftene, uavhengig av om barnet plasseres i fosterhjem eller insti-

tusjon, eller i en annen kommune. Dette gjelder uavhengig av barnets opprinnelige tilknytning til kommunen.

Oppholdskommuneprinsippet er en sikkerhet for barna som trenger hjelp fra barnevernet, for at det til enhver tid er tydelig og avklart hvilken kommune som har ansvaret for å følge dem opp. Samtidig innebærer det at det kan oppstå skjevheter kommunene imellom. Dette gjelder imidlertid generelt og er ikke avgrenset til kommuner som har en flyplass. Andre eksempler kan være kommuner med fødeavdeling eller kommuner som tiltrekker seg ungdom med store utfordringer, for eksempel knyttet til kriminalitet.

Jeg har forståelse for at uforutsette utgifter knyttet til barnevernssaker er krevende å håndtere for enkeltkommuner. En institusjonsplass kan koste kommunen 2 366 700 kroner i året i egenandel, og jeg er kjent med at Ullensaker kommune anslår at flyplassrelaterte saker vil gi en helårseffekt på 7,8 millioner kroner i 2026. Like fullt mener jeg dagens system balanserer ulike hensyn på en så god måte som mulig.

Det er bred politisk enighet om at kommunesektoren i hovedsak bør finansieres gjennom frie inntekter. Frie inntekter består av rammetilskudd fra staten og skatteinntekter. For Ullensakers del vil arbeidsplasser og næringsvirksomhet knyttet til Oslo lufthavn Gardermoen også ha betydning for skatteinntektene. Frie inntekter legger til rette for kommunen kan foreta prioriteringer og tilby tjenester i tråd med lokale behov. Samtidig betyr det at kommuners ressursbruk på enkelte områder kan være høyere enn gjennomsnittet, og i dette tilfellet har barnevernsloven tydelige lovkrav som kommunene må oppfylle.

For å kompensere for lokale forhold som ikke fanges opp i inntektssystemet for kommunene og gjennom andre faste tilskuddsordninger disponerer statsforvalterne skjønnsmidler. Ved tildeling av skjønnsmidler skal statsforvalteren gjøre en helhetlig vurdering av kommunens økonomi og behov. Skjønnsmidler skal tildeles på grunnlag av kommunens økonomi som helhet, og ikke kun på grunnlag av enkeltstående sektorer eller saker. Særskilt høye utgifter til barnevern er blant utgiftene det kan tas hensyn til i vurderingen av enkeltkommuners økonomiske situasjon.

Statsforvalteren har innenfor dagens retningslinjer stor frihet til å vurdere eventuelt skjønnstilskudd til kommunene og hvor lenge det skal utbetales. Dette er noe statsforvalteren må vurdere ut ifra kunnskap om forholdene i den enkelte kommune og i dialog med kommunene.

SPØRSMÅL NR. 2729

Innlevert 13. mai 2026 av stortingsrepresentant Sebastian Saltrø Ytrevik
Besvart 21. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Norges to farligste planoverganger ligger på Larvik stasjon. Bane Nor har lenge varslet om farlige forhold på stasjonen, og det varsles nå og om tiltak. Tidslinjen er dessverre uklar.

Kan statsråden gi innbyggerne i Larvik en tidsramme på når disse overgangene vil bli sikret?

Svar:

Ifølge Bane NOR er det først og fremst plattformadkomsten på Larvik stasjon som er utfordringen, ikke planoverganger. Dagens løsning vurderes som lite hensiktsmessig, og en fremtidig løsning vil være planskilt kryssing kombinert med oppgradering av plattformene i tråd med krav til universell utforming. Tiltakene er tett knyttet til innføringen av ERTMS på strekningen. Som følge av at ERTMS-programmet er forsinket og under replanlegging, er tiltakene på Larvik stasjon utsatt og ikke prioritert for gjennomføring nå. Jeg kan derfor ikke gi en konkret tidsramme for når tiltakene vil bli gjennomført.

Planovergangen i enden av stasjonen er sikret med veisikringsanlegg, og sikkerheten der ivaretas gjennom etablerte tiltak. Det er gjennomført mindre tiltak for å redusere uønsket kryssing av spor fram til en permanent løsning kan gjennomføres. Bane NOR vil ha dialog med Larvik kommune om fremtidige løsninger på stasjonen.

SPØRSMÅL NR. 2730

Innlevert 13. mai 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen
Besvart 19. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Senterpartiet er opptatt av å knytte landet sammen gjennom å opprettholde og helst styrke flytilbud i distriktene til en akseptabel kostnad for folk og næringsliv.

Gitt dagens nyheter om at et stort flertall i Stortinget sikrer at prisene på FOT-ruter ikke skal økes vesentlig og at kapasiteten styrkes sammenlignet med regjeringens forslag til anbud, og kan statsråden bekrefte at de samme føringene også vil ha effekt og gjelde det kommende anbudet for Nord-Norge som lyses ut i 2027?

Svar:

For regjeringen er det viktig med tilgjengelige og gode reisemuligheter for folk og konkurransekraft for næringslivet i distriktene. Derfor lyste vi ut en konkurranse om drift av FOT-rutene i Sør-Norge fra 1. november 2027 som viderefører et fortsatt subsidiert flytilbud på alle lufthavner omfattet av FOT-ordningen i dag.

Siden Arbeiderpartiet overtok regjeringsmakten, er FOT-ordningen styrket betydelig. Maksimalprisene for de reisende er halvert, kapasiteten er økt på flere ruter og to nye ruter er inkludert i ordningen. Samtidig er den årlige bevilgningen til flyrutekjøp økt fra om lag 962 millioner kroner i 2023 til om lag 2,5 milliarder kroner i 2026.

Når staten kjøper flyruter, bør tilbudet tilpasses faktisk transportbehov. Det er derfor viktig med grundige transportfaglige vurderinger i forbindelse med kontraktsrulleringene. I forkant av de siste konkurranseutlysningene, inkludert den nylige for FOT-rutene i Sør-Norge, er det innhentet eksterne transportfaglige utredninger. Utredningene har vært på bred høring, og vi har mottatt mange gode høringsinnspill.

FOT-rutene i Sør-Norge har en kontraktslengde på fire år. På noen ruter viser passasjerprognosene for de neste årene et økt behov for kapasitet, som for eksempel rutene fra Ørsta-Volda til både Bergen og Oslo og mellom Sandane og Oslo. Vi har derfor valgt å lyse ut disse rutene med økt kapasitet i tråd med behovet. Mens på andre ruter viser passasjerprognosene at kapasiteten bør justeres ned. For regjeringen har det vært viktig å unngå å betale for flere tomme seter enn det som er nødvendig for å opprettholde et godt og forutsigbart flyrutetilbud. Dette lå til grunn i vurderingen av hva som ble lyst ut 23. april.

Representanten viser i sitt spørsmål til enigheten blant flertallet på Stortinget om å styrke rutetilbudet på FOT-rutene i Sør-Norge, jf. representantforslag 291 S (2025–2026) som ble fremmet 13. mai: «Stortinget ber regjeringa utarbeide eit nytt anbodsgrunnlag for kjøp av regionale flyruter i Sør-Noreg (FOT-ruter) som sikrar at dagens flytilbod og setekapasitet på dei ulike strekningane vert opprettha minst på dagens nivå, med vekt på auka kapasitet på tider med størst behov, utan ei urimeleg prisauke og seinast innan 15. juni 2026 innby til ny konkurranse basert på dette.»

For meg er det ikke åpenbart hva Stortinget mener å ha flertall for i et eventuelt nytt anbudsgrunnlag. Slik jeg forstår saken mener flertallet at vi skal avlyse konkurransen som ble lyst ut 23. april, slik at vi både øker kapasiteten der passasjerbehovene tilsier at det er behov for økt kapasitet og at vi beholder dagens kapasitetskrav på øvrige ruter til tross for at den transportfaglige utredningen har kommet til at behovet er lavere.

Når det gjelder den delen av utkastet til anmodning som viser til at det skal legges vekt på at kapasiteten øker på tider med størst behov, vil jeg kommentere at vi stiller tydelige krav til setekapasitet, ruteføring og rutetider på FOT-rutene. Dette skal samlet sikre et godt og tilgjengelig reisetilbud basert på etablerte transportstandardkriterier. Operatørene fastsetter det endelige ruteprogrammet. Vår erfaring er at operatørene tilpasser flygingene til tidspunkter med størst etterspørsel og transportbehov. Jeg kan ikke se at det er behov for å adressere dette tydeligere i en eventuell ny utlysning.

Jeg vil samtidig understreke at kravene til setekapasitet og ruteføring i konkurransen er minimumskrav. Operatørene står fritt til å tilby både høyere kapasitet og et mer omfattende rutetilbud dersom de vurderer dette som kommersielt og operativt hensiktsmessig. I praksis vil dette blant annet avhenge av hvordan rutene inngår i et større rutenett og operatørenes vurderinger av etterspørsel og passasjerinntekter.

Forslaget viser videre til at en ny konkurranse skal unngå urimelige prisøkninger. Det er jeg helt enig i. Økningen på 20 prosent over indeksjustering mener jeg er moderat sammenlignet med nivået på maksimalprisene før 1. april 2024, da prisene ble halvert. Det er flere gode grunner for å øke maksimalprisene nå. For det første er det nødvendig å begrense økningen i statens utgifter etter en betydelig vekst i utgiftene til kjøp av flyruter de siste årene, ikke minst som følge av halveringen av priser. Samtidig ser vi stor usikkerhet rundt utviklingen på sentrale innsatsfaktorer i FOT-rutedriften, som flydrivstoff. Det er også et faktum at prisforskjellen mellom FOT-ruter og kommersielle ruter har økt, som igjen medfører trafikkleckasje fra kommersielle ruter på enkelte rutestrekninger.

Høyere maksimalpriser gir samtidig operatørene større mulighet til å differensiere prisene mellom reisende med høy og lav betalingsvilje.

Når det gjelder punktet om maksimalpris er det ikke klart for meg hva det eventuelt er et flertall for. Høyre-leder Ine Eriksen Søreide viser til «tydelige tilbakemeldinger om at folk heller vil betale mer og beholde et bedre tilbud enn å kutte tilbudet, slik regjeringen har foreslått», mens Sp-leder Trygve Slagsvold Vedum har uttalt at han ikke ønsker å øke prisene. Nivået på maksimalprisene er helt sentralt for innretningen på FOT-tilbudet og statens utgifter, og hva det eventuelt er mulig å lage et nytt konkurransegrunnlag basert på.

Dersom gjeldende konkurranse avlyses og et nytt konkurransegrunnlag skal utarbeides, vil det ta tid. Praktiske og formelle forhold innebærer at konkurransen da blir utsatt med mer enn de syv ukene utsettelse som anmodningen innebærer.

Som følge av at hele kjøpsprosessen eventuelt nå blir forsinket, vil det påvirke operatørenes oppstartstid. Dette vil svekke mulighetene for at flere aktører leverer tilbud, som i seg selv kan påvirke kostnadene, men det kan også påvirke kostnadene til aktørene som vil få kortere tid til å anskaffe utstyr og mannskap fra tidspunktet avtale inngås til oppstart av kontrakten. For øvrig mener jeg det er svært krevende å skulle avlyse konkurransen basert på en anmodning som er så vidt usikker, særlig hva gjelder hvilken maksimalpris som skal legges til grunn i konkurransen, da ulike partier synes å mene svært ulikt om hvordan økningen i kapasitet i konkurransen skal dekkes inn. Dette må være klart i en eventuell ny utlysning.

Jeg vil også legge til at både det å avlyse konkurransen, og tidsaspektet som da må legges til grunn i anbudet, vil kunne svekke tilliten i markedet til staten som en forutsigbar oppdragsgiver og kontraktspart. Jeg mener dette er uheldig.

Basert på dette er det derfor krevende å kommentere på hvordan det eventuelle anmodningsvedtaket som er foreslått i representantforslag 291 S (2025–2026), dersom det får flertall ved behandlingen, får utslag for konkurransen om FOT-rutene i Nord-Norge fra 1. november 2028. Uavhengig av dette vil det være lite klokt å ta stilling til kravene i den kommende utlysningen før saken er tilstrekkelig utredet og har vært på høring. Arbeidet med det transportfaglige grunnlaget for konkurransen er i gang og skal leveres til høsten. Deretter er det planlagt å gjennomføre høring av denne utredningen.

Mitt utgangspunkt for å fastsette krav til rutedriften er at dette bør være basert på transportfaglige vurderinger av transportbehov, etterspørsel, regularitet, kapasitet, kostnadseffektiv bruk av statens midler og innkomne høringsinnspill. Dette viktig for å sikre tilgjengelige og gode reisemuligheter for folk og konkurransekraft for næringslivet i Nord-Norge.

SPØRSMÅL NR. 2731

Innlevert 13. mai 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 21. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvilke statlige myndigheter har gitt utslippstillatelse for Forsvaret og Raufoss Ammunisjonsfabrikkers dumping av ammunisjon i Mjøsa, når ble utslippstillatelsene gitt, og hva ble det gitt tillatelse til å dumpe i Mjøsa?

Begrunnelse:

Staten ved Forsvaret og Raufoss Ammunisjonsfabrikker har dumpet store mengder sprengstoff og tungmetaller i Mjøsa. Denne dumpingen har dels skjedd rett utenfor et område med attraktiv beliggenhet, hvis utnyttelse og bruk er av stor betydning for Gjøvik kommunes muligheter til videre byutvikling. Mjøsa er også en stor og viktig drikkevannskilde. Spørsmålsstiller har tidligere løftet denne tematikken for forsvarsministeren, jf. Dokument nr. 15:132 (2025-2026) jf. Dokument nr. 15:332 (2025-2026) jf. Stortingets spørretime den 18.03.26. Spørretimespørsmålene ble besvart av justis- og beredskapsministeren, på vegne av forsvarsministeren.

Det må antas at Forsvaret og Raufoss Ammunisjonsfabrikker har søkt staten om tillatelse til å gjøre så store utslipp som det her er snakk om, og at disse søknadene har blitt innvilget – da store mengder ammunisjon og tungmetaller beviselig er dumpet i Mjøsa. Slik saken er opplyst, ser det ut som dumpingen av ammunisjon i Mjøsa foregikk fra 1945 til en gang på 1970-tallet. Det har formodningen mot seg at en omfattende dumping av ammunisjon over flere tiår i en drikkevannskilde, har blitt

gjort uten tillatelse fra statlige myndigheter med ansvaret for forurensning og utslipp.

På denne bakgrunn ønskes det derfor besvart hvilke statlige myndigheter som har gitt utslippstillatelser for Forsvaret og Raufoss Ammunisjonsfabrikkers dumping av ammunisjon i Mjøsa. Det legges til grunn at klima og miljødepartementet er riktig adressat for dette spørsmålet. Videre bes det opplyst når utslippstillatelsene ble gitt, og hva Forsvaret og Raufoss Ammunisjonsfabrikker fikk tillatelse til å dumpe i Mjøsa.

Svar:

Ut fra gamle dokumenter fra arkivet til Raufoss Ammunisjonsfabrikk, har det vært søkt om og gitt en tillatelse til dumping fra statlige myndigheter. Rapporten fra Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) «Utbredelsen av dumpet ammunisjon i Mjøsa – kartlegging høsten 2022» omtaler dette nærmere, og inneholder informasjon om en tillatelse fra den daværende Sprengstoffinspeksjonen. Departementet har også undersøkt med Miljødirektoratet om de besitter dokumenter om slik tillatelse. Direktoratet kan ikke se at det foreligger dokumentasjon på at forurensningsmyndigheten har gitt tillatelse til dumpingen av ammunisjon i Mjøsa i deres arkiver.

Det er uansett viktig å håndtere ammunisjonsdeponiet i Mjøsa på en forsvarlig måte. Foreløpige undersøkelser viser at det er lite utlekking, og at helserisikoen ved å la deponiet ligge i Mjøsa er lav. Det føres nå kontroll med deponiet, slik at det med sikkerhet ikke skal medføre noen fare for fisk, drikkevann eller landbruk.

SPØRSMÅL NR. 2732

Innlevert 13. mai 2026 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen
Besvart 21. mai 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Når og hvordan vil regjeringen legge til rette for at planting av skog på egnede nye arealer tas i bruk som et kostnadseffektivt klimatiltak, og hvilke grep as for å sikre tydelige og forutsigbare rammer for en oppskalering av tiltaket?

Begrunnelse:

Norge mister hvert år betydelige skogarealer (om lag mellom 50 000-60 000 dekar) gjennom utbygging og annen permanent omdisponering. Naturlig gjengroing skjer gradvis over lang tid, ofte på mindre produktive arealer og gir dermed lavere framtidig CO_2-opptak enn den skogen som forsvinner. Aktiv skogplanting på nye arealer er et godt bidrag til å øke det totale karbonopptaket.

En treårig (2015–2018) pilotfase for planting av skog på nye arealer som klimatiltak gjennomført av Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet, dokumenterte at tiltaket gir et betydelig og langsiktig CO_2-opptak. Blant annet ble det i pilotprosjektet plantet rundt 6 000 dekar ny skog; den forventede karbonbindingen over flere tiår var vesentlig høyere enn om arealene hadde grodd til naturlig. Fagrapportene konkluderer samtidig med at tiltaket har høy kostnadseffektivitet i klimaarbeidet. Billigere og bedre klimabidrag får man ikke. Det er ikke mange andre klimatiltak binder CO_2 til en så lav kostnad per tonn.

I tillegg vil trevirket fra ny skog kunne brukes i materialer som erstatter mer utslippsintensive produkter, noe som forsterker den samlede klimaeffekten. For å ivareta natur- og arealhensyn er det utarbeidet klare miljøkriterier og veiledere som angir hvor og hvordan slik skogplanting kan gjennomføres uten vesentlige negative virkninger på naturmangfold, jordbruk eller friluftsliv. Når økt framtidig ressursgrunnlag og verdiskaping fra skogen tas med i vurderingen, vil tiltaket over tid gi betydelige positive samfunnsøkonomiske effekter.

Til tross for dokumentert nytte og lave kostnader er tiltaket dessverre ikke tatt i bruk etter pilotfasen. Manglende avklaringer knyttet til rammebetingelsene og fravær av en permanent støtteordning, skaper usikkerhet og bidrar til at skogplanting som klimatiltak ikke realiseres i den skala faggrunnlaget skulle tilsi. I en tid der kostnadseffektive klimatiltak etterspørres, fremstår det som uheldig at et virkemiddel med godt dokumentert effekt forblir underutnyttet på grunn av uklare rammer. Det er derfor viktig med en snarlig klargjøring av hvordan myndighetene vil stimulere til økt omfang av planting og sikre forutsigbare betingelser for skogeierne, slik at det betydelige klimapotensialet i tiltaket kan utløses i tråd med Norges klimamål.

Svar:

Regjeringen legger til grunn at økt opptak av CO_2 i skog er et sentralt og kostnadseffektivt bidrag for å nå Norges klimamål frem mot 2030 og 2050. Planting av skog på egnede nye arealer er ett av flere tiltak innen skog som kan gi betydelig klimanytte over tid gjennom langsiktig karbonlagring, samtidig som det kan bidra til verdiskaping i skognæringen. Regjeringen understreker at tiltaket må gjennomføres på en måte som ivaretar hensyn til naturmangfold, kulturmiljø og andre arealinteresser.

Dette er et tiltak som er godt utredet, og regjeringen ser på planting av skog på nye arealer som ett av flere kostnadseffektive klimatiltak innen skogsektoren. Samtidig ser man at det foreligger en rekke mulige klimatiltak på tvers av sektorer. Så langt har regjeringen i samarbeid med budsjettpartnerne på Stortinget valgt å bruke ressurser på skogområdet blant annet til satsing på ungskogpleie, skogplanteforedling, tettere planting og suppleringsplanting. Vi har derfor ikke funnet rom for å prioritere midler til en oppskalering av planting av skog på nye arealer som klimatiltak i gjeldende budsjett. Jeg kan ikke nå forskuttere regjeringens arbeid med 2027-budsjettet, og regjeringen vil komme tilbake til Stortinget om forslag til framtidig klimasatsing i forbindelse med budsjettet for 2027.

SPØRSMÅL NR. 2733

Innlevert 13. mai 2026 av stortingsrepresentant Morgan Langfeldt
Besvart 21. mai 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Mener statsråden at regjeringen i dag tar tilstrekkelig ansvar for den digitale infrastrukturen for norsk immateriell kulturarv sett i lys av lovnaden om oppfølging fra daværende statsråd i 2022, og vil regjeringen nå sikre fortgang i nødvendig finansiering slik at et nytt nasjonalt fag- og katalogsystem kan etableres før mer av kulturarven går tapt?

Begrunnelse:

De norske folkemusikk-arkivene forvalter store mengder lydopptak, film, fotografier, noter og dokumentasjon knyttet til norsk immateriell kulturarv. Store deler av materialet er unikt og representerer tradisjoner som i mange tilfeller ikke finnes dokumentert andre steder.

Dagens nasjonale fag- og katalogsystem, Fiol, fases nå ut uten videre support eller teknisk utvikling. Fagmiljøene advarer om at situasjonen er kritisk, og at viktig kulturarv kan gå tapt dersom det ikke etableres en ny nasjonal løsning.

Hele fagmiljøet — med Norsk senter for folkemusikk og folkedans i spissen — samt Museumsforbundet, Arkivforbundet, FolkOrg, Noregs Ungdomslag og Sametinget har pekt på Nasjonalbiblioteket som den naturlige nasjonale aktøren for å sikre framtidig bevaring, katalogisering og tilgjengeliggjøring av denne kulturarven.

Nasjonalbiblioteket har allerede etablert sitt nye arkivsystem Axiell Collections og har signalisert vilje til å utvikle en egen modul for folkemusikkarkivene, men mangler fortsatt et øremerket tilskudd på om lag fem millioner kroner for å realisere løsningen.

Anette Trettebergstuen svarte på et skriftlig spørsmål i 2022 følgende:

Aktører på folkemusikkfeltet har vært i kontakt både med departementet og Nasjonalbiblioteket om behovet for nytt fagsystem. Departementet er allerede i dialog med Nasjonalbiblioteket om hvordan utfordringene for folkemusikkarkivene kan løses. Nasjonalbiblioteket jobber nå med å få oversikt over utfordringer og mulige løsninger. Det vil også være behov for å se dette i sammenheng med øvrige initiativ for registrering og samordning av metadata og løsninger for tilgjengeliggjøring av kulturarvmateriale. Kultur- og likestillingsdepartementet vil følge opp dette i den videre dialogen med Nasjonalbiblioteket.

Svar:

Jeg er opptatt av at digital immateriell kulturarv blir trygt bevart, og at den blir gjort tilgjengelig for et bredt publikum. Beskrivelsen av utfordringene på folkemusikk- og folkedansfeltet er kjent for departementet.

Samtidig er det riktig å minne om at et flertall av bevaringsinstitusjoner som arbeider med arkivmateriale

som film, video, foto og lyd har tilsvarende utfordringer. Det kan være immaterielle kunst- og kulturuttrykk som scenekunst eller samisk joik- og fortellertradisjon, som vanskelig lar seg dokumentere på andre måter enn gjennom audiovisuell teknologi. Fagsystemer og andre digitale løsninger som gjør det mulig å forvalte materialet på en god måte er ressurs- og kompetansekrevende å utvikle, drifte og vedlikeholde over tid.

Departementets prinsipielle holdning er at vi bør unngå at det blir utviklet og etablert parallelle løsninger som dekker samme behov. Ut fra et brukerperspektiv vil det dessuten være enklere å søke i og bruke materialet hvis det er færre løsninger å forholde seg til. Jeg mener vi derfor bør ha en helhetlig tilnærming til hvordan immateriell kulturarv best kan ivaretas i den allerede eksisterende digitale infrastrukturen, fra produksjon av digitale filer til formidling og bruk.

Nasjonalbiblioteket er godt i gang med en storstilt satsing på å digitalisere norsk kulturarv, både papirbasert og audiovisuelt materiale. Digitalarkivet blir utviklet og forvaltet av Nasjonalarkivet som en nasjonal fellesløsning for digital langtidsbevaring og tilgjengeliggjøring av arkiver. Fellesløsningen kan brukes av alle bevaringsinstitusjoner, også private, for eksempel museer. Digitalarkivet mangler imidlertid en tilfredsstillende løsning for håndtering av audiovisuelt materiale. Det samme er tilfellet for de digitale løsningene som museene har utviklet for eget bruk.

Når det gjelder valg av tiltak og finansiering, vurderes dette som del av departements ordinære budsjettprosess.

SPØRSMÅL NR. 2734

Innlevert 13. mai 2026 av stortingsrepresentant Erlend Larsen
Besvart 21. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er vi avhengige av at ERTMS er i drift før nye Horten stasjon åpner, når kan vi eventuelt forvente at ERTMS er på plass langs nytt dobbeltspor, når kan vi forvente at nytt dobbeltspor tas i bruk, at Horten stasjon åpner, når vil de nye rutetidene som vil dele Vestfold i to iverksettes – og vil siste avsnitt i begrunnelsen skape forsinkelser for nytt dobbeltspor Stokke-Torp-Sandefjord?

Begrunnelse:

I mars sa statsråden i ordinær spørretime som svar på spørsmål fra Anne Kristine Linnestad at nytt dobbeltspor mellom Drammen og Tønsberg skal ferdigstilles i november i år. Statsråden sa også at det nye signalsystemet ERTMS må være i drift før dobbeltsporet kan tas i bruk. Statsråden sa også at en viss usikkerhet knyttet til innføringen av det nye signalsystemet innebærer en viss usikkerhet om Horten stasjon vil åpne og settes i drift før jul 2026.

I Prop. 96 S (2025 –2026) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2026 står det at det var planlagt å øke antall avganger på Vestfoldbanen fra ett til fire tog i timen mellom Oslo og Tønsberg fra desember 2026. Nå er planene utsatt til desember 2027. Det står ikke noe om bruken av det nye dobbeltsporet blir utsatt, ei heller hvor stor forsinkelse en kan påregne. Begrunnelsen for utsettelsen er «først og fremst at nye lokaltog er forsinket fra leverandøren.»

I prop 96S står det også at:

«Bane NOR har i 2026 jobbet med å forberede underlaget for videre arbeid med reguleringsplan og planprogram. Videre arbeid krever at det inngås større kontrakter knyttet til oppstart av reguleringsplanarbeidet. Dette vil binde opp fremtidige utgifter.»

Svar:

Det nye dobbeltsporet på Vestfoldbanen, som etter planen skal tas i bruk før jul 2026, bygges med ERTMS-signalanlegg. Før dobbeltsporet tas i bruk, herunder nye Horten stasjon, må det det nye signalanlegget settes i drift.

Som omtalt i Prop. 96 S (2025–2026) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2026 er det fortsatt risiko knyttet til fremdriften for ERTMS-programmet, noe som medfører risiko for planlagt tilbudsforbedring på Vestfoldbanen.

Etter planen skal tilbudsforbedringene på Vestfoldbanen innføres gradvis i løpet av 2027, med tre tog i timen til Tønsberg. I forbindelse med overgangen til ny rutemodell i desember 2027, blir det innført fire tog i timen.

Når det gjelder fremdriften for nytt dobbeltspor Stokke-Sandefjord, som inngår i effektpakken Flere og

raskere tog på Vestfoldbanen (Oslo-Skien), vil Samferdselsdepartementet redegjøre nærmere for arbeidet med planleggingen av denne og øvrige effektpakker i budsjettforslaget for 2027.

SPØRSMÅL NR. 2735

Innlevert 13. mai 2026 av stortingsrepresentant Grunde Almeland
Besvart 20. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren ta initiativ til å gjennomgå praksisen og regelverket for behandling av søknader om sykkelritt på offentlig vei, slik at tradisjonsrike arrangementer som Styrkeprøven fortsatt kan gjennomføres på en trygg og forsvarlig måte?

Begrunnelse:

Styrkeprøven (Oslo-Trondheim) er et av Norges mest tradisjonsrike turritt og har i flere tiår samlet hundrevis av deltakere fra hele landet. Arrangementet har stor betydning både for breddeidretten, frivilligheten og lokalt næringsliv langs løypa. Årets utgave skulle blitt avholdt 20.-21. juni. Over 800 deltakere var påmeldt rittet, og flere har bestilt fly, booket hotell og trent mot rittet lenge. Rittet er nå avlyst etter at Styrkeprøven fikk avslag på sin søknad fra Statens Vegvesen 6. mai. Statens Vegvesen viser til en ny prinsippvurdering for lange turritt, og flere arrangører frykter nå for fremtiden for mosjonsritt i Norge. Frivillige, deltakere og lokalsamfunn står igjen med tapte penger, tapt arbeid og stor frustrasjon.

Svar:

Jeg vil understreke at Statens vegvesen generelt er positive til at det fremover arrangeres sykkelritt, men under forutsetning om at deltakerne er trygge.

Vi har mange sykkelritt i Norge med lang tradisjon. Jeg mener Styrkeprøven er ett eksempel på gode idrettsarrangementer det er viktig å ivareta innen forsvarlige og praktisk gjennomførbare rammer. I lys av denne saken vil jeg derfor ta initiativ til at vegvesenet i dialog med sykkelmiljøet, politiet og andre sentrale aktører, gjør en ny gjennomgang av vurderingskriteriene for søknader om gjennomføring av sykkelritt, og at vegvesenet går i dialog med arrangører om det er mulig å gjennomføre de aktuelle rittene, innenfor forsvarlige rammer som ivaretar trafikksikkerheten, i år.

SPØRSMÅL NR. 2736

Innlevert 13. mai 2026 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl
Besvart 20. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden spesifisere hvor mange millioner kroner ekstra politiet må bruke på individuell behandling av asylsaker som følger av at kollektiv beskyttelse for Ukrainere er fjernet, og hvor stor andel av de ekstra 105 millionene til politiet som er beregnet til behandling av asylsaker?

Begrunnelse:

Regjeringen anerkjenner i fremleggelsen av RNB at deres fjerning av kollektiv beskyttelse for ukrainere med-

fører økt ressursbruk for politiet. Fjerning av kollektiv beskyttelse er altså ikke bare uheldig fordi Ukraina som helhet fortsatt er utrygt, men også fordi det legger beslag på viktige ressurser og midler til politiet når alle asylsøknader fra ukrainere må behandles individuelt.

Politiets ekstra ressurspådrag knyttet til behandling av asylsaker skal ifølge beskrivelsen i RNB dekkes gjennom deler av den økte bevilgningen på 105 mill. kroner til politiet på kapittel 440, som også skal møte politiets økte ressursbehov knyttet til en stadig mer krevende sikkerhetspolitisk situasjon.

Som regjeringen selv også skriver, legger den sikkerhetspolitiske situasjonen press på alle områder i politiet. Økt trussel fra kriminelle nettverk påvirker samtidig alle politidistrikter, og Oslo politidistrikt får i tillegg økt arbeidsmengde som følge av hovedstadsoppdraget. Det er derfor viktig at politiets knappe ressurser benyttes klokt.

Svar:

Jeg vil innledningsvis presisere at ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse for fordrevne fra Ukraina ikke er fjernet, men at Kongen i statsråd 27. mars vedtok en regelendring som innebærer at ordningen ikke lenger omfatter menn i alderen 18 til 60 år (med enkelte unntak). Regjeringen har også tidligere strammet inn ordningen med kollektiv beskyttelse, for å sikre en kontrollert og bærekraftig innvandring. Erfaringen fra tidligere innstramminger er at ankomsttallene har gått ned og at den samlede ressursbruken dermed blir redusert, selv om utlendingsforvaltningen må behandle noen flere asylsøknader etter ordinære regler. Erfaring tilsier også at mange asylsøknader blir trukket eller henlagt når personkretsen for å få kollektiv beskyttelse innsnevres.

Utlendingsforvaltningens ankomstprognoser fra mars 2026 viser at Norge kan forvente omtrent 14 900 asylsøkere (9 600 under kollektiv beskyttelse og 5 300 etter ordinært regelverk) til Norge i 2026. Dette er 600 flere søkere om kollektiv beskyttelse og 300 flere søkere etter ordinært regelverk enn det som ble lagt til grunn for budsjettet. Av søkerne etter ordinært regelverk er det anslått at 1 800 vil være ukrainere, 800 flere enn det som ble lagt til grunn for budsjettet. Det knytter seg stor usikkerhet til prognosene.

Det er bevilget 17 mill. kroner til håndtering av ankomster fra Ukraina i 2026 over politiets kap. 440, post 01, jf. Prop. 1 S (2025-2026). I tillegg foretas det interne omdisponeringer i politiet for å sikre tilstrekkelig registreringskapasitet i tråd med føringene fra Prop. 1 S (2025-2026). Av den foreslåtte bevilgningen på 105 mill. kroner i revidert nasjonalbudsjett er det anslått at om lag 15 mill. kroner vil gå til håndtering av ankomster fra Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 2737

Innlevert 14. mai 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad
Besvart 22. mai 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at barn i delt omsorg over nordiske grenser får opprettholde kontakt med begge foreldre i fremtidige kriser, herunder sørge for at barns behov vurderes tidlig, etablere faste unntaksordninger ved grensestengninger, og ta initiativ til felles nordiske retningslinjer som sikrer barns mobilitet mellom foreldre også i ekstraordinære situasjoner?

Begrunnelse:

Erfaringene fra covid-19-pandemien avdekket betydelige utfordringer for barn i delt omsorg på tvers av nordiske landegrenser. Ved grensestengninger handlet landene i stor grad nasjonalt og uten tilstrekkelig koordinering, noe som medførte at barn i perioder mistet kontakten med en av foreldrene. Dette reiste prinsipielle spørsmål om barns rett til familieliv, og om hvordan barns behov i slike situasjoner ivaretas i krisehåndteringen.

Det er behov for å sikre bedre forutsigbarhet og koordinering i fremtidige kriser, slik at barn i delt omsorg over landegrenser ikke rammes uforholdsmessig hardt.

Svar:

Som barne- og familieminister er jeg svært opptatt av ivaretakelsen av barn og foreldres rett til et familieliv.

Barn og foreldre som ikke bor sammen, har etter barneloven i utgangspunktet rett til samvær og kontakt med hverandre. Dette gjelder også i kriser og ekstraordi-

nære situasjoner. Barn har også andre grunnleggende rettigheter som må ivaretas, som retten til å medvirke og retten til omsorg og beskyttelse, og barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger og avgjørelser som berører barn. Samtidig vil jeg understreke at det kan være andre tunge samfunnshensyn som også gjør seg gjeldende og som må avveies mot barns rettigheter. Dette må vurderes og vektes konkret ut fra den aktuelle krisen. Under pandemien ble det gitt særskilte regler for de som krysset Norges grenser i forbindelse med gjennomføring av avtalt eller fastsatt samvær mellom foreldre og barn, eller delt bosted for barn (covid-19-forskriften).

Det pågår et arbeid med beredskapshjemler. Kunnskap og erfaringer fra pandemien inngår i arbeidet. Vi arbeider også med oppfølging av flere anmodningsvedtak fra Stortinget våren 2025 om bedre beskyttelse av barn i foreldretvister. Barns rett til samvær ved kriser vil være et aktuelt tema i disse arbeidene.

SPØRSMÅL NR. 2738

Innlevert 13. mai 2026 av stortingsrepresentant Remi Sølvberg
Besvart 22. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Dobbeltsporprosjektet Sandbukta–Moss–Såstad har allerede sprengt tidligere kostnadsanslag med milliardbeløp, og nå reises det alvorlige spørsmål om massehåndtering, oppryddingsansvar og nye mulige ekstrakostnader, i forbindelse med rivnings arbeidet med Høyenhall-blokkene.

Vet statsråden hva de samlede ekstrakostnadene knyttet til denne saken kan bli, har statsråden fortsatt tillit til prosjektstyringen, og hvem mener statsråden til slutt skal ta regningen dersom kostnadene fortsetter å øke?

Svar:

Prosjektet i Moss er krevende, og som følge av svært utfordrende grunnforhold og omfattende grunnstabiliserende tiltak i Moss sentrum er prosjektet forsinket. Bane NOR arbeider systematisk med prosjektstyring, risikohåndtering og oppfølging av utfordringene i prosjektet. Gjeldende kostnadsramme for prosjektet ligger fortsatt til grunn. I revidert nasjonalbudsjett har vi orientert om status for enkelte jernbanesaker. Det går frem av omtalen at vi kommer tilbake med nærmere status i oktober i år når regjeringen legger frem forslag til statsbudsjett for 2027.

SPØRSMÅL NR. 2739

Innlevert 13. mai 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen
Besvart 22. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden styrke bruken av Pakkeforløp hjem for kreft, slik at flere familier får koordinert oppfølging og barn som pårørende blir bedre ivaretatt gjennom sterkere samhandling mellom sykehus og kommuner?

Begrunnelse:

Når alvorlig sykdom rammer en forelder eller et søsken, rammes også barna rundt. Mange barn som pårørende opplever uforutsigbarhet, økt omsorgsansvar og psykososiale belastninger, og har behov for tidlig informasjon, støtte og koordinert oppfølging. Gode overganger mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen er

derfor ikke bare viktig for pasienten, men også et sentralt barne- og familietiltak.

Pakkeforløp hjem for kreft skal bidra til helhetlig oppfølging etter behandling og sikre bedre samhandling mellom sykehus og kommunale tjenester. Likevel er henvisningsgraden svært lav. I 2025 fikk 40 364 personer en kreftdiagnose, mens bare 1173 ble henvist til Pakkeforløp hjem, tilsvarende 2,9 prosent. Tallene for 2023 og 2024 viser samme tendens, med henholdsvis 654 og 1226 henvisninger. Dette tyder på at svært mange pasienter og familier ikke får tilbud om den koordinerte oppfølgingen ordningen er ment å gi.

Lav bruk av Pakkeforløp hjem kan føre til at behov hos både pasienter og barn som pårørende ikke blir fanget opp tidlig nok, og at familier i en sårbar situasjon blir stående alene med ansvar for koordinering og oppfølging. Når stadig flere overlever kreft og lever lenge med senskader og oppfølgingsbehov, blir det også viktigere å sikre helhetlige tjenester og trygge overganger etter behandling.

Et eksempel fra Oslo kommune illustrerer utfordringen. Det anslås at det finnes om lag 50 000 barn og unge som pårørende i kommunen, men helseetaten mottar under hundre meldinger årlig fra spesialisthelsetjenesten om behov for oppfølging av barn. Det gir grunn til bekymring for om barn som pårørende blir systematisk identifisert og fulgt opp slik lovverket og intensjonen bak pakkeforløpene legger opp til.

Svar:

Pakkeforløp hjem for pasienter med kreft skal sikre god struktur og logistikk i helsetjenesten og sikre trygghet og forutsigbarhet for personer som lever med kreft, eller etter ferdig kreft-behandling. Spesialisthelsetjenesten har ansvar for den første av tre planlagte kartlegginger i pakkeforløp hjem. Sykehusene registrerer når behovskartleggingen er gjennomført, og pasienter som har takket ja til pakkeforløp hjem, blir registrert i Norsk pasientregister (NPR).

Det er et tydelig mål i kreftstrategien at pasienter med kreft skal være inkludert i pakkeforløp hjem. Dette er fulgt opp i oppdragsdokumentet for 2025 til de regionale helseforetakene med oppdrag å følge opp pakkeforløp hjem for kreftpasienter i tråd med Helsedirektoratets anbe-faling. Pakkeforløp hjem er også ett av målene i kreftstrategien som jeg følger opp særskilt i 2026 i det strategiske partnerskapet med Kreftforeningen og sammen med Helsedirektoratet. Jeg viser ellers til mitt svar på spørsmål nr. 1816 datert 2. mars 2026, der status for abeidet med pakkeforløp hjem i helseforetakene framgår: Skriftlig spørsmål - stortinget.no

Jeg viser også til mitt svar på skriftlig spørsmål til besvarelse nr. 2127 om hvem som har det overordnede ansvaret for å følge opp barn som pårørende. Helsepersonelloven § 10a påleg-ger helsepersonell i både spesialisthelsetjenesten og i den kommunale helse- og omsorgs-tjenesten å bidra til å ivareta mindreårige barns behov for informasjon og oppfølging som pårørende. Helseinstitusjoner i spesialisthelsetjenesten skal i nødvendig utstrekning ha barneansvarlig personell som skal ha ansvar for å fremme og koordinere helsepersonells oppfølging av mindreårige barn som er pårørende.

Det er opprettet et nasjonalt kompetansenettverk for barn som pårørende gjennom et eget oppdrag til Helse Sør-Øst RHF i 2007 kalt BarnsBeste. Helse Sør-Øst drifter nettverket og leder styringsgruppen som består av alle fire regionale helseforetak, brukerrepresentanter, kommunesektorens organisasjon og Kristiansand kommune. Sørlandet sykehus HF har ansvar for å lede og koordinere kompetansenettverket på nasjonalt nivå. BarnsBeste har bla. utviklet en ressurspakke for kommunenes arbeid med barn som pårørende. Initiativet er basert på et økende behov for tydeligere retningslinjer og verktøy som kommuner kan bruke for å identifisere og ivareta barn som lever med sykdom, rusproblematikk eller andre utfordringer i familien. Prosjektet er et samarbeid mellom kommuner, helsepersonell og fagpersoner fra BarnsBeste, med mål om å skape et fleksibelt og brukervennlig verktøy som kan tilpasses lokale behov.

SPØRSMÅL NR. 2740

Innlevert 13. mai 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud
Besvart 21. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Viser til svar på Dokument nr.15:243 (2025-2026) om urimelig lang ventetid for kontrolltime etter Bilforskriftens §5-3 ved flere av Statens vegvesen sine trafikkstasjoner. Statsråden viser her til at Statens vegvesen selv vurderer behovet for å sette inn ekstra ressurser for denne kontrolltypen ved behov.

Når dette ikke ser ut til å løse utfordringen med lang ventetid vil statsråden ta et eget initiativ for å øke kapasiteten ved noen av trafikkstasjonene slik at ventetiden for kontrolltime kan reduseres?

Svar:

Jeg viser til mitt tidligere svar på dokument nr.15:2443 (2025-2026) med spørsmål om ventetid for kontrolltime etter bilforskriftens § 5-3. Statens vegvesen har på ny undersøkt kapasitet og tilbud på de trafikkstasjonene som har dette tilbudet. Volum på antall kontroller som bestilles og ventetider varierer mellom disse stasjonene. Flertallet av de aktuelle trafikkstasjonene har for øyeblikket ventetid for nye godkjenninger på 2-4 uker, mens det i Drammen er to måneder ventetid. For etterkontroll av ikke-godkjente kjøretøy (halvert tid) er det ledige timer i Drammen nesten hver uke, dvs. i praksis liten eller ingen ventetid.

Statens vegvesen erfarer at enkelte aktører bestiller timer, uten å møte opp til kontroll. Som eksempel vises det til at en konkret bil har hatt 14 timebestillinger uten å ha møtt opp på noen av disse timene. En trafikkstasjon opplyser at det i en uke var fire timebestillinger på denne kontrolltypen uten at det møtte opp kjøretøy til godkjenning på bestilte timer. Slike hendelser spiser naturlig nok opp store deler av den ledige kapasiteten og gir dårlig utnyttelse av de ressursene Statens vegvesen bruker på disse kontrollene.

Statens vegvesen har nå lagt ut noen flere timer for denne kontrolltypen på Østlandet. Det er imidlertid begrenset hvor mange timer som kan tilbys uten at dette går på bekostning av andre kontrolltyper det er stor etterspørsel etter for tiden, samtidig som forsvarlig overtidsbruk ivaretas.

Verken jeg eller Statens vegvesen ønsker at det skal være ventetider for kontrolltime. Realiteten er likevel at flere kontrolltimer etter § 5-3, vil gå på bekostning av andre kontrolltimer, slik som godkjenning av tunge nyttekjøretøy. De samme mannskapene som gjennomfører kontrollene har også i denne perioden fokus på viktig trafikksikkerhetsarbeid, blant annet utekontroll av lette og mellomtunge motorsykler.

SPØRSMÅL NR. 2741

Innlevert 13. mai 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud
Besvart 22. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Regjeringen planlegger å omklassifisere strekningen Røyskår-Rom på gamle E39 fra riksvei til fylkesvei. Når OPS-kontrakten som strekningen inngår i løper ut i 2031 skal Agder fylkeskommune ha ansvaret for drift og vedlikehold av veistrekningen.

Kan statsråden redegjøre for hvorfor det er nødvendig å omklassifisere veistrekningen til fylkesvei og for om overføringen av ansvar vil ha noen betydning for nivå på drift- og vedlikehold av veien?

Svar:

Vegdirektoratet vedtok etter fullmakt i mai 2025 at gamle E39 mellom Røyskår og Rom omklassifiseres til fylkesvei. Begrunnelsen er at det bygges ny E39 på strekningen og at gamle E39 ikke lenger vil ha funksjon som

riksvei. Agder fylkeskommune har gitt sin tilslutning til omklassifiseringen.

Det offentlige veinettet består av riksveier, fylkesveier og kommunale veier. Veinettet klassifiseres etter veiens funksjon. Ved behandling av Nasjonal Transportplan 2010-2019 og forvaltningsreformen som trådte i kraft i 2010, sluttet Stortinget seg til at riksveinettet skal bestå av nasjonalt viktige stamveier, koblinger til nasjonale knutepunkt og større byområder, viktige interregionale veier og viktige veier mot nabolandene. Etter bygging og åpning av ny E39 har gamleveien mellom Røyskår og Rom ingen av disse funksjonene.

Den enkelte veimyndigheten beslutter, innenfor rammen av lover og forskrifter, nivået for drift og vedlikehold på eget veinett. Fylkeskommunen skal som veimyndighet sørge for trygg og god avvikling av trafikken og har et selvstendig ansvar for samfunnssikkerhet og beredskap på sitt veinett.

Jeg viser også til orienteringssak i Prop. 96 S (2025-2026) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2026.

SPØRSMÅL NR. 2742

Innlevert 13. mai 2026 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 21. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Sidemålsundervisninga er viktig i Norge, men noen har av åpenbare grunner fritak fra denne undervisninga som de må søke om årlig.

Synes statsråden det er fornuftig bruk av ressurser, eller kunne man vurdert en mer tillitsbasert og ubyråkratisk ordning der man innvilger fritak for hele grunnskolen, ungdomsskolen eller videregående?

Begrunnelse:

Rødt er opptatt av at skattebetalernes penger skal brukes til å gjøre hverdagen og velferden bedre. Vi må bruke pengene på det som er viktig og utgjør forskjeller.

Unødvendig byråkrati og kontroll sløser med tiden til både offentlig ansatte og folk flest. Skolevesenet bruker stadig mer tid på skriftlig dokumentasjon, rapportering og administrative oppgaver. Dette ikke-pedagogiske byråkratiarbeidet går på bekostning av kjerneoppgavene lærerne selv ønsker å bruke tiden sin på, nemlig undervisning og oppfølging av elevene. Byråkrati, målstyring og rapporteringskrav stjeler både tid og penger fra kjerneoppgaver.

Sidemålsundervisninga er viktig i Norge, men noen har av åpenbare grunner fritak fra denne undervisninga. Det er feks begrunnet med andre morsmål, som for eksempel hvis du er flyktning fra Ukraina. Det er ikke en tilstand som går ikke over på et år. I dag kreves det i videregående skole at man søker om fritak årlig.

Svar:

Som jeg nylig også svarte på tilsvarende spørsmål i spørretimen, er jeg enig i at sidemålsopplæringen i skolen er viktig. Noen elever i videregående skole har likevel mulighet for fritak etter fastsatte regler om dette.

Noen elever har fritak fra skriveopplæring i ett av de norske skriftspråkene. Det fremgår av opplæringsforskriften § 5-9 hvilke elever dette gjelder for, og det er ikke nødvendig å søke om fritak etter denne regelen. Elevene skal automatisk få fritak fra skriveopplæring dersom de faller inn under en av gruppene som er nevnt. Dersom de selv ønsker det, skal elevene likevel få skriveopplæring i sidemålet sitt.

Andre elever og privatister kan ha rett til fritak fra vurdering med karakter i det skriftspråket de har som sidemål, jf. opplæringsforskriften § 9-21. Dette gjelder for eksempel de som har vansker med å lære både bokmål og nynorsk på grunn av dokumentert sykdom eller skade, eller de som ikke har gått i norsk grunnskole på 8. til 10. trinn. Det står i forskriften at det er den skolen, kommunen eller fylkeskommunen som har ansvar for å utskrive vitnemål, som skal avgjøre søknader om fritak fra vurdering med karakter. Det er ingen nasjonale regler om at elevene må søke om fritak hvert år. Som hovedregel er det derfor ingenting i veien for at et vedtak om fritak gjelder alle årene i videregående skole.

I tillegg kan elever i videregående opplæring be om fritak fra vurdering med karakter i skriftlig sidemål på bakgrunn av vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring, jf. § 9-19. Hvis eleven ber om det, skal de få fritak. Et vedtak

om individuelt tilrettelagt opplæring bør som hovedregel gjelde for ett skoleår av gangen, men hvis fylkeskommunen mener at eleven har et stabilt behov, kan de fatte vedtak som gjelder for mer enn ett år.

Jeg er usikker på hvilke type fritak det siktes til i spørsmålet, men på bakgrunn av det jeg har beskrevet over, mener jeg de nasjonale reglene legger godt til rette for at fritaksreglene knyttet til sidemål, kan praktiseres på en god måte lokalt uten unødvendig byråkrati og ressursbruk.

SPØRSMÅL NR. 2743

Innlevert 15. mai 2026 av stortingsrepresentant Morten Stordalen
Besvart 22. mai 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre forutsigbarhet, når NVE ikke gir klare svar på hvilke sertifiseringer som er tilstrekkelige, eller hvordan kravet til uavhengighet skal praktiseres i små virksomheter?

Begrunnelse:

Dette er et oppfølgingsspørsmål til statsrådens svar på skriftlig spørsmål nr. 2656 (2025–2026) om energikartleggingsforskriften.

Spørsmålet er om statsråden mener at forskriften er treffsikker når den i praksis pålegger små og mellomstore entreprenørbedrifter med høyt diesel- og energiforbruk å kjøpe kostbare energikartlegginger for å dokumentere kjent energibruk, og om statsråden vil vurdere å justere regelverket slik at eksisterende sertifiseringer som Miljøfyrtårn og ISO 14001 godtas.

I små entreprenørbedrifter som vil rammes av denne forskriften er det få ansatte. Hva skal konkret til for at en ansatt kan anses som «uavhengig» i denne sammenhengen?

Svar:

Etter energikartleggingsforskriften vil kravet til energikartlegging være oppfylt dersom foretaket har gyldig sertifisering i et energiledelsessystem eller miljøledelsessystem som inneholder en energikartlegging og denne oppfyller minimumskravene til energikartlegging etter energikartleggingsforskriftens § 4. Energi- og miljøledelsessystemer er i kontinuerlig utvikling. Etter hvert som det opparbeides mer erfaring med regelverket hos relevante aktører, vil det bli enklere for NVE å veilede om hvilke sertifiseringer som normalt vil oppfylle forskriftens funksjonskrav.

Energikartlegging av bygninger anses som gjennomført dersom bygningen har gyldig energiattest.

Energikartleggingsforskriften åpner for at foretakene benytter egne ansatte til å gjennomføre energikartleggingen, forutsatt at de oppfyller kvalifikasjonskravene og så lenge foretaket sørger for at energikartleggingen utføres på en uavhengig måte. Dette er utdypet i NVEs veileder til forskriften. Her fremgår det at kravet vil være oppfylt dersom de ansatte gis både tid, ressurser og frihet til å kunne utføre energikartleggingen slik en ekstern aktør ville gjort.

SPØRSMÅL NR. 2744

Innlevert 15. mai 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg
Besvart 26. mai 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Da statsråden ikke har svart sin partifelle og ordfører på Hvaler enda stiller jeg spørsmålet her.

Vil statsråden ta initiativ til endringer i toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester, slik at små kommuner ikke risikerer å måtte kutte i grunnleggende velferdstjenester fordi de tar ansvar for innbyggere med store hjelpebehov?

Begrunnelse:

Fredriksstad Blad omtalte 14. mai 2026 at Hvalers ordfører Mona Vauger har sendt brev til finansminister Jens Stoltenberg om kommunens svært alvorlige økonomiske situasjon. Ordføreren beskriver henvendelsen som et «alvorlig og oppriktig nødrop fra en liten kommune i Oslofjorden».

Ifølge avisen skyldes den krevende situasjonen blant annet økte renteutgifter og store utgifter til ressurskrevende brukere. Hvaler kommune skal bruke om lag 80 millioner kroner på 15 særlig ressurskrevende brukere, og kommunen har nylig måttet kutte ytterligere 10–12 millioner kroner i et allerede stramt budsjett. Kommunedirektøren har i tillegg varslet at det kan bli nødvendig med ytterligere kutt på 12–15 millioner kroner neste år.

Ordføreren advarer om at dette kan gi et svært dårlig tjenestetilbud som grenser til det ulovlige. Hun peker også på en uheldig utvikling der kommuner som kutter i tilbudet til de mest sårbare kan fremstå som økonomisk veldrevne, mens kommuner som tar ansvar for personer med store hjelpebehov får svakere økonomi.

Dette illustrerer en alvorlig svakhet i dagens finansiering av ressurskrevende tjenester. Små kommuner kan få store og uforutsigbare utslag i økonomien når noen få innbyggere har omfattende og lovpålagte hjelpebehov. Det er verken rimelig overfor kommunene eller trygt for brukerne dersom kommuner i praksis må konkurrere om å unngå de tyngste sakene.

Fremskrittspartiet har over tid tatt til orde for å styrke toppfinansieringsordningen og redusere kommunenes egenandel for ressurskrevende tjenester. Når staten pålegger kommunene omfattende ansvar, må staten også bidra til en finansiering som gjør det mulig å gi forsvarlige tjenester uten at det går på bekostning av andre lovpålagte oppgaver.

Svar:

Hovedfinansieringen av ressurskrevende helse- og omsorgstjenester er kommunenes frie inntekter, som består av skatteinntektene og rammetilskuddet. Anslaget for de frie inntektene for kommunene for 2026 er på om lag 477 milliarder kroner. Det finnes ikke objektive kriterier i inntektssystemet som kan fange opp variasjonene i utgiftene mellom kommunene til gruppen med de største hjelpebehovene i kommunenes helse- og omsorgstjenester, og det har derfor vært behov for en toppfinansieringsordning i tillegg til hovedfinansieringen gjennom de frie inntektene. Toppfinansieringsordningen skal ikke dekke alle utgiftene til mottakerne i ordningen, men den skal være et supplement til de frie inntektene. Toppfinansieringsordningen finansierte i 2025 i overkant av seks prosent av de samlede brutto driftsutgiftene til helse- og omsorgstjenester i kommunene.

Regjeringen la om ordningen fra 2025, nettopp for å målrette den mot kommuner som har høye utgifter i forhold til innbyggertallet. Dette gjør at Hvaler kommune, som har høyere utgifter til ressurskrevende tjenester enn landsgjennomsnittet, får kompensert en høyere andel av utgiftene utover innslagspunktet enn før 2025.

Jeg viser til anmodningsvedtak 1107, 17. juni 2025 hvor Stortinget ber regjeringen følge opp anbefalingene fra Riksrevisjonens rapport om tilskudd til ressurskrevende helse- og omsorgstjenester i kommunene, slik at tilskuddsordningen utformes enklere og mindre administrativt krevende for kommunene, og slik at en unngår forskjellsbehandling og ineffektiv ressursbruk. Oppfølgingen av anmodningsvedtaket er omtalt i Prop. 94 S (2025-2026) Kommuneproposisjonen 2027. For å bidra til en mer sammenhengende helse- og omsorgstjeneste gjennom en sammenhengende virkemiddelpakke, vil budsjettansvaret for ressurskrevende tjenester flyttes fra Kommunal- og distriktsdepartementet til Helse- og omsorgsdepartementet i regjeringens budsjettforslag for 2028. I den forbindelse vil det bli vurdert å gjøre endringer i ordningen, herunder om deler av ordningen skal innlemmes i rammetilskuddet.

SPØRSMÅL NR. 2745

Innlevert 15. mai 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal
Besvart 22. mai 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Hva vil statsråden konkret foreta seg som følge av avsløringene i TV2s dokumentarserie Norge bak fasaden om seksuell utnyttelse, maktmisbruk og sviktende varsling i travmiljøet, vil statsråden ta initiativ til en ekstern og uavhengig granskning av forholdene, og hvor store midler er satt av til forebyggende arbeid mot seksuell trakassering og overgrep i travsporten?

Begrunnelse:

Undertegnede stilte februar 2025 et skriftlig spørsmål til statsråden om alvorlige anklager om seksuell trakassering og overgrep i travsporten, samt behovet for bedre beskyttelse av barn og unge i organiserte fritidsmiljøer. Statsråden viste i sitt svar til eksisterende planer, meldinger og pågående arbeid.

Etter TV 2s dokumentarserie Norge bak fasaden fremstår det imidlertid som at problemene i travmiljøet er langt mer omfattende og alvorlige enn det regjeringen tidligere har gitt inntrykk av. Dokumentaren inneholder sterke historier og alvorlige påstander om at unge jenter over tid skal ha blitt utsatt for seksuell utnyttelse, grenseoverskridende adferd og maktmisbruk fra voksne personer i sentrale posisjoner i travmiljøet. Det reises samtidig spørsmål om hvorvidt varsler og bekymringsmeldinger er blitt håndtert på en forsvarlig måte.

Undertegnede vil også minne om at staten ikke står uten tilknytning til travsporten. Både Norsk Hestesenter og Norsk Rikstoto har statlig representasjon og ledes helt eller delvis av medlemmer oppnevnt av staten. Hestesporten har i tillegg over tid mottatt om lag 500 millioner kroner årlig fra overskuddet til Norsk Rikstoto. På bakgrunn av de alvorlige avsløringene er det naturlig å spørre hvor stor andel av disse midlene som faktisk har gått til forebyggende arbeid, trygghetsarbeid og beskyttelse av barn og unge i miljøet.

I regjeringens handlingsplan mot spilleproblemer settes det av betydelige midler til forebyggende arbeid. Undertegnede vil derfor spørre hva som konkret er satt av av midler til forebyggende arbeid mot seksuell trakassering, overgrep og maktmisbruk i travsporten, og om statsråden mener dette står i forhold til alvoret i saken og de offentlige midlene som tilføres sektoren.

Kritikken mot travsportens håndtering er nå også blitt så alvorlig at Trav- og Galopp-Nytts Kristine Kihle på lederplass tar til orde for at generalsekretæren må gå av som følge av sviktende rutiner og håndtering av varsler. Dette understreker alvoret i saken og behovet for at myndighetene nå foretar seg noe mer enn å vise til eksisterende planer og generelle tiltak.

Andre problemstillinger som det bør tas tak i er hvordan man håndterer stalleiere som er lærebedrifter og har overgrepsdommer. Man bør absolutt få klargjort om regelverket er godt nok innrettet slik at mindreårige lærlinger ikke plasseres slike steder.

Sist en ikke minst vises det også til at beviskravene i slike varslingssaker er like høye som i strafferetten.

Alle barn og unge skal være trygg i stallen og på sine fritidsaktiviteter. Selv om travsporten selv må ta en stor del av akkurat denne oppryddingsjobben, mener jeg at også politikerne har et ansvar for å sikre barn og unges trygghet.

Svar:

Barne- og familieministeren og jeg har kalt inn hestenæringen til møte den 27. mai. Ingen barn eller unge skal oppleve overgrep eller utrygghet verken på fritidsaktiviteter eller under yrkesutdanning. Næringen er i møtet bedt om å gjøre rede for de kritikkverdige forholdene som er avdekket. De må også redegjøre for hvilket regelverk og rutiner de ulike organisasjonene har, og hva de vil iverksette for å forebygge overgrep og trakassering videre. Vi forventer at næringen gjennomfører grep som sørger for at aktivitetene er trygge for alle, og for barn og unge især. Vi forutsetter at det er et mål vi deler med næringen.

Vi forventer videre at styrene og lederne i organisasjonene og virksomhetene innenfor hestenæringen og tilknyttede aktiviteter setter av tilstrekkelige midler til forebyggende arbeid. Styrene må her som i andre sektorer sørge for nødvendige ressurser og retningslinjer for å oppfylle kravene til helse og sikkerhet i tråd med gjeldende lov og regelverk. I hvor stor utstrekning dette er gjort frem til nå vil bli søkt kartlagt i møtet.

Lærlinger er å anse som arbeidstakere. Arbeidsmiljølovens krav til et trygt arbeidsmiljø gjelder også for lærlinger.

Norsk lov gjelder også her. Politiet og påtalemyndigheten har ansvar for å etterforske og påtale mulige lovbrudd.

Sammen med statsråder med relevant ansvar vil jeg følge opp etter møtet. Etter møtet vil jeg også kunne gi representanten ytterligere informasjon.

SPØRSMÅL NR. 2746

Innlevert 15. mai 2026 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien
Besvart 22. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er siste prognose for netto samfunnsnytte for jernbaneprosjektene Follobanen, Moss stasjon og dobbeltspor Haug - Seut?

Begrunnelse:

Behovet for prioritering i samferdselssektoren blir stadig tydeligere. Samfunnsøkonomisk lønnsomhet, målt som nytte per krone, fått større betydning som beslutningskriterium. Samtidig som at regjeringen nok en gang varsler at de vil skrote Stad skipstunnel, har prestisjeprosjekter innen jernbanen vært preget av betydelige kostnadsøkninger og økonomiske overskridelser, uten noen tilsynelatende kritisk gjennomgang av pengebruken.

Dette reiser spørsmål om hvordan den samfunnsøkonomiske nytten for prosjektene utvikler seg i takt med økende kostnader, og om prioriteringene står seg når vi ser regningen.

Svar:

For Follobanen viser jeg til svar på spørsmål 2284, datert 07.04.2026. Moss stasjon inngår som ett av flere tiltak i effektpakken Flere og raskere tog på Østfoldbanen (Oslo-Moss). Valg av løsning ble besluttet tidlig på 1990-tallet, og det foreligger ikke beregninger av samfunnsnytte. Dobbeltsporet Haug-Seut inngår i effektpakken To tog i timen Oslo-Fredrikstad, der de siste analysene gjort i Jernbanedirektoratets oppdaterte forslag til prioriteringer til NTP 2025-2036 er fra oktober 2023. I analysen er det beregnet at effektpakken ville koste om lag 23 mrd. 2024-kroner, og ha en samfunnsøkonomisk negativ nytte på om lag -21 mrd. kroner. NNB var beregnet til -0,85. Sist gjeldende kostnadsestimat for effektpakken er om lag 19,9 mrd. kroner. Estimatet er usikkert og bygger på endret omfang fra Oslo–Sarpsborg til Oslo–Fredrikstad. Jernbanedirektoratet og Bane NOR arbeider nå videre med å avklare hvilke tiltak som er nødvendige for å ivareta oppdaterte effektmål for både person-, gods- og fjerntogtrafikk. Oppdatert kostnadsestimat er ventet ved utgangen av 2026.

SPØRSMÅL NR. 2747

Innlevert 15. mai 2026 av stortingsrepresentant Tom Staahle
Besvart 22. mai 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor Tsjad er en god parallell til Norge i diskusjonen om redusert matmoms, og gi en oversikt over pris- og lønnsvekst i Republikken Tsjad de siste fem årene?

Begrunnelse:

I spørretimen onsdag 13.05.26 ble finansministeren utfordret om regjeringens reviderte budsjett. I et forsøk på å parere spørsmål om lavere matmoms trakk finansministeren blant annet frem at matvareprisene i Tsjad antageligvis er lavere enn i Norge, men at dette ikke nødvendigvis betyr at de har det bedre enn nordmenn. Finansministeren trakk også frem at Norge har et høyere lønnsnivå enn Tsjad.

Republikken Tsjad, som ligger i sentral-afrika, grenser blant annet til Libya, Nigeria og Sudan. Ifølge FN er BNP per innbygger om lag 2 962 PPP-dollar, mer enn 3 av 10 er underernærte og færre enn 1 av 10 har tilgang til rent drikkevann.

I lys av dette etterspørres det hvorfor finansministeren mener Tsjad er en god parallell til Norge i diskusjonen om behovet for lavere matmoms og matvarepriser. Det bes også om en oversikt over pris- og lønnsvekst i Republikken Tsjad de siste fem årene.

Svar:

Det er bra med oppmerksomhet og diskusjon rundt husholdningenes økonomiske situasjon. Representant Staahle viser til en replikkutveksling mellom representant Listhaug og meg selv under spørretimen onsdag 13. mai. Kjernen i diskusjonen handlet om eventuelle forskjeller i kjøpekraftsutviklingen i Norge og Sverige, hvor jeg brukte Bulgaria og Tsjad som ytterligere eksempler på et viktig poeng.

Poenget er dette: Vurderingen av hvor godt husholdningene klarer seg økonomisk, må bygge på forholdet mellom inntekter og priser, og hvordan dette utvikler seg over tid. Selv om man kan finne land hvor prisene er lavere enn i Norge, vil ikke det bety at folks økonomiske situasjon nødvendigvis er bedre der. Inntektsnivå og prisnivå må vurderes i sammenheng.

Det er flere enkeltpriser i Sverige som er lavere enn i Norge. Men lønnsnivået i Norge er samtidig langt høyere. Ifølge OECD var gjennomsnittlig årslønn i Norge i 2024 for en fulltidsansatt ca. 720 000 norske kroner, mens den i Sverige var på ca. 530 000 svenske kroner. Regnet med dagens valutakurser, gir det en nominell lønnsforskjell på ca. 35 pst. Når OECD justerer for prisforskjeller og måler i felles valuta – altså ser inntekts- og prisnivå i sammenheng – får de at det norske lønnsnivået er nesten 25 pst. høyere enn i Sverige.

Også utviklingen over tid er viktig. Norske lønninger har de siste årene steget mer enn prisene. Det gir økt kjøpekraft. Dette står i kontrast til utviklingen i Sverige. Fra 2020 til 2025 har reallønnen i Norge vokst med 2,5 pst. Det vil si at lønningene har vokst mer enn prisene. I Sverige har reallønnen sunket med 3,5 pst. i samme periode.

Til sist er ikke bare lønnen for å stå i arbeid viktig, enda viktigere er det å faktisk ha en jobb å gå til. Arbeidsledigheten er fortsatt klart lavere i Norge enn i Sverige. I Norge var AKU-ledigheten i mars 2026 på 4,7 prosent. I Sverige var AKU-ledigheten i mars 2026 på 8,7 prosent.

Representanten etterspør statistikk på lønns- og prisvekst i Tsjad. Finansdepartementet har ikke funnet statistikk for lønnsvekst i kildene som normalt brukes, men prisveksten de siste fem årene er gjengitt i tabellen under.

Tabell: Årlig prisvekst i Tsjad

	Prisvekst
2020	4,5
2021	-0,8
2022	5,8
2023	10,8
2024	8,9
2025	-3,9

SPØRSMÅL NR. 2748

Innlevert 15. mai 2026 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 22. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva mener helseministeren om beslutningen om å legge ned ultralydutdanningen for jordmødre ved NTNU?

Begrunnelse:

Helse Midt-Norge har besluttet at ultralydutdanningen for jordmødre ved NTNU skal nedlegges som universitetsutdanning og overføres til St. Olavs hospital som virksomhetsintern utdanning. Dette innebærer svekking av et fagmiljø som i nesten 30 år har bygget opp en internasjonalt anerkjent utdanning, og selvfølgelig en betydelig utfordring for rekruttering av nok, kvalifisert personell. Stortinget lovfestet retten til tidlig ultralyd i 2020. Slik det ser ut nå er denne retten truet, fordi utdanningen som skal levere kompetansen avvikles før en alternativ modell er på plass. Vi risikerer å ende opp med at vi har et lovfestet tilbud som mangler fagfolkene som skal gi tilbudet.

Svar:

Som representanten Kathy Lie er jeg opptatt av at kvinner i hele landet skal ha tilgang til et trygt, faglig godt og likeverdig tilbud i svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. Det innebærer også at vi må sikre god og tilstrekkelig utdanning av jordmødre med ultralydkompetanse.

Ultralydutdanning for jordmødre er viktig for føde- og barseltilbudet i hele Norge. Alle regioner har stort behov for denne kompetansen. Det er derfor avgjørende at

utdanningstilbudet videreføres på en måte som både holder høy faglig kvalitet og er bærekraftig over tid.

I 2025 fikk de regionale helseforetakene, under ledelse av Helse Midt-Norge RHF, i oppdrag å utrede en varig løsning for videreføring av utdanningstilbudet i ultralyd for jordmødre. Bakgrunnen var behovet for å sikre et tilbud som både holder høy faglig kvalitet og er bærekraftig over tid. Det er i denne sammenheng avklart med Helsedirektoratet at det ikke er formelle hindre for å etablere et internt utdanningstilbud i helseforetakene, forutsatt at tilbudet holder høy kvalitet og gir nødvendig sertifisering av jordmødre til å utføre ultralydundersøkelser.

Jeg har forståelse for at fagmiljøene er opptatt av kvalitet, forutsigbarhet og likeverdige tilbud mellom regionene. Dette er viktige hensyn, og det er en klar forutsetning for omleggingen at kvaliteten i utdanningen skal opprettholdes og kapasiteten økes.

Ultralydutdanningen for jordmødre er et spisset tilbud utviklet for å dekke kompetansebehovet for ultralyd i svangerskapsomsorgen i sykehusene i Norge. Det er et svært virksomhetsnært og praktisk forankret utdanningstilbud med et tydelig avgrenset pasientgrunnlag. De fleste jordmødre med denne kompetansen er ansatt i helseforetakene og utøver yrket sitt der. Klinisk praksis utgjør en stor del av studiet og foregår for det meste på studentens arbeidssted.

Beslutningen om å flytte utdanningen kommer etter flere års dialog mellom Helse Midt-Norge RHF og NTNU om kostnadsnivået på tilbudet og er forankret i alle de regionale helseforetakene. De fire regionale helseforetakene finansierer tilbudet i fellesskap. Det siste året har det vært gjennomført flere møter for å undersøke muligheten for å redusere kostnadene til etterutdanningen, enten ved endringer i et rent NTNU-tilbud eller ved ulike former for samarbeid med St. Olavs hospital. Dette har ikke latt seg gjøre.

Med dette som bakgrunn har de regionale helseforetakene blitt enige om at denne opplæringen best skjer i regi av kliniske miljøer i sykehuset der både kompetanse og utstyr også kan brukes til andre formål. Avtalen med NTNU videreføres ut 2026, deretter videreføres utdanningen i et virksomhetsinternt utdanningsløp. Helseregionene er enige om at en videreføring i regi av St. Olavs hospital gir mulighet til å bygge videre på eksisterende kompetanse i NTNU og den kompetansen som ligger i Senter for fostermedisin ved St. Olavs hospital. Dette vil bidra til å holde et lite og spisskompetent fagmiljø samlet, og et nytt utdanningstilbud vil raskt kunne komme opp og stå.

Det er stort behov for denne kompetansen i alle regioner, og målet er at en virksomhetsintern utdanning i regi av St. Olavs hospital, og i samarbeid med andre helseforetak, skal kunne være i gang i løpet av vinteren 2027, med tydelig målsetting om større utdanningskapasitet enn i dag. Helseregionene går nå i gang med å utvikle nasjonale læringsmål, læringsaktiviteter, krav til veiledning og praksis, samt finansieringsmodell og dimensjonering. Endelig innretning av utdanningstilbudet skal også forelegges Helsedirektoratet for faglige innspill.

Jeg legger til grunn at omleggingen skal bidra til et mer bærekraftig og robust tilbud, samtidig som kvaliteten ivaretas og det arbeides for likeverdige tjenester i hele landet.

SPØRSMÅL NR. 2749

Innlevert 15. mai 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad
Besvart 22. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er begrunnelsen for at "Kollektivstudie for Østlandet" tar utgangspunkt i at jernbaneprosjektet "Flere tog på Østfoldbanen (Haug-Seut)" allerede er gjennomført?

Begrunnelse:

Utbyggingen av dobbeltspor på Østfoldbanen er blitt mye dyrere og mer krevende enn man så for seg. Senest i revidert budsjett kom det frem at utbyggingen til Moss er utsatt til 2032. Tross alle problemene så tar Kollektivstudien for Østlandet utgangspunkt i at det neste utbyggingsprosjektet på Østfoldbanen mellom Råde og Fredrikstad allerede er gjennomført.

I Kollektivstudien for Østlandet står det at de tar utgangspunkt i en situasjon der kun deler av jernbaneporteføljen i Nasjonal Transportplan er gjennomført. Det betyr at Haug-Seut har fått forrang foran andre prosjekter. Her

kan nevnes Stokke-Sandefjord og Ringeriksbanen, som et stortingsflertall også har besluttet skal bygges.

Svar:

Jernbanedirektoratet fikk i 2024 i oppdrag av SD å utrede utviklingen av jernbanetilbudet mot 2050. Utredningsarbeidet omfatter Kollektivstudie for Østlandet, Fjerntogstrategi og Godsstrategi. En viktig forutsetning for arbeidet var at utviklingen av jernbanen og de andre transportformene (vei, kyst, luftfart) skissert i NTP 2025-2036, samt i fylkeskommunale areal- og transportplaner, skulle legges til grunn for analysene.

Som en del av analysearbeidet i kollektivstudien, har Jernbanedirektoratet etablert et referansealternativ som beskriver en fremtidig situasjon der investeringene i jernbaneporteføljen med prioritering første planperiode i NTP 2025-2036 er gjennomført. Referansealternativet fungerer i denne sammenhengen som et sammenlikningsgrunnlag når man vil se effekten av ny tilbudsutvikling frem i tid.

At Haug–Seut er lagt inn i referansealternativet, må ses i lys av hvordan prosjektet var prioritert og beskrevet i NTP 2025-2036, som lå til grunn for oppdraget som ble gitt til Jernbanedirektoratet våren 2024 om å utarbeide kollektivstudien. Etter oppfølgingen av Stortingets behandling av NTP 2025-2036 i prop.1S for 2025, ble begge effektpakkene Flere og raskere tog på Vestfoldbanen: To tog i timen til Skien og To tog i timen Oslo-Fredrikstad inkludert i porteføljen som var prioritert med oppstart i første planperiode.

Fremdriften for planlegging og prioritering av forbedringene i togtilbudet vurderes i de årlige budsjettprosessene. Regjeringen vil i NTP for 2029-2040 legge fram en oppdatert strategi for utviklingen av Jernbanen.

SPØRSMÅL NR. 2750

Innlevert 15. mai 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen
Besvart 27. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden sikre at klagesakene om legemiddelbehandling for ALS-pasienter behandles med et uavhengig blikk i departementet, at Stortingets føringer i Innst. 159 S (2025–2026) faktisk etterleves i praksis og at både søknadene og eventuelle klager gis hastebehandling i lys av pasientens livstruende tilstand?

Begrunnelse:

Jeg har mottatt flere henvendelser fra ALS-pasienter og deres pårørende om saksbehandlingen og påfølgende klagebehandling for søknader om godkjenningsfritak for bruk av legemidlet ILB.

For det første synes klagebehandlingen å være forberedt av samme saksbehandler som tidligere har avslått samtlige søknader i saken, både før og etter Stortingets vedtak. Selv om dette formelt er innenfor forvaltningslovens rammer, fremstår det i denne saken som en systemsvakhet. Når det i oversendelsesbrevet konkluderes med at det ikke foreligger nye forhold som tilsier en annen vurdering, kan dette oppfattes som en videreføring av tidligere standpunkter snarere enn en reell ny vurdering i lys av endrede politiske føringer. Det er derfor behov for at departementet sikrer en uavhengig vurdering.

For det andre fremstår DMPs begrunnelse som å være i strid med Stortingets klare føringer i Innst. 159 S (2025–2026). Her understrekes det at forvaltningen kan og bør justere sin praksis i påvente av en helhetlig gjennomgang, og at vurderingen av faglig forsvarlighet må være kontekstuelt tilpasset pasientens situasjon. For pasienter med dødelig sykdom uten behandlingsalternativer, kan høy risiko være forsvarlig, og manglende dokumentasjon alene skal ikke være avgjørende dersom behandlende lege vurderer behandlingen som forsvarlig. Det er vanskelig å se at disse føringene er lagt til grunn i DMPs behandling.

For det tredje virker det ikke som at departementet forsøker å hastebehandle disse sakene. Saksbehandlingstiden fremstår ikke å være i tråd med behovet for hurtighet i saker med alvorlig dødssyke pasienter. Tidsbruken svekker tilliten til at systemet er tilpasset denne typen alvorlige situasjoner.

Dette er av prinsipiell betydning for ALS-pasienter og andre alvorlig dødssyke pasienter uten behandlingsalternativer, og for tilliten til at Stortingets vedtak faktisk etterleves i forvaltningen.

Svar:

Stortinget vedtok 17. mars 2026 en innstilling om å styrke tilgangen til legemidler i tidlig fase for pasienter med alvorlige sykdommer. I Innst. 159 S (2025–2026) er det lagt til grunn at forvaltningspraksis knyttet til behandling av søknader om godkjenningsfritak bør kunne justeres, så langt dette kan skje innenfor gjeldende regelverk. Det fremgår videre at vurderingen av faglig forsvarlighet skal skje kontekstuelt, og at høy risiko i enkelte tilfeller kan være forsvarlig for pasienter med dødelig sykdom uten behandlingsalternativer. Det er også understreket at manglende dokumentasjon i seg selv ikke skal være til hinder for vurderingen.

Disse føringene er formidlet til Direktoratet for medisinske produkter. Samtidig har Stortinget presisert at justering av forvaltningspraksis er under forutsetning av at dette ikke krever regelverksendringer, og at vurderingen av faglig forsvarlighet er en nødvendig forutsetning for å innvilge en søknad. Innenfor dagens regelverk kan en søknad derfor ikke innvilges dersom behandlingen, etter en individuell og kontekstuell vurdering, ikke anses faglig forsvarlig. At forvaltningen, etter å ha vurdert de momentene Stortinget har fremhevet, likevel kommer til at kravet til faglig forsvarlighet ikke er oppfylt, kan dermed ikke i seg selv forstås som at Stortingets føringer er satt til side. Det avgjørende er om det er foretatt en individuell og kontekstuell vurdering i tråd med de rettslige og faglige rammene som gjelder, herunder Stortingets føringer i Innst. 159 S (2025–2026). Når det gjelder klagebehandlingen, vil jeg understreke at departementet som klageinstans foretar egne og selvstendige vurderinger. Selv om underinstansen i et oversendelsesbrev konkluderer med at det ikke foreligger nye forhold som tilsier en annen vurdering, vil departementet som klageinstans gjøre en selvstendig og uavhengig vurdering av dette.

Sakene det her er tale om, gjelder pasienter med svært alvorlig og livstruende sykdom. Det innebærer at både søknader og eventuelle klager må behandles så raskt som mulig. Samtidig må hensynet til rask behandling avveies mot behovet for at saken er tilstrekkelig opplyst og vurdert på en forsvarlig måte. Forvaltningen har et ansvar for å sikre at relevante problemstillinger blir identifisert og vurdert, og at avgjørelsen bygger på en helhetlig gjennomgang av opplysningene i saken. Hvor lang tid behandlingen vil ta, vil blant annet bero på sakens kompleksitet og hvilke faglige og rettslige spørsmål den reiser. Nettopp fordi avgjørelsene kan ha stor betydning for pasienter i en svært alvorlig situasjon, er det viktig at behandlingen skjer både med høy prioritet og med den grundighet som kreves for å sikre en korrekt og forsvarlig avgjørelse.

Jeg vil på bakgrunn av dette understreke at klagesakene behandles selvstendig og uavhengig i departementet, at Stortingets føringer i Innst. 159 S (2025–2026) inngår i vurderingsgrunnlaget for forvaltningens praksis, og at disse sakene gis høy prioritet. Jeg vil også vise til at Stortinget i samme innstilling har bedt om at det settes ned en hurtigarbeidende ekspertgruppe som skal gjennomgå regelverket nærmere. Dette arbeidet er i gang. Jeg ser frem til en grundig gjennomgang av ordningen, slik at vi får utredet hvordan slike legemidler kan gjøres tilgjengelig for pasienter som er rammet av alvorlig sykdom uten tilgjengelige behandlingsalternativer.

SPØRSMÅL NR. 2751

Innlevert 15. mai 2026 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 26. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan eg be om ein tabell som viser kor mange seter som vart i gjennomsnitt vart tilbydd på strekningane Lillehammer-Oslo, Fredrikstad-Oslo og Sandefjord-Oslo i 2025, kor mange passasjerar det var på dei same strekningane i gjennomsnitt?

Grunngjeving:

Samferdselsministeren har i media grunngjeve kutt i rutetilbod på kortbanenettet med at det er for mange ledige seter. Ber om at det vert gjort greie for kor mange ledige seter det i snitt er på desse togavgangane.

Svar:

Eg har lagt fram spørsmålet for Jernbanedirektoratet, som har gitt meg følgjande tabellar med tilhøyrande føresetnader:

Utanom rush 2025						
Linjenamn	Linje-nummer	Snitt kapasitet	Snitt reisande om bord (alle stopp)	Snitt reisande om bord (max)	Utnyttings-grad (alle stopp)	Utnyttingsgrad (max)
Lillehammer-Oslo S	RE10	366	122	223	35,3 %	65,0 %
Sandefjord-Oslo S	RE11	354	139	198	39,4 %	56,3 %
Fredrikstad-Oslo S	RE20	266	107	142	41,3 %	54,8 %

I rush 2025						
Linjenamn	Linje-nummer	Snitt kapasitet	Snitt reisande bord (alle stopp)	Snitt reisande om bord (max)	Utnyttingsgrad (alle stopp)	Utnyttingsgrad (max)
Lillehammer-Oslo S	RE10	415	168	358	40,7 %	86,2 %
Sandefjord-Oslo S	RE11	370	193	344	51,4 %	93,1 %
Fredrikstad-Oslo S	RE20	456	244	383	54,4 %	86,2 %

FØRESETNADER:

- «Rush» er alle avgangar som anten har ei planlagd innkomsttid på Oslo S mellom 07:00 og 09:00 (morgonrush) eller ei planlagd avgangstid på Oslo S mellom 15:00 og 17:00 på kvardagar. Tabellen «I rush» vil derfor alltid vera på kvardagar, medan «Utanom rush» vil både ha tal for kvardagar og helgedagar.
- «Snitt kapasitet» er gjennomsnittleg setekapasitet per avgang.
- «Snitt reisande om bord (alle stopp)» tek gjennomsnittet av talet på reisande om bord på alle stoppa for kvar avgang, og tek så snittet av dette.
- «Snitt reisande om bord (max)» finn stoppet med flest reisande per avgang, og tek snittet av dette.
- «Utnyttingsgrad (alle stopp)» er (Snitt talet på reisande om bord (alle stopp) / Snitt kapasitet) på kvar avgang, og tek så snittet av dette.
- «Utnyttingsgrad (max)» er (Snitt talet på reisande om bord (max) / Snitt kapasitet) på kvar avgang, og tek så snittet av dette.
- For Lillehammer-Oslo S (RE10) er alle stasjonar på strekninga med, men Oslo S er tatt ut når neste stopp er Nationaltheatret, då det ikkje seier noko om talet på reisande på nemnd strekning.
- For Sandefjord-Oslo S (RE11) er alle stasjonar på strekninga med, men Oslo S er tatt ut når neste stopp er Lillestrøm, då det ikkje seier noko om talet på reisande på nemnd strekning.
- For Fredrikstad-Oslo S (RE20) er alle stasjonar på strekninga med, men Oslo S er tatt ut når neste stopp eventuelt er Nationaltheatret, då det ikkje seier noko om talet på reisande på nemnd strekning.

Ein god del tog køyrer med dobbeltsett utanom rushtida, hovudsakleg for å få toga på riktig sted. Dette kan føre til ein viss overkapasitet på nokre avgangar i statistikken, men er naudsynt for å få logistikken til å hengje i hop.

Vi har svært knapp jernbaneinfrastruktur og må difor nytte han så effektivt som mogleg. Staten arbeider med å etablere eit togtilbod som i størst mogleg grad svarar til etterspurnaden. Frå desember 2027 blir togrutene lagde om, og dei reisande på Austlandet får fleire togavgangar og betre plass om bord. Den ledige kapasiteten til Flytoget skal utnyttast slik at tog som no er forbehaldne flyreisande, blir opne for alle.

SPØRSMÅL NR. 2752

Innlevert 15. mai 2026 av stortingsrepresentant Ove Trellevik
Besvart 22. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I "Kollektivstudie for Østlandet» skriver Jernbanedirektoratet at togsystemet på Østlandet med høy vekst (SSBs høyalternativ) ikke kan håndtere fremtidig etterspørsel uten økt kapasitet gjennom Oslo sentrum. Dette brukes som begrunnelse for at Rikstunnelen må bygges. På SSBs hjemmeside kan en imidlertid lese at de mener mellomalternativet (MMM) er det mest realistiske.

Hvorfor opererer Jernbanedirektoratet i denne studien med et scenario som ikke SSB tror slår til, og hvilke av alternativene mener regjeringen det er rett å bruke?

Begrunnelse:

Norske samferdselsprosjekter har et strengt sett av regler de må forholde seg til når de skal beregne nytten av et prosjekt. I Transportøkonomisk institutt sine framskrivninger for person- og godstransport forholder de seg til MMM-alternativet (mellom alternativet, eller hovedalternativer).

Historisk sett har trafikkveksten på vei vist seg å være høyere ved åpning enn TØI sine framskrivninger. Det har blant annet vist seg ved at bomstasjonene ofte blir fjernet før den anslåtte nedbetalingsperioden på 15 år. NTNUs concept-program peker også på dette som en medvirkende årsak til at nytten på veiprosjekter viser seg å være mer nyttig ved åpning enn det som ble anslått ved beslutningstidspunkt.

For jernbane er situasjonen stikk motsatt ifølge NTNU Concept sine etterevalueringer.

Forskjellen på å bruke høyalternativet og mellomalternativet er store. I den samfunnsøkonomiske analysen av Rikstunnel anslås innbyggertallet i Oslo og Akershus i 2100 med høy vekst nesten tre millioner mot under to millioner med mellomalternativet.

I dag er det ifølge kollektivstudien 70 millioner årlige passasjerer på Østlandet. Legger man til grunn høy befolkningsvekst og kombinerer det med økt mating og sterk billettprisreduksjon, vil dette tallet ifølge Jernbanedirektoratet øke til 170 millioner. Det vil igjen føre til at nytten (NNB) endrer seg fra -0,56 til -0,0.

Svar:

Kollektivstudien for Østlandet er en utredning som vurderer hvilket lokal- og regiontogtilbud på Østlandet som vil være nødvendig for å møte forventet etterspørsel frem mot 2050 og videre. Langsiktige analyser med 25-30 års planhorisont er forbundet med betydelig usikkerhet. For å sikre et robust beslutningsgrunnlag, opplyser Jernbanedirektoratet at de i utredningsarbeidet har tatt i bruk flere metodikker for å utforske og forstå hvordan fremtiden kan bli.

Analysene viser at befolkningsutvikling er den enkeltfaktoren som bidrar mest til usikkerhet i konklusjonene, både når det gjelder samlet vekst, alderssammensetning og grad av sentralisering. I analyser med svært lang tidshorisont forsterkes denne usikkerheten ytterligere.

Jernbanedirektoratet legger til grunn at hovedalternativet (MMM) skal være førende i beslutningsgrunnlaget. Samtidig er det viktig å analysere konsekvensene av både høyere og lavere utviklingsbaner. For å belyse usikkerheten er det gjennomført scenario- og følsomhetsanalyser med blant annet SSBs høyalternativ (HHH).

SPØRSMÅL NR. 2753

Innlevert 16. mai 2026 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen
Besvart 27. mai 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Landbruksministeren har makt og myndighet til å sørge for at denne saken løser seg til det beste for slakteriene og norsk matproduksjon. Saken kan løses i minnelighet før det blir en ressursmessig krevende sak i domstolene, både økonomisk krevende og krevende i forhold til

tid og personell, som må arbeide med denne unødvendige saken.

Vil ministeren viser handlekraft og ta initiativ til å få løst saken så raskt som praktisk mulig, slik at vi unngår en rettsak?

Begrunnelse:

Jeg registrerer at landbruksministeren dessverre ikke ønsker å svare på om det er urimelig at Rørosslakteriet på Røros og Jens Eide på Lillesand skal straffes for at Landbruksdirektoratet og Landbruksdepartementet er uenig i tolkning av staten sin egen forskrift.

Jeg tror de fleste, inkludert landbruksministeren, ser at det er urimelig at to små slakterier skal bli skadelidende for at staten ikke er enig med staten i tolkning av staten sin egen forskrift.

Det blir for enkelt å bare skylde på at ministeren ikke kan kommentere saker som er i retten. Alle som har litt erfaring med juridiske prosesser og rettsapparatet vet at saker kan trekkes og saker kan løses i minnelighet selv etter at man formelt sett har startet en rettsprosess. Saken er ikke engang berammet i Tingretten enda, så her er det god tid til å finne en løsning, dersom landbruksministeren ønsker det.

Saken blir ekstra spesiell siden landbruksministeren og regjeringen til stadighet snakker om økt selvforsyning og økt matproduksjon. Her bidrar landbruksministeren til det motsatte. Saken dreier seg om totalt sett ca. 4 millioner, i overkant av en million for Jens Eide og i underkant av tre millioner for Røros slakteri. Så dette er en liten bagatell for staten, men avgjørende viktig for små slakterier, som nå må bruke tid og ressurser på å sloss mot staten, i stedet for å fokusere på å bidra til styrke norsk matberedskap og produsere mer mat.

Svar:

Representanten Johnsen stilte nylig et lignende spørsmål til skriftlig besvarelse, nr. 2630. I mitt svar 11. mai 2026 redegjorde jeg for at det er tatt hensyn til rimelighet ved behandlingen av saken:

> «Saken har blitt grundig vurdert av mange instanser og i flere omganger. I behandlingen var forvaltningen enig med Røros Slakteri AS i at regelverket, retningslinjene og veiledningen ga rom for ulik oppfatning av riktig tilskuddsutmåling. Av den grunn ble nettopp hensynet til et rimelig resultat vektlagt i vurderingen av tilbakebetalingsbeløpets størrelse.
>
> Konklusjonen i saken var at Røros Slakteri AS fikk beholde tilskuddet som om de var et lite slakteri i årene 2022, 2023 og 2024, til tross for at slakteriet i disse årene egentlig var å regne som stort. Slik departementet vurderte regelverket, tilsvarte dette en økonomisk fordel for slakteriet på kr ca. 1,9 mill. kroner.»

Staten v/Landbruks- og matdepartementet er nå saksøkt, og som saksøkt har staten ikke anledning til å trekke saken. Den følges opp på vanlig måte herfra.

SPØRSMÅL NR. 2754

Innlevert 16. mai 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati
Besvart 26. mai 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Mener statsråden at mange norsk-iranere, som både har flyktet fra regimet og protestert mot Irans massakrering av egne innbyggere, gir en skjev fremstilling av situasjonen i landet som følge av sin regimekritikk eller sine høylytte demonstrasjoner/protester mot det iranske prestestyrets behandling av egne innbyggere, og hvordan mener utenriksministeren selv at det er riktig å omtale det iranske regimets respekt for egne borgeres rettigheter/friheter, eller behandling av de som har deltatt i ulike demonstrasjoner i landet?

Begrunnelse:

Under et nylig arrangement i regi av Muslimsk Dialognettverk og Oslo AP, skal utenriksministeren ifølge et videoklipp ha kalt omtalt deler av det norsk-iranske miljøet for «høylytte" og "regimekritiske» personer som gir en "skjev fremstilling" av hva mange med iransk bakgrunn mener.

Mange norsk-iranere har reagert kraftig på dette. Lørdag 16.mai ble det også arrangert en stilleprotest i Oslo, for å markere motstand mot det iranske prestestyrets undertrykkelse av eget folk, samt sterk negativ reaksjon på utenriksministerens ordbruk overfor mange norsk-iranere.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for den svært alvorlige situasjonen i Iran, som i lang tid har vært preget av vold og usikkerhet – i det siste også som følge av iranske myndigheters brutale behandling av demonstranter, samt de israelske og amerikanske angrepene på Iran.

Den norske regjeringen har i lang tid vært, og er, svært kritiske til det iranske regimets brutale og systematiske menneskerettighetsbrudd. Vi har ingen illusjoner om det iranske regimet, og har fordømt den brutale og hensynsløse volden som iranske myndigheter påfører sivile iranere på det sterkeste.

Regjeringen har vært tydelig på at vi støtter det iranske folkets rett til å uttale seg om Irans fremtid – både i og utenfor Iran. De omfattende demonstrasjonene i Iran i desember og januar er et tydelig uttrykk for at store deler av den iranske befolkningen ønsker en endring, men igjen valgte regimet å møte legitime krav om endring og respekt for grunnleggende rettigheter med vold og grenseløs brutalitet. Den alvorlige menneskerettighetssituasjonen i Iran, inkludert den omfattende bruken av henrettelser, ble senest tatt opp med iranske ledere da min statssekretær besøkte Teheran i begynnelsen av mai. Han tok også konkret opp situasjonen til menneskerettighetsforkjemper og tidligere vinner av Nobels fredspris, Narges Mohammedi, som har sonet i iranske fengsler, men som den seneste tiden har vært innlagt på sykehus etter en alvorlig forverring i helsesituasjonen.

Norge prioriterer å forsvare folkeretten, og å stå opp for menneskerettighetene. Men brudd på disse utgjør ikke i seg selv et grunnlag for utenlandsk innblanding eller bruk av militær makt mot et annet land. Det er heller ikke noe som tyder på at de amerikanske og israelske angrepene på Iran har gitt grunnlag for regimeendring i retning av mer demokrati og menneskerettigheter. Erfaring fra tidligere internasjonale intervensjoner viser at krig og ytre press sjelden fører til stabilt demokrati eller varige institusjonelle forbedringer. Snarere fører det som regel til enda mer kaos og menneskelig lidelse. Eksempler fra blant annet Libya, Afghanistan og Irak viser dette. Regjeringen er derfor ikke av den oppfatning at mer krig er løsningen for å skape fred og demokratisk utvikling i Iran. Det er heller ikke en løsning vi vil anbefale overfor en allerede hardt prøvet iransk sivilbefolkning.

Norsk utenrikspolitikk må ta utgangspunkt i en realistisk vurdering av situasjonen. Det innebærer å bruke tilgjengelige diplomatiske og politiske virkemidler, også overfor aktører man er uenig med. Samtidig er det viktig å være tydelig i kritikken av alvorlige menneskerettighetsbrudd og å bidra til at situasjonen i landet får oppmerksomhet. Det iranske folket fortjener å bli sett og hørt - selv om regimet har stengt internett. Regjeringen vil fortsette å konfrontere det iranske regimet med drapene på demonstranter – som fortsatt pågår.

SPØRSMÅL NR. 2755

Innlevert 16. mai 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal
Besvart 26. mai 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan finansministeren forklare hvorfor det er mer lønnsomt å kaste fullt brukbar mat fremfor å donere det bort til for eksempel Matsentralen Norge, og kan statsråden også konkret kommentere om han vil følge opp de 4 anbefalingene til forenklinger fra Matsentralen Norge, ev. begrunne hvorfor ikke?

Begrunnelse:

I landet vårt finnes det mennesker som sulter. I Norge i dag står det folk i matkø som går tomhendte hjem, fordi frivilligheten ikke har nok mat å dele ut.

Samtidig kaster matbransjen 170.000 tonn spiselig mat hvert år. Matsentralen har både vilje og evne til å samle inn og omfordele denne maten til frivillighetens mathjelp, men dagens regelverk står i veien for vårt arbeid.

Den nylig publiserte FAFO-rapporten viser at nesten annenhver person i matkø bor med barn. Mens folk legger seg sultne, hindrer skattereglene oss i vårt arbeid, fordi det er mer lønnsomt for bransjen å kaste maten, enn det er å donere til Matsentralen.

Regjeringens skatteregler hindrer at maten når frem til de som trenger den, og gjør at den ender som biodrivstoff og dyremat, fremfor på folks matbord.

Denne markedssvikten løses ikke av forskriftsarbeidet til matsvinnloven som koordineres av Mattilsynet,

men hører hjemme under finansdepartementets skatteregler. Dette er en markedssvikt som kan og må løses nå, slik at vi har nok mat til alle.

Helt konkret må følgende gjøres:

- Donasjon av overskuddsmat til frivillighetens mathjelp må fritas fra skatt på matens markedsverdi (på lik linje som når man kaster mat).
- Donasjon av mat må gi skattefradrag (på lik linje som når man kaster mat).
- Donasjon av mat må gi fradrag for kostnader knyttet til transport og håndtering (slik destruksjon av mat gir fradrag).
- Tydelige retningslinjer for verdisetting av overskuddsmat slik at man unngår skattemessig risiko.

Svar:

Når en virksomhet gir bort som gave en vare eller tjeneste i stedet for å selge den, kan det utløse såkalt uttaksbeskatning dersom visse vilkår er oppfylt. Uttaksbeskatning innebærer at giveren skattlegges som om varen selges til markedspris. En vare som doneres gratis til for eksempel en veldedig organisasjon, vil dermed som utgangspunkt utløse uttaksbeskatning for den som gir gaven.

Bakgrunnen for at giver må betale skatt når varer gis som gave, er at man også i slike tilfeller anses å disponere over verdier som ville blitt skattlagt hvis de var blitt solgt til markedspris. Jeg viser til at man også i slike tilfeller får fradrag for kostnadene man har hatt i forbindelse med innkjøp eller tilvirkning av varen. Uttaksbeskatning sikrer at forbruk og gaveoverføringer skjer av beskattede midler. Reglene skal hindre skatteunndragelse og sikre skatteprovenyet.

Uttaksbeskatning av giver forutsetter at varen som gis bort har en omsetningsverdi. Omsetningsverdien er den prisen som vedkommende ville ha oppnådd ved vanlig salg. Den skattepliktige uttaksfordelen utgjør omsetningsverdien på gavetidspunktet.

Har varen som gis bort en omsetningsverdi som er lavere enn kostprisen, vil giver bli uttaksbeskattet for omsetningsverdien. I tillegg kan giver kreve fradrag for differansen mellom omsetningsverdien og kostprisen. For eksempel hvis en vare med kostpris på kr 100 og omsetningsverdi på kr 25 doneres, vil giver bli uttaksbeskattet for omsetningsverdien på kr 25 og få fradrag for tapet på kr 75. Om varen derimot destrueres fremfor å doneres, kan det kreves tapsfradrag for hele kostprisen på kr 100.

Dersom varen er uselgelig for bedriften, anses den ikke for å ha noen omsetningsverdi. Det gjelder selv om andre, for eksempel en veldedig organisasjon, kan nyttiggjøre seg den. Ved donasjon av varer i et slik tilfelle vil det ikke være grunnlag for uttaksbeskatning, fordi det ikke anses å foreligge en «gave» i skattelovens forstand. Giver vil da kunne kreve fradrag for tap for hele varens kostpris.

Jeg ser at det kan være uheldig om skattereglene motiverer til at spiselig mat i noen tilfeller destrueres fremfor å bli donert til veldedig formål. På den bakgrunn ønsker jeg å se nærmere på om det er mulig å komme frem til tillempninger i eksisterende regelverk, for eksempel etter mønster fra merverdiavgiftsloven. Etter merverdiavgiftsloven er næringsmidler levert vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag fritatt for merverdiavgift. Jeg understreker at et viktig hensyn i vurderingen vil være å unngå at det legges til rette for misbruk eller andre utilsiktede virkninger.

SPØRSMÅL NR. 2756

Innlevert 17. mai 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen
Besvart 26. mai 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Hvordan mener barne- og familieministeren at det er riktig at familier som selv ber om hjelp til barn med alvorlig spisevegring og spiseforstyrrelser, opplever at saken raskt håndteres av barnevernet og ender med institusjonsplassering, fremfor at familien får nødvendig helse- og familieoppfølging i hjemmet?

Begrunnelse:

Flere familier forteller om en svært krevende situasjon der de ber det offentlige om hjelp fordi barnet utvikler alvorlig spisevegring eller spiseforstyrrelse, men hvor de opplever at saken raskt blir håndtert som en barnevernssak fremfor en helsesak.

Dette gjelder barn helt ned i 12-årsalderen, hvor foreldrene selv har bedt om støtte fordi de ikke klarer å håndtere situasjonen alene. I stedet for tidlig og spesialisert helsehjelp til barnet og familien samlet, opplever enkelte at barnet blir plassert i institusjon under Bufdir.

Samtidig står mange barn og unge med spiseforstyrrelser i lange køer for behandling. Rådgivning om spiseforstyrrelser (ROS) opplyser at rundt 300 personer står på venteliste for hjelp, med ventetid på 3–4 måneder.

Dette reiser spørsmål om grensene mellom helsevesenets ansvar og barnevernets rolle, og om familier som ber om hjelp faktisk møtes med riktig type støtte. Mange foreldre opplever frykt for å be om hjelp dersom konsekvensen kan bli at barnet flyttes ut av hjemmet, fremfor at familien får nødvendig behandling og oppfølging sammen.

Svar:

Spiseforstyrrelser er en av de mest alvorlige psykiske lidelsene hos unge. Sykdommen er kompleks og med sammensatte årsaker. Sykehusene opplevde en sterk vekst i henvisninger til utredning og behandling for spiseforstyrrelser under og etter pandemien, mens nyere data viser at antallet har gått noe ned. Selv om det er relativt få pasienter med spiseforstyrrelser i behandling, har de som trenger helsehjelp, et stort behandlingsbehov, med oppfølging og behandling ofte over lang tid. Spiseforstyrrelser gir belastninger ikke bare for den unge selv, men også for familien.

Unge som utvikler en alvorlig spiseforstyrrelse, bør raskt få utredning og behandling i spesialisthelsetjenesten. Gjennomsnittlig ventetid for psykisk helsevern for barn og unge har gått ned de siste årene og var i 2025 på 41 dager. Barn og unge som henvises for de mest alvorlige tilstandene, som spiseforstyrrelser, skal prioriteres. Den gjennomsnittlige ventetiden for disse er lavere og lå i perioden 2019-2024 på en median på 25 dager.

Behandlingen for spiseforstyrrelser gis som hovedregel som dagbehandling, hjemmesykehus eller poliklinisk oppfølging, slik at pasienten kan bo hjemme. Dette gir rom for familiebasert behandling. Den nasjonale faglige retningslinjen for spiseforstyrrelser anbefaler dette som metode og førstevalg, bl.a. for at foreldrenes kompetanse til å hjelpe barnet sitt med å overvinne sykdommen kan styrkes. Barn skal ikke legges inn på sykehus dersom det kan unngås. Døgnbehandling kan tilbys når andre alternativer ikke er tilstrekkelige. De regionale helseforetakene har fått i oppdrag å følge opp egne framskrivninger og regionale planer for økt døgnkapasitet, også for spiseforstyrrelser. Det forventes at de benytter og utvider avtaler med ideelle og private aktører, slik at den samlede kapasiteten utnyttes best mulig.

Et opphold på en barnevernsinstitusjon kan være begrunnet i at barnet har et særlig behov for hjelp på grunn av sin omsorgssituasjon, eller at barnet utsetter sin utvikling for alvorlig fare. Dersom det foreligger forhold som kan begrunne tiltak etter barnevernsloven, skal barnevernstjenesten undersøke barnets helhetlige omsorgssituasjon og behov. Det er denne undersøkelsen som skal ligge til grunn for barnevernstjenestens vurdering av om barnets beste tilsier flytting ut av hjemmet. Barnevernsloven slår fast at tiltak for å sikre barns omsorg, beskyttelse og trygge oppvekst ikke skal være mer omfattende enn nødvendig.

Institusjonsplassering eller andre av barnevernets tilbud skal ikke være et alternativ til helsehjelp. Men en del barn har behov for hjelp både fra barnevernet og fra helsetjenesten. Det betyr at vi også finner barn i barnevernet med store behov for helsehjelp. Det har derfor over lang tid vært en høyt prioritert oppgave å gjøre nødvendig helsehjelp lettere tilgjengelig for barn i barnevernet. Nasjonalt forløp – barnevern er et viktig virkemiddel i dette arbeidet. Forløpet klargjør ansvar og samarbeid mellom barnevernet, primærhelsetjenesten, tannhelsetjenesten og spesialisthelsetjenestene og skal gjøre det enkelt å koble på helsetjenestene for vurdering av behov for helsehjelp for alle barn i barnevernet. Forløpet legger til rette for at barn som bor hjemme i en familie, og som trenger hjelp fra både barnevernet og helsetjenesten, kan få samtidig hjelp fra begge sektorer.

I noen tilfeller vil barnet ha en omsorgssituasjon som tilsier at barnet ikke lenger kan bo hjemme. Dette kan det være ulike grunner til, også at sykdom hos barnet gjør omsorgsoppgaven svært krevende. I slike situasjoner vil det alltid være den anbefalte løsningen at hjemmet får tilstrekkelig støtte til at barnet fortsatt kan bo hjemme. Vi må likevel erkjenne at dette ikke alltid er mulig. Da må barnevernet stille opp, ofte med en institusjonsplass. I slike tilfeller er det avgjørende at barnet får den helsehjelpen som trengs. Bedre tilgang til helsehjelp for barn på barnevernsinstitusjon gjennom helseteam er derfor en av hovedpilarene for den nye innretningen av barnevernsinstitusjonene som ble beskrevet i Prop. 83 L (2024-2025). Regjeringen har i oppfølgingen av dette prioritert 56 mill. kroner i årets budsjett til helseteam for landets barnevernsinstitusjoner. Teamene skal gi helsehjelp til barn som har behov for det, og veilede de ansatte om hvordan de best kan ta vare på barn med store helsebehov, slik at barnets samlede behov for omsorg og helsehjelp ivaretas på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 2757

Innlevert 17. mai 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak
Besvart 26. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvor stor andel av AAP utbetales til personer med innvandrerbakgrunn, hvor lenge mottar personer AAP, og hvordan har utviklingen vært siste fem årene?

Begrunnelse:

Arbeidsavklaringspenger (AAP) skal så langt jeg har forstått ha begrenset varighet. Målsettingen må være at personer som mottar AAP skal komme tilbake til jobb, utdanning eller trygd.

Svar:

Av beløpet som ble utbetalt til AAP i 2025, ble 26,7 prosent utbetalt til personer med innvandrerbakgrunn.

I mars 2026 hadde 74 prosent av alle AAP-mottakere mottatt ytelsen i inntil tre år, mens 26 prosent hadde mottatt ytelsen i over tre år. Over halvparten har mottatt ytelsen i inntil to år (56 prosent).

Tabellen nedenfor viser varighetsfordelingen blant alle AAP-mottakere per mars 2026.

	Antall	Andel
0-1 år	52 068	30,4
1-2 år	44 344	25,9
2-3 år	29 986	17,5
3-4 år	19 198	11,2
4-5 år	10 889	6,4
6+ år	14 936	8,7

Det har vært en økning i antall med varighet over fire år, og det har særlig vært en vekst i andelen AAP-mottakere som har mottat AAP i mer enn seks år. Andelen AAP-mottakere som har mottatt AAP i mer enn fire år har økt fra 6,5 prosent i mars 2021 til 15,1 prosent i 2026, mens antallet har økt fra 8 549 til 25 825.

Regelverksendringene i 2022 innebar at personer som når slutten av stønadsløpet uten at de er avklart, kan fortsette på AAP dersom de ellers oppfyller kravene. Det kan ha ført til at enkelte blir værende noe lengre på ytelsen. Samtidig er det færre som avklares til uføretrygd.

SPØRSMÅL NR. 2758

Innlevert 17. mai 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak
Besvart 27. mai 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Hvordan har utviklingen i kontantstøttemottakere vært siste årene i forhold til hvem som benytter seg av denne, og mener statsråden at kontantstøtten fortsatt er en relevant ytelse slik den er innrettet?

Begrunnelse:

Mottakere av kontantstøtte har endret seg de siste årene. Andelen innvandrere som mottar kontantstøtte har økt, og det er grunn til å tro at kontantstøtte som ytelse i dag treffer annerledes enn den opprinnelig var tenkt.

Svar:

Ordningen er endret over tid, og her fremhever jeg noen sentrale trekk. I 2017 ble det innført et vilkår i kontantstøtteloven § 3 om at foreldre må ha fem års medlemskap i folketrygden for å kunne ha rett på kontantstøtte. Reguleringen skulle gi innvandrere sterkere insentiver til å ha barna sine i barnehage og til selv å komme i arbeid. I forarbeidene ble det pekt på at barnehage er en viktig arena for norskopplæring og mer generell integrering av barn med innvandrerforeldre. Et vilkår om fem års medlemskap i folketrygden er også stilt for å unngå at kontantstøtte blir eksportert ut av landet om foreldre har kortere arbeidsforhold i Norge.

I 2024 ble kontantstøtteloven endret slik at familier kan få kontantstøtte for barn som er til og med 19 måneder gamle. Før det, kunne familier få støtte fram til og med barnet var 23 måneder. Lengden på kontantstøtteperioden harmonerer nå med retten til barnehage, som gjelder senest fra og med barnet er 20 måneder.

Fødselstallsutvalget leverte sin utredning i februar i år (NOU 2026: 2), hvor blant annet bruken av kontantstøtteordningen ble vurdert. Utvalget peker på at flertallet av de som mottar kontantstøtte, bruker denne som en ventestønad fram til barnehageoppstart, men at det også er en del som mottar kontantstøtte uavhengig av barnehageopptaket. Videre viser utvalget til at det i størst grad er mødre med lav eller ingen inntekt, mødre med flere barn og mødre fra Øst-Europa, Asia og Afrika som tar ut maksimalt antall måneder med kontantstøtte. Statistikk fra Nav viser at det i mars 2026 var 7 150 personer som mottok kontantstøtte. De siste årene har antallet som mottar kontantstøtte, blitt kraftig redusert.

Departementet har innhentet informasjon fra Arbeids- og velferdsdirektoratet om hvem som mottar kontantstøtte, delt inn etter hvor mottakerne er født. For å vise dette på en oversiktlig måte har vi gruppert utenlandskfødte etter ulike regioner. Som tabellen under viser, har andelen mottakere født i andre land enn Norge samlet sett blitt redusert siden 2018.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Norge	68 %	69 %	68 %	67 %	68 %	73 %	70 %	72 %
Vest-Europa, Nord-Amerika, Australia og New Zealand	3 %	3 %	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %
Øst-Europa utenfor EU, Afrika, Asia, Sør- og Mellom-Amerika, Oseania utenom Australia og New Zealand	18 %	16 %	17 %	18 %	18 %	16 %	18 %	18 %
Øst-europeiske EU-land	11 %	11 %	11 %	11 %	10 %	6 %	8 %	6 %
Ukjent	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Jeg er opptatt av at vi innretter ordningene rettet mot barnefamilier slik at de fremmer integrering og arbeidsdeltakelse og gjør det mulig for foreldre å kombinere arbeid og familieliv. Departementet vurderer løpende om ordningene til barnefamilier virker slik vi ønsker. Som nevnt, leverte Fødselstallsutvalget sin utredning tidligere i år. Et av hovedforslagene til utvalget er mer fleksibel og effektiv overgang fra foreldrepenger til barnehage. Utvalget skriver blant annet at ved rullerende barnehageopptak og økt fleksibilitet i foreldrepengeordningen vil behovet for kontantstøtten være mindre, da foreldre ikke lenger vil være i en periode uten mulighet for foreldrepenger eller barnehage. Denne utredningen skal følges opp med en stortingsmelding.

SPØRSMÅL NR. 2759

Innlevert 17. mai 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 27. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor regjeringen brukte nesten to måneder på å sette ned en hurtigarbeidende ekspertgruppe som skal utrede hvordan pasienter med alvorlig sykdom, kort forventet levetid og uten tilgjengelige behandlingsalternativer kan få tidligere tilgang til legemidler, i tråd med Stortingets vedtak fra 17. mars?

Begrunnelse:

Jeg viser til at Stortinget den 17. mars i vedtak 544 ba regjeringen sette ned en hurtigarbeidende ekspertgruppe som skal utrede hvordan pasienter med alvorlig sykdom, kort forventet levetid og uten tilgjengelige behandlingsalternativer kan få tidligere tilgang til legemidler. Gruppen skal levere tiltak og eventuelle forslag til regelverksendringer til Helse- og omsorgsdepartementet innen fem måneder.

At departementet har brukt nesten to måneder på å få i gang denne ekspertgruppen, betyr tapt tid som kan vise seg å være forskjellen på liv og død for enkelte ALS-pasienter.

Statsråden bes redegjøre for hvorfor det tok så lang tid fra Stortinget gjorde sitt vedtak til ekspertgruppen faktisk ble satt ned.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at jeg deler representantens sterke engasjement for pasienter med alvorlig sykdom, kort forventet levetid og begrensede behandlingsmuligheter.

Ekspertgruppen har fått et krevende oppdrag: å vurdere og foreslå endringer i ordningen for godkjenningsfritak på kort tid. Etter Stortingets vedtak 17. mars startet departementet arbeidet med å oppnevne ekspertgruppen, blant annet gjennom å identifisere kandidater med bred og relevant kompetanse innen helserett, medisinsk etikk, legemidler, klinisk utprøving, helseforskning og pasientperspektivet. Sammensetningen av gruppen er avgjørende for kvaliteten på arbeidet, og det var derfor viktig å sikre både riktig kompetanse og nødvendig kapasitet hos medlemmene.

Aktuelle kandidater ble kontaktet fra midten av april, og mot slutten av april hadde alle forespurte takket ja. Ekspertgruppens sammensetning og mandat ble publisert 2. mai, det vil si om lag halvannen måned etter Stortingets vedtak. Arbeidet i ekspertgruppen startet opp i det samme tidsrommet. Etter det jeg er informert om, er ekspertgruppen godt i gang med arbeidet og avholdt sitt andre møte 18. mai. Fristen for å levere utredningen er 2. oktober 2026.

Jeg har stor forståelse for at tidsaspektet oppleves som avgjørende, særlig for pasienter i en svært krevende situasjon. Samtidig krever etableringen av en faglig sterk og bredt sammensatt ekspertgruppe nødvendige avklaringer for å sikre et godt og forsvarlig kunnskapsgrunnlag. Jeg er derfor glad for at vi nå har fått på plass en kompetent og effektiv gruppe som er godt i gang med arbeidet. Målet er å få et solid, kunnskapsbasert grunnlag for videreutvikling av regelverket, slik at alvorlig syke pasienter kan gis tidligere tilgang til legemidler, samtidig som hensynet til pasientsikkerhet, faglig forsvarlighet, etikk og forskning ivaretas.

SPØRSMÅL NR. 2760

Innlevert 12. mai 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve
Besvart 26. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan finansministeren leggje fram vedtatt kostnadsanslag ved oppstart, og overskridingane som har blitt til etterkvart, og samfunnsnytten til prosjekta etter overskridingane på følgjande prosjekt, jernbaneutbygginga i Moss, Follobanen og Fornebubanen?

Grunngjeving:

Finansministeren hevder fortsatt at Stad skipstunnelen ikkje skal byggjast dersom Ap får viljen sin, 6-7 milliard kr er det ikkje rom for der i gården.

Merkeleg at det kun er prosjekta på Vestlandet som er tommelen ned for, medan vi opplever enorme overskridelsar på fleire jernbaneprosjekt, der ein ikkje høyrer eit "pip" med kritikk ange dette, verken frå finansminister Stoltenberg, regjeringa eller media og andre på austlandet forøvrig.

Svar:

Kostnadsoverskridingane i dei nemnde jernbaneprosjekta har vore lagt fram for og handsama av Stortinget etter kvart som det har kome fram, og Stortinget blir jamleg orientert om status og framdrift i dei årlege budsjettframlegga frå Samferdselsdepartementet. I prosjekta som blir sett i gang er det alltid ei uvisse om det oppstår uføresette forhold og kostnadsauke i gjennomføringa av prosjekta. Alle prosjektar med anslått kostnadsramme over 1 mrd. kroner følgjer statens prosjektmodell, med kvalitetssikring av styringsdokumenta i prosjekta. Kostnadsrammene er baserte på statistiske anslag, og i enkelte tilfelle vil kostnadsauke først oppstå ei stund etter at prosjektet har blitt sett i gang.

Jernbaneutbygging i Moss

Jernbaneutbygginga i Moss (Sandbukta–Moss–Såstad) er eit av fleire tiltak i effektpakka Fleire og raskare tog på Østfoldbanen (Oslo–Moss). Val av løysing vart teke

tidleg på 1990-tallet og det føreligg ikkje berekningar av samfunnsnytte. Den opphavlege kostnadsramma vart vedteken i forbindelse med handsaminga av Prop. 13 S (2017–2018) og var på 9,5 mrd. kr (om lag 11,7 mrd. 2026-kr). Gjeldande kostnadsramme for prosjektet er 28,5 mrd. 2026-kr, jf. Prop. 1 S (2025–2026) for Samferdselsdepartementet, side 168.

Follobanen

Nytt dobbeltspor mellom Oslo og Ski, Follobanen, var prioritert i Meld. St. 26 (2012–2013) Nasjonal transportplan 2014–2023, med oppstart i 2015. I stortingsmeldinga var kostnadsanslaget rekna til 20 mrd. 2013-kr. Den opphavlege kostnadsramma vart vedteken i samband med handsaminga av Prop. 97 S (2013–2014) og var på 26,3 mrd. 2014-kr (grovt omrekna til 31,9 mrd. 2026-kr). Gjeldande kostnadsramme for prosjektet er 37,5 mrd. 2026-kroner, jf. Prop. 1 S (2025–2026) for Samferdselsdepartementet, side 168.

Dei store investeringskostnadene gjorde at prosjektet isolert sett hadde ein negativ rekna samfunnsøkonomisk netto nytte, på om lag (minus) ni milliardar kroner. Netto nytte per budsjettkrone vert rekna til -0,46. Bygginga av dobbeltsporet vart likevel prioritert fordi det vart vurdert som ein heilt nødvendig føresetnad for å kunna utvikle eit togtilbod som svarer til dei framtidige transportbehova i korridoren Oslo–Svinesund.

Som kjent vart Follobanen vesentleg dyrare og ferdig seinare enn det som vart lagt til grunn i nemnde Nasjonal transportplan 2014–2023.

Det planleggast ei etterevaluering av Follobane-prosjektet i regi av forskingsprogrammet Concept ved NTNU. Concept har som formål å bidra til betre avgjerdsgrunnlag og styring av store statlege investeringsprosjekt, og gjennomfører mellom anna etterevalueringar av prosjekt som har vore underlagde den statlege KS-ordninga. Concept-rapportane blir brukte som eit fagleg og uavhengig grunnlag for å dokumentera kostnadsutvikling, resultata (samfunnsnytte) og læring etter at prosjekta er gjennomførte.

Fornebubanen

Fornebubanen er eit fylkeskommunalt kollektivprosjekt som får om lag 70 pst. statleg tilskot gjennom byvekstavtala for Osloområdet. Det statlege tilskotet blei i si tid fastsett på grunnlag av gjennomført ekstern kvalitetssikring (KS2) frå 2018. Tilskotet var opphavleg fastsett til 8,1 mrd. 2020-kr, men auka i 2023 med om lag 607 mill. 2023-kr. Til saman er det statlege bidraget 11,9 mrd. 2026-kr. I tillegg blir det brukt statlege midlar over post 66 Tilskot til byområda, til prosjektet.

Som kjend varsla lokale styresmakter i fjor haust kostnadsauke og forseinkingar i prosjektet. Etter det eg er kjend med, arbeider lokale styresmakter framleis med å fastsette ei ny styringsramme for prosjektet.

Det fastsette statlege bidraget ligg fast, og det kan ikkje reknast med statlege midlar ved kostnadsauke i prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 2761

Innlevert 12. mai 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 26. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram korrekte konsekvensberekna tall, for kva offentlige kontrakter vil blir fordyret med innen bygg og anlegg, når regjeringa har tenkt å innføre krav om nullutslipp i alle offentlige bygg og anleggskontrakter frå 1/1-2027, og korleis dette vil påverke kapasitet og reell effektivitet, samt korleis dette henger på greip med å kunne «bygge landet raskare og billigar"?

Grunngjeving:

Samferdselsministeren forsøkte seg på være "høg og mørk" ang. andre partiers kalkulator bruk, og regneferdigheter i debatt i Stortings salen i dag tirsdag 12. mai.

Regjeringa har lagt fram sitt forslag til revidert nasjonalbudsjett, der det er lagt til grunn at det skal være nullutslipps anleggsmaskiner i alle offentlige bygg og anleggskontrakter frå og med 1/1-2027.

I fleire veker har regjeringa tatt til orde for at dei vil få fart på byggingen av landet. og gjere det både billigare og raskare enn tidligare.

Korleis dette henger i hop i praksis når dei ynskjer å påfører bygg og anleggsbransjen nye svært fordyrande pålegg, er vanskeleg å fatte.

Konsekvensene av dette er ikkje belyst, og i ein rapport som maskinentreprenørenes forbund MEF la ut sist sommer, viste at anleggsdrift med nullutslipp er omlag 89 % dyrere enn med konvensjonell drift.

For det fyrste vil slike krav bli betydelig dyrare, ein får bygd betydelig mindre for pengane, og effektiviteten vil gå drastisk ned. Prisane vil sjølvsagt også stige kraftig, som igjen vil kunne presse renta opp.

Svar:

Miljødirektoratet har på vegne av Klima- og miljødepartementet sendt et forslag om krav til nullutslippsløsninger og biogass ved offentlige anskaffelser av bygge- og anleggsarbeid på høring. Forslaget innebærer at det innføres standardiserte minimumskrav om at en bestemt prosentandel av energiforbruket på bygge- og anleggsplasser skal være utslippsfritt eller biogass. Det er foreslått to alternative opptrappingsbaner. I høringen bes det om innspill på hva som bør være nivå for minimumskravet og hvordan dette skal trappes opp.

For å sikre at kravene er mulig å oppfylle, uten for høye kostnader og uten at det går på bekostning av fremdriften i prosjekter, foreslås det en rekke unntak fra kravet. Det foreslås unntak dersom merkostnadene overstiger fem prosent av prosjektkostnadene. Det foreslås også unntak hvis det er vanskelig å bruke utslippsfrie løsninger, eksempelvis ved reparasjon av skade som har oppstått plutselig etter flom eller ras, eller det er anleggsarbeider i områder uten eksisterende energiforsyning og infrastruktur for å kunne legge til rette for nullutslippsløsninger. Forskriftsforslaget åpner for å erstatte krav med tildelingskriterier der oppdragsgiver/byggherre beregner at merkostnaden av å oppfylle minimumskravet er over fem prosent, eller dersom det er tvil om det er nullutslippsteknologi tilgjengelig i markedet.

Merkostnadene ved hvert enkelt prosjekt vil avhenge av type prosjekt, ambisjonsnivå på minimumskravene, bruk av unntaksmuligheter og kostnadsutvikling for utslippsfrie maskiner.

Miljødirektoratet har i høringsbrevet beregnet merkostnadene ved et krav om fem eller ti prosent utslippsfri energibruk for tre eksempelprosjekter:

1) Et stort byggeprosjekt i by, som er beregnet til å ha en merkostnad på 0,1 prosent for et krav om fem prosent utslippsfri energibruk, og i underkant av 1 prosent for et krav om ti prosent.

2) Et lite byggeprosjekt i distrikt (rehabilitering av uteområdet i en barnehage), som vil ha en merkostnad på i underkant av 25 prosent, uavhengig av om kravet er på fem eller ti prosent utslippsfri energibruk. Det skyldes at det brukes så få anleggsmaskiner i prosjektet at andelen utslippsfritt ved bruk av én elektrisk anleggsmaskin vil overstige begge nivåene på kravet. For dette eksempelprosjektet ville plikten til å oppfylle minimumskrav blitt erstattet med tildelingskriterium om høyest mulig andel nullutslipp, fordi merkostnadene overstiger fem prosent av kontraktsverdien.

3) Et lite veiprosjekt (etablering av gågate i bysentrum), som vil få en merkostnad på mellom 1,5 til 4 prosent, avhengig av nettkapasiteten i anleggsområdet. Merkostnaden er lik uavhengig av om kravet til utslippsfri energibruk er på fem eller ti prosent. Begrunnelsen for dette er den samme som for det lille byggeprosjektet.

Frem til nullutslippsløsninger blir konkurransedyktige på pris vil kravene øke kostnadene for offentlige aktører som skal kjøpe bygge- og anleggstjenester. Men, merkostnadene er med stor sannsynlighet midlertidige. Når det blir flere nullutslippsmaskiner tilgjengelig og flere entreprenører får erfaring med utslippsfri drift vil kostnadene minke og fremdriften i prosjektene opprettholdes.

Jeg har forståelse for at det er mange meninger om forslaget. Derfor har vi sendt det på høring og inviterer alle til å komme med sine innspill. En høring er viktig for å kunne belyse saken fra alle sider. Det sikrer at alle som er berørt får muligheten til å si sin mening om forslaget før det blir vedtatt.

SPØRSMÅL NR. 2762

Innlevert 13. mai 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen
Besvart 26. mai 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hva er statusen på etableringen av et felles fiskeri- og havbruksdirektorat, og når vil oppfølgingen av havbruksmeldingen i sin helhet komme til Stortinget?

Svar:

Stortinget har i anmodningsvedtak 1045, fattet i forbindelse med behandlingen av havbruksmeldingen (Meld. St. 24 (2024-2025) Fremtidens havbruk) bedt regjeringen vurdere å samle det overordnede ansvaret for koordinering av havbruksforvaltningen i et fiskeri- og havbruksdirektorat.

Vi er i gang med å se på mulige forbedringer av dagens organisering av forvaltningen. Dette henger også tett sammen med de oppgavene vi trenger at forvaltningen løser fremover.

Stortinget og regjeringen er enige om mål og hovedprinsippene for den fremtidige reguleringen av havbruksnæringen. Det gir et godt grunnlag å bygge videre på når regjeringen nå følger opp anmodningsvedtakene fattet i forbindelse med behandlingen av havbruksmeldingen. Vi er blant annet i gang med å utrede hvordan vi regulerer utslipp av lakselus mest mulig effektivt. Etter innspill fra bl.a. næringen har jeg forsert arbeidet med hvordan forvaltningen bør organiseres. Dette gjøres nå parallelt med de øvrige prosessene i oppfølgingen av meldingen.

Det er tidkrevende og kostbart å endre forvaltningsstrukturer, og vi må være sikre på hvilke problemer vi ønsker å løse og hvordan vi løser dem best mulig før vi foreslår konkrete endringer. Jeg ønsker å legge til rette for en god og åpen debatt om hvilke problemer vi ønsker å løse og hvordan disse best kan løses. Jeg hadde den 19. mai et innspillsmøte om oppfølgingen av havbruksmeldingen. På grunn av stor interesse vil jeg gjennomføre enda et møte den 16. juni. I det møtet som allerede har vært avholdt kom det flere innspill til organisering av forvaltningen, både fra havbruksnæringen og representanter for kommunal sektor. Disse tar jeg med meg i det videre arbeide.

Det er for tidlig å si når jeg vil kunne komme tilbake til Stortinget. Havbruksnæringen er en av landets viktigste fremtidsnæringer. Derfor er arbeidet med å få på plass et nytt reguleringssystem for havbruksnæringen blant de tingene jeg prioriterer høyest i min jobb som fiskeri- og havminister.

Det er også viktig for meg å se forvaltningen av havbruksnæringen i sammenheng med hvordan den fremtidige reguleringen av næringen blir. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte med oppfølging av meldingen, men det er vanskelig på nåværende tidspunkt å angi når arbeidet med hvert enkelt av de 19 anmodningsvedtakene er ferdig.

SPØRSMÅL NR. 2763

Innlevert 18. mai 2026 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen
Besvart 26. mai 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Enkelte partier tar til orde for avvikling av norsk olje og gassnæring, noen i løpet av noen år, og andre fortest mulig. Norsk olje og gass er den største næringen vi har, med store ringvirkninger langs kysten og hele landet.

Kan statsråden opplyse om hvor store inntekter sektoren genererer, både i eksportverdier, skatteinntekter, direkte og indirekte sysselsetting, samt opplyse om hva konsekvensen ville blitt langs kysten hvis en nedleggelse av norsk olje og gass hadde funnet sted innen få år?

Begrunnelse:

Flere av regjeringens budsjettpartnere ønsker omstilling vekk fra olje og gass, andre ønsker hurtigst mulig nedleggelse av olje og gass næringen. Hvilke tallmessige og sammfunnsmessige konsekvenser det vil få er interessant å belyse.

Svar:

Petroleumsvirksomheten er med god margin Norges største og viktigste næring, målt i verdiskaping, statlige inntekter, investeringer og eksportverdi. Næringen er således av stor betydning for norsk økonomi.

I RNB2026 er statens inntekter fra petroleumsvirksomheten i 2026 anslått til 686 mrd. kroner. I henhold til handlingsregelen vil dette alene gi rom for å bruke 20 mrd. kroner ekstra over statsbudsjettet hvert år fremover. Samtidig skal bruken av fondsmidlene på kort sikt tilpasses situasjonen i økonomien. Ifølge SSB ble det eksportert petroleum for om lag 1 000 mrd. kroner i 2025.

Mesteparten av norsk olje- og gasseksport går til våre europeiske allierte, og petroleumsvirksomheten er av stor betydning for energiforsyningen og energisikkerheten til Storbritannia og EU. Og dermed også for sikkerheten i stort og tryggheten for Norge.

De samlede kostnadene knyttet til leting, utbygging og drift var om lag 390 mrd. kroner i 2025. Dette utgjør et stort og viktig marked for mange næringer som skaper store positive ringvirkninger på fastlandet. Næringen bidrar direkte og indirekte til over 200 000 arbeidsplasser over hele landet.

Aktiviteten er ventet å falle gradvis mot slutten av 2020-tallet og forbi, da ny produksjon ikke forventes fullt ut å erstatte det naturlige fallet i eksisterende produksjon. Ved å videreføre en aktiv petroleumspolitikk og legge til rette for at alle lønnsomme ressurser blir funnet, bygd ut og produsert, så kan fallet i produksjon utsettes og bremses. En slik gradvis ressursmessig avtrapping vil også legge best til rette for å unngå unødvendig høye omstillingskostnader for norsk økonomi. En politikk som ikke legger til rette for lønnsom leting og investering i petroleumsvirksomheten må ventes å gi umiddelbare og betydelige negative konsekvenser på verdiskaping, statlige inntekter, sysselsetting og leveranser av olje og gass til Europa.

Omstillingskostnadene vil være mindre jo mer gradvis en endring skjer. En avtakende produksjon i takt med uttømming av ressursbasen vil gi den norske stat betydelige petroleumsinntekter og en gradvis overflytting av ressurser over tid. En politisk styrt avvikling, og raskere enn det som følger av den forventede uttømmingen av ressursbasen eller markedsforhold, må forventes å medføre en brå endring i aktiviteten med en tilhørende vesentlig mer krevende omstilling. Kostnadene for fellesskapet i form av tapt verdiskaping, reduserte statlige inntekter og bortfall av lønnsomme arbeidsplasser i hele landet vil være større enn nødvendig. Omstillingskostnadene ved en politisk besluttet og hurtig nedleggelse av petroleumsvirksomhetene må påregnes å bli størst der hvor næringen er mest sentral i det regionale nærings- og arbeidslivet.

SPØRSMÅL NR. 2764

Innlevert 16. mai 2026 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 26. mai 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Kan statsråden gjere greia for kva vurderinga Kystverket har bede om, og kven som gjer desse vurderingane for Kystverket?

Grunngjeving:

Viser til skriftleg spørsmål sendt: 17.04.2026 av Stortingsrepresentant Kjersti Toppe, som vart svart på 24.04.2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss.

I svaret skriv statsråden at Kystverket har gitt Forsvarets forskingsinstitutt (FFI) i oppdrag å gjennomføra ulike modelleringar og utrekningar for å kunna seie meir om risikoen knytt til torpedoane i vrakdelane av U-864. På grunn av omfanget av arbeidet er rapporten frå FFI forseinka, og Kystverket venter å få rapporten seinast 1. mai.

Vidare skriv statsråden at Kystverket har i samband med utgreiinga bestilt fleire vurderingar innan ulike område for å redusera uvissa i ein plan for eit endeleg tiltak. Desse rapportane vil bli lagt ved Kystverkets vurdering og tilråding til Nærings- og fiskeridepartementet, og vil etter

planen vere offentlege når tilrådinga blir oversend i slutten av mai 2026.

Svar:

Som stortingsrepresentant Trellevik skriv har Kystverket bedt FFI gjennomføre ei vurdering av risikoen knytt til torpedoane i vrakdelane i U-864. I tillegg til oppdraget til FFI har Kystverket og innhenta vurderingar ifrå andre aktørar om andre problemstillingar knytt til den vidare handteringa av ubåtvraket og kvikksølvforureininga. Kva for vurderingar og kven som gjennomfører desse går fram av lista under:

- Oppdatering av rapporten "Site-Specific Seismic Hazard Study for the Submarine Wreck U-864 Location", 2019 (NORSAR).
- Oppdatering av rapporten «Supplementary studies - Study No. 1: Corrosion, Teknisk rapport nr. 23916-1», 2008 (DNV).
- Moglegheitsstudie om heving av kvikksølvlast ifrå U-864, med formål å vurdere ulike metodar for å sikre tilgang til kjølkassen på dei to vrakdelane, samt gje eit kostnadsestimat for og varigheit av operasjonen, og beskrive risiko knytt til dei ulike metodane (Subsea7).
- Undersøkingar av vrak og sjøområde rundt (Reach Subsea).
- Dialogmøte med ulike aktørar i subsea-sektoren.

SPØRSMÅL NR. 2765

Innlevert 18. mai 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 20. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at en ny anskaffelsesavtale for ANPR-enheter kommer på plass, for å sikre politidistriktene en reell adgang til å prioritere anskaffelse av flere ANPR-enheter?

Begrunnelse:

Det vises til statsrådens besvarelse av mine to tidligere spørsmål om samme tematikk, jf. Dokument nr. 15:2258 (2025-2026) jf. Dokument nr. 15:2355 (2025-2026). Herunder vises det særlig til følgende utdrag fra besvarelsen av spørsmål nr. 2258:

«Departementet har ikke fastsatt føringer for hvilken andel av nye politibiler i politidistriktene som skal utstyres med ANPR-teknologi. Eventuelle beslutninger om økt innføring av slik teknologi må vurderes i lys av øvrige prioriterte behov i etaten og de samlede økonomiske rammene. Etter min vurdering er det politiet selv som har de beste forutsetningene for å foreta denne avveiningen.»

Det vises videre til at Politiforums sak av 30.04.26 om samme tema. Det vises herunder særlig til følgende utdrag fra Politiforums nettsak:

«POD kan også bekrefte at det ikke finnes noen avtale for anskaffelse av nye ANPR enheter, og det er heller ikke lagt planer om å skaffe dette i fremtiden.»

https://www.politiforum.no/frp-bekymret-over-utvikling-antallet-er-altfor-lavt/295234

Det bes på denne bakgrunn besvart om statsråden vil sørge for at en ny anskaffelsesavtale for ANPR-enheter kommer på plass. Dette da POD ikke planlegger for å etablere en slik anskaffelsesavtale, og en slik avtale er en nødvendig forutsetning for å sikre politidistriktene en reel mulighet til å kunne prioritere økt anskaffelse av ANPR-enheter.

Svar:

Som det blant annet er påpekt i den korte og spissede områdegjennomgangen av økonomistyringen og budsjettsituasjonen i politiet av mars 2024, har kortsiktig styring og for stor oppmerksomhet rettet mot spesifikke innsatsfaktorer virket negativt inn på politiets evne til å løse samfunnsoppdraget og til å drive god økonomistyring. Etter mitt syn er det derfor uheldig dersom politikere går inn og detaljstyrer hvilke anskaffelsesavtaler politiet skal inngå. Dette ansvaret bør ligge hos etaten selv. Det er de som har best forutsetninger for å foreta en helhetlig vurdering av behov knyttet til ulike anskaffelser.

SPØRSMÅL NR. 2766

Innlevert 18. mai 2026 av stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund
Besvart 27. mai 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Mener statsråden at dagens statlige rammer, tilsyn og kontroll er tilstrekkelige når en næring under hans departement kan ha en kultur der barn og unge blir utsatt for seksuell trakassering og overgrep, og hvilke konkrete tiltak vil statsråden iverksette for å sikre at slike forhold ikke får fortsette?

Begrunnelse:

TV 2-dokumentaren Norge bak fasaden – Jentene i stallen avdekker svært alvorlige forhold i norsk trav- og hestemiljø: seksuell trakassering, overgrep, maktmisbruk og en kultur der unge jenter blir stående uten reell beskyttelse. Det kommer frem historier om systematisk svikt, manglende tilsyn og en taushetskultur som har fått utvikle seg over tid.

Travsporten ligger under Landbruks- og matdepartementets ansvarsområde, og Det Norske Travselskap (DNT) forvalter oppgaver i en sektor som i praksis er avhengig av statlig regulering og godkjenning. Når så grove forhold får utvikle seg i en statlig regulert næring, reiser det spørsmål om både tilsyn, ansvar og politisk oppfølging.

Svar:

Jeg viser også til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 2767 om temaet.

Barne- og familieministeren og jeg kalte hestenæringen inn til møte som har funnet sted nå ettermiddagen 27.mai. Ingen barn eller unge skal oppleve overgrep eller utrygghet verken på fritidsaktiviteter eller under yrkesutdanning. Næringen ble i møtet bedt om å gjøre rede for de kritikkverdige forholdene som er avdekket. De ble også bedt om å redegjøre for hvilket regelverk og rutiner de ulike organisasjonene har, og hva de vil iverksette for å forebygge overgrep og trakassering videre. Vi forventer at næringen nå gjennomfører grep som sørger for at aktivitetene er trygge for alle, og for barn og unge især. Vi forutsetter at det er et mål vi deler med næringen.

Vi forventer videre at styrene og lederne i organisasjonene og virksomhetene innenfor hestenæringen og tilknyttede aktiviteter setter av tilstrekkelige midler til forebyggende arbeid. Styrene må her som i andre sektorer sørge for nødvendige ressurser og retningslinjer for å oppfylle kravene til helse og sikkerhet i tråd med gjeldende lov og regelverk.

Sammen med barne- og familieministeren vil jeg følge opp sammen med statsråder relevant ansvar. Jeg vil også kunne gi representanten ytterligere informasjon i forlengelsen av dette.

Vi har allerede informert næringen om at de blir kalt inn til et nytt møte i høst hvor de må svare for hvilke nye tiltak de da har iverksatt.

SPØRSMÅL NR. 2767

Innlevert 18. mai 2026 av stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund
Besvart 27. mai 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Mener statsråden at dagens statlige rammer, tilsyn og kontroll – inkludert departementets ansvar for pengespillfeltet, styreoppnevninger i Norsk Rikstoto og den statlig regulerte finansieringsmodellen for hestesporten – er tilstrekkelige når en næring som mottar statlig regulert finansiering kan ha en kultur der barn og unge blir utsatt for seksuell trakassering og overgrep, og vil statsråden invitere Heidi Moen til et møte for å få førstehåndskunnskap om situasjonen og sikre at varslerne blir tatt på alvor?

Begrunnelse:

TV 2-dokumentaren Norge bak fasaden – Jentene i stallen avdekker grove og systematiske brudd på trygghet-en til barn og unge i norsk hestesport. Fortellingene om seksuell trakassering, overgrep, maktmisbruk og en kultur der varsling ikke fungerer, viser en næring der unge jenter i praksis har vært uten vern.

Hestesporten er tett knyttet til en statlig regulert spilløkonomi. Kultur- og likestillingsdepartementet har det overordnede politiske ansvaret for pengespillfeltet, og departementet oppnevner flertallet av styret i Norsk Rikstoto, som sammen med Norsk Tipping utgjør kjernen i den statlig regulerte spillmarkedet. Norsk Rikstoto er en av de viktigste finansieringskildene for travsporten, og konsesjonen gis av staten.

Når staten gjennom regulering, konsesjon og styreoppnevninger bidrar til å finansiere og legitimere en bransje der så alvorlige forhold får utvikle seg, reiser det spørsmål om ansvar, kontroll og politisk oppfølging. Dette gjelder særlig når barn og unge er de mest utsatte.

Heidi Moen, som står sentralt i dokumentaren, har vært en viktig varsler og representerer en stemme som over lang tid ikke har blitt lyttet til. Det er derfor naturlig at departementet selv tar initiativ til dialog.

Svar:

Spørsmålet er overført til meg som landbruks- og matministeren. Derfor vil svaret i stor grad samsvare med svar på skriftlig spørsmål nr. 2766.

Barne- og familieministeren og jeg kalte hestenæringen inn til møte som har funnet sted nå ettermiddagen 27.mai. Heidi Moen deltok også i møtet.

Ingen barn eller unge skal oppleve overgrep eller utrygghet verken på fritidsaktiviteter eller under yrkesutdanning. Næringen ble i møtet bedt om å gjøre rede for de kritikkverdige forholdene som er avdekket. De ble også bedt om å redegjøre for hvilket regelverk og rutiner de ulike organisasjonene har, og hva de vil iverksette for å forebygge overgrep og trakassering videre. Vi forventer at næringen nå gjennomfører grep som sørger for at aktivitetene er trygge for alle, og for barn og unge især. Vi forutsetter at det er et mål vi deler med næringen.

Vi forventer videre at styrene og lederne i organisasjonene og virksomhetene innenfor hestenæringen og tilknyttede aktiviteter setter av tilstrekkelige midler til forebyggende arbeid. Styrene må her som i andre sektorer sørge for nødvendige ressurser og retningslinjer for å oppfylle kravene til helse og sikkerhet i tråd med gjeldende lov og regelverk. Dette ble også understreket fra barne- og familieministeren og min side under møtet.

Når det gjelder Norsk Rikstoto, vil jeg understreke at det er et spillselskap som har fått enerett til å tilby pengespill på hest i tråd med i tråd med pengespilloven § 14. Som spillselskap har Norsk Rikstoto ansvar for å bidra til lovens formål som er beskrevet i pengespilloven §1, forebygge spilleproblemer og sikre at pengespill gjennomføres på en ansvarlig og trygg måte.

Norsk Rikstoto har ikke ansvar for å fordele overskuddet fra hestespill. Denne fordelingen er fastsatt i forskrift som ligger til landbruks- og matdepartementet. Dette er også bakgrunnen for at spørsmålet er overført til meg.

Sammen med barne- og familieministeren vil jeg følge opp sammen med statsråder relevant ansvar. Jeg vil også kunne gi representanten ytterligere informasjon i forlengelsen av dette.

Vi har allerede informert næringen om at de blir kalt inn til et nytt møte i høst hvor de må svare for hvilke nye tiltak de da har iverksatt.

SPØRSMÅL NR. 2768

Innlevert 18. mai 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth
Besvart 21. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Har statsråden merket seg den store motstanden fra mange om økninger i gebyr for våpenforhandlingen, mener statsråden det er forsvarlig at gebyrene eventuelt justeres fra 1. juni 2026 når høringen avsluttes 19. juni 2026, og vil statsråden eventuelt ta initiativ til en gjennomgang av gebyrnivået og sikre ikrafttredelse av forskriften på et senere tidspunkt?

Begrunnelse:

Jeg har merket meg at regjeringen har sendt på høring et forslag til forskrift om nivå på gebyr for

våpensøknader. Regjeringens forslag innebærer en stor økning i gebyrer, som personer som driver med skyting og jakt fremover må betale. Forslagene fra regjeringen kan treffe blant annet frivilligheten hardt med økte kostnader, for eksempel unge som driver skyting som fritidsaktiviteter og klubbene som organiserer dette. Disse idrettslagene er også viktige for å sikre skytefasiliteter for eksempel for Forsvaret og Politiet. Det frivillige skyttervesenet er blant aktørene som er viktige for norsk beredskap. I forbindelse med behandlingen av Prop 115 L (2023-2024) var det viktig for Høyre å slå fast at økt digitalisering skulle føre til bedre effektivitet og at gebyrene skulle holdes så lave som mulig.

Jeg har også merket meg at høringen skal avsluttes 19. juni 2026, men er forestått trådt i kraft fra 1. juli 2026. Dette er svært kort tid til å behandle høringsinnspillene.

Svar:

Det er forståelig at forslaget skaper debatt. Gebyrene i våpenforvaltningen har ikke blitt justert på flere år, og inntektene har derfor ikke dekket politiets faktiske kostnader. Store deler av kostnadene har derfor i flere år blitt dekket innenfor politiets ordinære budsjetter. Jeg mener det er feil at politiet skal finansiere våpenforvaltningen på bekostning av andre viktige oppgaver.

De største prinsippspørsmålene er allerede avklart i tidligere prosesser. I Prop. 165 L (2016–2017) Lov om våpen, skytevåpen, våpendelar og ammunisjon (våpenlova) ble det gitt hjemmel til å kreve gebyr for utstedelse av alle typer løyver og godkjenninger, slik at ordningen med gebyr ikke lenger skulle gjelde for kun enkelte sakstyper. I våpenlova ble det innført flere regler som har medført merkostnader for politiet. For å unngå at de nye oppgavene skulle gå på bekostning av andre deler av politiets oppgaveportefølje, ble det lagt til grunn at merkostnadene skal dekkes inn gjennom gebyr. Etter forslag i Prop. 115 L (2023–2024) Endringar i våpenlova (heilautomatiserte avgjerder og endra gebyrheimel) ble hjemmelen i tillegg utvidet for å kunne kreve gebyr for flere deler av våpensaksbehandlingen.

På bakgrunn av at de største prinsipielle avklaringene allerede er tatt, vurderes tidsløpet for høringen som tilstrekkelig for å sikre en effektiv og forsvarlig behandling av høringssvar.

SPØRSMÅL NR. 2769

Innlevert 18. mai 2026 av stortingsrepresentant Harry Valderhaug

Besvart 27. mai 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at vilkåret «særlig stor belastning fra reiselivet» blir definert og praktisert av kommunene og departementet i tråd med Stortingets forutsetning om at besøksbidrag bare skal kunne innføres i et begrenset antall områder med særskilte utfordringer?

Begrunnelse:

Stortinget vedtok i juni 2025 en ordning med besøksbidrag som gir kommuner i områder med «særlig stor belastning fra reiselivet» mulighet til å innføre besøksbidrag. Flertallet for vedtaket ble etablert gjennom en tydeligere innstramming i hjemmelen enn det regjeringen opprinnelig foreslo, blant annet gjennom kriteriet om «særlig stor belastning» og krav om godkjent plan.

I lovens formålsbestemmelse heter det at «Lovens formål er å bidra til å finansiere reiselivsrelaterte fellesgoder gjennom besøksbidrag i form av avgift i områder med særlig stor belastning fra reiselivet». Ordlyden forutsetter etter mitt syn en reell og snever avgrensning. «Særlig stor belastning» må innebære noe mer enn ordinære utfordringer knyttet til reiseliv eller generell høy aktivitet.

Under Stortingets behandling uttalte næringskomiteens daværende leder Erling Sande fra Senterpartiet at det «dreier seg bare om en håndfull kommuner eller områder som har disse særskilte utfordringene». Dette var en sentral del av begrunnelsen for flertallets støtte til ordningen.

I svar på skriftlig spørsmål fra Bengt Rune Strifeldt (Dok. 15:609 (2025–2026)) uttalte statsråden at «Kommunene er utålmodige med å komme i gang». Det skaper usikkerhet om hvor strengt vilkåret faktisk vil bli praktisert ved behandling av kommunale planer og søknader.

Svar:

Lov om besøksbidrag ble vedtatt av Stortinget i juni 2025 og trer i kraft 1. juli 2026.

Loven gir kommuner med særlig stor belasting fra reiselivet mulighet til å innføre en overnattingsavgift, slik at de besøkende er med på å betale for fellesgodene de benytter seg av. Kommuner som ønsker å innføre besøksbidrag må lage en plan for hvordan inntektene skal brukes og utarbeide lokale forskrifter. Loven innholder i tillegg en hjemmel som gir Kongen mulighet til å innføre en avgift fra cruisevirksomhet, og en hjemmel som gir Kongen mulighet til å innføre en ordning med besøksbidrag for Longyearbyen. Begge deler jobber regjeringen nå med å følge opp.

Stortinget gjorde under sin lovbehandling flere endringer i departementets opprinnelige forslag. For dette spørsmålet er særlig tre endringer relevante å nevne. Formålsparagrafen ble innsnevret til å kun gjelde «områder med særlig stor belastning fra reiselivet». Vilkåret innebærer at det vil være kommuner som ikke har mulighet til å innføre overnattingsavgiften. Videre ble det innført flere krav til innholdet i kommunens plan for bruken av inntektene fra overnattingsavgiften, blant annet at planen skal inneholde en begrunnelse for hvorfor innføringen av avgiften og bruken av inntektene er i tråd med lovens formål. Stortinget besluttet også at planen må godkjennes av departementet før avgiften kan tre i kraft.

Jeg er opptatt av at loven skal praktiseres i tråd med Stortingets lovvedtak. Kommunens begrunnelse for at vilkåret om «særlig stor belastning fra reiselivet» er oppfylt, må være saklig og basert på dokumenterte forhold. Belastningen som oppstår som følge av mange besøkende, er ofte stedsspesifikk og kan vise seg på ulike måter, for eksempel gjennom slitasje på natur og press på infrastruktur.

Departementet gir med andre ord ingen forhåndsgodkjenning. Når loven trer i kraft 1. juli, kan kommunene begynne å sende sine planer til departementet for godkjenning. Departementet vil deretter vurdere hver enkelt plan på selvstendig grunnlag og godkjenne dersom planen oppfyller lovens vilkår.

Vi er avhengig av tillit og samarbeid mellom lokalbefolkning, reiselivsbedrifter og de besøkende. Besøksbidrag kan bidra til nettopp dette og gir kommuner et nytt frivillig verktøy.

SPØRSMÅL NR. 2770

Innlevert 18. mai 2026 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll
Besvart 27. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

I kommuneproposisjonen varsler regjeringen at de vil gjøre forskriftskravene for ansettelse av lærere mindre detaljerte for å gi kommunene større handlingsrom.

Hvordan mener statsråden dette lar seg forene med regjeringens tidligere politikk om å styrke kravene til lærerutdanning, og kan statsråden klargjøre om forslaget i realiteten åpner for at elever i større grad kan bli møtt av lærere uten riktig kompetanse?

Begrunnelse:

Regjeringen foreslår nå i kommuneporposisjonen å endre på forskriftskravet for å gi kommuner og fylkeskommuner mer handlingsrom til å rekruttere og bruke lærere der de mener behovene er størst.

Regjeringen skriver også at endringen kan gi økt fleksibilitet og større valgfrihet for lærere når det gjelder hvor de kan bruke sin kompetanse. Samtidig understreker de at kompetansekravene for undervisning i fag ikke skal endres.

Forskriftskravet for ansettelse i lærerstillinger slik det er i dag skal:

- Sikre at de som ansettes som lærere har relevant lærerutdanning.
- Presisere hvilken utdanning som kreves på ulike trinn.
- Sørge for at elever møter lærere med riktig kompetanse for sin alder og sitt nivå.

Lærerorganisasjonene uttrykker en tydelig bekymring for at endringene kan svekke både kvaliteten i skolen og elevenes rettigheter. De understreker behovet for å opprettholde klare nasjonale krav til lærerutdanning ved tilsetting, og advarer mot at vurderingen av læreres kompetanse i for stor grad overlates til lokalt skjønn. Samtidig peker de på at det må legges bedre til rette for relevant videreutdanning dersom lærere skal undervise på andre trinn enn de er utdannet for. Videre er de opptatt av at forslagene ikke må undergrave prinsippet om en likever-

dig skole, der alle elever har rett til undervisning av lærere med riktig kompetanse, uavhengig av hvor de bor. De advarer også mot å svekke kompetansekravene i fagene eller gjøre endringer som ikke er grundig utredet.

Svar:

Regjeringen vil at elevene i norsk skole skal lære mer og bedre, og vil prioritere lesing, skriving og regning. Da trenger vi kvalifiserte lærere, noe regjeringen er svært opptatt av og satser tungt på.

Det skal fortsatt gjelde krav om lærerutdanning for fast ansettelse i lærerstilling. Jeg mener imidlertid det er grunn til å se nærmere på hvordan dagens forskriftskrav om hvilken utdanning og kompetanse den enkelte må ha for å kunne bli ansatt på ulike trinn i skolen, kan bli mindre detaljerte. Arbeidet som er varslet i kommuneproposisjonen, handler ikke om å senke kompetansenivået og kvaliteten på opplæringen i skolen, men om å forenkle et regelverk som i dag er svært detaljert.

En forenkling vil kunne gjøre regelverket enklere å forstå og administrere, og samtidig gi kommunene og fylkeskommunene større handlingsrom til å ansette den læreren de mener er kvalifisert for stillingen. En forenkling vil også kunne være en fordel for utdannede lærere som vil kunne bruke kompetansen sin mer fleksibelt.

Hvilke endringer som skal foreslås, er ennå ikke avklart. Endringer i kompetansekravene for ansettelse vil være regelverksendringer, og den nærmere innretningen av et forslag skal derfor vurderes nærmere og senere sendes på høring i tråd med de vanlige rutinene for slikt arbeid.

Jeg understreker at kvalifikasjonsprinsippet fremdeles vil gjelde, det vil si at det er den best kvalifiserte søkeren som skal ansettes i en ledig stilling. Kvalifikasjonsprinsippet for stillinger i skolen er lovfestet gjennom opplæringsloven § 17-5. Når kommunen og fylkeskommunen skal vurdere hvem som er best kvalifisert, skal de legge vekt på utdanning, erfaring og hvor personlig egnet søkeren er, i tillegg til kvalifikasjonskravene i utlysingen.

SPØRSMÅL NR. 2771

Innlevert 18. mai 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud
Besvart 26. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Statens vegvesen velger å stoppe sykkelrittet Trondheim-Oslo noen få uker før start. Dette er et ritt som er ferdig organisert med 800 påmeldte og som i tillegg er en institusjon som neste år vil fyller 60 år.

Kan statsråden redegjøre for på hvilket grunnlag Statens vegvesen kan foreta slike beslutninger basert på interne vurderinger og vil statsråden ta initiativ til en selvstendig vurdering av saken å sørge for at turrittet Trondheim-Oslo kan gjennomføres som først planlagt?

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 20. mai i år på spørsmål nr. 2735 til skriftlig besvarelse, fra representanten Grunde Almeland.

Jeg har bedt vegvesenet gå i dialog med sykkelmiljøet, politiet og andre sentrale aktører, for en ny gjennomgang av vurderingskriteriene for søknader om gjennomføring av sykkelritt. Jeg har også bedt om at vegvesenet raskt tar kontakt med arrangører om det er mulig å gjennomføre de aktuelle rittene, innenfor forsvarlige rammer som ivaretar trafikksikkerheten, i år.

Vegvesenet har nå hatt kontakt med arrangøren av Styrkeprøven, og har avtalt møte også med Norges Cykleforbund.

SPØRSMÅL NR. 2772

Innlevert 18. mai 2026 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen
Besvart 27. mai 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Statsforvalter i Agder er intervjuet i avisen Fædrelandsvennen i forbindelse med dispensasjonssakene og gjennomgangen av saker tilbake i tid. Flere utsagn i artikkelen gir et inntrykk av en statsforvalter og stab som virker å styre etter målsetningen om å oppfylle både natur- og klimaavtalen på egenhånd.

Kan statsråden avklare om styringsinstruksene for statsforvalterne,også Agders,innebærer å først og fremst styre etter paris- og montreal mål, samt om innstruks primært er å bevare natur og miljø, ikke utvikle regionen?

Begrunnelse:

Statsforvalter i Agder har over tid gått gjennom gamle vedtak, og med flere anledninger varslet ytterligere gjennomgang, eller opphevelse av tillatelser og dispensasjoner.

I avisen Fædrelandsvennen uttaler både statsforvalter selv og flere ansatte forundring over at ordførere, rikspolitikere, næringsliv og private reagerer på dette inngripende tiltaket. I en artikkel i Fædrelandsvennen hvor Statsforvalter og flere uttaler seg, deriblant leder av Miljøvernavdelingen hos Agder Statsforvalterembete, så fremmes flere utsagn som blant annet: "om du vil bidra til å bevare natur og miljø er dette det beste stedet du kan jobbe."

"Vi må løfte blikket og tenke: Hvordan kan vi sørge for at planeten vi overleverer til våre etterfølgere, er i minst like god stand som vi fikk den?"

Det er til denne avdelingen sakene kommer når en kommune vil gi dispensasjon til å bygge i strandsonen. En avdeling som virker å styre etter prinsippene om å redde kloden, fra Agder. Det er svært interessant å vite hvor i regjeringens styringsinnstrukser denne beskjeden står, og om ikke også det å utvikle regionen står i innstruksene. https://www.fvn.no/nyheter/lokalt/i/zOM5r1/vil-dere-virkelig-ha-en-statsforvalter-som-ser-gjennom-fingrene

Svar:

Representanten viser til at saker i Agder oversendes miljøvernavdelingen hos statsforvalteren når en kommune vil gi dispensasjon, og jeg vil presisere at dette gjelder sektormyndighetens uttalelse før kommunen treffer vedtak. Etter loven skal regionale og statlige myndigheter gis anledning til å uttale seg i saker som berører deres ansvarsområde, før det gis dispensasjon fra planer, plankrav og byggeforbudet i strandsonen. Statsforvalteren er blant annet sektormyndighet for ivaretakelse av strandsonen som nasjonal og regional interesse, og avgir på denne bakgrunn uttalelse i saker der det søkes om dispensasjon fra byggeforbudet i 100-metersbeltet langs sjøen.

Statsforvalteren er videre klageinstans for kommunens vedtak i dispensasjonssakene. Dersom statsforvalteren selv har påklaget saken som sektormyndighet, oppnevnes settestatsforvalter til å behandle klagen. Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynet i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser blir vesentlig tilsidesatt. Dispensasjon kan dessuten bare gis dersom de objektive fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene. Dette er rettslige vurderinger og de er ikke underlagt kommunenes frie skjønn. Adgangen til dispensasjon skal være snever. Kommunene har på den andre side stort handlingsrom til å styre arealutviklingen gjennom arealplaner, der det blant annet kan åpnes for unntak fra byggeforbudet i strandsonen gjennom å fastsette en annen byggegrense enn den som fremgår av loven. Dette er ofte omtalt som en funksjonell byggegrense.

Avveiningene mellom ulike hensyn foretas gjennom planprosessene. I felles supplerende tildelingsbrev for 2026 framgår det at statsforvalterne skal bistå aktivt i kommunenes planprosesser og vektlegge hensynet til tilstrekkelig boligbygging. Videre skal samfunnssikkerhet, beredskap, forsvarsformål, samfunnskritisk digital infrastruktur og behovet for næringsutvikling, fornybar energi og nett vektlegges. I dette ligger forventninger om at statsforvalterne foretar helhetlige avveininger, der utviklingshensyn og ulike miljø- og bevaringshensyn ses i sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 2773

Innlevert 18. mai 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud
Besvart 26. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I revidert nasjonalbudsjett for 2026 foreslår regjeringen å øke bevilgningen til vedlikehold av riksveier med 603,3 millioner kroner. En betydelig del av økningen skal gå til utskifting av tunnelvifter fra én bestemt leverandør.

Kan Statsråden redegjøre for hvilken leverandør de aktuelle viftene kommer fra, når viftene ble anskaffet og installert, hvilke tunneler som er berørt og hvor mange vifter som må skiftes ut, samt en kostnadsberegning fordelt på anskaffelse, installasjon og eventuelle følgekostnader?

Svar:

De aktuelle tunnelviftene er levert av Systemair AS. Ifølge Statens vegvesen ble viftene anskaffet og installert i perioden 2014–2025. Totalt dreier det seg om om lag 1 500 vifter fordelt på 77 tunneler på riksveinettet. En oversikt over hvilke tunneler som er berørt følger nedenfor.

Statens vegvesen jobber med å avklare i hvilken grad det er nødvendig å skifte ut hele ventilatorer eller kun impellere. Hvilken løsning som velges, må vurderes konkret for den enkelte tunnel. Dette vil ha betydning for både framdrift og samlede kostnader.

Det foreligger på nåværende tidspunkt ikke et tilstrekkelig kvalitetssikret grunnlag for å oppgi en kostnadsberegning fordelt på anskaffelse, installasjon og eventuelle følgekostnader. Slike følgekostnader kan blant annet omfatte behov for prosjektering, tilpasninger i eksisterende tekniske anlegg, trafikkavvikling under gjennomføringen og andre tunnelsikkerhetstiltak. Kostnadsbildet vil kunne avklares nærmere når Statens vegvesens tekniske vurderinger og valg av løsning for de berørte tunnelene er ferdigstilt.

Det er betydelig usikkerhet knyttet til omfang, framdrift og kostnader i denne saken. Denne usikkerheten var kjent da forslag til revidert nasjonalbudsjett ble utarbeidet og jeg vurderte det som nødvendig å informere Stortinget så tidlig som mulig med den informasjon som var tilgjengelig. Det ble samtidig tatt forbehold om at det var foreløpige anslag.

Det er fortsatt usikkert hvor store utgifter som vil påløpe i 2026. Før eventuell produksjon av nye vifter, må enkelte komponenter testes grundig. Testingen er satt ut til Sintef. Det er ikke satt noen endelig sluttdato for når testingen skal være ferdig. Gitt at testfasen får positivt utfall, vil Statens vegvesen være klare til å starte utskifting i tunnelene i takt med produksjonen i løpet av høsten. Oppdatert vurdering av usikkerheten i saken tilsier at behovet blir lavere i 2026 enn det som ble varslet i revidert nasjonalbudsjett (Prop. 96 S (2025–2026)).

Det er fremmet krav om retting mot entreprenør for alle kontrakter som er innenfor reklamasjonstiden på fem år. Alle reklamasjonssakene må håndteres individuelt overfor hver enkelt leverandør/entreprenør basert på den konkrete kontrakten og kontraktsforholdet. Det er derfor betydelig usikkerhet knyttet til hvor mange kontrakter som ender i reklamasjon og når kravene eventuelt blir innfridd.

Inntil endelig utbedringsløsning er avklart og gjennomført, følger Statens vegvesen tett opp sikkerheten i de aktuelle tunnelene med hyppige spesialinspeksjoner for å ivareta sikker ferdsel. Dette medfører også noe økte kostnader.

Vegnr.	Tunnelnavn	Område
E6	Brynstunnelen	Øst
E6	Follotunnelen	Øst
E6	Nordbytunnelen	Øst
E6	Smiehagen tunnel	Øst
E6	Helltunnelen	Midt
E6	Soknedalstunnelen	Midt
E6	Væretunnelen	Midt
E6	Berrflogtunnelen	Nord
E6	Fagernestunnelen	Nord
E6	Illhøllitunnelen	Nord
E6	Isfjelltunnelen	Nord
E6	Kalviktunnelen	Nord
E6	Kobbskartunnelen	Nord
E6	Korgfjelltunnelen	Nord
E6	Kvenflogtunnelen	Nord
E6	Melsviktunnelen	Nord
E6	Middagsfjelltunnelen	Nord
E6	Saksenviktunnelen	Nord
E6	Storvikatunnelen	Nord
E6	Sørkjostunnelen	Nord
E6	Trældalstunnelen	Nord
E8	Tromsøysundtunnelen	Nord
E10	Hamnøytunnelen	Nord
E12	Umskardtunnelen	Nord
E16	Bagnskleivtunnelen	Øst
E16	Borgundstunnelen	Vest

E16	Filefjelltunnelen	Vest
E16	Romslotunnelen	Vest
E16	Seltatunnelen	Vest
E18	Askimporten	Øst
E18	Bambletunnelen	Sør
E18	Baneheitunnelen	Sør
E18	Brattåstunnelen	Sør
E18	Grimstadporten	Sør
E18	Kjørholttunnelen	Sør
E18	Oddernestunnelen	Sør
E39	Byfjordtunnelen	Vest
E39	Eidsvågtunnelen	Vest
E39	Eikåstunnelen	Vest
E39	Fløyfjelltunnelen	Vest
E39	Glaskartunnelen	Vest
E39	Hordviktunnelen	Vest
E39	Mastrafjordtunnelen	Vest
E39	Matrebergtunnelen	Vest
E39	Myrmelstunnelen	Vest
E39	Nipetunnelen	Vest
E39	Brekktunnelen (OPS)	Midt
E39	Harangstunnelen	Midt
E39	Hjartåbergtunnelen	Midt
E39	Viggjatunnelen (OPS)	Midt
E69	Skarvbergtunnelen	Nord
E134	Austmannalitunnelen	Sør
E134	Haukelitunnelen	Sør
E134	Mælefjelltunnelen	Sør
E134	Vågslidtunnelen	Sør
E134	Seljestadtunnelen	Vest
E134	Stordalstunnelen	Vest
Rv. 4	Granstunnelen	Øst
Rv. 7	Eidfjordtunnelen	Vest
Rv. 13	Butunnelen	Vest
Rv. 13	Goteviktunnelen	Vest
Rv. 13	Jobergtunnelen	Vest
Rv. 13	Svotunnelen	Vest
Rv. 13	Vallaviktunnelen	Vest
Rv. 19	Horten miljøtunnel	Sør
Rv. 70	Oppdølsstrandtunnelen	Midt
Rv. 80	Bodøtunnelen	Nord
Rv. 83	Harstadåstunnelen	Nord
Rv. 150	Granfosstunnelen	Øst
Rv. 150	Tåsentunnelen	Øst
Rv. 555	Damsgårdtunnelen	Vest
Rv. 555	Kolltveittunnelen	Vest
Rv. 555	Lyderhornstunnelen	Vest
Rv. 658	Ellingsøytunnelen	Midt
Rv. 658	Valderøytunnelen	Midt
Rv. 706	Marienborgtunnelen	Midt
Rv. 706	Strindheimtunnelen	Midt

SPØRSMÅL NR. 2774

Innlevert 18. mai 2026 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 28. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil departementet snarast rette opp i misforståingane som gjer at fjernbetente butikkar framleis får avslag på søknad om alkoholsal?

Grunngjeving:

24. februar 2026 vedtok Stortinget at regjeringa skulle varsle kommunane, statsforvaltarane og Helsedirektoratet om at kommunane kan halde fram med å godkjenne sal av alkohol og tobakk i fjernbetente butikkar, gitt at dei tekniske løysingane er gode nok til å oppfylle alkohollovas og tobakkskadelovas krav, fram til ei eventuell lovendring er lagd fram for Stortinget.

Brevet vart sendt 30. april i år. Vi ser allereie at kommunane tolkar dei politiske signala ulikt. Fauske kommune har innvilga søknad om salsbevilling, med tilvising til stortingsvedtaket. Meløy kommune har sendt brev til næringsaktørane med informasjon om at det no er mogleg å søke om alkoholsal i fjernbetent butikk, med tilvising til brevet frå Helsedepartementet. Bodø kommune viser til det same brevet, og legg i staden vekt på at Hel-

sedirektoratet anbefaler at fjernbetent alkoholsal ikkje vert etablert som ein utbreidd praksis. Bodø kommune si tolking er at om kommunane skal kunne tillate digitalt betent alkoholsal, krevjar det ei lovendring frå Stortinget. For ordens skyld er den tekniske løysinga i eksempla frå Fauske, Meløy og Bodø identisk.

Dette syner at informasjonen frå Helsedepartementet vert tolka ulikt, slik at Stortingets vedtak og føresetnadene for Merkur-butikkane fortsatt ikkje vert følgd opp i praksis. Samstundes er kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran, særs tydeleg i pressemelding 11. mai i år, der han uttrykker tydeleg at digitalt betente butikkar no får høve til å selje alkohol på line med andre butikkar, noko som bidreg til både betre økonomiske rammer for butikkane og et kjærkome tilbod til kundane og lokalsamfunna.

Svar:

Jeg kan ikke gå inn i enkeltsaker. Mitt svar er derfor ikke knyttet til de konkrete sakene det er vist til i spørsmålet.

Kommunene har selvråderett til å utforme sin egen lokale alkoholpolitikk innenfor rammene av alkoholloven. Uavhengig av om dagligvarebutikken har fysisk betjening eller er fjernbetjent er det ingen som har krav på bevilling til salg av alkohol. Om det skal gis salgsbevilling er opp til kommunens frie skjønn og vil variere ut fra den alkoholpolitikken kommunen ønsker å føre. Dette følger av alkoholloven § 1-7a. Det er derfor naturlig at noen kommuner tillater fjernbetjent salg (forutsatt at de tekniske løsningene er gode nok til å oppfylle alkohollovens krav) og at noen ikke vil tillate dette. At departementet vurderer at kommunene kan gi bevilling til salg av alkohol i fjernbetjente butikker, gitt at de tekniske løsningene er gode nok til å oppfylle alkohollovens krav, innebærer ikke at kommunene må gi bevilling til dette.

SPØRSMÅL NR. 2775

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken
Besvart 27. mai 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Nasjonalforeningen for folkehelsen har tidligere søkt om å få driftsstøtte over kapittel 352, post 70 i statsbudsjettet. De har fått avslag på disse søknadene. Grunnen er at forskriftenen krever at "Organisasjonen må gjennom sine vedtekter sikre at personer med funksjonsnedsettelse og deres pårørende har flertall i alle styrende organer nasjonalt, regionalt og lokalt." Dette kravet er en utfordring når organisasjonen organiserer personer med demens.

Vil statsråden endre forskriften slik at foreningen kan få driftsstøtte, og vil statsråden ta initiativ til å opprette en egen søknadspost som foreningen kan søke på?

Begrunnelse:

Nasjonalforeningen for folkehelsen har tidligere søkt om å få driftsstøtte over kapittel 352, post 70 i statsbudsjettet. De har fått avslag på disse søknadene. Et problem er at forskriften om tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner paragraf 14, avsnitt c og k.

I avsnitt c står det:

c. Organisasjonens medlemmer må i overveiende grad bestå av personer med funksjonsnedsettelse og deres pårørende.

I avsnitt k står det:

k. Organisasjonen må gjennom sine vedtekter sikre at personer med funksjonsnedsettelse og deres pårørende har flertall i alle styrende organer nasjonalt, regionalt og lokalt.

Nasjonalforeningen for folkehelsen har en lang og tradisjonsrik historie. De ble stiftet i 1910, og jobbet opprinnelig med tuberkulose. Siden 50-tallet har de jobbet med hjerte- og karsykdom, og demenssykdom siden 90-tallet. I dag har de et todelt mandat, der de i tillegg til å være en humanitær organisasjon som driver bredt folkehelsearbeid og forebygging også er interesseorganisasjon for mennesker med demens og deres pårørende. Nasjonalforeningen har derfor to typer lokallag: demensforeninger og helselag. Helselagene har i over hundre år drevet et bredt humanitært arbeid over hele landet. Både helselagene og demensforeningene har representanter i organisasjonens styrende organer. Organisasjonen har til enhver tid oversikt over hvor mange medlemmer som er

tilknyttet dem som interesseorganisasjon for mennesker med demens og deres pårørende.

Nasjonalforeningen for folkehelsen er den eneste landsdekkende organisasjonen som har dette mandatet, men er forhindret fra å søke om driftstøtte til sitt arbeid som interesseorganisasjon. En slik støtte vil ha stor betydning for organisasjonens mulighet til å møte behovene hos en stadig voksende pasientgruppe og deres pårørende.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV har ment at Nasjonalforeningen bør få driftsstøtte. Ved behandlingen av statsbudsjett for 2019, 2020 og 2021 viste partiene til den spesielle situasjonen Nasjonalforeningen for folkehelsen er i og fremmet forslag om at organisasjonen kan få driftstilskudd.

Svar:

Målet med tilskuddsordningen for funksjonshemmedes organisasjoner er å styrke mulighetene for frivillige organisasjoner for funksjonshemmede til å jobbe mot diskriminering og for likestilling av personer med nedsatt funksjonsevne i samfunnet. Tilskuddsordningen er viktig fordi den legger til rette for medlemmenes deltakelse i organisasjonen, og for at organisasjonene kan drive interessepolitisk arbeid, likepersonsarbeid og gi service til egne medlemmer.

Det er et viktig prinsipp at denne tilskuddsordningen skal være for organisasjoner som drives av og for personer med nedsatt funksjonsevne. Derfor er det et krav at personer med nedsatt funksjonsevne eller deres pårørende skal ha flertall i styrende organer. Hensikten er å sikre at tilskuddsordningen innrettes mot de organisasjonene der målgruppen selv styrer midlene som tildeles, og bestemmer over organisasjonsapparatet.

Å gjøre unntak fra dette kravet vil svekke styringsretten til målgruppen og samtidig øke risikoen for at statlige tilskudd kan gå til organisasjoner som i liten grad er av og for personer med nedsatt funksjonsevne.

Tilbakemeldinger og innspill i prosessen med tilskuddsforskriften for denne tilskuddsordning-en, som trådte i kraft 21. august 2019, viste at organisasjonene selv ønsket et slikt krav. Vårt klare inntrykk er at enkeltorganisasjoner og paraplyorganisasjoner (for eksempel FFO) støtter opp under at personer med funksjonsnedsettelse og deres pårørende skal ha flertall i alle styrende organer nasjonalt, regionalt og lokalt.

Bufdir er i gang med en gjennomgang av flere tilskuddsordninger på likestillings- og diskrimineringsfeltet, men jeg har per nå ikke planer om å endre forskriften eller å opprette en egen søknadspost som foreningen kan søke på.

Jeg vil avslutningsvis også nevne for representanten at Nasjonalforeningen for folkehelsen er en stor mottaker av tilskudd. I 2025 fremkommer det at organisasjonen mottok over 61 millioner i støtte, herunder ga Lotteri- og stiftelsestilsynet over 32 millioner, Stiftelsen Dam over 22 millioner og Helsedirektoratet over 7 millioner kroner til Nasjonalforeningen for folkehelsen.

SPØRSMÅL NR. 2776

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt
Besvart 27. mai 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Har statsråden full oversikt over reelt eierskap bak norske mineralliseser, og vil statsråden vurdere vurdere strengere krav ved tildeling av undersøkelsesretter slik at det ikke holder å være registrert som norsk selskap på papiret?

Begrunnelse:

En avsløring i Dagens Næringsliv viser at to norskregistrerte selskaper, United Minerals AS og Nordic Minerals AS, har fått kontroll over 60 norske mineralliseser – fra Arendal i sør til Namsos i nord. Selskapene er reelt eid av et australsk selskap, der styreleder er fulltidsansatt investeringsdirektør i det kinesiske konglomeratet Fosuns gruvevirksomhet, og styremedlem i det Fosun-kontrollerte oljeselskapet Roc Oil. Gjeldende minerallov krever kun at søker er et norskregistrert selskap. Mineraldirektoratet stilte ingen spørsmål om reelt eierskap da lisensene ble tildelt. Minerallovutvalgets leder bekrefter at dette utgjør et sikkerhetspolitisk hull, og peker på at mineralrettigheter kan skifte eiere uten at myndighetene har kontroll over hvem som faktisk står bak.

PST advarer om at etterretningstrusselen fra Kina er betydelig og vedvarende, og at Kina aktivt benytter proxyaktører. IEA dokumenterer Kinas dominerende grep om verdens kritiske mineralressurser. Kritiske mineraler er blitt en sentral del av den geopolitiske kampen om teknologi, industri og sikkerhet.

Myndighetene må vite hvem som faktisk kontrollerer norske mineralisenser, ikke bare hvem som har registrert et selskap i Foretaksregisteret.

Svar:

Regjeringens ambisjon er at Norge skal være en stabil og forutsigbar leverandør av kritiske råvarer til EU og til våre allierte. Norge har forekomster av kritiske råvarer som kan være verdifulle i våre alliertes verdikjeder for blant annet forsvarsmateriell. Dette må forvaltes på en forsvarlig måte.

Først vil jeg komme med en opprydding i begrepsbruken til spørsmålsstiller. «Minerallisenser» er ikke er ord som benyttes i mineralforvaltningen. Mineralvirksomhet foregår i flere stadier som krever ulike tillatelser. Leting etter mineraler som innebærer mindre inngripende arbeider og prøvetaking fra grunnens overflate, krever ikke egen tillatelse. Mer omfattende undersøkelser i grunnen, slik som kjerneboring, krever en egen undersøkelsesrett eller undersøkelsestillatelse. Skal et selskap faktisk utvinne mineraler i Norge, må de ha både en utvinningsrett og driftskonsesjon etter mineralloven, i tillegg til arealavklaring etter plan- og bygningsloven og ulike tillatelser etter annet regelverk.

Selskapene United Minerals AS og Nordic Minerals AS har fått tildelt undersøkelsesrett etter gjeldende minerallov. En undersøkelsesrett etter mineralloven innebærer kun en tillatelse til undersøkelser av hvilke mineraler som finnes i grunnen. Det er viktig å presisere at en tildelt undersøkelsesrett, etter dagens minerallov, i seg selv ikke nødvendigvis innebærer aktivitet. For å utføre undersøkelsesarbeid må rettighetshaver varsle både grunneier, bruker av grunnen og forvaltningen. Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) videreformidler slikt varsel til kommune, fylkeskommune og statsforvalter. I 2025 ble det varslet åtte undersøkelser i de om lag 2 500 aktive undersøkelsesrettene som finnes i DMFs databaser. Jeg vil også understreke at det gjerne er flere forhold som må på plass før undersøkelsesaktivitet kan foregå. Ofte vil for eksempel rettighetshaver trenge tillatelse fra kommunen til motorferdsel i utmark for å komme til undersøkelsesområdet og en avtale med grunneier for tilgang til grunn og vei. Det kan også være nødvendig med avklaring etter plan- og bygningsloven, kartlegging av kulturminner mm. Det er ikke varslet om undersøkelsesarbeider tilbake i tid innen de aktuelle rettighetene som i dag eies av United Minerals AS eller Nordic Minerals AS.

Etter ny minerallov tildeles undersøkelsestillatelser etter en bredere vurdering enn etter gjeldende lov. Søker må også legge ved en plan for undersøkelsene. DMFs vurdering er at dette vil føre til en betydelig nedgang i antallet søknader og derfor tildelinger etter 1. juli 2026, når ny minerallov trer i kraft.

Mineralloven hindrer ikke foretak registrert i Foretaksregisteret som har utenlandske eierinteressenter å undersøke etter mineraler i Norge. Dette endres ikke i ny minerallov.

Undersøkelsesbransjen er en internasjonal næring hvor utenlandsk eierskap på ingen måte er uvanlig, verken i Norge eller andre land. Disse selskapene er ofte små, gjerne bare et fåtall ansatte, og ofte børsnotert i land som Canada og Australia. Det er et marked for kjøp og salg av slike rettigheter mellom selskapene, noe som bidrar til at selskap ikke blir sittende med prosjekter de ikke lenger har interesse for eller kapasitet til å følge opp. Trolig er det slike internasjonale undersøkelsesselskap som er den viktigste kilden til kapital for mineralundersøkelser i Norge. Overdragelser av undersøkelsestillatelser må godkjennes av DMF.

Det er likevel ikke sånn at mindre seriøse aktører kan samle undersøkelsesrettigheter og holde på dem over tid. Varigheten for slike rettigheter er i den nye mineralloven redusert fra syv til tre år – har det ikke skjedd noe i løpet av den tiden, eller er undersøkelsene ikke utført på en tilfredsstillende måte, blir ikke rettighetene forlenget.

Denne regjeringen ønsker mer aktivitet i norsk mineralnæring. Da må vi ikke lage rammevilkår som i praksis hemmer viljen til å etablere ny virksomhet. Samtidig er vi opptatt av å styrke Norges økonomiske sikkerhet. Og vi skal forvalte de norske mineralressursene på en forsvarlig måte. Her jobber regjeringen langs flere spor.

Regjeringen arbeider med et lovforslag som skal gi staten hjemmel til å kontrollere og eventuelt stanse utenlandske personers investeringer i sikkerhetssensitive sektorer. Lov om investeringskontroll skal bidra til en bredere og mer forutsigbar kontroll av utenlandske investeringer. EU vil i løpet av få uker endelig vedta en ny og utvidet forordning for kontroll av utenlandske direkteinvesteringer, hvor medlemsstatene vil være forpliktet til å kontrollere investeringer knyttet til utvinning, bearbeiding, og lagring av kritiske råmaterialer. I arbeidet med den nye norske loven ser vi hen til denne. Planen er å sende det norske lovforslaget på høring over sommeren.

Den nye mineralloven skjerper reglene for tildeling av undersøkelsesretter blant annet for å hindre at useriøse aktører beslaglegger områder over lengre tid. I den nye mineralloven har vi også laget en egen hjemmel som skal ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser knyttet til mineralvirksomhet. Med den har vi sikret oss en bred mulighet til å forskriftsfeste tiltak som er nødvendige for å ivareta nasjonale sikkerhetshensyn. Arbeidet med en slik forskrift pågår.

Det viktigste nasjonale sikkerhetshensynet knyttet til mineralutvinning og produksjon av kritiske råmaterialer er å hindre at stater som kan true norske sikkerhetsinteresser, får kontroll over produksjonen eller kan begrense tilgangen til slike råmaterialer for norske og allierte virksomheter med betydning for nasjonal sikkerhet. Mineralvirksomheter i undersøkelsesfasen har mange år igjen til produksjon kan realiseres. Det er også stor usikkerhet om tidlig fase prosjekter i det hele tatt realiseres – mange slike prosjekter blir aldri noe av, oftest fordi det ikke identifiseres en drivverdig forekomst.

Dersom det skulle oppstå situasjoner som kvalifiserer som sikkerhetstruende for nasjonale interesser, har vi i dag i alle tilfeller virkemidler i sikkerhetsloven. Kongen i statsråd kan fatte nødvendige vedtak for å hindre sikkerhetstruende virksomhet eller annen planlagt eller pågående aktivitet som kan innebære en ikke ubetydelig risiko for at nasjonale interesser blir truet.

SPØRSMÅL NR. 2777

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad
Besvart 26. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren ta initiativ til å gjennomgå regelverket og praktiseringen av krav til ledsagelse ved transport av lang last, slik at transporter av eksempelvis prefabrikkerte brubjelker på veger hvor modulvogntog på 25,25 meter er tillatt, kan behandles mer likt med sammenlignbare transporter, og slik at krav om politieskorte i større grad kan erstattes av følgebil der det kan dokumenteres at dette er tilstrekkelig trafikksikkert?

Begrunnelse:

Transport av prefabrikkerte betongbrubjelker er avgjørende for gjennomføring av mange samferdsels- og infrastrukturprosjekter. Overhalla Transport AS som transporterer for Overhalla Betongbygg AS opplever imidlertid at dagens praktisering av regelverket for spesialtransport gir strengere krav til ledsagelse enn det som gjelder for andre sammenlignbare transporter.

Etter dagens praksis regnes transporter over om lag 23,5 meter som spesialtransport og krever dispensasjon og ledsagelse, normalt med følgebil. Ved transporter over rundt 30 meter stilles det krav om politieskorte, også ved planlagte transporter utført av aktører med lang erfaring og dokumenterte sikkerhetsrutiner.

Samtidig kan modulvogntog med total lengde på 25,25 meter, samt lange tømmervogntog, i stor grad benytte samme vegnett uten krav om politieskorte, til tross for at disse transportene kan ha tilsvarende eller større påvirkning på trafikkbildet. Dette skaper inntrykk av ulik praktisering for transporter som i praksis har mange fellestrekk.

Krav om politieskorte medfører betydelige ekstrakostnader, mer koordinering og risiko for forsinkelser. Det binder også opp betydelige politiressurser i en tid hvor politiet allerede har store oppgaver knyttet til beredskap og generell trafikksikkerhet.

Det bør vurderes om transporter av ikke-delelig last slik som brubjelker i større grad kan behandles likt med andre lange kjøretøykombinasjoner på veger hvor slike dimensjoner allerede er tillatt, og om alternativ ledsagelse med følgebil kan benyttes oftere der transportøren kan dokumentere tilfredsstillende trafikksikkerhet.

Svar:

Ved innvilgelse av dispensasjoner til særlig lange spesialtransporter, som for eksempel transport av prefabrikkerte betongbjelker til bruer, stilles det krav om følge fra politiet. Dette gjelder spesialtransporter med total vogntoglengde over 30 eller 32 m, avhengig av type styring på tilhengeren. Slike transporter kan ikke sammenlignes med modulvogntog eller lange tømmertransporter fordi transportene har ulike forutsetninger og risiko. Av hensyn til trafikksikkerhet og fremkommelighet er det derfor stilt ulike krav.

Det er ikke gitt at et spesialtransportvogntog på 30 meter har de samme sporingsegenskapene som modulvogntog på 25 meter. Den ekstra vogntoglengden på 5 meter medfører at transporten vil ta så stor plass i svinger, kryss og rundkjøringer at den i mange tilfeller kan bryte med trafikkreglenes krav om at kjøretøy må holde seg innenfor sitt kjørefelt. Det vil også ha konsekvenser ved rygging og manøvrering. Dette kan skape trafikkfarlige situasjoner.

Politiet har myndighet til å regulere trafikken slik forholdende i hvert enkelt tilfelle krever det og kan herunder fravike trafikkreglene. Når politiet følger transportene, anses derfor trafikksikkerheten som ivaretatt.

Et viktig moment er også at modulvogntog og tømmertransporter er tillatt på et vegnett som anses egnet for slike vogntog. På dette vegnettet kan modul- og tømmervogntogene kjøres i egne kjørefelt. Dette i motsetning til spesialtransporter over 30 meter som ofte vil spore over i annet kjørefelt.

SPØRSMÅL NR. 2778

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø
Besvart 26. mai 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for status i arbeidet med å vurdere en regelverksendring som åpner for økt bruk av SOV mot bemannede innretninger, og når departementet eventuelt ser for seg at dette arbeidet kan være ferdigstilt?

Begrunnelse:

Norsk sokkel er i en moden fase med flere mindre og mer komplekse funn. Dette krever levetidsforlengelser og effektive modifikasjons- og tie-in prosjekter. Dagens boligkvarterkapasitet på flere innretninger er ofte en flaskehals for økt bemanning.

Dagens regelverk åpner for bruk av Service Operation Vessels (SOV) mot enklere innretninger, men ikke for bemannede offshoreinnretninger. Flere aktører melder om at det i enkelte tilfeller begrenser muligheten til effektiv gjennomføring av drift, vedlikehold og modifikasjoner på norsk sokkel. Jeg er kjent med at aktører på sokkelen ønsker en begrenset utvidelse av SOV-ordningen for bemannede innretninger, og ønsker å be om status fra statsråden.

Svar:

Arbeidet med å vurdere en regelverksendring pågår i departementet. Arbeidet involverer både Havindustritilsynet og partene i næringen gjennom Havindustritilsynets Regelverksforum. Departementet mottok i slutten av februar i år en oppdatert vurdering fra Havindustritilsynet og vil i løpet av kort tid ta stilling til videre skritt i arbeidet med en regelverksendring.

SPØRSMÅL NR. 2779

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther
Besvart 26. mai 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å redusere ventetiden og usikkerheten for bedrifter som ønsker å investere i solceller og batterier, og sikre at aktører får raske, forutsigbare og bindende avklaringer om nettilknytning og prekvalifisering til systemtjenester?

Begrunnelse:

Norsk næringsliv melder om økende frustrasjon og usikkerhet knyttet til prosesser for tilknytning til strømnettet og deltakelse i fleksibilitets- og reservemarkeder. Ifølge et nylig leserinnlegg fra daglig leder i en solenergivirksomhet opplever bedrifter å bli bedt om å gjen-

nomføre investeringer i solcelleanlegg og batterier uten å få avklart om anleggene faktisk vil bli godkjent for nettilknytning eller prekvalifisert som reguleringsobjekter. https://isolasolar.no/aktuelt/stillheten-som-koster-mest/

Innlegget peker på at Statnett opererer med begrensninger på prekvalifisering i en rekke kapasitetsområder, samtidig som det mangler tilstrekkelig data og oversikt over nettets tilstand. Dette bidrar til lange ventetider og manglende svar, som i praksis oppleves som en «venteposisjon utkledd som saksbehandling». Resultatet er at risikoen i stor grad skyves over på investeringsvillige aktører i næringslivet.

Svar:

Det norske kraftsystemet er i rask utvikling, og stadig flere aktører ønsker å investere i lokal kraftproduksjon og fleksible ressurser som solceller og batterier. Dette er en positiv utvikling som kan bidra til bedre utnyttelse av nettet og økt fleksibilitet i kraftsystemet. Samtidig øker kompleksiteten i systemet, noe som stiller nye krav til planlegging, drift og koordinering av kraftsystemet.

Statnett har som systemansvarlig nettselskap ansvar for en sikker drift og balanse i kraftsystemet og å legge til rette for et velfungerende kraftmarked. I arbeidet med å legge til rette for økt deltakelse i reservemarkedene har Statnett erfart at økende mengder regulerbar fleksibilitet, særlig i nett med spenning under 110 kV, kan gi utfordringer knyttet til driftssikkerhet og oversikt over belastningen i nettet, blant annet fordi deler av det underliggende nettet i dag ikke er fullt ut modellert eller overvåket. Statnett har behov for å redusere risiko for overbelastning og sikre trygg systemdrift. Det er Statnett som foretar de konkrete faglige vurderingene og som er nærmest til å vurdere hvilke tiltak som er nødvendige for å sikre både forsvarlig drift og en effektiv tilrettelegging for fleksibilitet.

Jeg har forståelse for at begrensningen kan oppleves som krevende for aktører som ønsker å investere, og at manglende avklaringer om nettilknytning og deltakelse i markeder kan bidra til økt risiko og lengre beslutningsprosesser. Jeg er opptatt av at rammevilkårene for næringslivet skal være forutsigbare, og at prosessene for tilknytning og deltakelse i kraftmarkedene er effektive og transparente. Det er i denne sammenheng positivt at Statnett selv har varslet at de vil arbeide videre med å forbedre samordningen mellom tilknytningsprosessen og prekvalifisering til reservemarkedene. En bedre koordinering av disse prosessene kan bidra til at nødvendige nettmessige avklaringer skjer tidligere, og dermed redusere usikkerheten for aktørene.

Samtidig er det avgjørende at tilknytning og markedsdeltagelse skjer på en måte som ivaretar sikker drift av kraftsystemet. Jeg forventer at Statnett, i dialog med nettselskapene og øvrige aktører, arbeider videre med løsninger som både ivaretar sikker drift og bidrar til mer forutsigbare prosesser for aktører som ønsker å delta i markedene.

SPØRSMÅL NR. 2780

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen
Besvart 28. mai 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Lista Renewable Energy Park representerer en unik mulighet for å realisere grønn industri og sirkulærøkonomi i praksis.

Hvordan vil statsråden sikre at saken ikke reduseres til en vurdering av lokal næringsutvikling, men blir behandlet som det det faktisk er – et prosjekt av nasjonal betydning?

Begrunnelse:

Viser til tidligere spørsmål og svar 15:2445.

Statsråden viser til hensynet til lokal næringsutvikling. Samtidig er Lista Renewable Energy Park ikke bare et lokalt næringsprosjekt, men en av de største industrisatsingene i Agder og et av svært få steder i landet hvor det ligger til rette for industriell symbiose i stor skala, Prosjektet omfatter også et av Norges største private naturrestaureringsprosjekt og leverer direkte på flere av regjeringens egne nasjonale mål.

Prosjektet kombinerer flere næringer i en industriell symbiose, hvor blant annet datasenter, biogass, landbasert oppdrett og drivhusproduksjon utnytter hverandres ressurser.

Det er et av få steder i Norge hvor slike forutsetninger er samlet, med tilgang på kraft, nødvendige konsesjoner og eksisterende næringsstruktur. Samtidig legger planen til rette for betydelig naturrestaurering og opprettholdelse av jordbruksarealer.

Med potensial for flere hundre arbeidsplasser og klare bidrag til nasjonale mål innen klima, verdiskaping og distriktsutvikling, er dette ikke bare et lokalt prosjekt – men et konkret eksempel på hvordan nasjonal politikk kan realiseres i praksis.

Svar:

Regjeringen har som mål at det skal legges til rette for grønn omstilling, bærekraftig verdiskaping og lønnsomme arbeidsplasser i hele landet. I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging har vi sagt at vi forventer at det legges til rette for tilstrekkelige næringsarealer med minst mulig negative konsekvenser for klima, miljø og samfunn. Videre at næringsarealer planlegges med et regionalt perspektiv, og energibruk, krafttilgang, gjenbruk og mer effektiv utnyttelse av eksisterende næringsarealer og infrastruktur inngår i planvurderingene.

Kommunal- og distriktsdepartementet er godt kjent med den planlagte industrisatsingen og naturrestaureringen på Lista gjennom befaring og møter med Farsund kommune. Jeg kan forsikre at hensynet til verdiskaping og næringsutvikling er viktig når jeg vurderer statsforvalterens innsigelse til reguleringsplan for Lista Renewable Energy Park.

SPØRSMÅL NR. 2781

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand
Besvart 26. mai 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hva er andelen personer med minoritetsbakgrunn (innvandret selv eller barn av innvadrere) som fullfører førstegangstjeneste, og hvordan har utviklingen vært over tid de siste 20 årene?

Svar:

Forsvaret har vist til at det ikke foreligger tallgrunnlag for det representanten spør om fra før 2015 og i 2025. Det er opplyst at andelen personer med innvandrerbakgrunn som har gjennomført førstegangstjenesten i perioden 2015-2024 er som følger:

År	Andel personer med innvandrerbakgrunn (prosentandel)
2015	2,57
2016	2,48
2017	3,59
2018	2,68
2019	3,60
2020	3,21
2021	3,29
2022	3,58
2023	2,85
2024	2,98

SPØRSMÅL NR. 2782

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg
Besvart 21. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Når vil regjeringen komme tilbake til Stortinget med konkrete lovendringer for å følge opp Stortingets vedtak 12. mai 2026 om å sikre at personer som er dømt for mishandling av tidligere ektefelle, fratas retten til nytt henteekteskap som ble foreslått av Fremskrittspartiet?

Begrunnelse:

Den 12. mai 2026 vedtok Stortinget, etter forslag fra Fremskrittspartiet, følgende anmodningsvedtak:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at en person fratas retten til nytt henteekteskap dersom vedkommende er dømt for mishandling av tidligere ektefelle.»

Vedtaket kom etter forslag fra Fremskrittspartiet og innebærer en viktig innstramming for å beskytte personer mot vold, tvang og gjentatte mishandlingsforhold knyttet til familieinnvandring og henteekteskap.

Det at AP, SV, SP, MDG og V stemte imot dette er etter undertegnendes syn uforståelig, men heldigvis valgte flertallet å lytte til FrP og alle de kreftene som har tatt til orde for denne lovendringen.

Det er avgjørende at vedtaket følges opp raskt med konkrete lovendringer, slik at personer som er dømt for mishandling av ektefelle ikke på nytt kan hente en ny ektefelle til Norge og risikere å utsette flere for vold og overgrep.

Det bes derfor om at statsråden redegjør for når regjeringen vil fremme nødvendige lovforslag for å følge opp Stortingets vedtak.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har nettopp mottatt Stortingets anmodningsvedtak av 12. mai d.å., om referansepersoner som er dømt for mishandling av tidligere ektefelle, og vil nå se nærmere på hvordan dette best kan følges opp.

Samtidig vil jeg presisere at en søknad om familieinnvandring allerede i dag på visse vilkår kan avslås dersom det er mest sannsynlig at søkeren eller dennes særkullsbarn vil bli mishandlet eller grovt utnyttet. Dette følger av utlendingsloven. Utlendingsmyndighetene ser i sin vurdering også hen til om referansepersonen er dømt for mishandling av tidligere ektefelle i slike vurderinger. Oppholdstillatelse til særkullsbarn skal dessuten som hovedregel nektes dersom referansepersonen, altså forelderens ektefelle, i løpet av de siste 10 årene er domfelt for seksuallovbrudd mot en mindreårig.

Jeg vil også vise til departementets forslag til lovendring, om at en søknad om familiegjenforening skal kunne avslås dersom gjenforening med foreldrene ikke er til barnets beste, som var på høring sommeren/høsten 2024. Formålet med dette forslaget er blant annet å forhindre at barn blir utsatt for mishandling. Forslaget vil om kort tid bli oversendt Stortinget for behandling.

SPØRSMÅL NR. 2783

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth
Besvart 26. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva har endret seg det siste året som gjør at Styrkeprøven mellom Trondheim og Oslo er så trafikkfarlig at det ikke lar seg gjennomføre, og bør det ikke eventuelt iverksettes avbøtende tiltak slik at det tradisjonsrike sykkelrittet kan gjennomføres?

Begrunnelse:

Helt siden 1967 har sykkelrittet Styrkeprøven mellom Trondheim og Oslo blitt arrangert. Svært overraskende og på kort varsel ble årets ritt avlyst, etter at Statens Vegvesen i en intern rapport har konkludert med at rittet ikke kan gjennomføres av trafikksikkerhetshensyn. Rittet

har blitt gjennomført i flere tiår, selv om det er langs en strekning med mye trafikk. Dersom strekningen har blitt mer trafikkfarlig, burde regjeringen heller vurdere andre avbøtende tiltak, for eksempel midlertidig redusert fartsgrense mens rittet pågår.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 20. mai i år på spørsmål nr. 2735 til skriftlig besvarelse, fra representanten Grunde Almeland.

Som det fremgår av dette, vil jeg ta initiativ til at vegvesenet i dialog med sykkelmiljøet, politiet og andre sentrale aktører, gjør en ny gjennomgang av vurderingskriteriene for søknader om gjennomføring av sykkelritt, og at vegvesenet går i dialog med arrangører om det er mulig å gjennomføre de aktuelle rittene, innenfor forsvarlige rammer som ivaretar trafikksikkerheten, i år.

Vegvesenet har nå hatt kontakt med arrangøren av Styrkeprøven, og har avtalt møte også med Norges Cykleforbund.

SPØRSMÅL NR. 2784

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen

Besvart 28. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden redegjøre for hvorfor endringen i regelverket for blodgivning, som skulle likestille homofile menn med andre givere fra 2024, fortsatt ikke er gjennomført, og når regjeringen vil sikre at dette blir innført, gitt at Helsedirektoratet allerede i 2023 konkluderte med at like regler er faglig forsvarlig, og på bakgrunn av behovet for flere blodgivere i Norge?

Begrunnelse:

Helsedirektoratet varslet i 2023 at homofile menn skulle få gi blod etter samme karanteneregler som andre (seks måneder etter ny partner), basert på faglige vurderinger fra Folkehelseinstituttet.

Endringen skulle tre i kraft fra 2024, men ble utsatt på ubestemt tid uten ny tidsplan.

Per i dag må menn som har sex med menn fortsatt i praksis avstå fra sex i 12 måneder for å kunne gi blod, noe som gjør det svært vanskelig å bidra. Samtidig er det et vedvarende behov for flere blodgivere i Norge, både i normal drift og beredskapssituasjoner.

Svar:

Vi er helt avhengige av trygg og tilstrekkelig tilgang på blod, både i normalsituasjoner og i kriser, og krig. En solid blodforsyning er en grunnleggende del av helseberedskapen vår, og det er derfor avgjørende at vi kontinuerlig vurderer tiltak som kan styrke både sikkerheten og tilgjengeligheten i blodbankene.

Jeg er enig i at vi skal legge til rette for at menn som har sex med menn (MSM) skal kunne gi blod. Men dette må skje på en måte som er helt trygg i forhold til smittevern.

Blodbankene ser innføring av nukleinsyretesting (NAT) som et sentralt virkemiddel for å kunne inkludere flere potensielle blodgivere, herunder MSM, uten å gå på bekostning av sikkerheten.

NAT-testing legger til rette for at flere grupper kan gi blod. Grupper som i dag er utelukket fra å gi blod eller som har en lang karantenetid, blant annet menn som har sex med menn (MSM), vil med et slikt testregime i større grad kunne vurderes på grunnlag av faktisk smitterisiko. Dette kan bidra til å utvide giverbasen på en trygg og forsvarlig måte.

NAT er en molekylær analysemetode som oppdager virus og bakterier i et tidlig stadium ved å identifisere deres genetiske materiale. Ved NAT kan derfor infeksjoner påvises tidligere enn med serologisk testing, noe som forkorter «vindusperioden» og gjør det mulig å korte ned på karantenetiden etter smitterisiko. Innføring av denne testmetoden krever forholdsvis omfattende endringer i blodbankene, med betydelige økonomiske konsekvenser. Dette er årsaken til at det tar tid å få de nødvendige endringene på plass.

Jeg har bedt de regionale helseforetakene om å legge frem en plan for innføring av nukleinsyretesting (NAT) i blodbankene innen 1. november.

SPØRSMÅL NR. 2785

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Tor Mikkel Wara
Besvart 28. mai 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hva er de fem høyeste tildelingene fra Innovasjon Norge innen hver av de tre støttetypene tilskudd, risikolån og lavrisikolån siden 2010?

Begrunnelse:

Innovasjon Norge operer med ulike støttetyper. Blant annet kan man skille mellom tilskudd, risikolån og lavrisikolån. Vi ønsker en oversikt over de fem høyeste tildelingene innen hver av disse tre typene. Oversikten skal inneholde tildelt beløp, bedrift som mottar tildelingen, dato for tildeling, hittil utbetalt beløp og eventuelt tilbakebetalt lån fra og med 2010 til og med 2025. Hvis datakvaliteten langt tilbake er dårlig, kan statsråden velge en senere startdato enn 2010.

Svar:

Nedenfor følger en oversikt over de fem største tildelingene innenfor lavrisikolån, risikolån, og tilskudd for perioden 2010-2025 i løpende priser:

Lavrisikolån		
Bedriftsnavn	Innvilget dato	Innvilget beløp
MORROW BATTERIES ASA	17.12.2024	600 000 000
MORROW BATTERIES ASA	18.12.2024	500 000 000
HOLMØY HAVBRUK AS	06.03.2025	300 000 000
EIDESVIK HAVFISKE AS	30.04.2025	300 000 000
HAGLAND BULK TRANSPORT KS	25.06.2024	267 500 000
Risikolån		
Bedriftsnavn	Innvilget dato	Innvilget beløp
MORROW BATTERIES ASA	18.12.2024	400 000 000
VIANODE AS	11.04.2025	400 000 000
MORROW INDUSTRIALIZATION CENTER AS	02.11.2022	150 000 000
IDP MONGSTAD AS	05.11.2025	150 000 000
VING NORGE AS	19.08.2020	101 837 356
Tilskudd		
Bedriftsnavn	Innvilget dato	Innvilget beløp
VIANODE AS	14.03.2024	350 000 000
MORROW BATTERIES ASA	14.03.2024	345 000 000
CENATE AS	14.03.2024	225 000 000
SOLSTAD REDERI AS	17.12.2021	87 000 000
BEYONDER AS	14.03.2024	75 000 000

Både offentlighetsloven og lov om Innovasjon Norge gir rammer for offentliggjøring av informasjon om finansiering fra Innovasjon Norge. Innovasjon Norge offentliggjør informasjon om positive vedtak på sine hjemmesider, men de er også begrenset av taushetsplikten i lov om Innovasjon Norge § 27. Informasjon om utbetalt beløp og eventuelt tilbakebetalt lån er ikke offentlig informasjon og kan derfor ikke deles. Dette innebærer at oversikten ovenfor kun viser hvilke tilsagn som er gitt, og ikke hvor mye som faktisk er benyttet.

Flere av tjenestene det er innvilget finansiering fra, er ikke aktive i dag. Det gjelder:

Risikolån

Låneordning for pakkereisearrangører (Ving Norge AS): Dette var en midlertidig låneordning som ble opprettet under Covid 19-pandemien. Formålet med tjenesten var å bidra til utbetaling av lovpålagte refusjoner

til kunder som følge av pakkereiselovgivningen og unngå konkurser for pakkereisearrangører. Ordningen gjaldt reiser som skulle ha vært arrangert i tidsrommet fra 14. mars til 14. juni 2020.

Tilskudd

Innovasjonstilskudd for større batteriprosjekter (Vianode AS, Morrow Batteries ASA, Cenate AS, Beyonder AS): Ordningen var rettet inn mot bedrifter med større batteriprosjekter som en del av en europeisk batteriverdikjede gjennom assosiert deltakelse i IPCEI EuBatIn. Det er stilt høye krav til innovasjonshøyde, industriell skalerbarhet, ringvirkninger, gjennomføringsevne, forpliktende europeisk samarbeid og lavest mulig miljøpåvirkning. Alle tilsagn under ordningen ble tildelt i 2024.

Kondemneringsordningen for skip i nærskipsfart (Solstad rederi AS): Ordningen hadde som formål å fremskynde fornyelsen av nærskipsflåten og redusere klima- og miljøutslipp gjennom overgang til mer energieffektive og klimavennlige fartøy. Ordningen var aktiv i perioden 2016-2022.

SPØRSMÅL NR. 2786

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Tor Mikkel Wara
Besvart 28. mai 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Har eiere stilt garanti for lavrisikolån fra Innovasjon Norge til bedrifter i andre tilfeller enn Morrow?

Begrunnelse:

Ifølge svar fra statsråden den 15. mai 2026 på spørsmål 2654 fikk Morrow tildelt to lavrisikolån av Innovasjon Norge i desember. Det ene, på 500 millioner kroner, er, såvidt jeg kan forstå, utbetalt. Her har eiere stilt garantier for hoveddelen av lånet. Jeg vil vite om slike garantier er normal utlånspraksis for Innovasjon Norge, eller om det vanlige er at eieren pålegges å skyte inn penger som risikokapital hvis selskaper skal få lavrisikolån av Innovasjon Norge. Dersom eiergaranti er brukt ved andre tilfeller vil jeg vite hvor mange tilfeller dette er snakk om de siste ti årene.

Svar:

Som eier og oppdragsgiver setter departementet de overordnede rammene for Innovasjon Norges virksomhet. I tillegg gir blant annet økonomireglementet og statsstøtteregelverket sentrale retningslinjer for forvaltningen av selskapets ordninger. Departementet er imidlertid ikke involvert i saksbehandlingen av prosjektsøknader til Innovasjon Norges ordninger. Det er selskapets administrasjon og styre som har ansvar for at forvaltningen av oppdragene, herunder finansielle ordninger, skjer i tråd med formålet og innenfor gjeldende regelverk. Selskapet rapporterer til departementet både gjennom eierdialogen og gjennom oppdragsgiverdialogen.

For å besvare representantens spørsmål har jeg derfor innhentet informasjon fra Innovasjon Norge. De har svart som følger:

«Dersom bedriften som mottar lånet er en del av et konsern er hovedregelen i Innovasjon Norge at eiere (morselskap) skal garantere for underliggende konsernselskaper.

Dersom bedriften ikke inngår i et konsern, bruker Innovasjon Norge, på lik linje med kommersielle banker, ulike former for sikkerhet i tillegg til pantesikkerhetene låntaker kan tilby gjennom egne eiendeler. Hovedregelen for finansieringsbidrag fra eiere (utenfor konsern) er at bidraget skal skje i form av egenkapital. Også andre former aksepteres, som innlån fra eierne i form av ansvarlig lånekapital. Uansett form, må kapitalen eierne tilfører til låntaker være eksponert fullt ut i den virksomheten som mottar det finansielle bidraget, den må være «bundet» i virksomheten og den må ha prioritet etter Innovasjon Norges risiko-/lavrisikolån. Et lån fra Innovasjon Norge som er helgarantert av eierne vil på denne bakgrunn kunne aksepteres, forutsatt at garantistenes finansielle stilling er sterk. Det er imidlertid ikke en utbredt praksis.

Innovasjon Norge fører ikke statistikk på hvilken type sikkerhet som er gitt. Antallet saker hvor en slik fremgangsmåte er valgt kan derfor ikke angis nøyaktig.»

SPØRSMÅL NR. 2787

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Abid Raja
Besvart 28. mai 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

I september skal Kommisjonen legge fram EUs oppdaterte Arktis-strategi sammen med en ny sikkerhetsstrategi. Det er påfallende at EU, som knapt har noe arktisk territorium og ingen kystlinje mot Polhavet, skal sitte med definisjonsmakten for europeisk politikk i en region der Norge er en av hovedaktørene. Dette er en direkte konsekvens av vårt utenforskap.

Hvordan vil regjeringen sikre at norske interesser og norsk kunnskap får reell innflytelse på EUs arktiske politikk, når vi ikke sitter ved bordet der den utformes?

Svar:

Regjeringen har vært og er opptatt av å ivareta norske interesser i EUs arktiske politikk. Et land som ikke er medlem av EU, har selvfølgelig i utgangspunktet mindre innflytelse på EUs politikk enn et medlemsland. Men Norge og EU ser hverandre som nære partnere i nord. Vi bruker aktivt de mulighetene det gir oss til å fremme norske synspunkter og interesser, og til å styrke samarbeidet der det er i vår interesse.

For regjeringen er nordområdene Norges viktigste strategiske interesse- og satsingsområde. Norge er en ledende polarnasjon internasjonalt og den europeiske staten med størst tilstedeværelse, kunnskap om, forvaltningsansvar og situasjonsforståelse i nord. Arktis har i økende grad blitt mer strategisk viktig, og har fått større geopolitisk oppmerksomhet. Regjeringens mål er at Norge skal være en tydelig premissleverandør for europeisk politikk i nord, også utenfor EUs beslutningsrom.

Regjeringen arbeider langs flere spor for å styrke vår innflytelse vis-à-vis EUs arktiske interesser.

For det første samarbeider vi på nær alle områder med våre naboland og EU-medlemmer Danmark, Sverige og Finland. Det nordiske samarbeid har aldri vært tettere. Dette har blitt ytterligere forsterket gjennom Sveriges og Finlands NATO-medlemskap. Vi bygger også allianser og partnerskap med øvrige sentrale EU-land for å ivareta norske interesser i nord. Gjennom bilateralt samarbeid og regionale initiativ styrker vi gjennomslaget for norske perspektiver i EUs samlede tilnærming. Vi jobber tettere med sentrale europeiske land som Tyskland, Frankrike og Polen, og landene i Baltikum.

For det andre har Norge fremmet substansielle innspill til oppdateringen av EUs arktiske strategi, både fra regjeringen og fra lokale og regionale aktører. Norske kunnskapsmiljøer, næringslivsaktører, arbeidslivets parter og frivillige organisasjoner har også bidratt, både direkte og gjennom sine respektive europeiske samarbeids-/paraplyorganisasjoner. I forbindelse med EUs utenrikssjef Kallas' besøk til Tromsø i februar, etablerte vi en ny Arktis-dialog under det sikkerhetspolitiske partnerskapet vi har med EU. Dette er viktige plattformer for tydelig å fremme norske interesser og kunnskap om vår egen region.

For det tredje har Norge en tett og kontinuerlig dialog med EU om norske interesser i bredt, også om arktiske spørsmål. Gjennom EØS-avtalen, politiske konsultasjoner og faglig samarbeid med EU-kommisjonen og EUs utenrikstjeneste spiller regjeringen tidlig inn norske synspunkter i prosesser som former EUs politikk. I tillegg bidrar sterke og kompetente norske fagmiljøer og næringslivsaktører aktivt inn mot EU på alle områder som er viktig for Norge.

For det fjerde bruker regjeringen Norges sterke arktiskompetanse strategisk. Norske forsknings- og forvaltningsmiljøer er sentrale i europeiske forskningsprogrammer og partnerskap. Dette sikrer at norsk erfaring og kunnskap blir en del av grunnlaget for EUs politikkutvikling i Arktis.

For det femte er regjeringen tydelig på at Arktis allerede er regulert gjennom folkeretten og eksisterende samarbeidsstrukturer. For Norge er det grunnleggende at de folkerettslige spillereglene følges i Arktis, både av arktiske og ikke-arktiske stater.

Internasjonalt samarbeid i Arktisk råd har spilt og spiller fortsatt en helt sentral rolle i å bidra til stabilitet og bærekraftig utvikling, og vil være en viktig prioritet for Norge også i tiden fremover.

Fravær fra formelle vedtaksbord betyr ikke fravær av innflytelse. Det gjør imidlertid arbeidet mer krevende. Gjennom tidlig involvering, deling av kunnskap og erfaring, og tett politisk dialog arbeider regjeringen aktivt for at norske interesser blir hørt og vektlagt i EUs arktiske politikk.

SPØRSMÅL NR. 2788

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen
Besvart 28. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvor mye i statsstøtte er utbetalt fra Enova i tilknytning til prosjektet, hvor mye er utbetalt fra Enova i statsstøtte til havvind, og i hvilke prosjekter er det utbetalt statsstøtte til selskaper som er utenlandseid?

Begrunnelse:

I 2024 ble det kjent at selskapet Georgine Wind får 331,8 millioner kroner i statsstøtte gjennom Enova til et prosjekt med én enkelt havvindturbin.

Svar:

Per 22. mai 2026 er det ikke utbetalt støtte til Georgine Wind. Enova betaler ut støtte etterskuddsvis basert på påløpte og rapporterte kostnader i gjennomføringsfasen av prosjekter.

Enova har til sammen utbetalt 2,5 milliarder til prosjekter som gjelder havvind. Av dette har 2,33 milliarder gått til Equinor sitt fullskalaprosjekt Hywind Tampen som ble ferdigstilt og satt i full drift høsten 2023.

Enova har vedtatt støtte på til sammen 6,5 mrd. kroner til 29 prosjekter innen havvind siden 2007. Halvparten av disse er forprosjekter/studier. I vedtatt støtte på 6,5 mrd. ligger både pågående, ferdigstilte og kansellerte prosjekter. I mars 2026 ble det kjent at prosjektet Goliatvind ikke kunne ferdigstilles innen fristen Enova hadde satt, og vedtaket på 2 mrd. kroner til dette prosjektet ble dermed trukket tilbake av Enova.

En forutsetning for å få støtte fra Enova er at selskapet som søker om støtte er registrert i enhetsregisteret i Brønnøysund og dermed har et norsk organisasjonsnummer. Hvorvidt søkerselskapet har utenlandske eiere eller eierinteresser er ikke en del av Enovas vurderinger. I forbindelse med søknadsbehandling gjøres imidlertid vurderinger av søkerselskapets morselskap og/eller konsernet selskapet tilhører, sin økonomiske soliditet.

SPØRSMÅL NR. 2789

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad
Besvart 26. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Til NRK bekrefter statssekretær Cecilie Knibe Kroglund (Ap) i Samferdselsdepartementet at det «ikke er noen tekniske ting i veien» for å innføre beboerrabatt på flyreiser til og fra Svalbard.

Vil statsråden ta initiativ til en slik ordning med beboerrabatt for fastboende på Svalbard, slik at disse får redusert sine reisekostnader til fastlandet, og hvor raskt kan en slik ordning komme på plass?

Begrunnelse:

Målet med norsk svalbardpolitikk, senest understreket i Svalbardmeldingen (Meld. St. 26), er å opprettholde et robust, norsk familiesamfunn i Longyearbyen for å sikre norsk tilstedeværelse. Samtidig viser ferske tall fra SSB at botiden går ned og andelen norske innbyggere faller. Høye flypriser, som presses opp av en stadig voksende andel betalingsvillige turister, fører til høye reisekostnader for en vanlig barnefamilie som skal besøke fastlandet. På Svalbard finnes det ingen alternative transportmidler, og befolkningen er prisgitt flyet for å opprettholde kontakt med fastlandet.

Longyearbyen lokalstyre har nylig fått utarbeidet en utredning fra Oslo Economics som viser at en lokal, etterbetalt refusjonsordning vil være et effektivt virkemiddel. Utredningen knuser også myten om at en rabatt vil bli "spist opp" av flyselskapene; fordi turistene utgjør det store flertallet av passasjerene, vil ordningen fungere etter hensikten.

Svar:

Jeg er kjent med at Longyearbyen lokalstyre har tatt initiativ til å utrede beboerrabatt på flyreiser til og fra Longyearbyen, og at lokalstyret nå arbeider videre med saken.

Samferdselsdepartementet har i forbindelse med dialogen med lokalstyret sett på de juridiske rammene for en eventuell beboerrabattordning. Vår foreløpige vurdering er at det i utgangspunktet kan foreligge et juridisk handlingsrom for eventuelle ordninger som gir fastboende på Svalbard reduserte kostnader ved flyreiser til og fra fastlandet.

Jeg vil samtidig understreke at det ikke er regjeringen eller Samferdselsdepartementet som har tatt initiativ til vurderingene knyttet til en eventuell ordning. Initiativet kommer fra lokalstyret. Samferdselsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet har nylig mottatt en henvendelse fra lokalstyret med anmodning om regulatoriske og juridiske avklaringer knyttet til ulike problemstillinger som kan oppstå ved en eventuell beboerrabattordning. Denne henvendelsen er nå til behandling i departementene.

Det er av den grunn ikke naturlig å kommentere på om, og i så fall når, en eventuell ordning kan komme på plass, på nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 2790

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed
Besvart 28. mai 2026 av utviklingsminister Åsmund Aukrust

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at en omlegging av sivilsamfunnsstøtten ikke fører til svekkelse av norske bistands- og solidaritetsorganisasjoner, og redusert folkelig oppslutning om norsk bistand?

Begrunnelse:

Norad har gitt anbefalinger til Utenriksdepartementet om omlegging av bistanden som kanaliseres gjennom sivilsamfunnsorganisasjoner.

I dag blir sivilsamfunnsstøtten på 2,4 milliarder kroner hovedsakelig kanalisert gjennom norske organisasjoner. Robuste norske sivilsamfunnsorganisasjoner er viktige for å opprettholde det sterke engasjementet for og legitimiteten til norsk bistand. Norads forslag kan ha potensielt store konsekvenser for norske bistands- og solidaritetsorganisasjoner.

Det er heldigvis bred enighet om at norsk bistand må strekke seg etter å bli effektiv, levere dokumenterbare resultater og sikre større lokal forankring.

I Norads anbefaling legges det opp til økt geografisk konsentrasjon og å spisse formålet med støtten inn mot å styrke demokratisk utvikling. Det kan bety sterkere styring av sivilsamfunnsorganisasjonenes egenart og prioriteringer. En snever tolkning av formålet kan innebære at målet om fattigdomsreduksjon svekkes. Det kan ramme norske organisasjoner som samarbeider med lokale partnere om tjenester for å sikre utdanning, jobb og inntekt, et bedre helsetilbud, vann og hygiene samt matsikkerhet.

Endringer i det internasjonale donorlandskapet har allerede ført til at mange norske organisasjoner har måttet redusere sin aktivitet. Norad anbefaler nå at den norske ordningen for sivilsamfunn skal åpnes for utenlandske aktører. Det er stor tilslutning blant norske aktører til gradvis å øke andelen direkte støtte til utvalgte sør-baserte sivilsamfunnsaktører. Det er mindre åpenbart at det i denne situasjonen er klokt å vri støtte fra norske organisasjoner til amerikanske og europeiske organisasjoner. Et slikt retningsvalg vil føre til at mange norske organisasjoner mister støtten helt eller delvis. Det vil kunne skape større avstand mellom folkelig engasjement og norsk bistand, og mindre transparens om hvordan norske bistandsmidler blir benyttet.

Svar:

Jeg deler representanten Sayeds syn på betydningen av norske sivilsamfunnsorganisasjoner for å opprettholde det folkelige engasjementet for og legitimiteten til norsk bistand. Norsk sivilsamfunn spiller en viktig rolle ved å bidra til kunnskap og debatt. Dette er grunnen til at regjeringen har opprettholdt informasjonsstøtten og økt den til 380 millioner kroner over fem år.

Støtten til sivilt samfunn er sentral for arbeidet mot innskrenkning av folkestyret og for å styrke menneskerettighetene og demokratiet. Dette er særlig vik-

tig i en verden hvor autoritære regimer er på frammarsj. Demokratisk tilbakegang, innskrenket sivilt handlingsrom, redusert finansiering og større uforutsigbarhet skaper et press for sivilsamfunnsaktører som truer deres overlevelse, kapasitet og legitimitet.

Dette er bakgrunnen for at Norad i fjor høst fikk i oppdrag å levere et oppdatert kunnskapsgrunnlag for styrking av sivilt samfunn, og på grunnlag av dette foreslå endringer i den overordnede innretningen med henblikk på økt resultatoppnåelse, lokalt ledet utvikling og effektivitet. Norad har nå gitt sine faglige anbefalinger om ny innretning for styrking av sivilt samfunn. Den overordnede anbefalingen er å spisse formålet med sivilsamfunnsstøtten mot å styrke demokratisk utvikling.

Før det eventuelt foretas endringer i sivilsamfunnsstøtten er det avgjørende å ha god dialog med de mest berørte organisasjonene. Politisk ledelse i Utenriksdepartementet har derfor hatt møter med en rekke organisasjoner om Norads forslag. Organisasjonene ble også oppfordret til å følge opp med skriftlige innspill. Vi har hittil mottatt 25 skriftlige innspill.

Norads faglige anbefalinger utgjør en særdeles viktig del av grunnlaget når vi skal ta beslutninger om utviklingspolitikken. Samtidig er det viktig å lytte til organisasjonene som har lang erfaring med utviklingsarbeid i samarbeid med partnere i sør. Jeg vil legge vekt på helhetlige avveininger før det tas avgjørelser om framtidig innretning av støtten for å styrke sivilt samfunn.

SPØRSMÅL NR. 2791

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug
Besvart 29. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Regjeringen har lagt frem revidert nasjonalbudsjett, hvor det foreslås å øke rammen til Nav med 20 millioner kroner for å redusere saksbehandlingstiden i Nav.

Hvor mange forventer statsråden at blir ansatt i Nav som saksbehandlere innen arbeid med sykemeldinger, og kan departementet redegjøre for saksbehandlingstid for andre ordninger enn sykepenger?

Begrunnelse:

Til sistnevnte bes det om tabell med oversikt over saksbehandlingstid for de fem områdene med lengst saksbehandlingstid.

Svar:

Med en bevilgningsøkning på 20 mill. kroner vil Arbeids- og velferdsetaten kunne ansette 25-30 nye saksbehandlere med oppstart sommeren 2026.

Samlet for alle ytelser gikk den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden ned fra 50 dager i 2024 til 46 dager for nasjonale saker i 2025. Tallene inkluderer ikke sykepenger av systemtekniske årsaker. Som jeg har vist til i tidligere svar til Stortinget, er det iverksatt en rekke tiltak for å bedre saksbehandlingstidene på sykepengeområdet.

Som Nav opplyser om på sine nettsider, har Nav ansvar for flere enn 60 ulike former for pengestøtte. I rapporteringen fra Arbeids- og velferdsdirektoratet oppsummeres utviklingen i ytelsesforvaltningen gjennom en oversikt over utviklingen i flere forskjellige ytelsesområder. Oversikten nedenfor gjengir gjennomsnittlig saksbehandlingstid per 1. tertial for 2026 for de fem ytelsesområdene der Arbeids- og velferdsdirektoratet rapporter om lengst saksbehandlingstid per 1. tertial 2026. Oversikten viser gjennomsnittlig saksbehandlingstid i nasjonale saker, fordi det er dette som utgjør det store flertallet av søknadene. Unntaket er søknader på medlemskapsområdet, der alle søknader regnes som utenlandssaker.

Tabell med oversikt over de fem ytelsesområdene i Nav med lengst saksbehandlingstid (per 1. tertial 2026), nasjonale saker

Ytelsesområde	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager) 2026 1. tertial
Hjelpemidler (som behandles i Nav arbeid og ytelser)	165
Uføretrygd	146
Medlemskap*	114
Barnebidrag	98
Grunn- og hjelpestønad	65

*Alle saker på medlemskapsområdet regnes som utenlandssaker

Det er flere årsaker til lange saksbehandlingstider. Overordnede samfunnstrender som høyt sykefravær og aldrende befolkning påvirker ytelsesforvaltningen, samtidig som Nav må ivareta en hensiktsmessig balanse mellom kvalitet og produktivitet i saksbehandlingen. Det byr på utfordringer for produktiviteten når etaten må rette opp etter manglende kvalitet i saksbehandlingen, for eksempel ved rettsanvendelsesfeil. Å ivareta en god balanse mellom kvalitet og produktivitet er nødvendig for en god forvaltning av ytelsene i Nav.

På flere store ytelsesområder står Nav i en overgang mellom gammelt og nytt fagsystem, som er ressurskrevende å fase inn. Nav arbeider for å sikre at brukere ikke skal stå uten penger til livsopphold, og prioriterer saker for brukere som står i en vanskelig økonomisk situasjon.

Denne regjeringen styrket Nav sitt driftsbudsjett varig med 100 mill. kroner senest i 2025 for å møte utfordringen med lange saksbehandlingstider, og for å øke kvaliteten i saksbehandlingen.

SPØRSMÅL NR. 2792

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken
Besvart 28. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

I svar til meg tidligere viser statsråden til at SNO er kjent med tilfeller der tamrein er blitt skremt under SNO kontroll. Høyesterett har senere lagt til grunn at en SNO-kontroll forstyrret en reinflokk i en sårbar periode.

Vil statsråden be SNO foreta en konkret og etterprøvbar gjennomgang av SNOs kontrollpraksis i reindriftsområder, herunder rutiner for snøskuterkjøring nær reinflokker, dokumentasjon av ferdsel, kontakt med reinbeitedistriktene og behandling av hendelser der reineiere mener at SNO har forstyrret rein?

Begrunnelse:

I svar på Dokument nr. 15:1185 (2025–2026) viste statsråden til at Statens naturoppsyn har interne retningslinjer om aktsom og hensynsfull ferdsel, og at SNO er kjent med enkelte tilfeller der tamrein utilsiktet er blitt skremt. Etter dette har Høyesterett i HR-2026-734-A lagt til grunn at en SNO-kontroll faktisk forstyrret en reinflokk i en sårbar periode, og reineiere i Sør-Trøndelag har beskrevet tilsvarende erfaringer.

Det trengs en gjennomgang av SNO sin praksis i tamreinområder, særlig i sørsamisk område. En slik gjennomgang bør omfatte SNOs ferdsel med snøskuter nær rein, krav til dokumentasjon av rutevalg, rutiner for kontakt med berørte reinbeitedistrikter, opplæring i reindriftsfaglige hensyn og en lavterskelordning for å melde inn hendelser der reindriften mener at kontrollen har skapt unødig forstyrrelse.

Dette handler om statens måte å opptre på i samiske bruksområder. Når staten kommer inn i reindriftens arbeidsrom, kommer den ikke inn i et tomt fjell. Den kommer inn i et landskap som allerede er i bruk, som leses gjennom spor, vær, dyr, slektskap, ansvar og årstid. Dersom kontrollmyndigheten ikke ser dette, ser den heller ikke hele virkningen av sin egen ferdsel.

Derfor er egentlig spørsmålet til statsråden enkelt: Vil regjeringen nøye seg med å si at SNO skal ferdes hensynsfullt, eller vil den sørge for at dette også kan kontrolleres, dokumenteres og etterprøves?

Dette er ikke et et krav om at reindriften skal skjermes mot kontroll. Reindriften er, som annen næring, underlagt lov. Spørsmålet er hvordan staten skal kontrollere uten samtidig å forstyrre det livsgrunnlaget staten også er forpliktet til å verne.

Svar:

Statens naturoppsyn (SNO) er en statlig kontrollmyndighet som skal føre oppsyn med at bestemmelsene i en rekke miljølover blir overholdt. I tillegg er SNO pålagt en rekke andre arbeidsoppgaver, som registrering og uttak av rovvilt, dokumentasjon av skade på husdyr og tamrein forårsaket av rovvilt, og restaurering av natur. Arbeidsplassen til SNO er naturen, og samfunnsoppdraget er å bidra til å ivareta nasjonale miljøverdier og forebygge miljøkriminalitet. SNO har begrenset politimyndighet, og SNO og politiet samarbeider og utfyller hverandre i kontrollarbeid.

Samiske reindriftsområder utgjør omtrent 40 prosent av Norges landareal, og mye av SNO sitt arbeid utføres nødvendigvis i områder hvor det drives samisk reindrift. Ansatte i SNO er høyt utdannede, og har god naturfaglig kunnskap og kompetanse på å arbeide i felt. SNO har også ansatte med kunnskap om og erfaring med reindriftsutøvelse, inkludert noen ansatte med samisk bakgrunn.

Som jeg informerte om i mitt svar på Dokument nr. 15:1185 (2025-2026), skal SNO i alt sitt arbeid i naturen ferdes på en aktsom og hensynsfull måte, slik at unødig forstyrrelse av alt av dyr i naturen unngås så langt det lar seg gjøre. Dette er blant annet skriftliggjort i retningslinjer og føringer som er gjeldende for alle ansatte i SNO. Som statlig myndighetsutøver har SNO utarbeidet instrukser og rutiner på alle fagområder. SNO sitt arbeid med kontroll og møter med mennesker er jevnlig tema på ulike samlinger, kurs og møter gjennom året. Som eksempel kan nevnes årlige samlinger i regi av politiet for personell med politimyndighet. SNO har også rutiner for å gjennomgå og oppsummere arbeidsdagen og hendelser, og utført arbeid og tilstedeværelse loggføres systematisk i ulike digitale løsninger.

I mitt tidligere svar opplyste jeg om at SNO er kjent med enkelte tilfeller hvor SNO utilsiktet har skremt tamrein. Der slike tilfeller har oppstått, er det uheldig. Slik saken er opplyst for meg kan jeg likevel ikke se at det er grunn til å stille spørsmål ved SNO sine rutiner eller systemer for dokumentasjon av utført arbeid eller hendelser. Jeg har tillit til at SNO ferdes hensynsfullt i naturen, inkludert i områder med samisk tamreindrift. Henvendelser knyttet til SNO sin utførelse av arbeid tas opp mellom de det gjelder, eller meldes inn til ledelsen i SNO for oppfølging, slik det er vanlig i all offentlig forvaltning. Min oppfatning er at det er enkelt og lav terskel for å komme i kontakt med SNO gjennom telefon, sms, e-post eller internett.

Jeg mener at eventuelle konflikter knyttet til SNOs arbeid i områder hvor det drives samisk reindrift må forebygges og løses gjennom kontakt og dialog mellom reindriftsutøvere og SNO. Jeg er kjent med at det har vært flere møter denne våren mellom reindriften, SNO, politiet og statsforvalter, hvor dialog og samhandling har vært tema. Jeg er også kjent med at det er enighet mellom partene om å møtes med jevne mellomrom og invitere hverandre på arenaer hvor det er naturlig, for å bli bedre kjent og forebygge konflikter i framtiden.

SNO arbeider på samme måte over hele landet. Av og til oppstår det uenigheter og konflikter, og årsakene til det kan være sammensatte. Min oppfordring er å fortsette det gode arbeidet med dialog og samhandling, og å møte hverandre med gjensidig respekt og forståelse. Slik jeg ser det er det ingen grunn til at SNO og reindriften ikke skal kunne samhandle og arbeide i de samme områdene på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 2793

Innlevert 20. mai 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide
Besvart 26. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvilken dialog har departementet hatt med Innlandet politidistrikt om den omorganiseringen ved reduksjon av antallet geografiske driftsenheter fra tre til en som ble kunngjort den 19.05.26, hva var begrunnelsen for politiets ønske om omorganisering, og ser statsråden noen betenkeligheter ved at politistasjonssjefene i byene Gjøvik og Lillehammer – som før politireformen var hov-

edsete for hvert sitt politidistrikt – ikke lenger skal styre over etterforskere og politipatruljer i sitt område?

Begrunnelse:

Det vises til at Innlandet politidistrikt den 19.05.26 kunngjorde en omorganisering av politidistriktet. Dette innebærer en overgang til ny organisasjonsstruktur, hvor dagens tre geografiske driftsenheter slås sammen til en. Det vises videre til mitt skriftlige spørsmål av 17.11.25 om beslutningsmyndigheten for en reduksjon av antallet geografiske driftsenheter i et politidistrikt, jf. Dokument nr. 15:496 (2025-2026). Statsråden besvarte dette spørsmålet den 20.11.25. Fra statsrådens besvarelse av spørsmålet hitsettes følgende utdrag:

«Uavhengig av den formelle myndigheten, har det vært sedvane over mange stortingsperioder at politiet ikke gjør endringer i lokal struktur uten dialog med Justis- og beredskapsdepartementet. I tillegg vil slike endringer være såpass store at de anses å falle inn under type saker som departementet skal varsles om jf. hovedinstruksen for politiet.»

Det bes på denne bakgrunn besvart hvilken dialog departementet har hatt med politidistriktet om denne omorganiseringen. Videre bes det besvart hva som var begrunnelsen for politidistriktets ønske om omorganisering ved reduksjon av antallet geografiske driftsenheter. Det bes også besvart om statsråden ser noen betenkeligheter ved at politistasjonssjefene i byene Gjøvik og Lillehammer – som før politireformen var hovedsete for hvert sitt politidistrikt – ikke lenger skal styre over etterforskere og politipatruljer i sitt område.

Svar:

Dette er ikke en sak som har vært til behandling hos departementet på nåværende tidspunkt. Det er Innlandet politidistrikt som selv har tatt initiativ til et organisasjonsutviklingsprosjekt i politidistriktet. Bakgrunnen for dette er at Innlandet politidistrikt har et behov for å effektivisere ressursbruken i politidistriktet.

Informasjonen som ble publisert 19. mai på politiet.no viste til enigheten i et informasjons-, drøftings- og forhandlingsmøte (IDF) internt i politidistriktet. Faktisk endring i organisasjonsstruktur er ikke påbegynt og vil i alle tilfeller ta tid. Før den tid må saken løftes til Justis- og beredskapsdepartementet.

Jeg har tillit til at politimesteren i Innlandet politidistrikt bruker sine ressurser på en best mulig måte i tråd med lokale behov.

SPØRSMÅL NR. 2794

Innlevert 20. mai 2026 av stortingsrepresentant Tom Staahle

Besvart 28. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsministeren iverksette konkrete tiltak for å følge opp anmodningen som er sendt Statsministerens kontor den 5 mai i år, og vil statsministeren sikre at denne saken får en oppfølging som sikrer klagernes rettigheter?

Begrunnelse:

I 2023 fremsatte Lillestrøm kommune krav om etteroppgjør av egenandeler ved langtidsopphold i institusjon for årene tilbake til 2019 til berørte familier. Dette resulterte i en rekke klager fra berørte som er behandlet og informert om til Lillestrøm kommune, Statsforvalteren i Oslo & Akershus, Helsedirektoratet, Sivilombudet, og senest Statsministerens kontor er kjent med i et brev av 5. mai dette år.

Saken er kompleks, men essensen er ifølge opplysninger at totalt 2 233 innbyggere er ilagt etteroppgjør for perioden 2019–2022, med et samlet innkrevd beløp på over 24 millioner kroner. En rettsavklaring gjort av Helsedirektoratet den 18. mars 2026 avdekker at feil er gjort. Samtidig viser det seg at Statsforvalters vedtak i saken av 29. januar 2025 (ref. 2023/14056) hvilte på en uriktig rettsforståelse – den samme feilen som kommunen selv begikk. Med andre ord er feil åpenbart begått i flere deler av forvaltningen med åpenbare konsekvenser for etterlatte familier. Statsministerens kontor skal ha mottatt et utfyllende brev fra berørte parter den 5. mai i år som belyser sakens innhold på en god måte.

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Tom Staahle til statsministeren som han har bedt meg svare på.

Jeg er kjent med at Statsministerens kontor har mottatt en henvendelse datert 5. mai i år om etteroppgjør av egenandeler ved langtidsopphold i institusjon i Lillestrøm kommune. Det er viktig at innbyggerne kan ha tillit til at saker som gjelder egenandeler ved langtidsopphold i institusjon behandles korrekt, og at klagernes rettigheter blir ivaretatt. Når det avdekkes feil i rettsanvendelsen, må dette følges opp på en forsvarlig og korrekt måte av ansvarlige myndigheter.

Jeg har fått opplyst at Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har klargjort regelverket overfor Lillestrøm kommune, og at kommunen på denne bakgrunn har foretatt en fornyet behandling av de berørte sakene. Når det gjelder de klagesakene som ligger til behandling hos statsforvalter, vil de være ferdigbehandlet innen utgangen av august slik som opplyst til Sivilombudet.

Den konkrete saksbehandlingen i denne typen saker hører inn under ansvarlig fagmyndighet og de ordinære forvaltningsorganene. Jeg legger til grunn at saken nå følges opp i tråd med de avklaringene som er gitt, og at den videre behandlingen skjer på en måte som sikrer at klagernes rettigheter blir ivaretatt.

SPØRSMÅL NR. 2795

Innlevert 20. mai 2026 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum
Besvart 28. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at Helse Sør-Øst tar på seg ansvaret for lavt belegg slik helseforetaket tidligere har kommunisert?

Begrunnelse:

I forbindelse med anbudskonkurransen innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling høsten 2024, hvor Renåvangen ikke fikk fornyet avtale, ble institusjonen pålagt inntaksstopp av Helse Sør-Øst. Samtidig måtte institusjonen avvikle ventelisten og overføre pasienter til andre institusjoner. Dette førte til at Renåvangen mistet om lag 15 pasienter i perioden september til november 2024, inkludert pasienter på venteliste, og dermed gikk inn i 2025 med et vesentlig lavere belegg enn det institusjonen ellers ville hatt.

Som en direkte konsekvens av dette startet Renåvangen 2025 med betydelig redusert kapasitet og lavere belegg enn normalt. Dette er ikke et resultat av manglende etterspørsel eller svikt i i Renåvangens drift, men av tiltak iverksatt av oppdragsgiver. Helse Sør-Øst har i etterkant både uttalt og skriftlig bekreftet at Renåvangen ikke skulle bli skadelidende som følge av dette.

Likevel har Helse Sør-Øst nå valgt å kun hensynta deler av perioden, og begrenser sitt ansvar til de tre første månedene av 2025. Dette har resultert i et tilbakebetalingskrav på 3 millioner kroner – det største i Renåvangens historie. For denne ideelle stiftelsen, hvor midlene skal gå til drift og behandlingstilbud, er dette en svært krevende situasjon som utfordrer Renåvangens økonomiske bærekraft.

Svar:

I forbindelse med spørsmålet har jeg bedt Helse Sør-Øst RHF om en redegjørelse. Jeg gjengir tilbakemeldingene under:

«Stiftelsen Renåvangen (Renåvangen) var i en særstilling høsten 2024 siden de ikke oppfylte alle krav i anbudskonkurransen innen TSB, og dermed ble avvist før konkurransen ble avsluttet. Renåvangen ba derfor om et møte med Helse Sør-Øst RHF for å gjøre avklaringer for drift de tre siste månedene i 2024.

I forbindelse med at anskaffelsen ble avlyst uttalte Helse Sør-Øst RHF følgende:

«Når det gjelder avregning legger Helse Sør-Øst RHF til grunn ordinær avregning jf. Rammeavtalen. Dersom Renåvangen er direkte skadelidende av Helse Sør-Øst RHF sine føringer, vil det foretas en vurdering av avregningen etter inneværende årsslutt. Det samme vil gjelde for avtalen som inngås for 2025».

Avtalene innen TSB som ble inngått før 2024 regulerer månedlig utbetaling av a-konto med 1/12 av avtalens verdi, med avregning ved utgangen av året. Det kreves normalt ikke tilbakebetaling hvis avtaleparten oppnår et belegg på 95 prosent eller mer.

Basert på at en forståelse av at samtlige avtaleparter har hatt en krevende driftssituasjon i 2025, har Helse Sør-Øst RHF redusert tilbakebetalingskravet for samtlige avtaleparter dette året. Med likebehandlingsprinsippet som bakgrunn ble det lagt til grunn de samme prinsippene for beregning for alle avtaleparter, der samtlige fikk en reduksjon i tilbakebetalingskravet med 40 prosent. Deretter er det foretatt individuelle vurderinger for de som ble ekstra berørt, blant annet Renåvangen.

Det er ikke slik at Helse Sør-Øst RHF generelt kan ta på seg ansvaret for et lavt belegg. Fra 2019 til estimat 2026 (henvisninger per april x 3) vises en nedgang i antall mottatte henvisninger hos private avtaleparter på 27 prosent, noe som utgjør ca. 900 henvisninger. Dette kan ikke knyttes til Helse Sør-Øst RHF anskaffelsen. For å møte nedgangen, må avtalepartene tilpasse driften og kostnadene til aktivitetsnivået.

Når det gjelder avregning for 2025, reduserte Helse Sør-Øst RHF opprinnelig tilbakebetalingskravet til Renåvangen med tilnærmet 60 prosent. I tillegg aksepterte Helse Sør-Øst RHF at Renåvangen fikk rapportere og betalt for 349 flere ettervernsdøgn enn de har i avtalen.

Helse Sør-Øst RHF ser at Renåvangen er i en særskilt krevende sitasjon. Etter en konkret vurdering ses det derfor bort fra avregningskravet for 2025, og Helse Sør-Øst RHF vil ikke kreve tilbakebetaling.

Pasienter som trenger rusbehandling skal få god hjelp, både i sykehusene og av private med avtale. Innen rusfeltet er det et stort innslag av private aktører som sikrer mangfold i tilbudene. Regjeringen ønsker å videreutvikle det gode samarbeidet med ideelle aktører innenfor helse og omsorgssektoren, og utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket for å prioritere ideelle tjenesteytere og langsiktige avtaler basert på kvalitet.

SPØRSMÅL NR. 2796

Innlevert 20. mai 2026 av stortingsrepresentant Erlend Larsen
Besvart 26. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å redusere ventetidene for å få pass?

Begrunnelse:

Det er for tiden betydelige passkøer. Det nærmer seg riktignok ferie og det er sikkert mange blant oss som har glemt at passet er i ferd med å gå ut på dato. Samtidig bør usteder av pass ha såpass kapasitet at de klarer å tilby nye pass innenfor noen få uker. I dag må man ha særdeles god tålmodighet flere steder i landet.

Jeg tok utgangspunkt i mitt eget hjemsted, midt i Vestfold, og så på hvor lange ventelister det er innenfor det som bør anses som rimelig nærhet for den som har pass som går ut på dato før ferien setter inn.

På Torp passkontor er det ikke ledig time før midt i september. Bærum er et godt alternativ, der har de god kapasitet fra midten av juni. Ski politistasjon har også ledig kapasitet i juni. Grønland i Oslo har god kapasitet fra juli. Det er et særdeles stort nedslagsfelt rundt disse tre stasjonene, så det er stor sannsynlighet for at timene fylles opp. Ikke minst med tanke på at – så vidt jeg kunne se – det ikke er muligheter for å få pass i Østfold.

Notodden har ikke ledige timer før i midten av august. Arendal har ikke ledige timer før midt i september. Grenland og Drammen har ikke ledige timer før tidligst slutten av oktober. Kongsberg har kun en time i november, det kommer ikke opp ledige timer etter det. Kragerø har ingen ledige timer innenfor bestillingsperioden.

Tre av ti passkontor har pt et godt tilbud, men de syv andre kontorene viser hvor sårbart dette er.

Antall passkontor har gått ned, men det er ikke antall passkontor som avgjør hvor lang køen er, men bruk av digitale hjelpemidler, rutiner, antall ansatte osv.

Det er å forvente at det lar seg gjøre å få nytt pass innenfor et fåtall uker, ikke minst siden passmottager betaler et særdeles høyt beløp for å få utlevert pass.

Svar:

Våren og forsommeren er høysesong for søknad om pass. Etterspørselen er særlig stor i tett befolkede områder.

For å oppnå en jevnere fordeling av søknadene gjennom året, sender politiet SMS-varsler til innbyggerne seks og tre måneder før passet utløper. Allerede ved mottak av det første varselet kan innbyggerne gå inn i timebestillingsløsningen og reservere en ledig time. Dette gir

gode muligheter til å finne et tidspunkt som passer, både for dem selv og eventuelle familiemedlemmer, og det bidrar til å redusere toppene i etterspørselen.

Passkontorene utvider, så langt det lar seg gjøre, bemanning og åpningstider i perioder med høy pågang. Strukturert utlegging av timer over tid for å gi bedre forutsigbarhet for publikum, samt fortløpende publisering av nye passtimer, er andre tiltak.

Justis- og beredskapsdepartementet vurderer situasjonen i dialog med Politidirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 2797

Innlevert 20. mai 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther
Besvart 26. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å minske de negative effektene av petroleumsaktivitet i Nordsjøen på den hardt pressede tobis-bestanden?

Begrunnelse:

Havforskningsinstituttet har nylig anbefalt nullfiske av tobis i Nordsjøen for andre år på rad. Grunnen er at tobis-bestanden er kritisk lav. Tobis er en nøkkelart i Nordsjøen, og spiller en viktig rolle for flere kommersielt og økologisk viktige arter.

Tobisen er en immobil art. Den graver seg ned under sanden hvor den legger egg. Det gjør arten sårbar for klimaendringer og forurensning. Studier viser at tobislarver er svært sårbare for olje.

Klima- og miljødepartementet har nylig gitt Aker BP tillatelse til produksjonsboring, mudring og utslipp av store mengder kjemikalier i forbindelse med utbyggingen av Yggdrasil-feltet. Dette på tross av advarsler fra blant andre Havforskningsinstituttet, som anbefalte å begrense videre utbygging. Energidepartementet tillater samtidig omfattende leteaktivitet i området.

Petroleumsvirksomhet utgjør en ytterligere påkjenning for tobisbestanden, i tillegg til klimaendringer og tidligere års fiske. Havforskningsinstituttet advarer mot at det ikke er sikkert tobis-populasjonen ville klart å restituere seg etter en utblåsning i området.

Det bes derfor om at statsråden redegjør for hvilke tiltak regjeringen gjør for å minske de negative effektene av petroleumsaktivitet i Nordsjøen.

Svar:

I stortingsmeldingene om forvaltningsplanene for de norske havområdene, sist oppdatert i 2024 i Meld. St. 21 (2023–2024), fastsettes det områdespesifikke rammer for petroleumsvirksomheten. Disse rammene bidrar til at det tas særskilte hensyn til de mest sårbare miljøverdiene i havområdene, herunder fiskebestander som tobis. Rammene som fastsettes i forvaltningsplanene gjelder inntil de eventuelt blir oppdatert ved senere oppdatering av forvaltningsplanene, og kan justeres på grunnlag av ny og oppdatert kunnskap. Gjennom tillatelser til utslipp gitt i medhold av forurensingsloven stiller Miljødirektoratet også nærmere krav til petroleumsvirksomheten i konkrete saker.

Tobis er en nøkkelart i Nordsjøen som er utsatt for økt press fra eksisterende og nye marine næringer. For å ivareta tobis er det fastsatt områdespesifikke rammer i forvaltningsplanen for viktige tobisområder i Nordsjøen, herunder Vikingbanken. Rammene stiller krav om at leteboring i og nær tobisfeltene skal gjennomføres slik at gyting i minst mulig grad blir forstyrret og uten utslipp av borekaks slik at kvaliteten på tobisfeltene ikke forringes gjennom nedslamming. Ved eventuelle utbygginger stilles det videre krav om at løsninger skal velges slik at bunnforholdene i tobisområdene i minst mulig grad påvirkes. Dette bidrar til å redusere negative påvirkninger på tobisbestandene ved oljevirksomhet i og nær viktige tobisområder.

Disse rammene ligger til grunn for Miljødirektoratets behandling av søknader om utslippstillatelser og fastsettelse av vilkår, i tillegg til prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-10 og forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5. For utslippstillatelser i Yggdrasil-området har Miljødirektoratet lagt vekt på nærheten til det viktige tobisområdet Vikingbanken, og stilt særlige vilkår til operatøren for å unngå skade.

Det pågår nå arbeid med et oppdatert faggrunnlag til den neste meldingen om havforvaltningsplanene, i 2028, som bl.a. inkluderer vurderinger av økologisk tilstand, aktiviteter og påvirkninger i de ulike havområdene.

SPØRSMÅL NR. 2798

Innlevert 20. mai 2026 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen
Besvart 28. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Jeg viser til debatten i Stortinget onsdag 29. april om Kripos sin rapport om alvorlig vold mot småbarn.

Hvordan kan statsråden mene at dagens tiltak er "dekkende", når Kripos viser at helsepersonell i flere saker mistenker alvorlig vold mot små barn uten at politiet eller barnevernet varsles, og kan statsråden redegjøre for hvorfor regjeringen ennå ikke har igangsatt arbeidet med å utrede og fremme forslag om utvidet varslingsplikt til politiet ved mistanke om alvorlig vold mot små barn?

Svar:

Vold og overgrep mot barn er alvorlig kriminalitet som fremdeles rammer alt for mange. Vi har en klar forpliktelse til å gjøre alt vi kan for hindre at barn utsettes for vold og overgrep.

Gjennom opptrappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner, som ble lagt frem i desember 2023, har regjeringen intensivert innsatsen på dette området. Tiltakene i planen skal bidra til at politiet og det øvrige tjenesteapparatet settes i stand til å håndtere dette helt sentrale samfunnsoppdraget – å beskytte hele befolkningen mot vold og overgrep.

Det framgår av opptrappingsplanen at regjeringen vil styrke arbeidet med å forebygge, avdekke og etterforske vold mot de minste barna. Regjeringen vil blant annet utrede behovet for en lovendring som gir nærmere angitte grupper varslingsplikt til politiet i tilfeller der det er grunn til å tro at et barn blir, eller vil bli, mishandlet. Utredningen er foreløpig ikke igangsatt, men Justis- og beredskapsdepartementet planlegger for å starte arbeidet i løpet av høsten 2026 i samarbeid med Helse- og omsorgsdepartementet og Barne- og familiedepartementet.

Som jeg opplyste i mitt svar i spørretimen har Justis- og beredskapsdepartementet initiert en flerårig kampanje for å øke kunnskapen om avvergeplikten. Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) gjennomfører kampanjen og har etablert et eget nettsted Plikt.no. Nettsiden inneholder informasjon om hva avvergingsplikt er og har egne sider for fagfolk og privatpersoner.

Gjennom filmer og tekst belyses avvergingsplikt og det er laget ti ulike podcast-episoder om situasjoner hvor avvergingsplikten kan inntreffe. Veilederen om taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt har fått et eget område på siden.

I april 2025 lanserte NKVTS et e-læringskurs om avvergingsplikten. Kurset er laget på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet og skal bidra til å øke kunnskapen om avvergingsplikten for profesjonsutøvere. Kurset viser blant annet situasjoner som handler om avvergingsplikten og det gis oppgaver til refleksjon der deltagerne lærer hvordan de kan håndtere situasjoner som ligner på dem som vises. Kurset er foreløpig laget for jordmødre, leger, barnehagelærere og lærere. Andre som kan møte på vold eller overgrep i jobben sin, vil også kunne bruke og lære av situasjonene i kurspakken.

SPØRSMÅL NR. 2799

Innlevert 20. mai 2026 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen
Besvart 26. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at utslippene fra oppdrettsnæringen holdes innenfor naturens tålegrenser i fjordene i Nord-Norge, og vil regjeringen ta initiativ til strengere miljøkrav og raskere overgang til lukkede eller utslippsreduserende teknologier?

Begrunnelse:

En nylig gjennomgang av utslipp fra oppdrett, blant annet synliggjort gjennom kartlegging av belastningen i ulike fjorder, viser at næringen har betydelige lokale miljøeffekter. Samlet slipper norsk oppdrett årlig ut store mengder næringssalter, anslagsvis 75 000 tonn nitrogen og 13 000 tonn fosfor, som går direkte ut i sjøen. Slike utslipp kan bidra til økt algevekst og redusert oksygennivå i fjordene, noe som påvirker økosystemene og leveforholdene for villfisk. Faglige vurderinger peker samtidig på at enkelte fjorder allerede er nær tålegrensen, og at økte utslipp kan føre til forringet miljøtilstand. Dette er særlig alvorlig i Nord-Norge, hvor både villfisk, kystfiske, reiseliv og samisk naturbruk er tett knyttet til rene og produktive fjordsystemer. Når utslippene øker i takt med produksjonen, utfordres grunnlaget for disse næringene og for tilliten til forvaltningen. På denne bakgrunn reises det spørsmål om dagens reguleringer er tilstrekkelige, eller om regjeringen i praksis åpner for fortsatt vekst i oppdrettsnæringen uten at miljøproblemene er løst.

Svar:

Akvakultur og produksjon av sjømat er en viktig næring for Norge. Både i Nord-Norge og ellers langs kysten skjer en stor andel av produksjonen i områder med god vannutskiftning og der utslippene i hovedsak fortynnes og brytes ned raskt. Samtidig finnes det områder lokalt som er mer sårbare for påvirkning av utslipp fra fiskeoppdrett.

Forurensningsregelverket for akvakultur i sjø er teknologinøytralt. Forurensningsmyndigheten skal vurdere de forurensningsmessige ulempene, inkludert miljøpåvirkning og risiko for miljøet, uavhengig av hvilken teknologi som benyttes. Om en konkret akvakulturvirksomhet kan tillates, avhenger av de konkrete forholdene og miljøets sårbarhet på den enkelte lokalitet.

Akvakultur vil, som andre tiltak, ha miljøeffekter. I februar 2024 kom et nytt forurensningsregelverk for akvakulturanlegg for fisk i sjø med oppdaterte krav til overvåkning, tiltak og rapportering. Regelverket skal sikre at næringen holder seg innenfor hva som er miljømessig forsvarlig.

Oppdrettsnæringen i Norge må utvikles innenfor naturens tålegrenser og vi skal ikke tillate aktivitet der miljøet ikke tåler belastningen. Jeg er positiv til at næringen tar i bruk ny teknologi som kan redusere miljøpåvirkningen. Det er viktig at ny teknologi i tilstrekkelig grad utprøves, slik at man vet hvilken rensing eller oppsamling som kan oppnås. Ny og etterprøvbar kunnskap er avgjørende for hvordan næringen drives og utvikles.

SPØRSMÅL NR. 2800

Innlevert 20. mai 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg
Besvart 29. mai 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Mener statsråden det er i tråd med Statsforvalterens rolle at ansatte hos Statsforvalteren deltar i den politiske debatten gjennom innlegg og artikler bla. på Statsforvalterens offisielle nettsider som argumenterer for eller imot konkrete politiske spørsmål, og vil statsråden ta initiativ til å tydeliggjøre grensene for embetenes rolle i politiske kontroversielle saker?

Begrunnelse:

Statsforvalteren er statens representant i fylkene og skal følge opp vedtak, mål og retningslinjer fra Stortinget og regjeringen. Embetet har en rolle som kontroll-, tilsyns- og forvaltningsorgan, og det er avgjørende for tilliten til embetet at Statsforvalteren fremstår politisk nøytral.

I en publisert artikkel på Statsforvalteren i Trøndelags nettsider om lærernormen fremmes det synspunkter og argumentasjon som av mange vil oppfatte som deltakelse i en løpende politisk debatt om skolepolitikken. Undertegnede reagerer ikke nødvendigvis på hvilket standpunkt som fremmes, men på prinsipielt grunnlag mener jeg det er problematisk dersom Statsforvalteren som statlig embete går inn i politisk omstridte spørsmål på en måte som kan oppfattes som politisk argumentasjon.

Det er viktig å opprettholde et klart skille mellom embetsverkets faglige og forvaltningsmessige rolle på den ene siden, og den politiske debatten på den andre.

Svar:

Jeg er enig i det prinsipielle utgangspunktet om at det skal være et skille mellom embetsverkets rolle og den politiske debatten. Statlige virksomheter har et selvstendig ansvar for å legge til rette for, og selv delta i, et åpent og opplyst offentlig ordskifte. Dette må likevel balanseres slik at forvaltningens nøytralitet og lojalitet til gjeldende beslutninger opprettholdes. Det er derfor viktig med stadig refleksjon omkring disse problemstillingene. Slik bygger vi en åpen og trygg forvaltning, som folk har tillit til. Mitt departement har derfor nylig revidert Etiske retningslinjer for statstjenesten og jobber nå med å utvikle et tilhørende refleksjonsmateriale. Dette vil gi den enkelte virksomhet mulighet til å utvikle dette arbeidet videre.

SPØRSMÅL NR. 2801

Innlevert 20. mai 2026 av stortingsrepresentant Erna Solberg
Besvart 28. mai 2026 av utviklingsminister Åsmund Aukrust

Spørsmål:

Jeg viser til mitt spørsmål besvart 30.4. av utenriksministeren og til spørsmål fra Kari Sofie Bjørnsen, besvart 5.5. av utviklingsministeren. Statsrådene bekrefter at regjeringen har en ambisjon om å bruke 1 milliard kroner på prosjekter for å bekjempe plastforurensning og marin forsøpling i utviklingsland i perioden 2025-2028. Regjeringen foreslår i revidert nasjonalbudsjett å kutte 100 mill. kr. på den relevante budsjettposten.

Hvordan vil regjeringen da nå sitt eget mål?

Svar:

Jeg viser til svarene gitt til spørsmålene som er nevnt i representanten Solbergs spørsmål. Som det går fram der står regjeringen ved ambisjonen om å bruke 1 milliard kroner på prosjekter for å bekjempe plastforurensing og marin forsøpling i utviklingsland i perioden 2025-2028.

Som det også framgår i tidligere svar er det nødvendig å gjøre tydelige prioriteringer i utviklingspolitikken framover, grunnet den geopolitiske situasjonen. I kommunikasjonen vår rundt den nye fasen av bistandsprogrammet mot plastforurensing og marin forsøpling har vi derfor vært tydelige på at det må være budsjettmessig fleksibilitet i ambisjonen.

Revidert nasjonalbudsjett er en justering av budsjettet. Det er ingen endring av målene i budsjettet, men det blir gjort omprioriteringer for å dekke behov som følger av den geopolitiske situasjonen og økte flyktningutgifter.

Regjeringen vil fortsatt støtte kampen mot plastforurensing og marin forsøpling, og fortsatt arbeide for en ambisiøs global avtale mot plastforurensing.

Det skjer nå store endringer i de globale rammebetingelsene for utviklingspolitikken. Regjeringen vil derfor legge fram en stortingsmelding om utviklingspolitikken i 2027.

SPØRSMÅL NR. 2802

Innlevert 20. mai 2026 av stortingsrepresentant Oda Indgaard
Besvart 28. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I revidert nasjonalbudsjett varsles det risiko for at deler av rushtidsforbedringen i tibudsforbedringen på Trønderbanen kan realiseres som forutsatt fra ruteterminskiftet i desember 2029.

Kan statsråden forklare hva som menes med dette, og hvilke grep som tas for å redusere denne risikoen og sikre trønderske pendlere en sårt tiltrengt og lenge lovet tilbudsforbedring fra desember 2029?

Begrunnelse:

I Byvekstavtalen for Trondheimsområdet, var effektpakken med to tog i timen på Trønderbanen i 2024 lagt til grunn. I 2020 ble det klart at prosjektet ikke ville kunne ferdigstilles til 2024, men med en ambisjon om en trinnvis forbedring. Deretter ble det i 2021 varslet ny forsinkelse til desember 2027, med forklaring i at Bane NOR da ville ha tid til å samkjøre utrulling med ERTMS. Siden den gang har det blitt ytterligere forsinkelser både på ERTMS og på effektpakken. Siste lovnad var at forbedret tilbud skulle komme i 2029. Dette sås det nå tvil om. Det er svært alvorlig for tillitten til jernbanen at lovede forbedringer skyves ut i evigheten. I svar til undertegnede i spørsmål 1701 tidligere i år, svarte samferdselsministeren at den største risiko i tidsplanen var utrullingen av ERTMS. Men i revidert statsbudsjett beskrives utfordringen å være valg av konvensjonelt signalanlegg. Forvirringen er komplett og det hadde vært nyttig med en ordentlig status og forklaring på hva som gjøres for å forhindre ytterligere forsinkelse.

Svar:

Effektpakken Flere tog på Trønderbanen innebærer en vesentlig forbedring av togtilbudet på strekningen Støren-Trondheim-Steinkjer:

- Ett tog pr. time i grunnrute Støren-Steinkjer.
- Ett tog pr. time i grunnrute Melhus-Stjørdal, som i utvidet rushtid forlenges fra Stjørdal til Steinkjer i begge retninger.

Det betyr 30-minutters intervall mellom Melhus og Stjørdal i grunnrute og på strekningen Stjørdal-Steinkjer i utvidet rushtid i begge retninger. Utenfor rushtid blir det timefrekvens på delstrekningen Stjørdal-Steinkjer, mens Støren-Melhus får timefrekvens hele driftsdøgnet.

Samferdselsdepartementet opplyste i Prop. 1 S (2025–2026) at infrastrukturen mellom Støren på Dovrebanen og Steinkjer på Nordlandsbanen bygges ut med konvensjonelt signalanlegg, i stedet for ERTMS. Opprinnelig plan var å bygge ut hele strekningen med ERTMS.

I Prop. 96 S opplyste departementet at Bane NOR nå har avdekket at valget av konvensjonelt signalanlegg medfører risiko for om deler av rushtidstilbudet (som nevnt over) i tilbudsforbedringen kan realiseres som forutsatt fra ruteterminskiftet i desember 2029.

Bane NOR og Jernbanedirektoratet vurderer nå denne risikoen, mulige konsekvenser og hvilke tiltak som eventuelt kan iverksettes for å redusere forsinkelsen i innføringen av tilbudsforbedringene. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med nærmere status i saken i budsjettforslaget for 2027.

SPØRSMÅL NR. 2803

Innlevert 20. mai 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen
Besvart 1. juni 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til en fullstendig gjennomgang av norsk utleveringspraksis, i lyset av Hålogaland lagmannsretts ferske avgjørelse om at den norske menneskerettighetforsvareren bak "Aegean Boat Report" ikke kan utleveres til Hellas?

Begrunnelse:

Den 16. Mars ble den norske menneskerettighetsforsvareren bak "Aegean Boat Report" pågrepet av politiet på bakgrunn av en europeisk arrestordre, utstedt av Hellas. Bakgrunnen var at han i Hellas er tiltalt for å ha medvirket til menneskerettssmugling. Flere menneskerettighetsorganisasjoner, herunder Amnesty, advarte både før og etter pågripelsen, mot å utlevere han til Hellas, med henvisning til risiko for politisk motivert rettsforfølgelse og manglende garanti for en rettferdig rettergang.

Nå har Hålogaland lagmannsrett slått endelig fast at denne menneskerettighetsforsvareren ikke kan utleveres til Hellas, på bakgrunn av at det kan stride mot EMK.

Saken har aktualisert spørsmålet om hvorvidt norsk utleveringspraksis er i tråd med menneskerettighetene og rettsikkerheten. Det er avgjørende at man ikke risikerer at mennesker som risikerer politisk forfølgelse, menneskerettighetsbrudd, eller andre alvorlige krenkelser ikke utleveres som følge av systemsvikt i norsk utleveringspraksis, og at hensynet til rettsikkerheten og menneskerettighetene ikke blir tilstrekkelig ivaretatt.

Svar:

Som jeg pekte på i mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 2035, er en effektiv utleveringsordning et viktig virkemiddel for å kunne bekjempe grenseoverskridende kriminalitet. Den nordisk-europeiske arrestordren er sentral i denne sammenheng og er i dag det mest effektive verktøyet vi har mellom EU-landene og Norge for å oppnå dette. At Norge er en del av dette rammeverket er svært viktig for at vi skal kunne styrke innsatsen mot organisert kriminalitet.

Arrestordresystemet bygger på gjensidig tillit til andre staters strafferettslige dommer og vurderinger av skjellig grunn til mistanke om straffbare forhold. Dette har sammenheng med Norges strafferettslige samarbeid med EU ellers, og at EU-statenes rettssystemer står Norge nært.

Samtidig forutsetter arrestordreloven at visse grunnleggende vilkår er oppfylt før plikten til å overlevere den etterlyste inntrer. Dette er vilkår som ivaretar rettssikkerheten til den enkelte. Blant annet kreves det som hovedregel at forholdet som ligger til grunn for arrestordren er straffbart i Norge. Arrestordreloven § 2 slår også fast at overlevering ikke kan besluttes i strid med Norges folkerettslige forpliktelser, herunder Den europeiske menneskerettskonvensjonen. Dette er en sikkerhetsventil, og det ligger til domstolene å vurdere om vilkårene er oppfylt. Dersom domstolen kommer til at vilkårene for overlevering ikke er til stede, må påtalemyndigheten avslå arrestordren.

Rettsikkerheten i disse sakene er godt ivaretatt, bl.a. gjennom domstolsbehandlingen. Jeg kan derfor ikke se at det er grunnlag for et slikt initiativ som stortingsrepresentanten etterspør. Regelverk og praksis mht. utlevering og arrestordre er imidlertid under kontinuerlig vurdering og i stadig utvikling. På bakgrunn av dette har regjeringen nylig fremmet to proposisjoner til Stortinget hvor det er foreslått endringer i utleveringsloven.

SPØRSMÅL NR. 2804

Innlevert 20. mai 2026 av stortingsrepresentant Joel Ystebø
Besvart 29. mai 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva mener statsråden konkret med betegnelsen «høylytte iranere», og hvordan vurderer han reaksjonene som har kommet fra deler av det norsk-iranske miljøet på denne karakteristikken?

Begrunnelse:

Utenriksminister Espen Barth Eide har i forbindelse med situasjonen i Iran omtalt enkelte eksiliranere som «høylytte», blant annet i sammenheng med at noen uttrykker støtte til militære angrep mot det iranske regimet.

Uttalelsen har utløst sterke reaksjoner i deler av det norsk-iranske miljøet og i offentligheten, hvor det er hevdet at karakteristikken kan oppleves som generaliserende, nedsettende og lite anerkjennende overfor personer som har flyktet fra et autoritært regime og engasjerer seg i spørsmål om demokrati og menneskerettigheter. Det er også reist spørsmål ved om slik språkbruk kan bidra til å marginalisere regimekritiske stemmer i eksil og svekke tilliten mellom myndighetene og utsatte miljøer.

På denne bakgrunn er det behov for å få avklart hva statsråden konkret legger i begrepsbruken, og hvordan han vurderer de reaksjonene uttalelsen har skapt.

Svar:

Regjeringen er dypt bekymret for situasjonen i Iran og tydelig på at vi ønsker en bedre fremtid for den iranske befolkningen. Vi har i lang tid vært, og er, svært kritiske til det iranske regimets brutale og systematiske menneskerettighetsbrudd, og støtter det iranske folkets rett til å uttale seg om Irans fremtid – både i og utenfor Iran. Vi fordømte den ekstreme volden mot egne innbyggere under opptøyene i januar på det aller sterkeste, og tar konsekvent opp menneskerettighetsspørsmål i vår kontakt med Iran.

Jeg tar avstand fra påstander om at regjeringen har bedt den iranske diasporaen om å senke stemmen. Tvert imot – et viktig prinsipp i norsk offentlighet er at det skal være stor takhøyde for ulike meninger. Dette er en av de fremste kvalitetene ved vårt land. Bakgrunnen for min uttalelse som representanten viser til, er at jeg uttrykte forståelse for perspektivet til en norsk-iraner på et arrangement jeg deltok på, der vedkommende ga uttrykk for at ikke alle norsk-iranere liker å se at landet deres blir bombet av Israel og USA. Vedkommende norsk-iraner fremholdt at det var rart at andre medlemmer av den iranske diasporaen ba om mer bombing av Iran, kanskje særlig etter at President Trump nettopp hadde uttalt at «en hel sivilisasjon kan bli utslettet» i en post i sosiale medier.

Jeg utrykte forståelse for dette standpunktet, på samme måte som jeg også har respekt for dem som håper at utenlandsk militær intervensjon vil bidra til en utvikling hvor Iran går i retning av et styresett preget av demokrati og menneskerettigheter. Det er viktig at alle disse synspunktene får slippe til og bryne seg i et åpent, offentlig ordskifte.

Det er regjeringens klare holdning at meningsutveksling, også når den er høylytt, er en viktig bestanddel i et velfungerende, demokratisk samfunn. Når det gjelder spørsmål knyttet til Irans fremtid, er det stor variasjon i hvilke løsninger som foreslås og disse meningene uttrykkes på ulikt vis og i mange ulike fora. Jeg ønsker alle slike former for fredelig meningsytring velkommen, fullstendig uavhengig av om regjeringen er enig i disse eller ikke.

Jeg viser for øvrig til mine svar på beslektede spørsmål henholdsvis til ordinær spørretime 20. mai fra Mahmoud Farahmand (H) og på skriftlig spørsmål nr. 2754 fra Himanshu Gulati (FrP).

SPØRSMÅL NR. 2805

Innlevert 20. mai 2026 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien
Besvart 28. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvilke bruer, fordelt etter fylke, vil bli omfattet dersom komiteens innstilling til Dokument 8:246 S (2025-2026), Innst. 313 S (2025-2026) vedtas?

Begrunnelse:

Jeg viser til komiteens innstilling til Dokument 8:246 S (2025-2026), Innst. 313 S (2025-2026). Det er mange bruer som vil bli omfattet dersom innstillingen vedtas. Jeg ønsker en uttømmende oversikt over disse, fordelt etter fylke.

Svar:

Representantforslag Dokument 8:246 S (2025–2026) om statlig ansvar for statlig bygde bruer og Innst. 313 S (2025–2026) ble debattert i Stortinget 26. mai, og det er forventet votering 28. mai.

Representantforslaget kan tolkes på flere måter.

Hvis forslaget skal forstås som begrenset til kommunale veier og fylkesveier som krysser riksvei og jernbane og at bruer som krysser annen statlig infrastruktur ikke er omfattet snakker vi om 895 bruer fordelt på følgende vis:

I Statens vegvesens system for registrering og oppfølging av bruer (Brutus) er det per 21. mai 2026 registrert følgende bruer som krysser riksvei:

- 251 kommunale bruer som krysser riksvei
- 221 fylkeskommunale bruer som krysser riksvei

Bane NOR SF har oppgitt følgende antall bruer som krysser jernbane:

- 198 kommunale bruer som krysser jernbane
- 225 fylkeskommunale bruer som krysser jernbane

Bane NOR og Statens vegvesen melder om at det må tas forbehold om mindre avvik. Oppdatering og kvalitetssikring av brudata er et kontinuerlig arbeid. Enkelte bruer krysser både riksvei og jernbane. Noen bruer vil derfor framgå i både oversikt over bruer som krysser riksvei og bruer som krysser jernbane.

Tallene over inkluderer bruer som krysser riksvei eller jernbane uavhengig om det er stat, fylkeskommune eller kommune som har bygd bruene. Det er i registrene ikke mulig å skille ut de bruene som er bygd av staten.

Hvis man skal ta utgangspunkt i «staten tar vedlikeholdsansvaret for broer som staten selv har bygd, selv om det er kommunal eller fylkeskommunal vei på begge sider av broen» finnes det ikke en eksakt oversikt i dag. Selv om det ikke finnes en eksakt oversikt over bruer som er bygget av staten og senere overført til fylkeskommuner og kommuner, antar Statens vegvesen at det er rundt 5 500 bruer som er overført til fylkeskommuner eller kommuner i forbindelse med forvaltningsreformen i 2010 eller ved andre vegutbygginger der overgangsbruene er bygget i forbindelse med riksveiutbygging. I tillegg kommer bruer bygget som en del av jernbaneprosjekter.

Nedenfor er tabeller som viser bruer på kommunale vei og fylkesvei som krysser riksvei og jernbane, uavhengig av hvem som har bygd bruene.

Tabell 1: Bruer på fylkesvei som krysser riksvei

Bru	Fylke
Åmfoss II	Agder
Verpet	Agder
Spedalen	Agder
Ramleth	Agder
Stemåsen	Agder
Rannekleiv	Agder
Kvienga	Agder
Gåsedalen	Agder
Risdal	Agder
Longum	Agder
Strutsedalen GS-bru	Agder
Strandgata Vestre GS-undergang	Agder
Vollevatn GS-undergang	Agder
Ålefjærvegen	Agder
Hald	Agder
Udland	Agder
Øvre Strømme GS-undergang	Agder
Lovisenlund GS-undergang	Agder
Bjørndalssletta GS-undergang	Agder
Kloppa II	Akershus
Knattenkrysset	Akershus
Bleikervegen	Akershus
Høvik (o/E18)	Akershus
Drengsrud	Akershus
Liahagen	Akershus
Lerskallen	Akershus
Fjellbo	Akershus
Gran	Akershus
Ile	Akershus
Haug	Akershus
Langeland	Akershus
Kverndalen	Akershus
Norheim gangkulvert	Akershus
Korsegården	Akershus
Korsegården gangbru	Akershus
Brannvaktveien	Akershus
Olaløkka Nord	Akershus
Sonsveien bru	Akershus
Søndre Tverrveg	Akershus
Måna gangbru	Akershus
Slettmoen bru	Akershus
Kristenstudalen	Akershus
Lie	Akershus
Fjelberg bru	Akershus
Lauten bru	Akershus
Borgenbrua	Akershus
Dal vestg.	Akershus
Dal østg.	Akershus
Østsidevegen bru	Akershus
Tømte bru	Akershus
Minne bru	Akershus
Fredheim bru	Akershus
Kirkerudholma	Akershus
Langset overgangsbru	Akershus
Hovland Bru	Akershus
Frøystad Bru	Akershus
Svartberget	Akershus
Tangenmoen	Akershus
Kalvsjø O/Nsb	Akershus
Berge	Akershus
Ål I	Buskerud
Ål II	Buskerud
Nesbyen	Buskerud
Gol	Buskerud
Veien	Buskerud
Gundesølina bru	Buskerud
Unnelsrudlina	Buskerud
Damtjern	Buskerud
Frydenhaug	Buskerud

Kongsvinger hengebru	Innlandet
Lunden bru	Innlandet
Skaftet bru	Innlandet
Arnkvern bru o/E6	Innlandet
Nydal Bru O/E6	Innlandet
Stor-Deglum o/E6	Innlandet
Snekkersvea	Innlandet
Brynsåsen bru	Innlandet
Klevfoss bru	Innlandet
Torpseter bru	Innlandet
Moen bru	Innlandet
Morønningen bru	Innlandet
Kolostuen bru sørg.	Innlandet
Skogsrud	Innlandet
Skavabakken	Innlandet
Kolostuen nordg.	Innlandet
Leikvang bru	Innlandet
Fulu bru	Innlandet
Slomarka bru	Innlandet
Strandlykkja bru	Innlandet
Løkkebakkbrua	Innlandet
Hovelstua	Innlandet
Sangheim	Innlandet
Præstvegen	Innlandet
Tande	Innlandet
Uthus bru	Innlandet
Grindalsmoen g-sbru	Innlandet
Ommangsvollen overgangsbru	Innlandet
Fuglset overgangsbru	Innlandet
Budorvegen overgangsbru	Innlandet
Rømma overgangsbru	Innlandet
Årsrudhagan overgangsbru	Innlandet
Kroksti overgangsbru	Innlandet
Skulhusodden	Innlandet
Vingnes Bru	Innlandet
Nesset	Innlandet
Travbana	Innlandet
Nordhove	Innlandet
Strandgata	Innlandet
Kallerud	Innlandet
Nordsveen	Innlandet
Åklevold	Innlandet
Roksvoll	Innlandet
Karsrudskogen	Innlandet
Bergsland	Innlandet
Kallerud gs-bru	Innlandet
Holmen	Innlandet

Tingberg	Innlandet
Morstad	Innlandet
Haugsbakken	Innlandet
Meierivegen	Innlandet
Skurdal	Innlandet
Lomoen	Innlandet
Haugastugu	Innlandet
Åse	Møre og Romsdal
Underg. v/Årørundkjøring	Møre og Romsdal
Borgund	Møre og Romsdal
Blindheim	Møre og Romsdal
Nørvevika	Møre og Romsdal
Undergang Furene	Møre og Romsdal
Straumen Overgangsbr	Nordland
Korgen Kulvert	Nordland
Røkland Kulvert	Nordland
Norheim III	Rogaland
Fridtjof Nansen	Rogaland
Haugåsvegen	Rogaland
Forusbeen	Rogaland
Løwenstrasse	Rogaland
Somamyra	Rogaland
Susort	Rogaland
Bergje	Rogaland
Ertenstein III	Rogaland
Eskelandsveien	Rogaland
Årsvollveien	Rogaland
Asheimveien	Rogaland
Leiteveien	Rogaland
Somamyra sør	Rogaland
Vassbotnen	Rogaland
Solheim	Rogaland
Svanholmen II	Rogaland
Hannasdalsgata	Rogaland
Byhaugen innvendig 1	Rogaland
Byhaugen innvendig 2	Rogaland
Alvestadkroken II	Rogaland
Sandvedhagen	Rogaland
Hungern Bru Over EV8	Troms
Kanebogen ug	Troms
Prestteigen	Trøndelag
Reppebrua	Trøndelag
Leistad O/E6	Trøndelag
Nardo Vestre	Trøndelag
Nardo Østre	Trøndelag
Moholtbrua	Trøndelag
Buvikbrua	Trøndelag

Stugardsbrua o/E39	Trøndelag
Børsabrua	Trøndelag
Brubakktunnelen nordgående	Trøndelag
Stugardsbrua Gang/Sykkelvei-bru	Trøndelag
Stokkhaugbrua	Trøndelag
Hårstadbrua	Trøndelag
Røddevegsbrua	Trøndelag
Flottenbrua	Trøndelag
Fleskhus Fv.O/E6/Jer	Trøndelag
Holtedal Fv.O/E6	Trøndelag
Havnevegen O/E6	Trøndelag
Hegle Fv.O/E6	Trøndelag
Branes Fv.O/E6	Trøndelag
Vistbrua over E6	Trøndelag
Kvithammarbrua	Trøndelag
Tildrabrua o/E6	Trøndelag
Grøndalsvegen bru	Trøndelag
Sande Bru O/Jernbane	Vestfold
Aulerød	Vestfold
Hesby	Vestfold
Åmot Østre	Vestfold
Sørby	Vestfold
Gjennestad	Vestfold
Vålevegen	Vestfold
Skinnmo	Vestfold
Ringdalskogen	Vestfold
Tveiten overgangsbru	Vestfold
Hørdalsveien overgangsbru	Vestfold
Nye Hotvedtveien overgangs-bru	Vestfold
Sandefjord innfartsbru	Vestfold
Laskenbakken overgangsbru	Vestfold
Kristianborg	Vestland
Nyborg	Vestland
Tennebekken I	Vestland
Søråskrysset II	Vestland
Liland II	Vestland
Stamskaret II	Vestland
Åsavegen Ia	Vestland
Hesthaugvegen I	Vestland
Solheims Kulvert	Vestland
Kleivedammen I	Vestland
Leikevoll	Østfold
Grimsøyveien	Østfold
Årvoldkrysset	Østfold
Sollikrysset	Østfold
Åsgårdkrysset	Østfold
Trollbærtjern	Østfold
Åsgård gangbru	Østfold
Langkas	Østfold
Mollebrua	Østfold
Skjelinvegen bru	Østfold
Sundløkkavegen bru	Østfold
Morenen bru	Østfold
Krossbybrua	Østfold
Langebrekkebrua (o/E18)	Østfold
Kjølenbrua	Østfold
Sletta bru	Østfold
Norgesporten	Østfold

Tabell 2: Bruer på kommunal vei som krysser riksvei

Bru	Fylke	Kommune
Heidalen	Agder	Arendal
Berge	Agder	Grimstad
Bieheia	Agder	Grimstad
Biejordet	Agder	Grimstad
Egsvegbrua	Agder	Kristiansand
Vigeland Øvre	Agder	Lindesnes
Fidjebakken	Agder	Kristiansand
Haumyrheia	Agder	Kristiansand
Dalene G/S-bru	Agder	Kristiansand
Enkesete GS-undergang	Agder	Kristiansand
Hannevika øst	Agder	Kristiansand
Møller gangbru	Akershus	Lørenskog
Haraldvegen	Akershus	Lørenskog
Gyssestad	Akershus	Bærum
Øvre Måsan	Akershus	Asker
Nes Vestre	Akershus	Asker
Gotland gangbru	Akershus	Ullensaker
Reistadjordet	Akershus	Asker
Undelstad gangbru	Akershus	Asker
Røykenveien gangbru	Akershus	Asker
Putten gangbru	Akershus	Oslo
Kvestad	Akershus	Ås
Vollsveien gangbru	Akershus	Bærum
Revjatoppbrua	Akershus	Ås
Lørdagsrud gangbru	Akershus	Lørenskog
Gjølstadbrua	Akershus	Vestby
Rødshagebrua	Akershus	Vestby
Sjøholmen II	Akershus	Bærum
Atrium gangbru	Akershus	Bærum
Trosterud	Akershus	Ås
Lund bru	Akershus	Ullensaker

Setre bru	Akershus	Eidsvoll
Mailand gangbru	Akershus	Lørenskog
Thurmannskogen gang-bru	Akershus	Lørenskog
Kirkerudholma gangbru	Akershus	Bærum
Vinsnes bru	Akershus	Lillestrøm
Katrineåsen	Akershus	Asker
Hekleberg	Akershus	Asker
Braaset	Akershus	Asker
Vågård	Buskerud	Ringerike
Hagen	Buskerud	Ål
Gamle Mjøndalen	Buskerud	Drammen
Grøstad	Buskerud	Lier
Heiatoppen	Buskerud	Lier
Badevegen	Buskerud	Modum
Bruusgaardsveg	Buskerud	Lier
Sporpind	Buskerud	Modum
Hallingstad	Buskerud	Hol
Nedberg	Buskerud	Drammen
Skistad	Buskerud	Drammen
Christian IV	Buskerud	Øvre Eiker
Bangeløkka GS-bru	Buskerud	Drammen
Jungerveien	Buskerud	Øvre Eiker
Øyo	Buskerud	Hol
Rasta g-sbru	Innlandet	Kongsvinger
Gaarder g-sbru	Innlandet	Eleverum
Stasjonsbrua	Innlandet	Åmot
Granlund	Innlandet	Åmot
Dal	Innlandet	Eidskog
Bakketun bru	Innlandet	Eidskog
Galgeberget bru	Innlandet	Elverum
Hestnes gangbru	Innlandet	Stange
Tunstad bru	Innlandet	Stange
Kremmerodden	Innlandet	Gjøvik
Hovemovegen	Innlandet	Lillehammer
Mustad Gangbru	Innlandet	Gjøvik
Nyvegen	Innlandet	Gjøvik
Nybrua	Innlandet	Gjøvik
Lyngasæter	Innlandet	Gran
Åkeshjellovergangen	Møre og Romsdal	Rauma
Nørvegata gangbru	Møre og Romsdal	Ålesund
Gåseidnes	Møre og Romsdal	Ålesund
Myrlandsvegen	Møre og Romsdal	Ålesund
Brusdalen GS-bru	Møre og Romsdal	Ålesund
Eidsbrua	Møre og Romsdal	Sula
Skulebrua	Møre og Romsdal	Vestnes
Ysteneset gangbru	Møre og Romsdal	Ålesund
Melkvikbrua	Møre og Romsdal	Kristiansund
Botn Kulvert	Nordland	Saltdal
Saksenvik Overgangsb	Nordland	Saltdal
Breivika betongkulvert	Nordland	Hemnes
Kulstad Gang/sykkelbru	Nordland	Vefsn
Varpen bru	Nordland	Hemnes
Støverbakken gangbru	Nordland	Bodø
Leknes kulvert	Nordland	Vestvågøy
Stormyra bru	Nordland	Bodø
Kulvert Thallekrysset, Sandhorngt.	Nordland	Bodø
Hunstadsenteret GS-kul-vert	Nordland	Bodø
Nonshaugen G/S Bru	Nordland	Vågaan
Slemdalsveien	Oslo	Oslo
Bekkelaget gangbru	Oslo	Oslo
Brobekkveien	Oslo	Oslo
Grenseveien	Oslo	Oslo
Erich Mogensøns vei	Oslo	Oslo
Gaustad gangbru	Oslo	Oslo
Mastemyr gangbru	Oslo	Oslo
Alnabruveien gangbru	Oslo	Oslo
Ytre Ringvei	Oslo	Oslo
Tvetenveien bru ved Tei-sen	Oslo	Oslo
Jorines vei gangbru	Oslo	Oslo
Stovnerbakken	Oslo	Oslo
Dronning Mauds gate	Oslo	Oslo
Breivollveien	Oslo	Oslo
Grorudveien	Oslo	Oslo
Røssedal gangbru	Oslo	Oslo
Ulvenveien	Oslo	Oslo
Plogveien	Oslo	Oslo
Jernkroken	Oslo	Oslo
Karihaugveien	Oslo	Oslo
Søren Bulls vei	Oslo	Oslo
Furuset gangbru	Oslo	Oslo
Jerikoveien	Oslo	Oslo
Edv. Munchs vei	Oslo	Oslo
Stovnerveien	Oslo	Oslo

Raschs vei gangbru	Oslo	Oslo
Lambertseterveien	Oslo	Oslo
Karihaugen gangbru	Oslo	Oslo
Sandstuveien	Oslo	Oslo
Holmenveien	Oslo	Oslo
Møllergata	Oslo	Oslo
Ensjøveien gangkulvert	Oslo	Oslo
Alvheimveien gangbru	Oslo	Oslo
Alfaset gangkulvert vest	Oslo	Oslo
Valle bru	Oslo	Oslo
Valle gangkulvert (eier?)	Oslo	Oslo
Trygve Lies bru	Oslo	Oslo
Dr. Blancas v gangkulvert	Oslo	Oslo
Ris gangkulvert	Oslo	Oslo
Gamlingen	Rogaland	Stavanger
Sørmarkvegen	Rogaland	Tysvær
Frakkagjerde II	Rogaland	Tysvær
Jåttå III	Rogaland	Stavanger
Sandgådå	Rogaland	Stavanger
Auglend	Rogaland	Stavanger
Stokkaveg	Rogaland	Sandnes
Snauhammer	Rogaland	Tysvær
Folkvordvegen	Rogaland	Sandnes
Kolbeinshaugen	Rogaland	Sandnes
Storesundgaten	Rogaland	Haugesund
Haugland II	Rogaland	Lund
Kvadratkrysset II	Rogaland	Sandnes
Myrland II	Rogaland	Sandnes
Sørmarkvegen nord	Rogaland	Stavanger
Lensmannbrua	Rogaland	Sola
Sanne	Rogaland	Sola
Kristensberget	Rogaland	Sola
Eikeberget	Rogaland	Sola
Moseid	Rogaland	Sola
Blankenberg	Rogaland	Sola
Myrveien	Rogaland	Stavanger
Brunnadalen	Rogaland	Sandnes
Tobiasholen	Rogaland	Sandnes
Storeholen	Rogaland	Stavanger
Vågshagen	Rogaland	Vindafjord
Aksdal g/s-bru	Rogaland	Tysvær
Merde G/S	Telemark	Notodden
Bråtevann Overgangsb	Telemark	Kragerø
Kirkegata	Telemark	Notodden
Kubru II	Telemark	Skien
Felleskjøpet Gangbru	Telemark	Midt-Telemark

Brunkeberg	Telemark	Kviteseid
Prestealleen II	Telemark	Porsgrunn
Tråholt	Telemark	Porsgrunn
Mule Bru	Telemark	Porsgrunn
Linnåesgate GS Bru	Telemark	Porsgrunn
Bygdar GS	Telemark	Seljord
Anders Bårdsveg bru	Telemark	Porsgrunn
Strupa GS bru	Telemark	Notodden
Klosterskogen GS bru	Telemark	Skien
Sørvik Nordre Overgangsbru	Troms	Harstad
Langnes	Troms	Harstad
Dramsvegen Bru	Troms	Tromsø
Brandvoll O / E6	Troms	Bardu
Skolevegen	Troms	Harstad
Veslefrikkvegen bru	Troms	Tromsø
Grønnåsen II G/S-Bru	Troms	Tromsø
Setervang Bru Over E	Troms	Balsfjord
Svingen Bru O. Rv83	Troms	Harstad
Stauran Bru O. EV10	Troms	Tjeldsund
Rømesbakken	Trøndelag	Orkland
Presthusvegbrua	Trøndelag	Trondheim
Peder Myhres veg	Trøndelag	Trondheim
Reppebrua over E6	Trøndelag	Trondheim
Vuluvegen O/E6	Trøndelag	Malvik
Sveberg O/E6	Trøndelag	Malvik
Granåsvegbrua	Trøndelag	Trondheim
Tungabrua	Trøndelag	Trondheim
Drågåsetbrua (Bjørset bru over E6)	Trøndelag	Midtre-Gauldal
Øysandbrua	Trøndelag	Melhus
Gildheimbrua	Trøndelag	Trondheim
Gildheimkrysset g/s-vegkulvert	Trøndelag	Trondheim
Tverrforbindelsen - Trondheim sentralsta	Trøndelag	Trondheim
Gangåsbrua Overg.bru o/E39 Stokkhaugen	Trøndelag	Orkland
Sandbakkbrua	Trøndelag	Trondheim
Tillerringbrua	Trøndelag	Trondheim
Kåsbrua	Trøndelag	Oppdal
Renden Kv.O/E6	Trøndelag	Levanger
Rostabrua	Trøndelag	Grong
Rørbrua	Trøndelag	Inderøy
Østbybrua	Trøndelag	Steinkjer
Verdal S. g/s-bru o/E6	Trøndelag	Verdal
Vikanbrua	Trøndelag	Stjørdal
Kvislabakkbrua	Trøndelag	Stjørdal

GS-Bru Melhuskrysset	Trøndelag	Melhus
Ramnesvegen	Vestfold	Tønsberg
Steinsnes	Vestfold	Horten
Rørestrand	Vestfold	Horten
Bringaker	Vestfold	Holmestrand
Råen bru	Vestfold	Horten
Kleivervegen bru	Vestfold	Larvik
Hemsgata overgangsbru	Vestfold	Sandefjord
Mundal II	Vestland	Alver
Nordahl Griegsveg	Vestland	Bergen
Flyna	Vestland	Bergen
Gommershaugen	Vestland	Bergen
Teineviksbrua	Vestland	Bjørnafjorden
Kolskogbrua	Vestland	Bjørnafjorden
Drotningsvik III	Vestland	Bergen
Seimsbrui	Vestland	Voss
Haugland I	Vestland	Bjørnafjorden
Lekven II	Vestland	Bjørnafjorden
Takvam	Vestland	Bergen
Straume II	Vestland	Øygarden
Kalvdalsleitet	Vestland	Kalvdalsleitet
Sveiarvegen	Vestland	Bergen
Stallkleiva	Vestland	Bergen
Siljustøl	Vestland	Bergen
Amalie Skramsvei II	Vestland	Bergen
Bjørndalsvegen	Vestland	Alver
Rasdalsvegen	Vestland	Voss
Gamlehaugen	Vestland	Bergen
Heiane I	Vestland	Bergen
Trollavatn	Vestland	Sveio
Hjelten	Vestland	Alver
Øvre Stedjeveg	Vestland	Sogndal
Skogly G/S-bru	Vestland	Sogndal
Apalset I	Vestland	Gloppen
Huggenes	Østfold	Moss
Myreng	Østfold	Råde
Sundby	Østfold	Råde
Grålum	Østfold	Sarpsborg
Yven	Østfold	Sarpsborg
Bryggeriveien (Fredrikstad)	Østfold	Fredrikstad
Glemmengata	Østfold	Fredrikstad
Myragata gangbru	Østfold	Fredrikstad
Bjerke	Østfold	Indre Østfold
Katralveien bru	Østfold	Indre Østfold
Moen bru	Østfold	Indre Østfold
Årumfjellet gangbru	Østfold	Fredrikstad
Hærslettbrua	Østfold	Indre Østfold
Ørje sag	Østfold	Marker

Tabell 3: Bruer på fylkesvei som krysser jernbane

Bru	Fylke
OG FV 405 VED KVARSTEIN	Agder
OG FV 66 ERKLEIVVEGEN, GRASLIA	Agder
OG FOR GÅRDSVEG	Agder
OG GÅRDSVEG OGGEVATN	Agder
Overgang 2, Arendal st	Agder
Overgang 1, Arendal st	Agder
Overgang Riksv.42 Ev	Agder
Overgang, Rise	Agder
Overgang, Blakstad	Agder
Overgang, Blakstad	Agder
OG VED FLATEN	Agder
OG VED SELÅSVATN	Agder
OG FOR BYGDEVEI	Agder
OG BYGDEVEI VED BJOR	Agder
OG BYGDEVEI, VED GRY	Agder
OG FOR HOVEDVEI	Agder
OG VEI OVER TUNNELPO	Agder
Overgangsbru riksvei ved Smørbekk	Akershus
Overgangsbru Sonsveien	Akershus
Overgangsbru Osloveien	Akershus
Overgangsbru Vestbyveien	Akershus
Overgangsbru Slørstad	Akershus
Overgangsbru Ustvedt	Akershus
OG Grini (Hyggenveien)	Akershus
OG Røyklen st. FV10	Akershus
Overgangsbru herreds	Akershus
Veibru Heggedal stasjon	Akershus
Gangbru Ekornrud bru	Akershus
Overgangsbru Ekornrud bru	Akershus
Og. Mastemyrveien	Akershus
LENKEN bru.Asker se	Akershus
OG Blommenholm st. FV 159	Akershus
Overgangsbru bygdeve	Akershus
Veibru Rælingen	Akershus
Overgangsbru riksvei	Akershus
Og. for Rolf Olsensv	Akershus
Overgangsbru fylkesv	Akershus
Overgangsbru Funnefo	Akershus
Overgangsbru komm. v	Akershus
Overgangsbru v/Lunn	Akershus
Overgangsbru herreds	Akershus
OG gml Dramensveien v/Stabekk	Akershus

Og. Kverndalen	Akershus
Melvold Bru	Akershus
Overgangsbru fylkesv	Akershus
Nordbyveien Bru/02-2000	Akershus
OG ASKER ST. RØYKENV	Akershus
Overgangsbru Strømmen, Bråte	Akershus
Overgangsbru herreds	Akershus
Og. Trondheimsveg	Akershus
Og, Sagmoveien	Akershus
Og. Nygårdsveien	Akershus
Og. for FV ved Haug	Akershus
Overgangsbru fylkesv	Akershus
Og. bru Rv. 176	Akershus
Og. Gml Trondheimsv	Akershus
OG. Høvik FV 608, Ny?	Akershus
OG Granfoss bru, Vollsveien	Akershus
Og. Olaløkka	Akershus
OG RIKSVEI 8.KONGSBE	Buskerud
OG UNELSRUDLINA	Buskerud
OG GUNDESØLINA	Buskerud
OG FRYDENHAUG	Buskerud
OG SKARRAGT. FV. VES	Buskerud
OG FOTGJ. u/KONNERUD	Buskerud
OG Riksvei 8. Grettefoss	Buskerud
OG RV.287. TOPPEN ÅM	Buskerud
OG VED KATFOSS	Buskerud
OG KROKA RV.35.VIKER	Buskerud
OG HERREDSVEG. VIUL	Buskerud
Og. ved Velta i Flå.	Buskerud
Liodden	Buskerud
Svenkerud	Buskerud
Og. Fv.til Strømsodd	Buskerud
Overgangsbru Jerntje	Innlandet
Overgangsbru fylkesv	Innlandet
Overgangsbru Kongsvi	Innlandet
Overgangsbru fylkesv	Innlandet
Overgangsbru v/Grini	Innlandet
Kommunevei ved Jaren	Innlandet
Overgangsbru ved Li	Innlandet
Overgangsbru for Rik	Innlandet
Overgangsbru fylkesv	Innlandet
Overg.bru Kirkenær	Innlandet
Overgangsbru fylkesv	Innlandet
Overgangsbru v/Støa	Innlandet
Overgangsbru for Fv.	Innlandet
Overgangsbru riksvei	Innlandet
Overgangsbru riksvei	Innlandet

Overgangsbru fylkesv	Innlandet
Overgangsbru riksvei	Innlandet
Overgangsbru riksvei	Innlandet
Overgangsbru fylkesv	Innlandet
Overgangsbru riksvei	Innlandet
Vegbru fylkesvei	Innlandet
Overgangsbru fylkesveg	Innlandet
Vegbru, Gammle E6	Innlandet
Overgangsbru fylkesv	Innlandet
Overgangsbru fylkesv	Innlandet
Rena st. vegbru. Fylket	Innlandet
Overgangsbru riksvei	Innlandet
Veibru, Hafjell	Innlandet
NY Øyer bru Fv 319	Innlandet
veibru, Fv. v/Fåv	Innlandet
Overgangsbru	Innlandet
Overgangsbru	Innlandet
Overgangsbru	Innlandet
Bjørånes.Fylkesveg	Innlandet
Km285,85	Innlandet
Overgangsbru	Innlandet
Overgangsbru	Innlandet
B53 Stasjonsstranda veibru	Innlandet
Overgangsbru fylkesveg	Innlandet
Overgangsbru	Møre og Romsdal
Overgangsbru	Møre og Romsdal
Overgangsbru Tosenv.	Nordland
Overg.bru Baustein	Nordland
OB- rv.17 Nyland	Nordland
FV 78	Nordland
OB-Nordås	Nordland
OB-Elsfjord	Nordland
A/S Norsk Jernverk 2	Nordland
Skonseng	Nordland
Grønnfjelldal	Nordland
BRU- 634,267 Røkland st.	Nordland
BRU- 644,194 Medby	Nordland
BRU- 646,52 Nerauran	Nordland
BRU-727,486 Nordstrandvn.	Nordland
BRU- 671,567 Hjemgam	Nordland
OG EGERSUND ST	Rogaland
OG EGERSUND NYE STAS	Rogaland
OG FV 44 HELLVIK	Rogaland
OG FV 44 SIREVÅG	Rogaland
OG UALAND	Rogaland

OG EIAVEIEN	Rogaland
OG FV 44, VARDEN	Rogaland
OG FUGLESTADVEG BRUSAND	Rogaland
OG FYLKESVEI VED ODL	Rogaland
OG FYLKESVEI 504 BUEVEGEN	Rogaland
OG LERBREKKVEGEN KALVERUL	Rogaland
OG BYGDEVEI HOGNESTA	Rogaland
OG FOR FV. ORSTAD	Rogaland
OG RIKSV. OVER SIDES	Rogaland
OG VED ORSTAD	Rogaland
OG RIKSVEI SOMANES	Rogaland
OG FOR FV3374 VED BRØ	Telemark
OG FOR FV3374 VED HEL	Telemark
OG FOR RV38 VED KÅSE	Telemark
OG FV 2 ULLINVEGEN	Telemark
OG RV.356/01B v/BÅNN	Telemark
OG SIDESPOR NORSK H	Telemark
OG ADJUNKT ARENTZGT.	Telemark
OG FYLKESVEI H44	Telemark
OG RIKSVEG 359. SVEN	Telemark
OG FYLKESVEI TJØNNÅS	Telemark
Riksvei 30	Trøndelag
Bru for RV 30	Trøndelag
Overg.bru Gilset	Trøndelag
Km508,397	Trøndelag
Haga bru	Trøndelag
Ny Gulfoss bru	Trøndelag
Gulfoss tunnel	Trøndelag
Skjerdingstad	Trøndelag
Melhus gamle E6	Trøndelag
Bjørndalsbrua	Trøndelag
Overgangsbru Jørgenvegen	Trøndelag
Bjørnøy bru Stjørdal	Trøndelag
Hegra - FV27	Trøndelag
Fylkesvei 91	Trøndelag
Alstad	Trøndelag
Åsen st.	Trøndelag
Tuv bru	Trøndelag
Korsbakken	Trøndelag
Nossum	Trøndelag
Halsan	Trøndelag
Brusve	Trøndelag
Himmelbrua	Trøndelag
Rindsem	Trøndelag
Graven	Trøndelag
Verdalsøra	Trøndelag
Fleskhus	Trøndelag

Mære bru	Trøndelag
Vist	Trøndelag
Sannanbrua	Trøndelag
Våttabakken	Trøndelag
Km126,635	Trøndelag
Sandøla bru	Trøndelag
Overgangsbru	Trøndelag
Søberg, overgangsbru	Trøndelag
Gråbrekk	Trøndelag
Stjørdalsbrua	Trøndelag
OG KIIL. RIKSVEI 303	Vestfold
OG KIIL. KOMM.VEI	Vestfold
OG RV. 303 VED LAUVE	Vestfold
OG FRAM FV. Z 270	Vestfold
OG KIHLE. FYLKESVEI	Vestfold
OG TOKERØD gangvei	Vestfold
OG TOKERØD	Vestfold
OG NYLINNA bru, H.sp	Vestfold
OG NYLINNA bru, V.sp	Vestfold
OG TØMMERÅS bru-V.sp	Vestfold
OG TØMMERÅS bru-H.sp	Vestfold
OG GUTUGATA	Vestfold
OG BERGSENGA	Vestfold
OG STEINMALVEIEN	Vestfold
FV-bru	Vestfold
Fv-bru	Vestfold
Og. Espeland viadukt Rv 587 Hardangervegen	Vestland
Vaksdal stasjon	Vestland
Dale sentrum	Vestland
Ygre	Vestland
Skiple	Vestland
Vestre Kvålsåsportal	Vestland
km136,92	Østfold
km140,31	Østfold
km129,86	Østfold
Bru herredsvei Flate	Østfold
Overgangsbru fylkesv	Østfold
Overgangsbru herreds	Østfold
km106,35	Østfold
km101,05	Østfold
km108,99	Østfold
km82,127	Østfold
km105,16	Østfold
km108,41	Østfold

Tabell 4: Bruer på kommunal vei som krysser jernbane

Bru	Fylke	Kommune
OG SAGEBAKKEN, STRAI	Agder	Kristiansand
OG Åsveien Vennesla	Agder	Vennesla
OG SKOLEVEGEN	Agder	Vennesla
OG GRANLIVEGEN VED MÅNEGLYTT	Agder	Vennesla
Overgang, vei til Nedre Messel	Agder	Froland
OG BLAKSTAD	Agder	Froland
OG HURVENES	Agder	Froland
OG VED HEREFOSS STAS	Agder	Birkenes
OG BYGDEVEI VED DALA	Agder	Vegårshei
OG FOR BYGDEVEI	Agder	Gjerstad
Overgangsbru Gjølstad	Akershus	Vestby
Overgangsbru Rødshagen	Akershus	Vestby
Overgangsbru Tveter	Akershus	Vestby
OG Grini.(Poverud)	Akershus	Asker
Overgangsbru herreds	Akershus	Nordre Follo
Overgangsbru med tra	Akershus	Nordre Follo
Overgangsbru sykkelv	Akershus	Nordre Follo
Overgangsbru fylkesv	Akershus	Nordre Follo
Overgangsbru gårdsve	Akershus	Nordre Follo
OG Bondivann	Akershus	Asker
Overgangsbru Lihesth	Akershus	Nordre Follo
Overgangsbru Rosenho	Akershus	Nordre Follo
G/S Slependen K81	Akershus	Bærum
OG.bru Jong K75	Akershus	Bærum
Isakveien	Akershus	Lillestrøm
Og. for vei Åråsen	Akershus	Lillestrøm
Overgangsbru Husmo	Akershus	Nes
Overgangsbru v/Grind	Akershus	Lunner
OG Trapp Strand	Akershus	Bærum
Overg. bru Nordahl Griegsvei	Akershus	Lørenskog
Gangvegbru nr. 2 Sagdalen	Akershus	Lillestrøm
Overgang Engerveien	Akershus	Lillestrøm
OG MARSTRANDERVEIEN	Akershus	Bærum
Overgangsbru herreds	Akershus	Eidsvoll
Vegbru o.tunnelporta	Akershus	Asker
Overgang Farseggen	Akershus	Lillestrøm
OG Brualand	Akershus	Asker
OG Gomsrud	Buskerud	Kongsberg
OG GRIEGSGT SANDSVÆR	Buskerud	Kongsberg
OG HOVSBAKKEN. KONGSB	Buskerud	Kongsberg
OG BERGSBAKKEN.KONGS	Buskerud	Kongsberg
OG BYGDEVEI. KREKLIN	Buskerud	Øvre Eiker
OG FJELLSBYEN	Buskerud	Drammen
OG. AUSTAD F.V.22	Buskerud	Drammen
OG KONNERUDGATA FV.	Buskerud	Drammen
OG FOTGJ.. KONNERUDG	Buskerud	Drammen
OG SUNDHAUGEN	Buskerud	Drammen
OG GÅRDSVEG. PUKERUD	Buskerud	Drammen
OG LIERSTRANDA.BRAKE	Buskerud	Lier
OG LIERSTRANDA.BRAKE	Buskerud	Lier
OG RV. 283. MJØNDALE	Buskerud	Drammen
OG E76. LOEBRUA	Buskerud	Øvre Eiker
OG GEITHUS ST. FYLKE	Buskerud	Modum
OG BYGDEVEI. GEITHUS	Buskerud	Modum
OG RV.35. VIKERSUND	Buskerud	Modum
OG TOLPINRUD. RINGVE	Buskerud	Ringerike
Og . ved Ringen. Fv	Buskerud	Ringerike
OG bygdevei ved Nikk	Buskerud	Ringerike
Og. ved tunnel ved B	Buskerud	Nesbyen
Og.over Nesbyen stas	Buskerud	Nesbyen
Ål	Buskerud	Ål
Og.for veg til Nes k	Buskerud	Ål
Øyo gangbru	Buskerud	Hol
Overgangsbru v/ Sand	Innlandet	Gran
Overgangsbru for går	Innlandet	Gran
Overgangsbru v/ Pell	Innlandet	Grue
Overgangsbru privatv	Innlandet	Grue
Overgangsbru fylkesv	Innlandet	Stange
Overgangsbru fylkesv	Innlandet	Stange
Overgangsbru Stange kommune	Innlandet	Stange
Vegbru,Hamar kommune.	Innlandet	Hamar
Overgangsbru privatv. v/ Hamar Kornsilo	Innlandet	Hamar
Overgangsbru gående Moelv	Innlandet	Ringsaker
Overgangsbru, Løkkeg	Innlandet	Lillehammer
Rena st.Gang og sykkelbru. Fylket	Innlandet	Åmot
Granlund ,Rena	Innlandet	Åmot
Overgangsbru Nyhusom	Innlandet	Sel
Overgangsbru Riise	Innlandet	Lesja
Espernbru	Innlandet	Hamar
Rv.3 ved Vik	Innlandet	Åmot
Overgangsbru	Møre og Romsdal	Rauma
Overgangsbru	Møre og Romsdal	Rauma
km.377Overg.bru Laksforsmo	Nordland	Grane

vei til Halsøy	Nordland	Vefsn
OB-Svarttjønnli	Nordland	Vefsn
OB.- til Valla	Nordland	Hemnes
Til Bjerka st.	Nordland	Hemnes
ved Finneidfjord	Nordland	Hemnes
Hauknes tankanlegg	Nordland	Rana
Toranes i Mo	Nordland	Rana
BRU-722,794 S.Undsets veg	Nordland	Bodø
BRU-724,489 Svartlia G/S-veg	Nordland	Bodø
BRU-721,25 Hu-mør O.bru	Nordland	Bodø
BRU-720,718 Messiosen-OG	Nordland	Bodø
BRU-725,883 Junkerveien	Nordland	Bodø
BRU-726,281 Kleiva	Nordland	Bodø
BRU-726,9 Rønvikvn.	Nordland	Bodø
BRU-715,74 Kvalvåg O.bru	Nordland	Bodø
BRU-711,756 Hopen O.bru	Nordland	Bodø
Brugaten, Frydelund	Nordland	Narvik
Sleggesvingen	Nordland	Narvik
BRU- 673,967 Fauske 2	Nordland	Fauske - Fu-ossko
Overgangsbru Holmlia	Oslo	Oslo
Overgangsbru HL.19	Oslo	Oslo
Vei - gangbru Hauket	Oslo	Oslo
Overgangsbru gang sy	Oslo	Oslo
Overgangsbru Herregå	Oslo	Oslo
Nye Tvetenvei	Oslo	Oslo
Overgangsbru for Has	Oslo	Oslo
Overgangsbru for Peter Møllers vei	Oslo	Oslo
Overgangsbru for Sin	Oslo	Oslo
Overgangsbru for Gre	Oslo	Oslo
Etterst - Og. for Strømsveien GjB	Oslo	Oslo
Vækeroveienbru	Oslo	Oslo
Gangbru ved Tokerud	Oslo	Oslo
Saxeg - Og. for Oslogate Geita bru	Oslo	Oslo
Saxeg - Og. for nye Dyvekes vei	Oslo	Oslo
ØB - Tunnel for Østfoldbane sp 1,2 u. St.Halv. Pl	Oslo	Oslo
Brynsb - Og. for St.Halvards gate	Oslo	Oslo
Gangbru Høybråten st	Oslo	Oslo
Stålkonstruksjon for fjern-varme	Oslo	Oslo
OsloS - Tunnel for Lodalen spor 3,4 u.St.Halv.pl.	Oslo	Oslo

Østensjøveien	Oslo	Oslo
Brynsb - Og. for Enebak-kveien HB	Oslo	Oslo
Gamle Tvetenveien (Fyrstik-kbakken)	Oslo	Oslo
ØB - Tunnel for Østfoldbane sp 1,2 u. Oslogt	Oslo	Oslo
OG GÅRDSVEI SKJELBRE	Rogaland	Eigersund
OG SLEVELAND	Rogaland	Eigersund
OG BYGDEVEI OLLESTAD	Rogaland	Lund
OG ADKOMSTVEI TNL.PO	Rogaland	Hå
OG VED BILSTAD	Rogaland	Lund
OG gang/sykkel Ganddal gods	Rogaland	Sandnes
OG FV VED BRUELAND	Rogaland	Sandnes
OG GAUSELVÅGEN, BO-GANES	Rogaland	Stavanger
OG K21 TURVEI	Rogaland	Stavanger
OG VED VAULEN	Rogaland	Stavanger
OG FOR KIRKEGÅRDSVEI	Rogaland	Stavanger
OG FORUSSKOGEN	Rogaland	Stavanger
OG BRØNNLØKKAVEGEN	Telemark	Porsgrunn
OG HVALENVEGEN	Telemark	Porsgrunn
OG MULE (MALMVEGEN)	Telemark	Porsgrunn
OG PRESTEALEEN RV. 3	Telemark	Porsgrunn
OG FV 32 Porsgrunn,Ligata,	Telemark	Porsgrunn
OG BYGDEVEI NAKSJØ S	Telemark	Drangedal
OG PETERSBORGVEGEN	Telemark	Skien
OG GS VEG VENSTØP-BAKKEN	Telemark	Skien
OG VENSTØPBAKKEN	Telemark	Skien
OG FOR KOMMUNAL VEI,	Telemark	Nome
OG GÅRDSVEI. SKOE	Telemark	Nome
OG FOR FYLKESVEI. KL	Telemark	Nome
OG FOR BYGDEVEI BØ S	Telemark	Midt-Telemark
OG NOT.ST. SLAKTEHUS	Telemark	Notodden
Andelsaga	Trøndelag	Oppdal
Overgangsbru	Trøndelag	Midtre Gauld-al
Smedbrua	Trøndelag	Trondheim - Tråante
Saupstad gang og sykkelbru	Trøndelag	Trondheim - Tråante
Romulslia	Trøndelag	Trondheim - Tråante
Buegnet, overgangsbru	Trøndelag	Trondheim - Tråante
Km96,614	Trøndelag	Meråker
Skogsveg km 94,045	Trøndelag	Meråker

Kopperå bru	Trøndelag	Meråker
Gangbru	Trøndelag	Trondheim - Tråante
Ranheim, overgangsbru	Trøndelag	Trondheim - Tråante
Sjøgangen	Trøndelag	Trondheim - Tråante
Rotvoll, overgangsbru	Trøndelag	Trondheim - Tråante
Tverrforbindelse Lade, overgangsbru	Trøndelag	Trondheim - Tråante
Overgangsbru Hell st	Trøndelag	Stjørdal
Skogsveibru km 78,67	Trøndelag	Meråker
Værnesmoen	Trøndelag	Stjørdal
Mølksnes	Trøndelag	Stjørdal
Sæter	Trøndelag	Levanger
Fossem	Trøndelag	Steinkjer
Valøy	Trøndelag	Steinkjer
Kåsbrua	Trøndelag	Oppdal
Lerkendalsvegen	Trøndelag	Trondheim - Tråante
OG RAMBERG FYLKESVEI	Vestfold	Larvik
OG STORGATEN	Vestfold	Larvik
OG FARRISEIDET-SKIENSVEGEN	Vestfold	Larvik
OG BUGÅRDEN	Vestfold	Sandefjord
OG BØLUMGATA	Vestfold	Holmestrand
OG BØLUMGATA	Vestfold	Holmestrand
Og. for bygdevei v/ Espeland - Otterkleiv bru	Vestland	Bergen
Og. for Rv. ved Arnatveit - Stephansens vei	Vestland	Bergen
Og. Kjelånæ	Vestland	Bergen
Dalevågen	Vestland	Vaksdal
Nye Kvåle (Midlertidig, mangler oppl. St.V.vesen)	Vestland	Voss
Bakketun	Vestland	Voss
Kvåle Raundalen	Vestland	Voss
km138,358	Østfold	Halden
km123,62	Østfold	Sarpsborg
Overgangsbru privatv	Østfold	Indre Østfold
Overgangsbru herreds	Østfold	Indre Østfold
Overgangsbru herreds	Østfold	Indre Østfold
Overgangsbru herreds	Østfold	Indre Østfold
km92,817	Østfold	Fredrikstad
km102,13	Østfold	Fredrikstad
km93	Østfold	Fredrikstad
km93,542	Østfold	Fredrikstad

SPØRSMÅL NR. 2806

Innlevert 21. mai 2026 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen
Besvart 28. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å sikre raskere behandling av store industriprosjekter med betydelig samfunnsnytte, som Helgeland Miljøfisks planlagte landbaserte oppdrettsanlegg på Toftøya i Brønnøy kommune, der utslippstillatelsen nå har vært til behandling hos miljømyndighetene i over fire år og nylig er varslet ytterligere seks måneders forsinkelse, til tross for at øvrige nødvendige tillatelser allerede er på plass?

Begrunnelse:

Torghatten Aqua-eide Helgeland Miljøfisk har søkt om tillatelse til landbasert oppdrett av laks på Toftøya i Brønnøy kommune. Prosjektet er et av de største industriprosjektene på Helgeland på mange år og forventes å skape flere hundre arbeidsplasser samt betydelige regionale ringvirkninger gjennom leverandørkjøp for flere hundre millioner kroner årlig. Det er også anslått at prosjektet kan bidra til en befolkningsvekst i Brønnøysundregionen på mellom 900 og 1 000 personer.

Planprosessen startet allerede i 2016, mens akvakultursøknaden ble sendt miljømyndighetene i mars 2022. I januar 2024 signaliserte Statsforvalteren at søk-

naden foreløpig kunne godkjennes, men søknaden ble likevel avslått i februar 2025. Klagen ble oversendt Miljødirektoratet i april 2025, og i juni samme år ble det opplyst at behandlingstiden ville være opptil tolv måneder. I mai 2026 fikk selskapet beskjed om ytterligere seks måneders forsinkelse.

Totalt har saken dermed vært til behandling hos miljømyndighetene i over fire år. Selskapet opplyser at all nødvendig dokumentasjon i hovedsak var på plass før sommeren 2025, og at den siste forsinkelsen skyldes behandling av tilleggsinformasjon som ble sendt inn på eget initiativ.

Den lange behandlingstiden har medført betydelige kostnadsøkninger som følge av prisvekst og forsinkelser, samtidig som usikkerheten påvirker andre deler av virksomheten negativt. Selskapet frykter nå at prosjektet kan bli skrinlagt dersom prosessen trekker ytterligere ut i tid. Det vil i så fall være et betydelig tap både for selskapet og for en region med stort behov for nye arbeidsplasser, industriutvikling og private investeringer.

Prosjektet gjelder landbasert oppdrett, som i et miljøperspektiv gir null lakselus, null rømming og minimale utslipp. Alle øvrige nødvendige tillatelser er allerede på plass. Den eneste tillatelsen som gjenstår, er utslippstillatelsen fra Miljødirektoratet.

Selskapet understreker at det har forståelse for behovet for grundig saksbehandling og respekt for det faglige arbeidet som gjøres i direktoratet. Samtidig viser selskapets advokater til praksis fra både Sivilombudet og Høyesterett som understreker at forvaltningen har en plikt til å prioritere saker som haster eller har stor samfunnsmessig betydning.

Svar:

Jeg har forståelse for at dette er en viktig sak for kommunen, og at det er stort engasjement lokalt. Akvakultur er en næring av stor betydning for mange kystsamfunn, og jeg ser at dette er en sak med stor lokal interesse og betydning.

Klagebehandlingen skjer etter forvaltningsloven og gjeldende regelverk. Det er Miljødirektoratet som har ansvar for å behandle klager i slike saker, og direktoratet har lang erfaring og høy faglig kompetanse på området. Saksbehandlingen i slike saker kan ta tid blant annet fordi det er viktig at alle parter får anledning til å komme med nødvendig dokumentasjon og innspill, slik at beslutningen blir grundig og godt faglig forankret.

Saken om selskapets søknad om tillatelse etter forurensningsloven er omfattende. Underveis i saksbehandlingen har selskapet oversendt supplerende informasjon til myndighetene i flere omganger etter klagefristen. Dette inkluderer både rapport med revidert utslippsvurdering, beregning av massebalanse og spredningsmodellering – og vurdering av renseeffekt, mulighet for lavere utslipp og erfaringer fra tilsvarende anlegg. Ny saksinformasjon må vurderes nøye, og tidsbruken ved behandlingen må ses i lys av dette.

SPØRSMÅL NR. 2807

Innlevert 21. mai 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen
Besvart 28. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at fylkeskommunene blir kompensert for de økte kostnadene som følger av ny opplæringslov og fullføringsreformen, slik at gode intensjoner ikke svekkes av manglende finansiering?

Begrunnelse:

Den nye opplæringsloven og fullføringsreformen har gitt elever utvidede rettigheter og bedre muligheter til å fullføre videregående opplæring. Samtidig rapporterer fylkeskommuner om betydelige merkostnader som følge av økt behov for bemanning og tettere oppfølging av elever.

Vestland fylkeskommune opplyser at de allerede i 2026 har brukt 131 mill. kroner av fondsmidler til opplæring som følge av reformen. Videre anslås merkostnadene knyttet til individuell tilrettelagt opplæring å øke til 105 mill. kroner i 2027, stigende til 285 mill. kroner i 2030.

Dette gir grunn til bekymring for om reformen er tilstrekkelig finansiert, og om fylkeskommunene har økonomisk handlingsrom til å oppfylle intensjonene i lovverket uten å måtte kutte i andre tilbud.

Svar:

Fylkeskommunene har ansvar for videregående opplæring og staten bidrar til finansiering av dette gjennom rammefinansieringen til kommunesektoren. Utgifter til drift av videregående opplæring gjennom fylkeskommunene beløper seg til godt over 40 milliarder kroner årlig. I kommuneproposisjonen for 2027 varsler regjeringen en realvekst i kommunesektorens (både kommuner og fylkeskommuners) frie inntekter i 2027 på mellom 3,5 og 4 mrd. kroner.

Regjeringen har som mål at flere skal fullføre videregående opplæring, og siden 2020 er det bevilget betydelige øremerkede midler til fylkeskommunene for å legge til rette for fullføringsretten i videregående opplæring. Dette var midler som hadde som formål å gi fylkeskommunene mulighet til å bruke tid for å tilrettelegge for innføringen av fullføringsretten. Dette inkluderer både tilskudd til fylkeskommunene i årene før fullføringsreformen, samt finansiering av nye rettigheter som kom med opplæringsloven som trådte i kraft 1. august 2024.

I årene 2021 til 2024 ble det bevilget om lag 300 mill. kroner årlig over Kunnskapsdepartementets budsjett til disse formålene. Da fullføringsretten ble iverksatt ble finansieringen beholdt som et øremerket tilskudd i 2025 og utgjorde 320 mill. kroner. I 2026 er tilskuddet videreført og innlemmet som en varig økning i rammefinansieringen til fylkeskommunene.

I tillegg har flere andre sentrale tiltak i Meld. St. 21 (2020-2021) Fullføringsreformen blitt innlemmet i og økt rammetilskuddet til fylkeskommunene. Dette gjelder blant annet 189 mill. kroner til retten til yrkesfaglig rekvalifisering, samt tilskuddet til formidling og kvalifisering til flere læreplasser i fag- og yrkesopplæringen på 466 mill. kroner som også støtter opp om reformen.

Bakgrunnen for den økte finanseringen av fullføringsretten var at det ble lagt til grunn at flere ville benytte seg av en utvidet rett til videregående opplæring. Estimatene ble beregnet med utgangspunkt i hele elevbefolkningen, uansett behov. I tillegg ble det lagt til grunn at fullføringsretten gjelder alle.

Jeg mener fullføringsretten er finansiert i tråd med de antatte kostnadene da Stortinget vedtok ny opplæringslov og i tråd med vanlig praksis ved innføring av nye rettigheter og plikter for kommunesektoren.

Innføringen av fullføringsretten innebærer at flere vil kunne bli lenger i videregående opplæring. Dette gjelder også alle grupper elever med rett til individuelt tilrettelagt opplæring. Dette har vært kjent siden 2019 da Kunnskapsdepartementet innledet en dialog med fylkeskommunene om en mulig fullføringsrett. I departementets forslag til ny opplæringslov, i Prop. 57 L (2022-2023) punkt 40.2.4.2, ble det samtidig tydeliggjort at departementet ville følge med på utviklingen og vurdere om det er behov for endringer, dersom det viser seg at de foreslåtte utvidelsene har uheldige konsekvenser.

Høsten 2025 oppfattet jeg, i dialog med KS og fylkeskommunene, at flere fylkeskommuner det siste året nå har vurdert at dersom elever med særskilt store tilretteleggingsbehov blir værende lenger i videregående opplæring, kan det få større økonomiske konsekvenser for fylkeskommunene enn tidligere vurdert. Samtidig registrerer jeg at de økonomiske anslagene foreløpig er usikre og varierer mellom fylkeskommunene.

Jeg tar bekymringene fra KS og fylkeskommunene på alvor. Det er bakgrunnen for at mitt departement har tatt initiativ til å sette ned en felles arbeidsgruppe for å se på disse problemstillingene. Arbeidsgruppen består av representanter fra Kunnskapsdepartementet, KS og utvalgte fylkeskommuner og har som mål å få et bedre og omforent kunnskapsgrunnlag som utgangspunkt for videre arbeid.

Regjeringen vil i dette arbeidet også følge opp Stortingets vedtak jf. Innst. 270 S (2025-2026).

SPØRSMÅL NR. 2808

Innlevert 21. mai 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen

Besvart 28. mai 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden følge opp behovet for styrkede og mer treffsikre rammevilkår for musikkfrivilligheten, herunder sikre tilgang til egnede øvingslokaler og finansieringsordninger som i større grad fremmer varig deltakelse og sosial bærekraft i organisasjoner som skole- og amatørkorps?

Begrunnelse:

Norges Musikkorps Forbund løfter viktige problemstillinger knyttet til musikk- og kulturfrivilligheten, blant annet behovet for bedre rammevilkår, egnede øvingslokaler og mer forutsigbare finansieringsordninger som understøtter varig deltakelse. Korpsbevegelsen spiller en sentral rolle som læringsarena, sosial møteplass og bidragsyter til beredskap og lokalt fellesskap i hele landet.

Svar:

Musikkfrivilligheten, og særlig korpsbevegelsen, gjør en uvurderlig innsats for barn, unge og voksne over hele landet. Skole- og amatørkorps er ikke bare arenaer for musikalsk læring, men også inkluderende fellesskap som bidrar til tilhørighet, lokal identitet og trygghet.

Gode og forutsigbare rammevilkår, tilgang til egnede lokaler og treffsikre finansieringsordninger er avgjørende for å oppnå varig deltakelse og sosial bærekraft i musikkfrivilligheten. Hvert år gir regjeringen omfattende støtte til musikkfrivilligheten gjennom nasjonale tilskuddsordninger, blant annet via Norges Musikkorps Forbund, Kulturrom og Norsk musikkråd. I tillegg viser rapporter fra fylkeskommunene at de nylig opprettede regionale kulturfondene bidrar til økt aktivitet, blant annet gjennom støtte til kompetanseheving og samarbeid med profesjonelle instruktører, solister og dirigenter. Regjeringen har også sikret full momskompensasjon for frivilligheten fra 2022, og i 2025 ble det utbetalt nær 2,9 milliarder kroner gjennom ordningen.

Regjeringen har gjennom handlingsplanen «Alle inkludert!» (2024–2026) lagt frem flere tiltak for å sikre at alle barn og unge har reell mulighet til å delta i kultur- og fritidsaktiviteter, uavhengig av bosted og økonomi. Siden 2023 er det fordelt over én milliard kroner til tiltak som fremmer deltakelse i kultur, idrett og friluftsliv. Regjeringen arbeider også med å forenkle og samordne tilskuddsordninger, slik at frivilligheten kan bruke mer tid på aktivitet og mindre på administrasjon. Gjennom kulturfrivillighetsstrategien «Rom for deltakelse» har regjeringen etablert tilskuddsordningen «Rekruttering og deltakelse – korps og orkester». I perioden 2023–2025 er det bevilget om lag 26,5 millioner kroner til ordningen. En fersk evaluering viser at den har gitt økt rekruttering og aktivitet lokalt. Regjeringen har derfor videreført satsingen med 10 millioner kroner også i 2026. I tillegg videreføres støtten til Norges Musikkorps Forbunds satsing «Ungdomsløftet», med 6 millioner kroner i 2026.

Gode og tilgjengelige lokaler er en viktig forutsetning for varig deltakelse, rekruttering og inkludering i musikklivet. Tilgang til egnede øvingslokaler er en kjent utfordring, og er blant annet omtalt i NOU 2025:7 Musikklandet. Både profesjonelle og frivillige aktører melder om mangel på egnede lokaler, samtidig som eksisterende bygg i dag står ubrukt eller har potensial for kulturformål. Regjeringen har derfor igangsatt arbeidet med en nasjonal kulturarenastrategi. Strategien skal bidra til bedre tilgang til egnede kulturarenaer i hele landet, og er et sentralt virkemiddel for å styrke rammevilkårene for både profesjonelt og frivillig kulturliv. Regjeringen vil gjennom dette arbeidet blant annet se på hvordan skole- og amatørkorps over hele landet får bedre og mer forutsigbare rammevilkår, slik at flere kan delta og sterke fellesskap kan videreutvikles.

SPØRSMÅL NR. 2809

Innlevert 21. mai 2026 av stortingsrepresentant Ingrid Liland
Besvart 28. mai 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva er årsaken til at NVE i kraftmarkedsanalysen fra mai 2026 ikke har analysert virkningen av Norgespris på strømforbruket?

Begrunnelse:

NVE legger i sine kraftmarkedsanalyser til grunn vedtatt politikk og eksisterende virkemidler. Norgespris ble vedtatt av Stortinget i juni 2025 og innført 1. oktober samme år, og er dermed en del av gjeldende politikk og virkemiddelbruk.

NVE skriver i rapporten «Status og utvikling i kraftsystemet 2025-2030»:

> «Virkninger på kraftforbruket som følge av den midlertidige strømstøtteordningen er hensyntatt indirekte, ved at forbruket disse årene inngår i kalibreringen mot historiske trender og statistikk. Eventuelle virkninger av Norgespris på forbruket er ikke tatt hensyn til.»

Svar:

Norgespris ble innført 1.oktober 2025 og ordningen har vært svært godt mottatt. Så langt er det lite som tyder på at husholdninger med Norgespris bruker mer strøm enn de har behov for.

I NVEs analyse er framskrivingene avstemt mot historiske trender og statistikk. Analysen gjøres utfra tilgjengelige data frem til og med 2025. Virkninger på strømforbruket som følge av den midlertidige strømstøtteordningen fra desember 2021 er tatt hensyn til. Ordningen med Norgespris ble tilbudt fra 1.oktober 2025, og det er ikke tilstrekkelig datagrunnlag til å kunne hensynta dette i analysen.

Jeg vil ellers gjøre representanten oppmerksom på at Statnett i sin siste kortsiktige analyse (KMA 2025) inkluderte virkningen av Norgespris i anslagene. Vurderingen var her at det fortsatt forventes nedgang i husholdningsforbruket til 2030, også med Norgespris.

SPØRSMÅL NR. 2810

Innlevert 21. mai 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen

Besvart 29. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mener statsråden det er forenelig å stille nye krav til SUS når økonomien er skakkjørt og det er uklart om byggetrinn 2 kan realiseres?

Begrunnelse:

Statsråden uttaler til NTB sammen med forsvarsministeren at sykehusene må rydde klar 7 000 sengeplasser dersom det blir krig i Norge. Samtidig har styret besluttet å utsette beslutningen om byggetrinn 2 og det SUS kutter til beinet i utgifter i en økonomisk situasjon som fremstår som et konkursbo.

Svar:

Jeg holdt et foretaksmøte 21. mai i år, hvor jeg ba de regionale helseforetakene i sin videre beredskapsplanlegging legge til grunn at det er et totalbehov for en sengekapasitet i størrelsesorden 7 000 sengeplasser som følge av en eventuell krig på norsk territorium. Det er ikke fastsatt en fordeling av sengeplasser for hvert helseforetak.

Estimatet er basert på en rekke forutsetninger om hvilken situasjon som eventuelt oppstår ved en krig. Det faktiske behovet vil nødvendigvis avhenge av den konkrete situasjonen. Et totalbehov på 7 000 sengeplasser innebærer selvsagt ikke at det skal stå et tilsvarende antall senger klare til enhver tid, men at man skal ta høyde for at man i en krigssituasjon kan ha behov for en slik kapasitet.

Dette beredskapsoppdraget skal løses innenfor de rammene Stortinget har gitt til helseforetakene, og er for så vidt allerede en forventet oppgave for helseforetakene gitt deres rolle i landets totalforsvar. Med den sikkerhetspolitiske situasjonen man nå har er det viktig at spesialisthelsetjenesten har klare estimater som de kan legge til grunn for sin videre planlegging. Dette har også blitt etterspurt av de regionale helseforetakene, og jeg oppfatter at de sammen med sykehusene er innstilt på å løse dette oppdraget sammen med andre viktige nasjonale aktører som Forsvaret, Helsedirektoratet og Statsforvalterne, samt kommunene.

Som det vises til i spørsmålet er Helse Stavanger HF i en krevende økonomisk situasjon.

Inngangsfarten til 2026 var allerede for høy, og i tillegg til dette skal sykehuset som forventet håndtere økte kapitalkostnader knyttet til det nye sykehuset på Ullandhaug. Det nye sykehuset bygges som kjent i flere faser. Det er gitt lån til første fase av byggetrinn 2 (E-bygget). Beslutning om oppstart av denne delen av prosjektet er utsatt til september i helseforetaket, før styret i Helse Vest RHF skal ta endelig beslutning i styremøtet i oktober. I oppdatert økonomisk langtidsplan for sykehuset er oppstart av resterende del av byggetrinn 2 lagt til 2034, med en estimert ramme på 7 mrd. kroner.

SPØRSMÅL NR. 2811

Innlevert 21. mai 2026 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug
Besvart 29. mai 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvilken korrespondanse og kontakt - formell og uformell - har det vært mellom Næringsdepartementet og aktørene i virkemiddelapparatet, blant dem, men ikke avgrenset til Innovasjon Norge, Nysnø, Enova og Forskningsrådet, om tildelinger som kan knyttes til batteristrategien som regjeringen publiserte sommeren 2022?

Begrunnelse:

Viser til svar på spørsmål av 7. mai 2026 fra undertegnede, spørsmål nr. 2661. Jeg anser ikke dette spørsmålet for besvart fra statsråden og ber derfor om at dette gjøres. Ber om at skriftlig korrespondanse mellom de nevnte partene oversendes, og en samlet oversikt over den uformelle kontakten.

Svar:

Viser til mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nummer 2662 der jeg redegjør for korrespondanse og kontakt som har vært mellom Nærings- og fiskeridepartementet og aktørene i virkemiddelapparatet, blant dem, men ikke avgrenset til Innovasjon Norge, Nysnø, Enova og Forskningsrådet, om tildelinger som kan knyttes til regjeringens batteristrategi. I svaret fremgår det at departementet ikke har kontakt med virkemiddelaktører i forbindelse med enkelttildelinger.

SPØRSMÅL NR. 2812

Innlevert 21. mai 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen
Besvart 28. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kriminalomsorgsdirektoratet vurderer på nytt å flytte kvinnelige innsatte fra "Bredtveit" på Ullersmo, til tross for dokumentert kritikk av soningsforholdene etter forrige flytting. Gjentatte omplasseringer kan svekke rehabilitering, stabilitet og kontakt med pårørende, og reiser spørsmål om kvinner i praksis behandles som en salderingspost.

Mener statsråden dette er forenlig med krav om likeverdige soningsforhold, og vil statsråden stanse nye flytteplaner inntil dette er forsvarlig utredet?

Begrunnelse:

Kriminalomsorgsdirektoratet har varslet at kvinnelige innsatte ved Ullersmo fengsel kan bli flyttet på nytt, kort tid etter forrige omfattende flytting fra Bredtveit til Ullersmo. Den forrige omstillingen har vært gjenstand for sterk kritikk. Både Tilsynsrådet for kriminalomsorgen og Likestillings- og diskrimineringsombudet har pekt på alvorlige mangler ved soningsforholdene for kvinner, og at forholdene i flere tilfeller har blitt forverret etter flyttingen.

Tilbakemeldinger fra innsatte og ansatte tyder samtidig på at tilbudet først nå begynner å bli forsvarlig, med bedre tilgang til helsetjenester, skole og tilrettelagte uteområder. I denne situasjonen fremstår det som særlig uheldig at kvinnene igjen vurderes flyttet, og denne gangen splittet mellom ulike lokasjoner.

Gjentatte flyttinger bryter opp relasjoner til ansatte og medinnsatte, svekker pågående opplærings- og rehabiliteringstilbud, og kan redusere muligheten for kontakt med familie og nettverk. Dette er forhold som er sentrale for å lykkes med tilbakeføring til samfunnet.

Det reiser også prinsipielle spørsmål knyttet til likebehandling: Kvinnelige innsatte utgjør en mindre gruppe, men har krav på likeverdige soningsforhold. Når begrunnelsen for flytting i stor grad knyttes til behovet for økt kapasitet for mannlige innsatte, kan det gi inntrykk av at kvinner nedprioriteres og brukes som en fleksibel reserve i et presset system.

På denne bakgrunn er det behov for en grundig politisk avklaring av hvordan regjeringen vil sikre stabile, forsvarlige og likeverdige soningsforhold for kvinner, og om planene om nye flyttinger bør stanses inntil dette er tilstrekkelig vurdert.

Svar:

Kriminalomsorgen må løpende tilpasse fengselskapasiteten opp mot behov for å sikre at straff kan gjennomføres og at politiet har nødvendige varetektsplasser.

Jeg er kjent med at Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) vurderer å flytte de kvinnelige innsatte fra Ullersmo. Saken behandles nå i partssamarbeidet, i tråd med ordinære prosesser, før KDI konkluderer. Jeg har tillit til at KDI gjør grundige vurderinger og finner den løsningen som samlet sett gir best soningsforhold og en forsvarlig kapasitetsutnyttelse.

Bakgrunnen for vurderingen om å flytte, er både de store kapasitetsutfordringene i kriminalomsorgen og behovet for å følge opp tydelig kritikk av soningsforholdene for kvinner på Ullersmo. Flyttingen til Ullersmo var en ekstraordinær og midlertidig løsning etter stengingen av gamle Bredtveit, og tilbudet har ikke har vært godt nok. Samlokalisering med menn og manglende tilpasset innhold er blant forholdene som er kritisert. Den foreslåtte løsningen vil, hvis KDI går videre med forslaget, avslutte samlokaliseringen med menn, og gi et eget tilbud til kvinnene.

Situasjonen vil imidlertid være krevende fram til ny kapasitet er på plass. Det viktigste tiltaket for å sikre likeverdige soningsforhold for kvinner er etableringen av et nytt kvinnefengsel på Østlandet. Regjeringen prioriterer arbeidet med et nytt kvinnefengsel på Bredtveit tomten. Målet er et moderne, universelt utformet fengsel som gir kvinner tilgang til likeverdige tilbud, når det gjelder arbeid, utdanning, helsetjenester og fysisk tilrettelegging.

Inntil ny kapasitet er på plass, vil vi sørge for en så god og forsvarlig løsning som mulig og at kriminalomsorgen jobber med å finne gode avbøtende tiltak for å bedre forholdene. Kvinner i fengsel skal ha trygge, forsvarlige og likeverdige forhold.

SPØRSMÅL NR. 2813

Innlevert 21. mai 2026 av stortingsrepresentant Haagen Poppe
Besvart 29. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mener statsråden at å innhente underskrifter fra alle foresatte for at elever på baker- og konditorfaget skal få smake på iskrem er riktig bruk av tid for lærere, og er dette en tilsiktet konsekvens av de nye endringene i markedsføringsloven som trådte i kraft 25. oktober 2025?

Begrunnelse:

En klasse i VG1 - restaurant og matfag på Agder, som har fordypning i baker- og konditorfaget, skal i nær fremtid på bedriftsbesøk til Hennig Olsens produksjonslokaler i Kristiansand. De fleste er under 18 år. Etter innstramning i lovverket knyttet markedsføring av usunn mat overfor barn og unge, må disse ha samtykke fra foresatte om at de får smake på iskremen på fabrikken.

De samme elevene er utplassert i ulike næringsmiddelbedrifter hvor det også produseres "usunn mat", de produserer eget øl (etter lov og forskrift), skjenker vin til våre gjester i restauranten (jf. alkoholforskriften § 2-3 andre ledd), produserer alt fra restaurantmat til bakverk, pølser, brus og røkelaks. Men dersom de skal smake på iskrem på fabrikken de samarbeider med, må fabrikken ha godkjenning fra foresatte. Dette må i praksis i dette tilfellet fasiliteres av lærer, som må innhente underskrifter. Dette opptar tid i en lærerhverdag som allerede er preget av mye unødvendig byråkrati og papirarbeid.

Svar:

La meg først rydde opp i en misforståelse om hvilke regler vi her omtaler. Vi har ikke endret markedsføringsloven eller innført krav om foreldregodkjenning for smaksprøver når dette skjer i opplæringsøyemed. Det vi har innført, er en ny forskrift hjemlet i matloven for å fremme helse. Formålet med denne forskriften er å beskytte barn mot helsemessig uønsket markedsføring.

Forskrift om forbud mot markedsføring av visse næringsmidler særlig rettet mot barn, regulerer ikke det å smake på mat og drikke som en del av undervisning eller

opplæring. Slike situasjoner anses ikke som markedsføring, og faller derfor utenfor forskriftens virkeområde. Dette har Helsedirektoratet tydelig kommunisert i sin veileder:

«Utdelinger som har andre formål enn markedsføringshensikt, som pedagogisk virksomhet (herunder utdanning, opplæring), organisert fritidsaktivitet eller annen ikke-kommersiell sammenheng som sosialt samvær og feiring, faller utenfor bestemmelsens rekkevidde. (...) Videre vil utdeling av smaksprøver på utdanningsmesser, eksempelvis der en baker deler ut bakverk for å promotere en konditorutdanning, ikke anses å ha markedsføringshensikt for produktet som deles ut.»

Utdeling av smaksprøver i markedsføringsøyemed er markedsføring. Det er slike situasjoner forskriften retter seg mot. Forskriften verner alle barn under 18 år mot kommersiell påvirkning som kan bidra til uhelse. Dette er et viktig og nødvendig grep for å bidra til bedre folkehelse.

Det er opp til Helsedirektoratet, som tilsynsmyndighet, å vurdere konkrete situasjoner. På generelt grunnlag vil jeg imidlertid understreke at markedsføringsforbudet ikke er til hinder for bedriftsbesøk som ledd i undervisning og opplæring, og det er ikke noe krav etter forskriften om foreldresamtykke i slike situasjoner.

SPØRSMÅL NR. 2814

Innlevert 21. mai 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes
Besvart 28. mai 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vil regjeringa foreta seg noe konkret for å legge press på den israelske regjeringa om å stanse ulovlige kapringer i internasjonalt farvann, avslutte okkupasjonen og den ulovlige blokaden, slik som boikott, deinvestering og sanksjoner?

Begrunnelse:

De siste dagene har rundt 50 båter seilt fra Tyrkia i et nytt forsøk på å bryte Israels ulovlige blokade av Gazastripen. Nok en gang ble de avskåret av det israelske militæret og anholdt i internasjonalt farvann. Det samme har skjedd flere ganger før. Rundt 430 aktivister er anholdt i Ashdod i Israel mot sin vilje, blant dem fire nordmenn.

Israels sikkerhetsminister har i forbindelse med anholdelsen publisert en video som har vakt sterke reaksjoner. Mens den israelske nasjonalsangen spilles og væpnet grensepoliti holder vakt, må de utenlandske aktivistene knele på et metallgulv med armene bundet på ryggen. «Ikke bry dere om skrikene deres», sier Ben-Gvir når en kvinne roper og ber. «Dette er slik vi tar imot støttespillere av terror. Velkommen til Israel», sier han mens aktivistene slepes av grensevakter. Utenriksminister Espen Barth Eide har uttalt at denne behandlingen av aktivistene er fullstendig uakseptabel, og krevd at de anholdte norske borgerne blir behandlet med respekt og at deres rettigheter blir ivaretatt, men ikke varslet noen håndfaste reaksjoner ut over dette.

Svar:

Regjeringen er lettet over at de fire norske statsborgerne, som nylig deltok i flotiljen på vei til Gaza og ble fengslet i Israel, er kommet hjem. Jeg vil igjen understreke at behandlingen av flotiljedeltakerne var fullstendig uakseptabel. Dette har vi formidlet tydelig til Israel. Flotiljedeltakernes beskrivelser gjør meg også svært urolig for situasjonen til palestinere som holdes i israelske fengsler, mange av dem uten dom.

Norge har over flere år kritisert Israel for deres brudd på folkeretten overfor palestinerne, inkludert måten blokaden av Gaza gjennomføres på. Israel har en folkerettslig plikt til å sikre trygg, rask og uhindret tilgang for humanitær bistand til befolkningen i Gaza.

Fra norsk side har vi gjentatte ganger gjort det klart at Israels blokade av Gaza, slik den praktiseres, er i strid med folkeretten, ettersom Israel ikke i tilstrekkelig grad etterlever sin forpliktelse til å sikre humanitær hjelp til befolkningen. Vi har vært og vil fortsette å være svært tydelige i vår kritikk av at Israel hindrer humanitære varer og personell å nå befolkningen i Gaza og at humanitære organisasjoner nektes tilgang.

Norge arbeider sammen med en rekke andre land for å få slutt på den ulovlige israelske okkupasjonen og støtte palestinsk selvbestemmelse innenfor en tostatsløsning. Vi bruker aktivt våre lederroller i Giverlandsgruppen for Palestina (AHLC) og Den globale alliansen for implementering av tostatsløsningen i dette arbeidet. Den norske støtten til palestinske myndigheter bidrar til å byg-

ge et institusjonelt og økonomisk fundament for den palestinske staten og driften av palestinske skoler og sykehus.

Senest 22. mai kritiserte statsministeren sammen med ledere fra en rekke likesinnede land Israels folkerettsbrudd på Vestbredden. Norge tok også initiativ til at Den internasjonale domstolen (ICJ) i oktober 2025 kom med en rådgivende uttalelse som bekrefter at Israel har en folkerettslig plikt til å tilrettelegge for at FN, internasjonale hjelpeorganisasjoner og stater kan bidra med nødhjelp og annen livreddende innsats i Palestina.

Som følge av Israels tilrettelegging for videre utbygging av israelske bosettinger og næringsvirksomhet på okkupert palestinsk territorium, og etter den rådgivende uttalelsen fra Den internasjonale domstolen (ICJ), datert 19. juli 2024, skjerpet Regjeringen advarselen til norske bedrifter mot å bidra til å opprettholde den ulovlige israelske tilstedeværelsen der. Regjeringen jobber med oppfølgingen av anmodningsvedtakene relatert til konflikten mellom Israel og Palestina som ble fattet av Stortinget i fjor.

Når det gjelder sanksjoner, er vår holdning at slike tiltak er mest effektive når de har bred internasjonal støtte. Norge har sluttet opp om alle EUs listeføringer av voldelige israelske bosettere, og vi har i likhet med flere andre land også besluttet innreisenekt for de israelske ministrene Bezalel Smotrich og Itamar Ben-Gvir. Vi ønsker velkommen den viktige politiske enigheten i EU om å innføre sanksjoner mot flere voldelige israelske bosettere og bosetterorganisasjoner. Norge tar sikte på å slutte opp om også disse sanksjonene når de er blitt endelig vedtatt.

SPØRSMÅL NR. 2815

Innlevert 21. mai 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 1. juni 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Mener statsråden at fylkeskommuners praksis med å nekte å behandle søknader om avkjørsel etter veglova før planstatus er avklart, er i strid med plan- og bygningsloven § 27-4 og samordningsplikten i § 21-5, og vil statsråden ta initiativ til å klargjøre regelverket eller praksis slik at byggesøknader kan behandles helhetlig og uten unødvendig byråkratisk rundgang?

Begrunnelse:

I flere saker rapporteres det om at fylkeskommuner nekter å realitetsbehandle søknader om avkjørsel etter veglova før kommunen har avklart planforholdet etter plan- og bygningsloven. Varaordfører i Askøy kommune Rosalinn Fosse har vist konkrete eksempler fra Vestland på denne problemstillingen.

Dette skaper en praktisk låst situasjon hvor kommunene på sin side ikke kan behandle byggesøknaden fordi krav om sikret adkomst etter plan- og bygningsloven § 27-4 ikke er oppfylt. Resultatet er at søknader ikke kan ferdigbehandles, og at tiltakshavere blir sittende fast i byråkratiske rundganger.

Plan- og bygningsloven § 27-4 slår fast at adkomst skal være sikret før det kan gis rammetillatelse, og det fremgår uttrykkelig av lovforarbeider og departementets tolkningsuttalelser at dette er et vilkår som må være oppfylt før byggesøknaden kan behandles. Samtidig synes det ikke å ha hjemmel i veglova at fylkeskommunen kan avslå å behandle en søknad om avkjørsel med henvisning til at planforholdet ikke er avklart, og regelverket tilsier at slike søknader skal realitetsbehandles ut fra hensyn til trafikk og vegforhold.

Denne praksisen fører i praksis til at søknader ikke lar seg gjøre komplette, og at kommunene tvinges til å avvise eller avslå saker som ellers kunne vært behandlet, noe som også kan være i strid med samordningsplikten i plan- og bygningsloven § 21-5.

Svar:

Innledningsvis vil jeg nevne at jeg ikke har kjennskap til enkeltsakene stortingsrepresentanten nevner. Jeg har forståelse for at utbyggere kan oppleve det frustrerende å ikke få avklart avkjøringsspørsmål med vegmyndighetene i et utbyggingsprosjekt.

Jeg viser først til at kravet om adkomst i plan- og bygningsloven § 27-4 gjelder når det skal fradeles til bebyggelse eller føres opp en bygning. Kravet gjelder derfor i bygge- og fradelingsaker konkret. Kravet kan være betinget av avkjøringstillatelse fra veimyndighetene. Samordningsplikten i plan- og bygningsloven § 21-5 kommer inn på samme stadiet.

For meg er det noe uklart hva som er konteksten for spørsmålet til stortingsrepresentanten, men jeg oppfatter likevel situasjonen til å være slik at det på en tomt i utgangspunktet er forbudt å bygge, for eksempel fordi eiendommen er regulert til landbruk, natur- og friluftsområde (LNF) i arealplanen. Så lenge det er forbudt å bygge på eiendommen, er det ikke aktuelt for veimyndighetene å gi avkjøringstillatelse til tomta det er ønskelig å bygge på. Rett og slett fordi utgangspunktet er at det ikke skal stå noen bygning der som har behov for adkomst. Utbygger må da først få avklart med kommunen som plan- og bygningsmyndighet om det likevel kan være mulig å få bygge på tomta. Dette må enten skje gjennom planendring eller gjennom dispensasjon fra forbudet i arealplanen. Når utbygger har fått tommel opp fra plan- og bygningsmyndighetene om mulighet til å bygge på tomta, blir neste steget å få avklart i byggesaken avkjøringstillatelse med veimyndighetene for å tilfredsstille kravet til adkomst i plan- og bygningsloven § 27-4. På dette byggesaksstadiet må kommunen som plan- og bygningsmyndighet samordne avkjøringsspørsmålet med veimyndighetene.

Det som jeg nå har gjengitt, er tolkningen departementet har lagt til grunn etter plan- og bygningsloven. Forutsatt at jeg har forstått spørsmålet til stortingsrepresentanten riktig, mener jeg derfor at fylkeskommunens praksis ikke er i strid med plan- og bygningsloven § 21-5 og § 27-4. Jeg ser derfor ikke behov for klargjøring av regelverket eller tolkningspraksisen til regelverket.

SPØRSMÅL NR. 2816

Innlevert 21. mai 2026 av stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen
Besvart 29. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Legeforeningen er svært bekymret for stabiliteten i fastlegeordningen da regjeringen vil gjennomføre store ensidige endringer i legenes rammevilkår, uten dialog, som er varslet iverksatt 1. juli i år.

Vil statsråden lytte til bekymringen og ta grep for å skape nødvendig ro rundt fastlegenes rammevilkår?

Begrunnelse:

Omlegging av fastlegenes basistilskudd og utjamningstilskuddet kan få svært store utslag for den enkelte fastleges inntektsgrunnlag over natten. Det er i noen tilfeller mange hundre tusen kroner årlig. For om lag 290 fastleger er inntektsbortfallet på over 100 0000 kr.

Fremskrittspartiet advarte mot en slik endring under behandlingen av stortingsmelding 23 Fornye, forsterke forbedre. En omlegging av basistilskuddet ville kunne slå svært uheldig ut for næringsdrivende fastleger, og føre til at man ville kunne få en mulig uheldig effekt ved at kommunene selv måtte ansette fastleger for å veie opp for bortfall av næringsdrivende.

En utredning fra Helsedirektoratet i 2022 viser at fullstendig omlegging fra næringsdrift til kommunalt ansatte fastleger vil koste over 11 mrd. kroner mer årlig og kreve rundt 2 700 flere fastleger, dette for å kompensere for lavere effektivitet hos kommunalt ansatte leger enn hos næringsdrivende fastleger.

Det er fortsatt en stor utfordring med over 100 000 som ikke har fastlege. Stor uro om legenes rammevilkår vil destabilisere fastlegeordningen, kan svekke rekrutteringen uten at staten tjener noe på omleggingen. og på sikt føre til at flere velger bort jobben som fastlege. Dette rammer pasientene.

Svar:

Regjeringen overtok en fastlegeordning i krise, men har gjennomført en vellykket snuoperasjon. Rekrutteringen av fastleger er rekordhøy. Norge har aldri hatt flere fastleger enn i dag. Vi har også tatt flere grep for å fornye og forsterke ordningen, slik at tilbudet er tilpasset utfordringer og forventninger i dag og fremover. I 2023 erstattet pasienttilpasset basistilskudd (PTB) tidligere tilskuddsordning som var et «flatt» per capita-tilskudd. Formålet med endring-en var at basistilskuddet i større grad skulle reflektere arbeidsmengden en pasientliste innebærer, i stedet for kun å reflektere antall innbyggere en lege hadde på sin liste. Som et tiltak for å redusere de økonomiske omfordelingseffektene for fastlegene, ble modellens utslag dempet ved at 50% av basistilskuddet er pasienttilpasset, mens de resterende 50% er en videreføring av flatt per capita-tilskudd. I tillegg ble basistilskuddet styrket med 720 millioner kroner. Samlet sett innebar dette at svært få leger gikk ned i inntekt.

En dempet modell har lavere treffsikkerhet enn en udempet modell, noe som innebærer at de ønskede effektene av PTB heller ikke tas ut fullt. I Meld.St.23 2024-2025 lagt frem for Stortinget før sommeren i fjor varslet regjeringen at den ønsket å øke andelen basistilskudd med 10 prosentpoeng stegvis ved å omfordele midler fra takster til basistilskudd. Samtidig ble det varslet at dempingen i basistilskuddet skulle fjernes fra 1. juli 2026, og at sentralitetstillegget skulle styrkes og utjamningstilskuddet fjernes. Stortinget sluttet seg til dette gjennom behandling av meldingen.

Endringene som er varslet fra 1. juli 2026 er derfor en fortsettelse av arbeidet som startet i 2023. Fastlegene har tidligere gitt uttrykk for at PTB ikke godt nok kompenserer arbeids-belastningen i ulike listepopulasjoner. Regjeringen ønsker derfor å videreutvikle PTB ved å fjerne dempingen slik at modellens forklaringskraft og effekt på basistilskuddet øker. Dette må ses i sammenheng med at regjeringen parallelt øker andelen basistilskudd. Desto større andel basistilskudd, desto viktigere er en treffsikker modell for PTB. I tillegg er det slik at omfordelingen mellom legene blir mindre når basistilskuddets andel øker. Fastlegene får som følge av omleggingen et mer likeverdig utgangspunkt for å levere gode tjenester, også til pasienter med større og mer sammensatte behov.

Som følge av normaltarifforhandlingene våren 2026, som også berører andel basistilskudd, har det ikke vært mulig å gi den enkelte fastlege innsikt i nøyaktig hva nytt basistilskudd ville vært fra 1.7.26. Vi gjør imidlertid ingen kutt i fastlegefinansieringen. Samlet sett kommer vi til å bruke mer penger på fastlegeordningen neste år enn i år og i fjor. Midlene omfordeles blant fastlegene til å i større grad å samsvare med pasientenes behov for fastlegetjenester. Endringer innebærer alltid at enkelte får justert sine rammebetingelser. Dette gjennomføres slik at formålet med PTB, som Stortinget har sluttet seg til, blir gjennomført etter intensjonen. Jeg er i dialog med Legeforeningen og har mottatt deres innspill til endringene som er varslet, og til de pågående årlige forhandlingene om legenes takster mv.

SPØRSMÅL NR. 2817

Innlevert 21. mai 2026 av stortingsrepresentant Kari Sofie Bjørnsen
Besvart 29. mai 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Gitt den sikkerhetspolitiske situasjonen globalt og Europa ser vi stadige angrep og tilløp til angrep på kritisk infrastruktur i energisektoren. Andre land i Europa jobber med å forbedre sikkerhet rundt sin kritiske infrastruktur.

Kan statsråden redegjøre for hvordan beredskap og sikkerhet blir ivaretatt med hensyn til å øve på krisesituasjoner i energisektoren?

Svar:

Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa stiller økte krav til motstandskraft og beredskap i kritiske samfunnsfunksjoner. I Totalberedskapsmeldingen peker regjeringen på at alle sivile sektorer må være forberedt på situasjoner som ligger høyt i krisespekteret, inklusiv væpnet konflikt og i verste fall krig. Arbeid med sikkerhet og beredskap er høyt prioritert av regjeringen og det er flere pågående prosesser for å følge opp Totalberedskapsmeldingen og styrke sikkerhet og beredskapen i kraftforsyningen.

Kraftbransjen er en gjennomregulert bransje, og det stilles strenge krav til sikkerhet og beredskap til selskapene gjennom kraftberedskapsforskriften. Kraftberedskapsforskriften gjelder for alle virksomheter som eier eller driver anlegg med vesentlig betydning for driften av den norske kraftforsyningen. Regelverket stiller krav til at det skal gjennomføres øvelser med slikt innhold og omfang at virksomhetene vedlikeholder og utvikler sin kompetanse til å håndtere alle aktuelle ekstraordinære situasjoner. Virksomhetene skal ha flerårig øvelsesplan og gjennomføre minimum én årlig øvelse. Øvelsene skal videre evalueres. Evalueringen skal brukes som grunnlag for å utvikle beredskapskompetanse, oppdatere risikovurderinger og beredskapsplaner, og at det gjennomføres konkrete beredskapstiltak for anlegg, drift, gjenoppretting og øvrige tiltak.

Departementets hovedøvelse i forbindelse med Totalforsvarsåret, TDX26, arrangeres i september. Der deltar også Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og aktører i kraftforsyningen. Nylig har NVE og Reguleringsmyndigheten for energi varslet Statnett om et pålegg om å utarbeide et planprogram for testing av separatdrift,

gjenoppretting og svartstart i kraftsystemet. Pålegget inkluderer også krav til en øvelse av separatdrift i 2026. Dette innebærer at man skal øve på at deler av strømnettet kan operere uavhengig av resten av systemet. Svartstart innebære at et kraftverk kan startes opp uten strøm fra nettet, noe som er viktig for å gjenopprette strømforsyningen etter store strømbrudd.

Jeg har tett kontakt med bransjen og jeg vet at de tar arbeid med sikkerhet og beredskap svært alvorlig, inkludert gjennomføring av øvelser. I juni vil jeg avholde mitt faste halvårlige møte med aktørene i bransjen om sikkerhet og beredskap i kraftforsyningen. På dette møtet vil også øvelser være et naturlig tema.

SPØRSMÅL NR. 2818

Innlevert 21. mai 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen
Besvart 1. juni 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Viser til svar på spørsmål 15:2587 og 15:2713 fra undertegnede om rapport fra hovedredningssentralen (HRS). I sistnevnte spørsmål er det to elementer som ikke blir besvart knyttet til involvering av Forsvaret og spesifikt FHS om krigens folkerett og involvering av 130 og 330 skvadronen i forbindelse med utarbeidelse av rapporten fra HRS.

Er opplysningene som er gitt Stortinget i spørsmål 15:2587 riktig, gitt at det er tilbakevist av Forsvaret i media?

Svar:

Jeg viser til mine svar på spørsmål 15:2587 og 15:2713. Som det der fremgår har HRS opplyst at utredningsarbeidet er gjennomført i dialog med relevante aktører, herunder Forsvaret. Utredningen har ikke vært på høring i Forsvaret.

Som det fremgår av mine tidligere svar, har personer i 130 Luftving/330-skvadron, etter det opplyste vært involvert gjennom kontakt og møtevirksomhet, samt ved invitasjon til å gi innspill gjennom spørreundersøkelse og deltakelse på relevante samarbeidsarenaer. Jeg registrerer at det i ettertid er fremkommet ulike beskrivelser av omfanget av Forsvarets medvirkning.

Jeg viser også til mine svar på spørsmål 15:2713 og 15:2720, hvor det fremgår at utredningen inngår i et pågående arbeid og at den vil bli supplert. Jeg har også forståelse for at det fremover vil være behov for mer formell kontakt med forsvaret om saken og departementet vil derfor følge opp saken i dialog med blant annet Forsvarsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 2819

Innlevert 21. mai 2026 av stortingsrepresentant Erlend Larsen
Besvart 1. juni 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Hvordan er stortingsvedtaket fulgt opp, og hvor store ressurser har Mattilsynet brukt på denne saken?

Begrunnelse:

I området Høyanger og Balestrand har det eksistert en flokk med ville geiter i omtrent hundre år. Mattilsynet anbefalte å avlive flokken, visstnok begrunnet med hen-

syn til geitenes velferd. Ifølge en artikkel hos NRK fra 2023 fant ikke mattilsynets inspektører at noe var galt med geitenes velferd.

Det vil være naturlig med menneskelig innblanding dersom dyrene lider. At geiteflokken har klart seg gjennom så lang tid tyder på at de ikke har lidd noen nød.

Saken kom til Stortinget, og næringskomiteen kom med Innst. 192 S (2024–2025). Stortingets flertall, alle partiene unntatt Ap og Sp, vedtok at:

«Stortinget ber regjeringa ta initiativ til at Mattilsynet, i staden for å avvikle heile villgeitflokken innan fristen som no er sett, arbeider vidare for å finne løysingar som sikrar dyrevelferda til Kvistgeitene og tar vare på genressursane i vidare husdyrhald.»

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til at stortingsvedtaket som spørsmålet sikter til lyder;

«Stortinget ber regjeringa ta initiativ til at Mattilsynet, i staden for å avvikle heile villgeitflokken innan fristen som no er sett, arbeider vidare for å finne løysingar som sikrar dyrevelferda til Kvistgeitene og tar vare på genressursane i vidare husdyrhald.»

Videre ble det i Prop. 1 S (2025-2026) gitt informasjon til Stortinget om oppfølgingen: «Landbruks- og matdepartementet har vore i dialog med Mattilsynet om saka, og legg til grunn at Mattilsynet finn gode løysingar i samarbeid med andre interessentar. Desse interessentane er eigar av flokken, Norsk genressurssenter ved Norsk institutt for bioøkonomi og verten for ei planlagd bevaringsbesetning. Det går føre seg arbeid for å etablere ei bevaringsbesetning og å avvikle resten av den forvilla geiteflokken. Departementet legg til grunn at vedtak nr. 568, av 16. april 2025, med dette er følgt opp.»

I begrunnelsen for spørsmålet står det at det i området har «eksistert en flokk med ville geiter i omtrent hundre år». Jeg bemerker derfor at dette er forvillede husdyr som har tilhørt gården Kvist. Mattilsynet har opplyst at geitene er etterkommere etter en flokk med kje som ble gående ute da melkeproduksjonen på gården ble avsluttet i 1970-årene, og at dyreeierne i tre generasjoner har vedkjent seg eierskapet og forsøkt å ta seg av dem.

I begrunnelsen for spørsmålet er det også vist til at Mattilsynets inspektører ifølge en artikkel hos NRK i 2023 ikke fant at det var noe galt med geitenes velferd. Jeg er kjent med at Mattilsynet både før og etter 2023 har gjort faglige vurderinger knyttet til dyrevelferden. Mattilsynet varslet vedtak om avvikling av dyreholdet i 2022.

Før Stortingets anmodningsvedtak hadde Mattilsynet ut fra hensyn til dyrevelferd fattet vedtak om avvikling av dyreholdet - altså den forvillede geiteflokken på Kvist - innen 31. desember 2025. Avviklingen ble satt på vent mens det ble jobbet med å finne alternativer som både kunne sikre dyrevelferden og ta vare på genressurser i videre husdyrhold.

Mattilsynets vedtak var rettet mot dyreeieren, og det er da dyreeierens oppgave å følge det opp. En prosjektgruppe bestående av dyreeier, Norsk genressurssenter ved NIBIO og en lokal småbruker, utarbeidet en tids- og tiltaksplan for etablering av en bevaringsbesetning og avvikling av den forvillede flokken. Mattilsynet gav veiledning til gruppen, og utsatte fristen for avvikling til 31. mai 2027.

Gjennom vinteren 2025/2026 arbeidet prosjektgruppen med temmingsforsøk. Jeg er gjort kjent med at målet var at flest mulig av geitene skulle inngå i en bevaringsbesetning. Mattilsynet opplyste 13. april 2026 følgende om dette arbeidet og status på dette tidspunktet:

«Daglig tilsyn, fôring, bruk av viltkamera og hestehenger som leskur, har ført til at mange flere dyr har oppholdt seg ved fôringsplassen i lengre perioder. Der har det vært kamp om fôret, og kamp om å komme inn i hengeren. Dette tilsier at dyra har hatt behov for den økte fôringen, og for å søke ly for vær og vind. Som følge av det økte tilsynet på Kvist har det også vært mulig å ta hånd om syke og skadde dyr som har blitt oppdaget. Status nå er at vi er kjent med at nærmere 40 dyr er avlivet som følge av sykdom, skade og/eller at de ikke er mulige å temme (og derfor heller ikke mulig å føre tilsyn med, eller gi hjelp til ved sykdom osv.) Totalt er ca 23 dyr tatt hånd om og oppstallet i fjøs.»

Prosjektgruppen informerte Mattilsynet om syke og skadde dyr som de tok hånd om, og som ble undersøkt og behandlet eller avlivet i samråd med praktiserende veterinær. Mattilsynet har opplyst at det er «dokumentert flere dyr med skader og sykdommer og dyr som ikke hadde overlevd dersom de ikke hadde blitt tatt hånd om. Mattilsynet har gjennomført tilsyn på Kvist i februar 2026 og observert at arbeidet utføres i samsvar med plan.»

I anledning spørsmålet representanten har stilt, har Mattilsynet orientert meg om følgende:

«Det at flokken har overlevd, er ikke ensbetydende med at den ikke har lidd noen nød eller at det har vært god velferd. Flokken økte i antall i begynnelsen, men har i de senere årene gått ned i antall. Dette viser at mange dyr har dødd av ulike grunner. Funn på dyr som er tatt hånd om fra flokken viser at disse dyrene trengte hjelp. Det er funnet kje som var sultne og nedkjølte, med lidelser som leddbetennelse, entropion (innrullede øyelokk) og selen og E-vitaminmangel (stivsjuke), og voksne dyr med haltheter, traumatiske skader (muligens etter påkjørsler), jurbetennelser, tette spener og dehydrering. Det er ingen tvil om at i årenes løp har mange dyr i denne flokken lidd, som en følge av manglende tilsyn og stell.»

Når det gjelder spørsmålet om ressursbruk, har Mattilsynet opplyst følgende:

«Arbeidstidsregistreringen i Mattilsynet er ikke så detaljert at det er mulig å hente ut data for å beregne ressursbruken til en spesifikk sak. Vi har ikke brukt vesentlig mer ressurser på denne saken enn andre saker der det er nødvendig å føre tilsyn med dyr og levemiljø, fatte vedtak med pålegg og følge opp disse over år. Mattilsynet har ikke vært ute i felt og arbeidet aktivt med den praktiske avviklingen av geiteholdet. I tillegg til oppfølging av selve dyreholdet, har Mattilsynet brukt en god del ressurser på å svare ut henvendelser og spørsmål fra media,

politikere, dyrevernorganisasjoner og privatpersoner. Det har også vært behov for å korrigere en del feil, som har festet seg som fakta.»

Jeg forstår engasjementet for saken, men det er viktig å huske at Mattilsynets vedtak bygger på faglige vurderinger av dyrevelferden. Prosjektgruppen har også gjort observasjoner som bekrefter Mattilsynets vurderinger. Det er grunnleggende at dyra skal ha god dyrevelferd med tilsyn og stell, fôr og vann, hjelp ved sykdom og ly fra vær og rovdyr. Individmerking og journalføring er viktig for sporing og dyrehelse, og for overvåking av dødelighet og dyrevelferd.

I den forvillede geiteflokken på Kvist har ikke disse kravene vært oppfylt, men dyreeier og resten av prosjektgruppen har nå gjort en stor innsats for at tamme og friske dyr fra flokken kan leve videre i et registrert dyrehold med god dyrevelferd. Disse dyra vil kunne beite på Kvist også i fremtiden, og videreføre en stamme med gammel norsk mjølkegeit fra Sogn på en god og forsvarlig måte.

Jeg viser ellers til mitt svar 15. april 2026 på spørsmål til skriftlig besvarelse fra representanten Sofie Marhaug (R).

SPØRSMÅL NR. 2820

Innlevert 21. mai 2026 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 1. juni 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen følge opp dette vedtaket, og når kan det forventes å få effekt?

Begrunnelse:

Viser til representantforslag om bedre tjenester for innbyggerne gjennom mindre statlig detaljstyring, ref. Dokument 8:52 S (2025-2026), Innst. 195 S (2025-2026) hvor Stortinget den 9. april fattet vedtak der en ba regjeringen redusere statsforvalterens mulighet til å fremme innsigelse.

Ref. vedtak 604 som lyder slik:

Stortinget ber regjeringen redusere statsforvalterens mulighet til å fremme innsigelse på lokale planer som ikke har nasjonal betydning, og vektlegge lokale vedtak i innsigelsesbehandlingen.

Vedtaket kan for eksempel følges opp ved å gjennomføre endringer i "H-2/14 Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven".

Svar:

Regjeringen er allerede i gang med å bedre praktiseringen av innsigelsesordningen. Gjennom innsigelsesprosjektet som jeg har satt i gang, vil departementet se nærmere på statlige og regionale myndigheters bruk av innsigelser. Dette gjelder også for statsforvalterne, og mitt departement har allerede etablert god dialog med statsforvalterne om dette.

En viktig del av innsigelsesprosjektet vil være å revidere rundskriv T-2/14 som representanten Trellevik viser til. Dette arbeidet er startet opp, og min ambisjon er at et forslag til oppdatert rundskriv skal være klart i løpet av året. I årets tildelingsbrev til statsforvalterne er det også gitt tydeligere føringer om at statsforvalterne skal legge vekt på behovet for fornybar energi og næringsutvikling i sin deltakelse i planprosessene.

SPØRSMÅL NR. 2821

Innlevert 22. mai 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen
Besvart 1. juni 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Stortinget har gjort vedtak om at regjeringen, senest i revidert for 2026, skal komme tilbake med et forslag om forlenget nedbetalingstid på strekningen E39 Kristiansand-Mandal.

Hvordan har statsråden tenkt å følge opp Stortingets vedtak?

Begrunnelse:

Viser til svarbrev på spørsmål 2727. Undertegnede representant kan ikke se at spørsmålet faktisk ble besvart. Så jeg prøver igjen. I Innst. 76 S (2025-2026) Representantforslag om å redusere bompengebelastningen på E39 Mandal-Kristiansand. Vedtaket i saken er:

"Vedtak 421

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget så raskt som mulig, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett våren 2026, med forslag til forlenget nedbetalingstid av lånene på prosjektet E39 Mandal–Kristiansand, slik at bompengebelastningen for privatbiler og nyttetransport på strekningen går ned."

Svar:

Som redegjort for i Prop. 96 S (2025 – 2026) s. 156 viser evalueringer av strekningen Kristiansand vest–Mandal at økonomien i prosjektet er sårbar, og at eventuelle tiltak derfor må vurderes i lys av prosjektets totale risiko. Det er beregnet at prosjektet vil ha en betydelig restgjeld ved endt innkrevingstid samtidig som trafikken er vesentlig lavere enn forutsatt. Jeg mener dette tilsier at det er behov for å vurdere alle sider av saken på nytt.

Ansvaret for en eventuell restgjeld ligger hos Agder fylkeskommune som garantist for bompengelånet. Et grunnleggende prinsipp for bompengefinansiering av offentlig vei er lokalpolitisk tilslutning. Endringer av vedtatt bompengeopplegg vil derfor også kreve at lokale myndigheter slutter seg til endringene. Som redegjort for i svar på spørsmål 2727 har Samferdselsdepartementet oversendt forslag om videre prosess, og forslag til tiltak for å løse utfordringer i prosjektet, til Agder fylkeskommune.

Som beskrevet i svar på spørsmål 2727 kom Agder fylkeskommune med sin tilbakemelding på forslaget 6. mai. I sitt svar avviser fylkeskommunen Statens vegvesens forslag til løsning, og slår fast at de ikke ønsker at det utredes en løsning med bom på sideveiene. Dette til tross for at løsningen med sideveisinnkreving med bruk av omvendt timesregel kan skjerme lokaltrafikken og øke inntektene i prosjektet. Agder fylkeskommune har, som eier av bompengeselskapet og garantist for bompengelånet, ansvaret for gjelden i prosjektet og derfor ansvar for å bidra til å løse situasjonen. Det gjelder både trafikksituasjonen på sideveiene og løsning på den økonomiske situasjonen i bompengeprosjektet.

Som vist til i Prop. 96 S (2025 – 2026) s. 156 vil departementet vi komme tilbake til saken på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2822

Innlevert 22. mai 2026 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius
Besvart 1. juni 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til en uavhengig, helhetlig gjennomgang av barnevernet, inkludert undersøkelses praksis, bruk av sakkyndige, rettssikkerhet, kostnader og grunnlaget for tidligere tvangsvedtak og vurdere etableringen av en gjenopptakelseskommisjon for barnevernssaker?

Begrunnelse:

Barnevernet er et av de mest inngripende og kostnadskrevende offentlige systemene i Norge. Likevel foreligger det fortsatt ingen helhetlig oversikt over effekten av tiltakene, kvaliteten på saksbehandlingen eller konsekvensene for barna og familiene som berøres. Hvert år mottar barnevernet rundt 52 000 bekymringsmeldinger, hvor en betydelig andel viser seg å være grunnløse, men likevel utløser kostbare undersøkelser. En undersøkelsessak kan koste mellom 30 000 og 100 000 kroner, og tiltak som fosterhjem og institusjon kan beløpe seg til henholdsvis opptil én million og 3–6 millioner kroner per barn per år.

Siden år 2000 har det vært om lag 28 000 tvangsomsorgsovertakelser. Det finnes imidlertid ingen uavhengig gjennomgang av hvor mange av disse vedtakene som var nødvendige, faglig forsvarlige eller lovlige. Gjentatte tilsyn og utvalg – blant annet Helsetilsynet, Fjeld-utvalget og Riksrevisjonen – har avdekket alvorlige og systematiske svakheter i saksbehandlingen. I tillegg viser tall at rundt 27 prosent av vedtak som prøves i tingretten blir endret, og Norge er gjentatte ganger dømt i Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD).

Det er også dokumentert utfordringer knyttet til bruk av sakkyndige, rolleblanding, manglende uavhengighet og skjev ressursfordeling mellom det offentlige og private parter i barnevernssaker. Samtidig står barnevernsansatte i et betydelig krysspress med høyt sakstrykk og lite tid, noe som ytterligere øker risikoen for feil.

Til tross for at staten bruker titalls milliarder på barnevernet, mangler vi fortsatt systematisk kunnskap om resultater, rettssikkerhet og konsekvenser. Flere fagmiljøer har derfor tatt til orde for en helhetlig systemgjennomgang, en tydeligere maktfordeling i barnevernet og en gjenopptakelseskommisjon for tidligere saker.

Svar:

Barnevernsutvalget leverte NOU 2023: 7 i mars 2023. Dette var en uavhengig og helhetlig gjennomgang av barnevernet. Utvalget hadde som mandat å vurdere tiltak for å styrke rettssikkerheten i alle ledd av barnevernets arbeid. Utredningen tar blant annet for seg temaer som rettssikkerhet, undersøkelsespraksis, bruk av sakkyndige, grunnlaget for og praksis ved tvangsvedtak og klagemuligheter. Utvalget foreslo flere tiltak for å styrke rettssikkerheten og kvaliteten i barnevernet. Utredningen var på bred høring, og inngår i kunnskapsgrunnlaget for Kvalitetsløftet i barnevernet, jf. Prop. 83 L (2024–2025).

Flere av forslagene fra Barnevernsutvalget er allerede fulgt opp eller under arbeid. For å sørge for at undersøkelsessaker blir mer treffsikre og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig, skal kommunene få veiledning om innføring av en modell med trinnvis siling av undersøkelsessaker. Det er innført en presisering i barnevernsloven for å få bedre fram at undersøkelsens omfang skal stå i forhold til bekymringens alvor. Dette kan bidra til raskere avklaringer og avslutning av mindre alvorlige saker. Departementet har også fått opprettet en ny utdanning for sakkyndige for å heve kvaliteten på arbeidet, og det skal igangsettes et forsøk med tverrfaglige samarbeidsmodeller i undersøkelsesfasen.

Barnevernssakene mot Norge i EMD har bidratt til at viktige sider ved norsk barnevern er blitt grundig belyst. Høyesterett har klargjort hvordan dommene fra EMD skal forstås i norsk sammenheng, slik at de hensyntas i domstolenes praksis. Som et resultat av dommene er blant annet barnevernslovens krav til avgjørelsesgrunnlag, avveininger og konkrete begrunnelser tydeliggjort.

Det er en viktig oppgave for departementet å følge med på tilstanden i barnevernssektoren. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) nedlegger et betydelig arbeid for å samle inn kunnskap og vurdere ulike sider ved praksis i barnevernet, bl.a. gjennom statistikk og det årlige Barnevernsbarometeret. Mye kunnskap innhentes også gjennom Statens helsetilsyn, som er overordnet tilsynsmyndighet for barnevernet, og fra statsforvalter som er regional tilsynsmyndighet og klageinstans. Videre har Riksrevisjonen jevnlige forvaltningsrevisjoner på barnevernsfeltet. I 2025 leverte Riksrevisjonen Dokument 3:10 (2024–2025), Undersøkelse av årsaker til utfordringer i barnevernet. Sektortilstanden belyses også gjennom et betydelig innslag av forskning, som i stor grad er finansiert gjennom Norges Forskningsråd og Bufdir.

Når det gjelder undersøkelsespraksis, er det naturlig å vise til BARN-Nemnd ved Universitetet i Bergen og prosjektet «Fra bekymring til beslutning» ved RKBU Nord. Disse prosjektene bidrar med verdifull kunnskap om barnevernets undersøkelser, beslutninger og praksis. Jeg har også bedt Bufdir sørge for å etablere et kunnskapsgrunnlag om ulike modeller for involvering av barn og foreldre i undersøkelsesfasen. Hensikten er å undersøke om det er modeller som gir bedre samarbeid mellom barn, foreldre og barnevern i en tidlig fase av barnevernssaken. Videre er direktoratet bedt om å sørge for mer kunnskap om frivillige plasseringer og om tilsynsordningen for barn som er plassert utenfor hjemmet. I tillegg varslet regjeringen i Prop. 83 L (2024–2025) at vi vil innføre en jevnlig rapportering om rettstilstanden i barnevernet. Dette er i tråd med Barnevernsutvalgets anbefalinger.

Jeg mener det ikke er behov for å sette ned et nytt utvalg for ytterligere utredning av mange av de samme spørsmålene som Barnevernsutvalget besvarte. I stedet for nye utredninger bør hovedprioriteten være å følge opp de anbefalingene som allerede foreligger. Når det gjelder muligheten for å se på saker på nytt, viser jeg til at vi allerede har et helhetlig system for dette, med muligheter for klagebehandling, uavhengig domstolsprøving og ordning for rettferdsvederlag ved svikt. En rettskraftig avgjørelse om omsorgsovertakelse er dessuten ikke til hinder for å

prøve spørsmålet med krav om opphevelse og gjenforening. Behovet for fortløpende vurdering av vedtaket ivaretas gjennom muligheten til å kreve opphevelse av vedtak om omsorgsovertakelse etter barnevernsloven § 5-7. Jeg mener det ikke trengs en gjenopptakelseskommisjon i tillegg til disse ordningene.

SPØRSMÅL NR. 2823

Innlevert 22. mai 2026 av stortingsrepresentant Abid Raja
Besvart 2. juni 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Vil statsråden prioritere å få på plass raskere og mer automatisert utbetaling av sykepenger, fremfor å skyve mer økonomisk risiko over på arbeidsgivere og den enkelte sykmeldte?

Begrunnelse:

Altfor mange mennesker opplever unødvendig økonomisk utrygghet når sykepenger lar vente på seg i uke etter uke, og i noen tilfeller i måneder. For noen betyr det helt konkret dyre lån for å betale husleie og mat, midt i en situasjon der de egentlig skal bruke kreftene på å bli friske.

Samtidig ser vi at dette ble trukket inn i lønnsoppgjøret, der mer risiko og ansvar kan skyves over på arbeidsgivere. Mange jobber i små virksomheter med trange marginer. Det er en dårlig idé å gjøre velferdsstatens likviditetsproblemer til småbedriftenes ansvar.

Store deler av informasjonen som trengs for å behandle sykepenger digitalt, finnes allerede i offentlige systemer.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at saksbehandlingstidene for sykepenger skal ned. Nav skal ha gode rammebetingelser for å løse sine oppgaver. Derfor styrket regjeringen Nav sitt driftsbudsjett varig med 100 millioner kroner i 2025 for å møte utfordringen med lange saksbehandlingstider, og for å øke kvaliteten i saksbehandlingen.

I bakgrunnen for sitt spørsmål har representanten vist til at forskuttering av sykepenger fra arbeidsgiver er blitt trukket inn i lønnsoppgjøret. Som jeg har vist til i tidligere svar til Stortinget, vil jeg ikke uttale meg om pågående lønnsoppgjør. Det er partene som avtaler hvorvidt forskuttering av sykepenger fra arbeidsgiveren skal tariffestes.

Under meklingen i frontfagsoppgjøret tok imidlertid Riksmekleren kontakt med regjeringen med et felles ønske fra partene knyttet til arbeid med sykepenger. Denne henvendelsen svarte jeg positivt på, og regjeringen har fulgt opp med forslag om å styrke Nav med 20 mill. kroner i revidert nasjonalbudsjett for i år. Økningen skal gå til raskere behandling av sykepengesaker ved at etaten kan ansette flere saksbehandlere. Videre vil regjeringen foreslå en lovendring for Stortinget om å utvide arbeidsgiveres frist for å kreve refusjon fra tre til seks måneder, og Arbeids- og velferdsdirektoratet har startet systemutvikling for å sørge for samtidig informasjon om vedtak om sykepenger til arbeidsgiver og arbeidstaker. Dette viser at regjeringen har fulgt opp enigheten i frontfagsoppgjøret med konkrete tiltak.

Representanten har spurt om jeg vil prioritere å få på plass raskere og mer automatisert behandling av sykepenger. I dag har jeg svart på et representantforslag hvor jeg blant annet redegjør for hvilke tiltak som skal bidra til at saksbehandlingstiden for sykepenger går ned. Et av tiltakene er videreutvikling av det nye fagsystemet for saksbehandling av sykepenger, slik at flere saker kan behandles automatisk. Arbeids- og velferdsetaten står i overgang til et nytt fagsystem for sykepenger. Ettersom stadig flere typer saker har blitt tatt inn i den nye løsningen, har automatiseringsgraden økt. Ved utgangen av 2023 ble 55 prosent av alle søknader om sykepenger behandlet automatisk, i 2025 hadde dette økt til 70 prosent. Om ressursene som utvikler den nye sykepengeløsningen må utvikle andre løsninger, for eksempel en løsning for forskuttering av sykepenger, vil det forsinke overgangen til det nye fagsystemet. Dette vil også være til hinder for å få på plass mer automatisert saksbehandling av sykepenger.

Representanten har vist til at store deler av den informasjonen som trengs for å behandle sykepenger digitalt, allerede finnes i offentlige systemer. Jeg viser til svar på nevnte representantforslag der jeg har redegjort for hvorfor det er nødvendig med flere opplysninger i sykepengesaker enn det arbeidsgiver rapporterer gjennom

a-meldingen. For å beregne sykepenger til arbeidstakere trenger Nav en inntektsmelding fra arbeidsgiveren. Inntektsmeldingen er arbeidsgivers melding til Nav i tilknytning til en konkret fraværshendelse. Der a-meldingen er en løpende og generell rapportering, er inntektsmeldingen situasjonsspesifikk: den sendes når en arbeidstaker blir sykmeldt og inneholder opplysninger som er direkte relevante for den aktuelle saken.

For at Nav skal kunne fastsette et sykepengegrunnlag som er dekkende for arbeidstakers inntektstap, er det nødvendig med tidsnære opplysninger fra arbeidsgiver. Inntektsmeldingen i ny løsning på nav.no løser dette ved at Nav forhåndsutfyller deler av et utkast basert på importerte data fra a-meldingen. Arbeidsgiver som benytter denne løsningen, fyller ut resten av inntektsmeldingen og bekrefter eller korrigerer de forhåndsutfylte opplysningene. Arbeidsgivere som ikke benytter ny løsning, fyller ut og sender inntektsmeldingen via Altinn. Nav arbeider med å ta i bruk den nye løsningen for alle arbeidsgivere.

Meldingen inneholder opplysninger om beregnet månedsinntekt på sykmeldingstidspunktet, fraværets startdato – inkludert eventuell forutgående egenmeldingsperiode – og om arbeids-giver har forskuttert sykepenger og krever refusjon fra Nav. Et alternativ kunne vært å utvide a-meldingen til å omfatte alle opplysninger som er nødvendige for behandling av søknader om sykepenger. Det ville kreve at arbeidsgivere rapporterer disse opplysningene løpende for samtlige ansatte – uavhengig av om de faktisk blir sykmeldt, for det tilfellet at de ble sykmeldt i mer enn 16 dager. En betydelig del av rapporteringen ville dermed gjelde hypotetiske situasjoner som aldri inntreffer. Det er på nåværende tidspunkt vanskelig å se hvordan dette ev. skulle vært implementert på en måte som ikke medfører betydelig merarbeid og økt rapporteringsbyrde for arbeidsgiverne.

SPØRSMÅL NR. 2824

Innlevert 22. mai 2026 av stortingsrepresentant Remi Sølvberg
Besvart 1. juni 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Bane Nor vil bygge et 100 meter høy bygning på Oslo S. Prosjektet er svært kontroversielt.

Hvordan ser utslippsregnestykket ut for dette huset, altså hvor store utslipp som vil genereres, direkte og indirekte av selve byggefasen, samt transport og produksjon av materialer, både i Norge og i utlandet, samt hvor store utslippskutt mener Bane Nor at høyhuset vil generere på sikt gjennom redusert behov for veitrasport eller på andre måter?

Begrunnelse:

Bygge- og anleggssektoren er en av de store kildene til direkte klimagassutslipp i Norge. Hvis man også regner inn utslipp utenlands, altså produksjon av byggematerialer og transport av disse til landegrense, er utslippene enda større.

Høyhus genererer svært store utslipp sammenliknet med andre typer bygg, ikke minst fordi de krever store mengder jern, stål og betong.

Prosjektet er svært omstridt lokalt. Høyhuset vil ruve bybildet, og det er uklart hva det egentlig gir tilbake til byen. Ingen, heller ikke statlige Bane Nor, har krav på en så massiv tomteutnyttelse som de her foreslår.

Argumentet som brukes, ikke minst av Bane Nor selv, er at høyhus ved knutepunkt er god ressursutnyttelse siden det reduserer fremtidige utslipp fra veitransport ved å flytte reisende over til kollektivtransport, og det reduserer behovet for annen veitransport.

Men nå elektrifiseres bilparken i raskt tempo, og elektrifisering av tungtransport står for dør. Slik at gamle regnestykker over utslippskutt som følge av redusert veitransport når man bygger høyt på knutepunkt, ikke nødvendigvis fortsatt gjelder. For hvert år som går, vil effekten være mindre.

Samtidig vet vi at Bane Nor planlegger hotell i deler av høyhuset. Økt hotellkapasitet i Oslo sentrum kan bidra til å øke flyreising, ikke minst internasjonalt. Det trekker i motsatt retning.

Samtidig vet vi at det er mye ledig kontorareal i Stor-Oslo, slik at en effekt av høyhuset rett og slett kan bli at kontorarealer på mindre sentrale beliggenheter og/eller som er eldre, rett og slett vil bli stående tomme eller underutnyttet.

Denne representant kan ikke se at det fra Bane Nor hittil har lagt frem noe slags regnestykker eller anslag på

utslipp knyttet til det foreslåtte høyhuset, og etterspør derfor dette.

Det er ønskelig med en oversikt over direkte utslipp, men også alle typer indirekte utslipp, altså utslipp knyttet til produksjon og transport av byggematerialer fra utlandet til Norge.

Svar:

Det er i dag betydelige utfordringer knyttet til kapasitet for reisende i hovedstadsområdet. Kapasitetsutfordringene er en flaskehals for videreutvikling av jernbanen. Nye Oslo S vil kunne bidra til en oppgradering av Norges mest trafikkerte knutepunkt som gir større kapasitet for reisende, og samtidig bidrar til flere arbeidsplasser og et mer tilgjengelig byrom. Bane NOR opplyser om at planforslaget for nye Oslo S er utarbeidet i tråd med kommunale og statlige retningslinjer, skal bidra til realiseringen av klima- og miljømål på lokalt og nasjonalt nivå, og at prosjektet har høye ambisjoner for bærekraft.

Det er flere ulike planalternativer til behandling i Oslo kommune, hvor høyhuset er foreslått å være på 100 meter eller 82 meter. Endelige høyder er ikke besluttet. Ifølge Bane NOR er planalternativene forventet å lede til utslipp på omtrent 40 000 tonn CO_2-ekvivalenter. Planalternativene er utarbeidet i tråd med forskrift om konsekvensutredninger, og det offentlig tilgjengelige planforslaget består følgelig av mer detaljerte beregninger av forventede klimagassutslipp.

SPØRSMÅL NR. 2825

Innlevert 22. mai 2026 av stortingsrepresentant Joel Ystebø
Besvart 27. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at politiet får tilført tilstrekkelige ressurser til å håndtere konsekvensene av regjeringens feilslåtte populisme og beslutning om skjenkefrislipp, slik at tryggheten til barn, familier og sårbare grupper ivaretas i det offentlige rom?

Begrunnelse:

Det har i etterkant av årets 17. mai-feiring i Bergen kommet sterke reaksjoner på omfattende alkoholbruk i sentrum. Erfaringene fra dagen viser hvordan et reelt frislipp av alkohol kan føre til utrygge situasjoner og alvorlige hendelser som særlig rammer barn, familier og sårbare grupper. Når det offentlige rom domineres av høy beruselse, begrenses deres mulighet til å delta i fellesskapets feiring og ferdes trygt.

På tross av slike erfaringer har regjeringen valgt å åpne for utvidede skjenketider under det kommende fotball-VM, til tross for advarsler fra politiet om en allerede presset ressurssituasjon i sommermånedene. Økt alkoholkonsum i en periode med høy belastning på politiet vil etter alt å dømme forsterke utfordringer knyttet til orden, trygghet og beredskap i byene.

Når regjeringen likevel velger å liberalisere skjenkereglene, fremstår det som en prioritering av kortsiktig og feilslått populisme fremfor hensynet til trygghet, særlig for barn og sårbare grupper.

Svar:

Politiet er tilført betydelige ressurser siden 2021. Politiets driftsbudsjett er økt med hele 31 prosent, dvs. om lag 6,5 milliarder kroner. I tillegg foreslår regjeringen ytterligere 145 millioner kroner i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for å redusere de negative konsekvensene av den sikkerhetspolitiske situasjonen for politiets oppgaveløsing.

Politiet har lang erfaring med planlegging og gjennomføring av sikkerhet og oppgaveløsning i forbindelse med store arrangementer og hendelser. Jeg har derfor tillit til at de også vil ivareta oppdraget på en god måte under fotball-VM.

SPØRSMÅL NR. 2826

Innlevert 22. mai 2026 av stortingsrepresentant Marthe Hammer
Besvart 29. mai 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva er proveny av å pålegge de superrike, definert som personer med over hundre millioner kroner i formue, en minimumsskatt på 2 % av deres reelle formue uten noe unntak?

Begrunnelse:

I dag kom oversettelsen av den internasjonale bestselgeren "Milliardærer må også betale skatt" av Gabriel Zucman. Han tar til orde for at de superrike må pålegges en minimumsskatt på 2 % av deres reelle formue uten noe unntak. Zucman mener dette grepet vil fungere mot alle typer skatteomgåelse, enten det dreier seg om holdingselskaper, truster eller noen annen form for skatteplanlegging. Han mener minimumsskatten må gjelde uansett om milliardærene flytter utenlands.

Svar:

I beregningen har departementet lagt til grunn at en slik minimumsskatt vil omfatte bosatte personer som er alminnelig skattepliktig til Norge etter skatteloven § 2-1 med beregnet nettoformue over 100 mill. kroner, og at beskatningen kun vil gjelde den delen av formuen som overstiger dette beløpet. Det anslås at om lag 4 300 bosatte personer 17 år og eldre i 2026 vil ha en nettoformue over 100 mill. kroner.

På usikkert grunnlag anslås provenyet av en slik skatt på 2 pst. til om lag 18 mrd. kroner, uten at det er tatt hensyn til eventuelle tilpasninger.

Tilpasningene til en slik skatt vil kunne bli betydelige, for eksempel i form av endringer i formuessammensetning mot lavt verdsatte eiendeler og oppdeling av formuer. En slik skatt på de rikeste kan også gi insentiver til utflytting.

SPØRSMÅL NR. 2827

Innlevert 22. mai 2026 av stortingsrepresentant Remi Sølvberg
Besvart 1. juni 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan vil samferdselsministeren sikre rask og nasjonal innføring av Statens vegvesens nye fartsgrensekriterier, der 30 km/t anbefales som utgangspunkt i tettbygde strøk av hensyn til trafikksikkerhet for barn og andre myke trafikanter, og vil statsråden vurdere å fremme forslag om endring i vegtrafikkloven § 6 andre ledd slik at 30 km/t blir hovedregel i tettbygde områder?

Begrunnelse:

Statens vegvesen har oppdatert sine faglige kriterier for fartsgrenser og anbefaler nå at 30 km/t skal være utgangspunktet i tettbygde strøk der gående og syklende ferdes uten separate arealer. Dette markerer et viktig skifte i norsk trafikksikkerhetspolitikk, der hensynet til liv, helse og trygge nærmiljø skal veie tyngre enn framkommelighet for biltrafikk. Seksjonsleder for trafikksikkerhet i Vegvesenet har uttalt at 30 km/t nå skal være «utgangspunktet» i tettbygde områder, mens kommuner og fylker må begrunne hvorfor høyere hastighet eventuelt skal tillates.

Bakgrunnen er tydelig dokumentert forskning på sammenhengen mellom fart og skadeomfang. Trygg Trafikk viser til at sannsynligheten for å overleve en påkjørsel er langt høyere ved 30 km/t enn ved 50 km/t. Også nordiske trafikksikkerhetsmiljøer peker på at blanding av biltrafikk, syklister og fotgjengere tilsier maksimalt 30 km/t dersom man skal oppnå trygge lokalmiljø og følge nullvisjonen om at ingen skal dø eller bli hardt skadet i trafikken.

I mange år har FAU-er, idrettslag, velforeninger, Syklistforeningen og lokale aksjonsgrupper kjempet for lavere fart rundt skoler, boligområder og skoleveier. Altfor mange foreldre opplever fortsatt at barn ikke kan gå eller sykle trygt til skole og fritidsaktiviteter fordi trafikken går

for fort. Når Statens vegvesen nå endrer sine kriterier, må dette følges opp politisk og ikke bli liggende som en anbefaling uten praktisk konsekvens.

Rødt mener trygghet for barn, eldre og andre myke trafikanter må gå foran hensynet til høy hastighet gjennom boligområder og bymiljø. Dersom 30 km/t faktisk skal bli den nye normen i tettbygde strøk, krever det både økonomiske virkemidler, tydelige nasjonale føringer og vilje til å endre lovverket.

Svar:

Statens vegvesen har revidert kriteriene for fastsettelse av fartsgrenser innenfor tettbygd strøk. Etter de reviderte kriteriene krav 11.6-2 som er gjeldende fra 13. mars 2026, skal fartsgrense 30 km/t være utgangspunktet når en strekning vurderes. I tillegg er fartsgrensekriteriene gjort gjeldende for all offentlig vei. Tidligere var det bare en anbefaling for kommunale veier.

Dette betyr, i motsetning til tidligere kriterier, at det må argumenteres for høyere fartsgrense enn 30 km/t innenfor tettbygd strøk. Hensikten med kravet er at fartsgrensesetting innenfor tettbygd strøk bør skje på de gående og syklendes premisser. Det kan skiltes høyere fartsgrense på strekninger hvor dette er forsvarlig mht. trafikksikkerhet, ønskelig mht. veiens funksjon, og/eller der det ikke har betydning for nullvekstmålet.

I Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2026-2029 lyder oppfølgingstiltak nummer 1:

> «Statens vegvesen, fylkeskommunene og storbykommunene vil gjennomgå veinettet for å sikre at fartsgrensene er i samsvar med prinsippene i de nye fartsgrensekriteriene innenfor tettbygd strøk.»

Disse veimyndighetene har derfor allerede forpliktet seg til å gjennomgå veinettet for å sikre samsvar med de nye kriteriene, og med dette bidra til økt bruk av 30 og 40 km/t i tettbygd strøk.

Statens vegvesen har hatt en gjennomgang av de nye kriteriene med relevante miljøer i staten, fylkeskommunene og storbykommunene, og arbeider i tillegg med å utarbeide en veileder for å lette arbeidet med vurdering av veinettet i lys av de nye kriteriene. Flere byer, blant annet Oslo og Bergen, har allerede innført fartsgrense 30 km/t på om lag 70 % av vegnettet sitt. De nye fartsgrensekriteriene vil bidra til en høyere andel av denne fartsgrensen også i andre byer og tettsteder.

Statens vegvesen vil videre utrede 30 km/t som generell fartsgrense innenfor tettbebygde strøk i løpet av planperioden, jf. oppfølgingstiltak nummer 2 i Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2026-2029:

> «Statens vegvesen vil utrede endring av den generelle fartsgrensen innenfor tettbebygde strøk til 30 km/t.».

SPØRSMÅL NR. 2828

Innlevert 22. mai 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe
Besvart 4. juni 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvilke umiddelbare grep vil statsråden ta for å sørge for at utdanningen av ultralydjordmødre ved NTNU opprettholdes?

Begrunnelse:

Utdanningen for ultralydjordmødre ved NTNU er nå i ferd med å legges ned, og allerede har fire ansatte fått varsel om oppsigelse. Det haster med å ta grep dersom avviklingen skal stanses og av dette unike fagmiljøet ikke skal forsvinne.

Svar:

Jeg viser til spørsmål om hvilke umiddelbare grep som vil bli tatt for å sørge for at utdanningen av ultralydjordmødre ved NTNU opprettholdes. Alle helseregioner har behov for jordmødre med ultralydkompetanse for å kunne gi gode og trygge helsetjenester over hele landet. I 2025 fikk de regionale helseforetakene, under ledelse av Helse Midt-Norge RHF, i oppdrag å utrede en varig løsning for å videreføre dette utdanningstilbudet.

Jeg har fått opplyst fra Helse Midt-Norge RHF at utdanningen i ultralyd for jordmødre ikke skal avvikles, men videreføres som et samlet nasjonalt tilbud i regi av St. Olavs hospital og Senter for fostermedisin. Jeg har videre fått opplyst at helseregionene og St. Olavs hospital nå

tar grep for å sikre at det spisskompetente fagmiljøet som er bygget opp over flere år, kan videreføres og bidra inn i den nye modellen.

Som representanten Toppe er også jeg opptatt av at kvinner i hele landet skal ha tilgang til et trygt, faglig godt og likeverdig tilbud i svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. Det forutsetter god og tilstrekkelig utdanning av jordmødre med ultralydkompetanse

Slik jeg er orientert, er beslutningen om å flytte utdanningen resultat av flere års dialog mellom Helse Midt-Norge RHF og NTNU om kostnadsnivået. Det siste året har det vært gjennomført flere møter for å vurdere om kostnadene kunne reduseres, enten innenfor et rent NTNU-tilbud eller gjennom samarbeid med St. Olavs hospital. Dette har ikke latt seg gjøre. Avtalen med NTNU videreføres ut 2026. Deretter er det lagt opp til at utdanningen videreføres i et virksomhetsinternt utdanningsløp. Helseregionene mener at en videreføring i regi av St. Olavs hospital gir mulighet til å bygge videre på kompetansen ved NTNU og ved Senter for fostermedisin. Jeg har fått opplyst at det er en tydelig forventning om at et nytt utdanningskull skal starte opp på ettervinteren 2027, og at St. Olavs hospital vil ha behov for å rekruttere relevant kompetanse i oppbyggingen av tilbudet. Helseregionene går nå i gang med å utvikle nasjonale læringsmål, læringsaktiviteter, krav til veiledning og praksis, samt finansieringsmodell og dimensjonering. Endelig innretning av tilbudet skal også forelegges Helsedirektoratet for faglige innspill.

Jeg har samtidig forståelse for at situasjonen oppleves krevende, og at det er viktig med forutsigbarhet for både ansatte og fagmiljø. Jeg vil derfor undersøke saken nærmere. Det innebærer at jeg vil gå i dialog med forsknings- og høyere utdanningsministeren med formål å finne en bærekraftig og robust løsning for utdanningstilbudet, samtidig som kvaliteten i utdanningen ivaretas.

SPØRSMÅL NR. 2829

Innlevert 22. mai 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 1. juni 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for hvor mye penger som har blitt brukt på kjøp av tjenester fra private i Helse Sør-Øst?

Begrunnelse:

Jeg viser til svar på spørsmål nr. 2214 om midler brukt på å få ned ventelister gjennom kjøp av tjenester fra private. I svarbrevet fra statsråden framkommer det ikke beløp i redegjørelsen for Helse Sør-Øst, kun volum.

Svar:

Jeg viser til svar på spørsmål nr. 2214 til skriftlig besvarelse om midler brukt på å redusere ventetider gjennom kjøp av tjenester fra private aktører. I omtalen av Helse Sør-Øst RHF fremgår det at den samlede økningen i den økonomiske rammen for nye avtaler og utvidelser av avtaler med private leverandører innen psykisk helsevern og somatikk utgjør om lag 135 mill. kroner.

SPØRSMÅL NR. 2830

Innlevert 23. mai 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen
Besvart 1. juni 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Ser statsråden at dagens regelverk kan ha en uheldig effekt ved at personer med alkoholproblemer vegrer seg for å oppsøke helsehjelp av frykt for å miste førerkortet, og vil statsråden vurdere endringer i regelverket som kan senke terskelen for å søke behandling, samtidig som trafikksikkerheten ivaretas?

Begrunnelse:

Mange mennesker som sliter med alkoholproblemer, kommer på et tidspunkt dit at de erkjenner problemet og ønsker å søke hjelp. For mange er dette et svært vanskelig og sårbart steg å ta. Når alkoholproblemene har blitt alvorlige, kan det være behov for profesjonell hjelp, for eksempel gjennom avrusing eller behandling ved en klinikk. For å få slik hjelp trengs det ofte henvisning fra lege.

Fremskrittspartiet har fått flere henvendelser fra personer i en slik situasjon, men som forteller at som vegrer seg for å søke helsehjelp. Det skyldes at personer som oppsøker lege for å få hjelp med alkoholproblemer, kan risikere å miste førerretten i en periode. Dette skjer fordi legen har plikt til å vurdere om helsekravene for førerkort er oppfylt, og alkoholproblemer kan føre til at en person ikke lenger blir regnet som skikket til å kjøre bil. Konsekvensen kan være tap av førerkort i minst seks måneder.

Intensjonen bak regelverket er å ivareta trafikksikkerheten og hindre promillekjøring. Dette er et viktig hensyn. Samtidig kan dagens praksis ha en uheldig effekt: Frykten for å miste førerkortet kan gjøre at mennesker med alkoholproblemer lar være å søke hjelp. Det kan føre til at problemene får utvikle seg videre, både til skade for personen selv, familien, arbeidslivet og samfunnet ellers.

Det er grunn til å stille spørsmål ved om det er riktig at mennesker som erkjenner alkoholproblemer og aktivt ønsker å slutte å drikke, automatisk skal risikere å bli møtt med en reaksjon som oppleves som straff. En person som søker hjelp, er ofte i en fase der vedkommende ønsker endring og tar ansvar. Da bør systemet i størst mulig grad legge til rette for tidlig hjelp, ikke skape hindringer som gjør terskelen høyere.

Svar:

Å føre motorvogn er forbundet med reell risiko og med et betydelig skadepotensial. Ruspåvirket kjøring er en av de viktigste årsakene til alvorlige trafikkulykker, dødsfall og personskader. Helsekravene skal sikre at alle som kjører motorvogn har tilstrekkelig fysisk og psykisk funksjon til å ferdes trygt i trafikken. Til fører stilles det krav til nødvendig syn, reaksjonsevne, oppmerksomhet og konsentrasjon. Fører må ha evne til å vurdere risiko og ta raske beslutninger. Å kjøre i ruspåvirket tilstand (alkohol eller andre rusmidler) vil innebære en betydelig fare, både for føreren selv og for andre. Dette er en viktig begrunnelse for at en har vedtatt i helsepersonelloven § 34 en meldeplikt for leger, psykologer og optikere. Formålet er behov for å beskytte liv og helse og sikre trygg ferdsel i trafikken. Helsedirektoratet har kommentert denne bestemmelsen i rundskrivet Helsepersonelloven med kommentarer.

Det er viktig at personer som har et alkoholproblem som de ikke lenger selv har kontroll over,

tar kontakt med helsetjenesten for å få hjelp. Det skal i slike tilfeller foretas en individuell og konkret vurdering av den enkelte pasients tilstand. Meldeplikten utløses for tilstander som varer, eller vurderes å vedvare, lenger enn 6 måneder. Dersom legen/psykologen vurderer at tilstanden kan bringes under kontroll med dokumentert avholdenhet i de neste seks månedene, inntrer ikke meldeplikten til statsforvalteren. Det forutsetter at pasienten samarbeider med lege om oppfølging og kontroll, og straks avslutter den skadelige bruken av alkohol. Selv om det ikke sendes melding til statsforvalteren er helsekravet ikke oppfylt før det har gått minst seks måneder, og kjøring er ikke tillatt i denne perioden. Legen skal da gi muntlig kjøreforbud.

Norge er bundet av EUs førerkortdirektiv hvor det fremgår at inntak av alkohol innebærer en stor fare for trafikksikkerheten og at på grunn av problemets omfang må helsepersonell utvise stor årvåkenhet. Dagens norske regelverk og EU-regelverket til grunn at det er helsepersonell som behandler pasienten som skal vurdere om helsekravene er oppfylt.

Meldeplikten anses som et sentralt virkemiddel for å ivareta trafikksikkerheten, og det anses derfor ikke faglig forsvarlig å redusere denne eller å senke kravene til ruspåvirkning og føring av motorvogn.

Det nye fjerde førerkortdirektivet kan likevel på lengre sikt gi grunnlag for å vurdere justeringer i regelverket. Dette direktivet er vurdert å være EØS-relevant, men er enda ikke innlemmet i EØS-avtalen. Fjerde førerkortdirektiv legger til rette for at personer med alkoholavhengighet i noen tilfeller kan beholde eller få tilbake

føreretten på nærmere bestemte vilkår. Blant annet åpnes det for at førerkort kan utstedes under forutsetning av tett medisinsk oppfølging og behandling, kombinert med begrensninger i føreretten gjennom bruk av tekniske løsninger som alkolås. Eventuelle endringer må utredes grundig, både faglig og samfunnsøkonomisk, før de kan gjennomføres.

SPØRSMÅL NR. 2831

Innlevert 23. mai 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen
Besvart 1. juni 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Ser statsråden at den lange saksbehandlingstiden for godkjenning av helsepersonell med utdanning fra land utenfor EØS bidrar til at nødvendig kompetanse ikke tas i bruk i helsevesenet, og hvilke tiltak vurderer statsråden for å redusere saksbehandlingstiden og sikre raskere godkjenning, samtidig som krav til kvalitet og pasientsikkerhet ivaretas?

Begrunnelse:

Ifølge NRK Troms og Finnmark viser nye tall at rundt 5 800 personer med utdannelse som helsepersonell, venter på autorisasjon fra Helsedirektoratet. Nærmere 4 400 av disse må regne med opptil to års ventetid før første vurdering. Dette gjelder særlig personer med utdanning fra land utenfor EØS, selv om mange av disse er norske statsborgere med relevant utdanning og arbeidserfaring. Samtidig er det stor mangel på helsepersonell, spesielt i distriktene. Lang saksbehandlingstid fører til at kvalifisert arbeidskraft ikke utnyttes, og kan innebære at personer i lang tid står uten mulighet til å arbeide i yrket de er utdannet til.

Statsråden bes redegjøre for hvilke tiltak han vurderer for å redusere saksbehandlingstiden, uten å øke antall ansatte byråkrater, samtidig som kvaliteten og pasientsikkerheten ivaretas.

Svar:

Jeg er enig med representanten Eilertsen i at det er viktig å sikre rask godkjenning av helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre land. Mangel på helsepersonell er den norske helse- og omsorgstjenestens største utfordring, og helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre land utgjør en vesentlig del av arbeidsstyrken i den norske helse- og omsorgstjenesten. Dette er arbeidskraft den norske helse- og omsorgstjenesten behøver. Derfor er jeg opptatt av å legge til rette for raskest mulig godkjenning av helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre land, og jeg har iverksatt flere tiltak for å tilrettelegge for dette. Samtidig må hensynet til kvalitet og pasientsikkerhet ligge til grunn for all aktivitet som foregår i norsk helse- og omsorgstjeneste.

Helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre land skal ha norsk autorisasjon for å kunne utøve yrket selvstendig i Norge. Tildeling av autorisasjon skal bidra til å sikre at helsepersonell med en bestemt tittel har en bestemt type kompetanse.

Helsedirektoratet er godkjenningsmyndighet for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre land. For helsepersonell med utdanning fra tredjeland (stater utenfor EU/EØS-området), foretar Helsedirektoratet en vurdering av om vedkommende har bestått utenlandsk utdanning og eksamen som anerkjennes som jevngod med tilsvarende norsk utdanning og eksamen, eller om søkeren på annen måte kan dokumentere nødvendig kyndighet ved bestått eksamen i helsefaglig utdanning, og tilleggsutdanning eller yrkeserfaring. Dersom søkeren anses som jevngod eller å ha nødvendig kyndighet, må søker gjennomføre tilleggskrav før autorisasjon kan innvilges: Norsk språk på nivå B2 og kurs i nasjonale fag. Leger, sykepleiere, tannleger og farmasøyter må også bestå en prøve i legemiddelhåndtering, og leger, sykepleiere og tannleger må bestå en fagprøve. Disse tilleggskravene ble innført i 2017. Formålet med tilleggskravene er å sikre kvalitet i godkjenningsprosessene, og dermed bidra til kvalitet og pasientsikkerhet i tjenesten.

Jeg arbeider kontinuerlig med å forbedre godkjenningsprosessene for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre land på en måte som best mulig ivaretar både hensynet til kvalitet og pasientsikkerhet i tjenesten, og hensynet til tilgang til arbeidskraft, i dialog med forsknings- og høyere utdanningsministeren. Helsedirektoratet har årlig fått oppdrag om forbedringer i godkjenningsprosessene. De tidligere oppdragene har blant annet

dreid seg om forbedringer i samarbeidet mellom Helsedirektoratet som godkjenningsmyndighet og universitets- og høyskolesektoren som faglig rådgiver for Helsedirektoratet i godkjenningsprosessene.

For å oppnå rask godkjenning av helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra tredjeland, er det viktig at kandidatene består samtlige tilleggskrav, og helst på første forsøk. Da må kandidatene gis gode forberedelsesmuligheter. I årets supplerende tildelingsbrev ga jeg derfor Helsedirektoratet i oppdrag å implementere tilbud om forberedende prøve og introduksjonskurs før fagprøven for leger, sykepleiere og tannleger. En forberedende prøve kan bidra til at kandidatene ikke går opp til fagprøven før de er klare for det, og et introduksjonskurs kan gjøre kandidatene bedre forberedt til fagprøven. Tiltakene kan dermed bidra til å effektivisere godkjenningsprosessene for viktige helsepersonellgrupper, uten at det går på bekostning av faglig kvalitet.

Helsepersonellplan 2040, som legges frem for Stortinget før sommeren, skal være en konkret plan for hvordan Norge skal sikre nok helsepersonell framover. Planen skal foreslå tiltak for å øke produktiviteten og bedre ressursutnyttelsen i helse- og omsorgstjenestene. Innsatsområdene i planen vil blant annet være knyttet til arbeidsmiljø og arbeidsvilkår, ansvars- og oppgavedeling og hensiktsmessig organisering av arbeidsprosesser, teknologi, utstyr, bygg og rekruttering. Forbedringer i godkjenningsprosessene for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre land, vil være et aktuelt innsatsområde i planen.

Jeg er kjent med at Helsedirektoratet har som prioritert mål å korte ned saksbehandlingstid for godkjenning av helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre land. I tillegg til ovennevnte tiltak, jobber Helsedirektoratet med digitaliseringstiltak for å effektivisere saksbehandlingen.

SPØRSMÅL NR. 2832

Innlevert 24. mai 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal
Besvart 3. juni 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva tenker statsråden om Skatteetatens praksis, gransking og tolkning av fritak for merverdiavgift, og vil kulturministeren ta initiativ til en ryddejobb for å klargjøre regelverket?

Begrunnelse:

Den siste tiden er det uttrykt stor bekymring for praktiseringen av fritaket for merverdiavgift for aviser og digitale nyhetstjenester. Dette har skapt mye offentlig debatt og frustrasjon. Flere har vært tydelig på at regjeringen nå må på banen for å sikre en formålsriktig og forutsigbar anvendelse av regelverket. Det har imidlertid vært ganske stille fra kulturministeren som har ansvar for norsk mediepolitikk.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for et mangfold av redaktørstyrte medier blant annet fordi dette er en forutsetning for et velfungerende demokrati. Det er også bakgrunnen for at regjeringen prioriterer å støtte mediebransjen med flere milliarder kroner i året. Dette ligger også til grunn når regjeringen nå arbeider med styringssignaler og støtteordninger for de kommende årene.

Jeg viser videre til mitt svar 26. januar i år til stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius på skriftlig spørsmål om samme tema, jf. Dokument nr. 15:1213 (2025-2026). Der redegjorde jeg for enkelte aktuelle temaer om merverdiavgiftsfritaket for aviser.

Jeg har forståelse for at kontrollsaker på området kan skape debatt om praktiseringen av fritaket. Samtidig er det viktig å understreke at fritaket allerede er regulert i merverdiavgiftsforskriften § 6-1-1, supplert med Skattedirektoratets retningslinjer. Enkelte prinsipielle avgrensninger har videre vært vurdert og forankret i Stortinget både ved utvidelsen til elektroniske nyhetstjenester i 2016 og ved utvidelsen til dybdejournalistikk i 2019, jf. Prop. 1 LS (2015-2016) Skatter, avgifter og toll 2016 punkt 8.3.3 og Prop. 107 LS (2019-2020) Endringar i skatte-, avgifts- og tollovgivinga kapittel 11.5.

Siste endring i regelverket kom 1. januar 2024, da det ble åpnet for at elektroniske aviser kan ha mer levende bilder og lyd enn tidligere, se forslaget i Prop. 1 LS (2023-2024) Skatter, avgifter og toll 2024, kapittel 6.3. Forslaget var en oppfølging for å avdempe konsekvensene av avviklingen av fritaket for elektroniske nyhetstjenester fra.

1. januar 2023. Ut over dette er det ikke i den senere tid gjort endringer i regelverket på området, heller ikke endringer som legger opp til en ny eller strengere tolking av avisfritaket.

Merverdiavgiftsfritaket for medier er gunstigere enn unntak fra merverdiavgift. For det første slipper de å beregne merverdiavgift på inntekter fra avissalg. For det andre får de fradrag for anskaffelser som papir, datautstyr og programvare. For alle aviser med omsetning fra salg av nyheter og aktualitetsstoff er dette en betydelig fordel. For noen kan fordelen være så stor at de får utbetalt penger fra staten gjennom merverdiavgiftssystemet. Dette er avisenes momsstøtte gjennom merverdiavgiftssystemet.

Samtidig er merverdiavgiften en av de viktigste kildene til å finansiere den norske velferdsstaten. Vi må derfor avgrense fritak og unntak slik at støtten treffer de den er ment for. Jeg minner i denne sammenheng om at fritaket for aviser helt siden det ble innført i 1970 har vært avgrenset mot blant annet underholdning og ukeblader, ved at fritaket gjelder for medier som inneholder nyheter og aktualitetsstoff. Produksjonstilskuddet etter mediestøtteloven er avgrenset på tilsvarende måte ved at tilskuddet ytes til nyhets- og aktualitetsmedier.

Fritaket i merverdiavgiftsloven for aviser legger opp til at det må utøves skjønn ved vurderingen av om fritaket kommer til anvendelse. En slik skjønnsmessig vurdering vil i sin natur måtte bygge på en konkret vurdering av innholdet i den enkelte publikasjon som omsettes mot brukerbetaling. Dette er en utfordring som er felles for flere ulike grenser mellom avgiftsplikt og fritak på merverdiavgiftsområdet, og er ikke særegent for avisfritaket.

Jeg kan ikke gå inn i konkrete saker som er til behandling i Skatteetaten. Skatteetaten er avgiftsmyndighet og med det rette myndighet til å vurdere og treffe vedtak i enkeltsaker. Vedtakene kan påklages, og det kan tas ut søksmål for domstolene på ordinær måte.

Skatteetatens kontroll med at det regelverket etterleves på et område er en ordinær del av det å være avgiftsmyndighet, og er ikke nødvendigvis et uttrykk for en endret praksis fra etatens side.

Borgarting lagmannsretts dom 22. januar i år om fritaket for elektroniske nyhetstjenester er nå rettskraftig. Lagmannsretten la her til grunn den samme forståelsen av vilkårene som Skatteetaten har gitt uttrykk for i retningslinjene og i den konkrete saken. Enkelte temaer behandlet i saken har også betydning for avisfritaket, blant annet gjelder det forståelsen av begrepet nyheter og aktualitetsstoff.

For avgiftspliktige som ønsker avklaring forut for en konkret disposisjon, vil jeg minne om at det er anledning til å be om bindende forhåndsuttalelse etter skatteforvaltningsloven kapittel 6. Dette er et nyttig virkemiddel for å oppnå forutsigbarhet i det enkelte tilfellet, før et tiltak settes i verk. Skatteetaten vil i tillegg ved henvendelser veilede de avgiftspliktige innenfor rammene av sin alminnelige veiledningsplikt.

Når det gjelder spørsmålet om regjeringen vil ta initiativ til en gjennomgang av regelverket, viser jeg til Stortingets behandling av Dokument 8 nr. 244 (2025-2026) om fastsettelse av provenyeffekt av fritak fra merverdiavgift på levende lyd og bilde. Her anmoder Stortinget regjeringen om «å utrede et plattformnøytralt fritak for merverdiavgift for nyhetstjenester, herunder provenyvirkning og hvordan fritaket kan avgrenses». Det vil regjeringen følge opp og komme tilbake til Stortinget med på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2833

Innlevert 24. mai 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 1. juni 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Når har justisministeren tenkt å følge opp endringsforslag til i straffeloven og skadeerstatningsloven slik at bl.a. skjult personforfølgelse gjøres straffbart og at man styrker det strafferettslige vernet mot krenkende fotografering og filming som hun tidligere har svart at hun vil prioritere høyt?

Begrunnelse:

Justis- og beredskapsdepartementet sendte i 2021 forslag til endringer i straffeloven og skadeserstatningsloven på høring. I høringsnotatet foreslås endringer i straffeloven som innebærer at skjult personforfølgelse («snikstalking») gjøres straffbart. Videre foreslås lovendringer som skal styrke det strafferettslige vernet mot krenkende fotografering og filming.

På regjeringens sider står følgende enda:

"Status: Under behandling"

Dette til tross for at høringsfristen gikk ut 13.12.2021.

Jeg har tidligere etterspurt fremdrift i denne saken, i bl.a. Dokument nr. 15:3173 (2024-2025).

Da svarte bl.a. justisministeren dette:

"Jeg mener det er viktig å tette dette hullet i lovverket, slik at vi får et effektivt og dekkende strafferettslig vern mot alle former for personforfølgelse. Personforfølgelse innebærer en alvorlig krenkelse av offerets privatliv – uavhengig av om forfølgelsen skjer skjult eller mer åpenlyst. Jeg mener også at mye taler for at det strafferettslige vernet mot hemmelig fotografering og filming bør styrkes."

Og videre heter det:

"Jeg har stor forståelse for at mange mener det haster å få på plass endringer i reglene om personforfølgelse og hemmelig fotografering og filming, og jeg er enig i at oppfølgingen av høringsnotatet fra 2021 har tatt lengre tid enn ønskelig. Jeg kan forsikre om at dette er en av sakene jeg vil prioritere høyt fremover."

Nå er det snart 5 år siden høringen og det er gått enda lengre tid enn ønskelig.

Svar:

Jeg viser til mitt svar 29. september 2025 på spørsmål nr. 3173 til skriftlig besvarelse fra representanten om samme tematikk. Som jeg ga uttrykk for i dette svaret, har jeg stor forståelse for at mange mener det haster å få på plass endringer i reglene om personforfølgelse og hemmelig fotografering og filming. Personforfølgelse innebærer en alvorlig krenkelse av offerets privatliv, uavhengig av om forfølgelsen skjer skjult eller mer åpenlyst. Det er også mye som taler for at det strafferettslige vernet mot hemmelig fotografering og filming bør styrkes. Jeg er enig i at oppfølgingen av høringsnotatet fra 2021 har tatt lengre tid enn ønskelig.

Departementet arbeider nå med en lovproposisjon som følger opp forslagene som ble sendt på høring i 2021. Som nevnt er denne saken høyt prioritert, og departementet har kommet langt i proposisjonsarbeidet. Jeg har en ambisjon om å fremme en lovproposisjon for Stortinget i løpet av andre halvår av 2026, eventuelt nokså tidlig i 2027, uten at jeg kan forskuttere akkurat når det pågående arbeidet kan ferdigstilles.

SPØRSMÅL NR. 2834

Innlevert 24. mai 2026 av stortingsrepresentant Guri Melby
Besvart 1. juni 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Når vil regjeringen sende lovforslag om rett til barnehageplass for barn født i desember på høring, og når tar statsråden sikte på å fremme lovforslaget for Stortinget?

Begrunnelse:

Stortinget vedtok i april 2025 å be regjeringen fremme nødvendige lovforslag for å sikre at barn født i desember får rett til barnehageplass innen utgangen av den måneden barnet fyller ett år, på lik linje med barn født i september, oktober og november. Vedtaket ble fattet med et bredt flertall fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Venstre.

Det er nå over ett år siden vedtaket ble fattet. Det ble ikke fulgt opp i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026 eller i Revidert nasjonalbudsjett 2026. Kunnskapsdepartementet har bekreftet at det arbeides med et høringsforslag, men har så vidt undertegnede er kjent med ikke gitt en konkret fremdriftsplan.

Dagens regelverk innebærer at barn født i desember risikerer å måtte vente til august året etter at de fyller ett år før de har rett til plass — det vil si til de er ett år og åtte måneder. Konsekvensen er at foreldre, oftest mor, tvinges ut i ulønnet permisjon i månedsvis, med tap av lønn, pensjonsopptjening og sosiale rettigheter. Barn som blir født i desember 2025 vil etter dagens regelverk først ha rett til plass i august 2027. Skal disse barna omfattes av den nye retten, må lovendringen være vedtatt og tre i kraft i god tid før dette.

Fødselstallutvalget pekte i sin innstilling på at dagens system bidrar til at foreldre tilpasser fødselstidspunktet til opptaket, og at løpende opptak både kan ha positiv effekt på fødselstallene og gi betydelig samfunnsøkonom-

isk gevinst gjennom økt yrkesdeltakelse. Stortingets vedtak om desemberbarna må følges opp raskt nettopp fordi det er første skritt mot en mer rettferdig ordning.

På denne bakgrunn bes statsråden redegjøre for fremdriften i arbeidet, herunder konkret tidsplan for høring og fremleggelse av lovproposisjon for Stortinget.

Svar:

Jeg har stor forståelse for situasjonen mange familier med barn født i desember står i. Som representanten viser til, har barn født i desember først rett til plass i barnehage i august året etter at barnet har fylt ett år. Derfor var Arbeiderpartiet med på å sikre flertall i Stortinget for at også barn født i desember skal få rett til barnehageplass den måneden de fyller ett år.

Dette er imidlertid også et budsjettprioriteringsspørsmål. En utvidelse av retten til plass for desemberbarna kan først gjennomføres når det er budsjettmessig dekning for forslaget. En utvidelse av retten til barnehageplass for barn født i desember forutsetter også at det finnes tilstrekkelig med ansatte og at kvaliteten på barnehagetilbudet er godt, både for barna som er i barnehage allerede og nye barn som får plass. Bemanningssituasjonen i barnehagesektoren er krevende, med høyt sykefravær og utfordringer med å rekruttere både nok faste ansatte og vikarer. Det mangler per i dag også 2 600 årsverk for å oppfylle pedagognormen, og 1 av 3 barnehager oppfyller ikke normen. Flere barn i barnehage på nåværende tidspunkt vil øke presset ytterligere på den allerede pressede bemanningen og kapasiteten i sektoren. Dette er problemstillinger jeg jobber aktivt med å løse. I 2026 er det bevilget over 1,8 milliarder kroner for å styrke bemanningen i barnehagene utover bemanningsnormen. Én milliard kroner av beløpet er øremerket og over 800 millioner kroner ligger i kommunerammen. I tillegg har regjeringen satt i gang flere tiltak som skal øke bemanningen over tid, som flere plasser i arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning, rekruttering av unge personer utenfor arbeid til arbeid i barnehagesektoren, dobling av bevilgning til IA-bransjeprogrammet for barnehage og videreføring av tilskudd til et bransjeprogram for ansatte i barnehagesektoren.

Jeg vil fortsette å arbeide med disse utfordringene, samtidig som departementet arbeider med å utrede et lovforslag. Samtidig ser jeg at mange kommuner får til gode løsninger for fleksible barneopptak. Tall fra BASIL-rapporteringen viser at ved utgangen av 2025 gikk 1 620 (46 prosent) av ettåringer født i desember i barnehage, selv om de ikke hadde rett til plass. Det gjør at mange foreldre og deres barn får tilbud om barnehageplass før retten til plass faktisk inntrer.

SPØRSMÅL NR. 2835

Innlevert 24. mai 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad
Besvart 4. juni 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Mener finansministeren det er uansvarlig å bruke penger på samferdsleinvesteringer på Østlandet med netto nytte større enn minus 0,9?

Begrunnelse:

I Dagens Næringsliv snakker finansministeren om ansvarlighet i saken med tittelen: Slik vil Stoltenberg teste om Frp og Høyre er ansvarlige partier.

Han fremhever der at Stad skipstunnel må prioriteres bort fordi den samfunnsøkonomiske nytten er for lav. Han viser til at Kystverket sier at netto nytte per budsjettkrone investert minus 0,9.

– Det betyr at fellesskapet vil tape 90 øre per krone brukt på skipstunnelen, sier finansministeren til DN.

I mitt spørsmål til Nygård 15:572 stilte jeg spørsmål om det fantes andre samferdsleprosjekt med negativ netto nytte og fikk da en opplisting i tillegg til at det kom fram at det ikke finnes et samla tal for jernbane– men mye tyder på at dei store jernbaneinvesteringene på østlandet har negativ prissatt samfunnsnytte.

Jeg regner ikke med at finansministeren mener at hans egne partifeller som går inn for disse samferdsleprosjektene er uansvarlige. Men registrerer at det er en retorikk når det kommer til Stad skiptunnel og en helt annen på andre samferdsleprosjekt med større negativ netto nytte.

Svar:

Regjeringen legger til grunn at prioriteringer innen transportpolitikken vurderes samlet i NTP og i de årlige statsbudsjettene. Prioriteringene skal bygge opp om det overordnede målet for transportpolitikken om et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i hele landet innen 2050.

Samfunnsøkonomiske analyser er et verktøy for å systematisere virkninger av alternative løsninger for konkrete tiltak slik at de kan sammenlignes opp mot hverandre. Noen virkninger vil bli verdsatt i kroner, men ikke alle. En ren sammenlikning av den prissatte nytten for ulike prosjekter er ikke tilstrekkelig for å vurdere hvilke prosjekter som bør gjennomføres. Man må også vurdere de ikke-prissatte virkningene.

Samfunnssikkerhet og beredskap har f.eks. fått økt vekt de senere årene som følge av den sikkerhetspolitiske utviklingen, og dette er et viktig premiss for regjeringens prioriteringer. Videre vil andre forhold som skal holdes utenfor den samfunnsøkonomiske analysen av et prosjekt kunne spille inn.

I lang tid har skiftende regjeringer igangsatt en rekke samferdselsprosjekter som ikke har vært samfunnsøkonomisk lønnsomme. Det har ofte vært andre hensyn enn prissatt lønnsomhet som har avgjort om et prosjekt blir igangsatt, f.eks. beredskap, EU-direktiver (som tunnelsikkerhetsdirektivet) og distriktshensyn.

Økende press på offentlige budsjetter og en mer krevende sikkerhetspolitisk situasjon krever strengere prioriteringer enn før. Regjeringens hovedretning for transportpolitikken er derfor å ta vare på det vi har, utbedre der vi kan og bygge nytt der vi må. Det innebærer mer satsing på drift, vedlikehold og målrettede tiltak, og mindre på de største og mest kostnadskrevende prosjektene. Regjeringen har eksempelvis, i tråd med strategien i Nasjonal transportplan 2025-2036, prioritert drift, vedlikehold og fornying av jernbanen. I budsjettene for 2025 og 2026 er bevilgningene til disse formålene økt vesentlig. Ifm. RNB 2026 er det foreslått økte bevilgninger til drift og vedlikehold av riksveier.

SPØRSMÅL NR. 2836

Innlevert 24. mai 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak

Besvart 29. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Er tallene/inntekt for en familie med to voksne og fem barn slik jeg har beskrevet med netto utbetaling, inklusive bostøtte, med 796 920 kroner per år, og regnes denne familien under kategori vedvarende lavinntekt?

Begrunnelse:

Sosialhjelp skal gi husstanden et minimumsnivå for livsopphold. Dagens satser og utgifter som skal komme «i tillegg til» satsene svekker insentivet for å lykkes med håndheving av arbeidslinja.

For flere familier vil en jobb i praksis gi lavere disponibel inntekt enn sosialhjelp

Eksempel på beregning av sosialhjelp til familie med to voksne fem barn i alder 5-15 år:

Livsopphold to voksne pluss barn 5 år, 10 år, 11 år, 14 år og 15 år: 38 200

Husleie 18 000, strømregning 5000, innboforsikring 600, internett 1200, helseutgifter 550, busskort fire barn 1240, busskort to voksne 1620. Samlet utgifter 28 210.

Livsopphold 38 200
Andre utgifter 28210
Bostøtte – 7333
Rett til sosialhjelp 59 077
Barnetrygd 10 060
Samlet netto inntekt 76 470 per måned

Eksempler på tilleggssøknader på sosialhjelp som ikke inngår i livsoppholdssatsen: Bursdagsfeiring • Gaver • Førerkort • Kjøp av bil/billån • Bilreparasjoner • Feiring av høytid • Depositum • Klær • Kredittkortgjeld • Ferie • Møbler, TV, PC • Flytteutgifter • Pass • Begravelseskostnader • Massasjestol • Tredemølle • Oppvaskmaskin • Sykler • Flyreise • Fritidsaktiviteter • Fra 2026; Kostnader til internett og reise kommer i tillegg til livsopphold.

Svar:

Økonomisk sosialhjelp utgjør samfunnets siste økonomiske sikkerhetsnett. Stønaden er behovsprøvd og utmåles skjønnsmessig.

Sosialtjenesteloven har ingen bestemmelser om selve stønadsnivået for sosialhjelp. Dette er fordi fastsettelsen av stønadsnivået skal baseres på konkrete og individuelle vurderinger, og ikke være en fast størrelse. Loven gir veiledning om stønadsnivået i formålsbestemmelsen og i kravet om at alle skal sikres et forsvarlig livsopphold. Stønadsnivået skal fastsettes med bakgrunn i den konkrete og individuelle behovsprøvingen som er foretatt, sett i sammenheng med at stønaden bør bidra til at den enkelte blir selvhjulpen. Stønaden ses også i sammen-heng med hvilke andre muligheter stønadsmottaker har til å finansiere sitt livsopphold, blant annet andre inntekter og eventuell formue i husholdningen.

Departementet har utarbeidet veiledende retningslinjer om nivået på stønad til livsopphold.

De veiledende statlige satsene er nettopp kun et veiledende utgangspunkt ved fastsettelse av økonomisk sosialhjelp. De sier noe om nivå på en type livsopphold-sutgifter, men ikke noe om det individuelle behovet og utmålingen av stønad. Nav-kontoret har både rett og plikt til å foreta individuelle og skjønnsmessige vurderinger i hver enkelt sak. Det innebærer at hvis personens/husstandens faktiske behov er høyere eller lavere enn det som følger av de veiledende satsene, skal dette også reflekteres i utbetalingen.

Det vil derfor være et stort spenn i hva mottakerne mottar i utbetalt sosialhjelp – avhengig av både husstandens vurderte behov og i hvor stor grad husstanden har egne midler/andre inntekter som dekker deler av dette behovet.

I eksempelet på mulig utbetalt stønad som representanten viser til i begrunnelsen til spørsmålet, er det lagt til grunn utgifter til livsopphold til et voksent par og barn på 5 år, 10 år, 11 år, 14 år og 15 år på 38 200 kroner. Dette tilsvarer de veiledende satsene for sosialhjelp for 2026. Jeg vil igjen understreke at de veiledende satsene kun er et utgangspunkt for den individuelle vurderingen som skal foretas i den enkelte sak.

De øvrige utgiftene som er lagt til grunn i eksempelet er utgifter som vil variere mye.

Jeg vil også påpeke at barnetrygden er universell og gjelder alle uansett inntektsgrunnlag og -størrelse. Den vil komme i tillegg både for sosialhjelpsmottakere og lønnsmottakere.

Vedvarende lavinntekt defineres av SSB som husholdninger som har en inntekt under 60 pst. av medianinntekten, justert for husholdningsstørrelse, over flere år (vanligvis tre). For en familie på to voksne og fem barn, som representanten spør om, utgjorde lavinntektsgrensen (EU60) i 2024 916 200 kroner. 2024 er det senest tilgjengelige året med tall for lavinntekt. Framskrevet med gjennomsnittlig årslønnslønnsvekst i 2025 (4,9 pst.) og anslag for gjennomsnittlig årslønnsvekst i 2026 i RNB 2026 (4,4 pst.), vil denne lavinntektsgrensen tilsvare 1 003 400 kroner i 2026 for en familie med to voksne og fem barn (250 850 kroner for hver av de voksne i snitt og 100 340 kroner for hvert av barna).

SPØRSMÅL NR. 2837

Innlevert 24. mai 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak

Besvart 1. juni 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvordan fordeler kostnadene til tolk seg i forhold til språktolk og tegnspråktolk og hva er botiden til personer som mottar språktolk?

Begrunnelse:

Tolketjenester er en vesentlig kostnad som en av mange ytelser fra NAV.

Svar:

I samtale med Arbeids- og velferdsetaten kan du ha rett på språktolk eller tolk for døve, hørselshemmede og døvblinde.

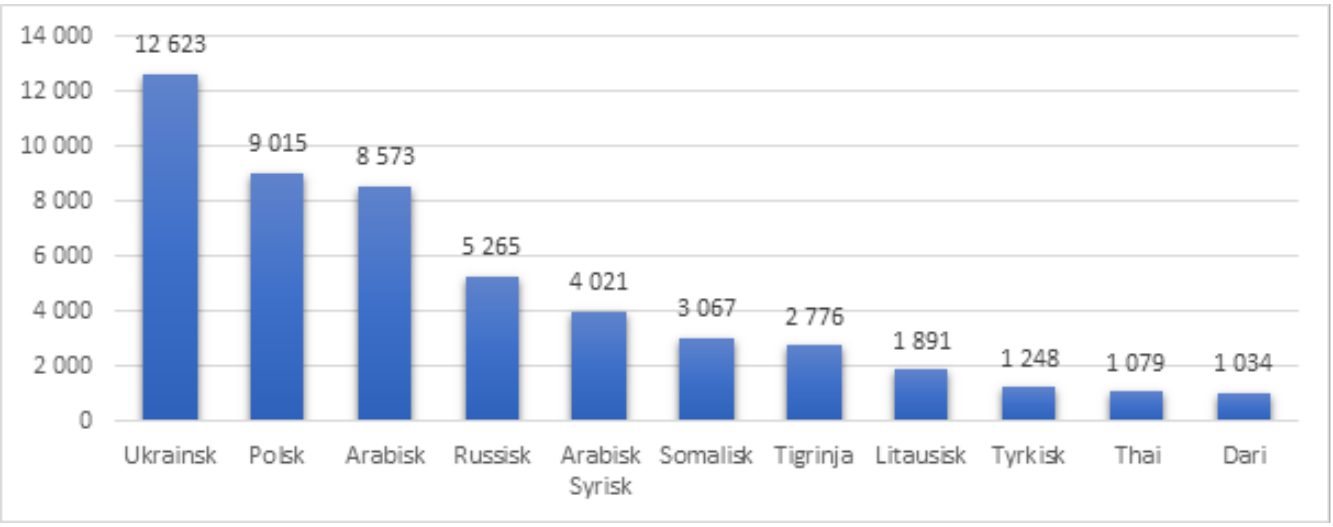
Språk- og translatørtjenester

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser om at det i 2025 ble brukt om lag 64 mill. kroner til kjøp av språktolketjenester.

Direktoratet opplyser at de ikke har oversikt over botiden til personer med behov for tolk for å sikre fors-

varlig kommunikasjon og tjenesteyting, jf. tolkeloven § 6. En oversikt over de mest brukte tolkespråkene i Arbeids- og velferdsetatens brukermøter kan likevel gi noe indikasjon.

Oversikten under viser antall tolkeoppdrag per språk, og av denne fremkommer det at den største språkgruppen i 2025 var ukrainsk. Flyktninger fra Ukraina var også de som i størst grad benytter tolk på russisk, som var det fjerde største tolkespråket. Fordrevne fra Ukraina har som kjent en botid fra nettopp ankommet opp til ca. fire år. Andre mye benyttede tolkespråk antas av direktoratet å være knyttet til innbyggere med ulik botid.

Tegnspråktolker

Behovet for tegnspråktolker blir dekket både med Nav-ansatte tolker og eksterne tolker. For oppdrag som ikke ansatte tolker har kapasitet til å dekke, blir oppdragene lagt ut i en tolkeportal hvor eksterne tolker (frilans) melder seg. Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser om at de ansatte tolkene dekket om lag 61 % av oppdragene i 2025.

Den totale utgiften til tolketjenester for døve, hørselshemmede og døvblinde var i 2025 på om lag 465 mill. kroner. Av dette utgjorde kjøp av tolketjenester fra eksterne tolker om lag 205 mill. kroner[1]. Driftsutgifter til de ansatte tolkene i hjelpemiddelsentralene utgjorde om lag 260 mill. kroner.

SPØRSMÅL NR. 2838

Innlevert 24. mai 2026 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 1. juni 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Løsningen er å krysse inn friske gener fra en annen rase i de sykeste rasene.

Hva vil landbruksministeren gjøre for å sikre at hunder avles i tråd med dyrevelferdsloven og det blir igangsatt kryssavl eller stans i avl av de sykeste hunderasene?

Begrunnelse:

Ifølge dyrevelferdsloven skal hunder avles robuste med god funksjon og god helse. Det er godt kjent at noen hunderaser avles syke, og følgelig i strid med dyrevelferdsloven. Det er også kjent at systemet for rasehundavl ikke fanger opp ulovlig avl.

1 Utgifter til tolkehjelp som dekkes over administrasjonsbudsjettet, kap. 3605, post 04 Tolketjenester inngår ikke her. Posten var i 2026 satt til om lag 5 mill. kroner.

10. oktober 2023 avsa Høyesterett dom i saken om hundeavl og slo fast at renraset avl på cavalier king charles spaniel (cavalier) er forbudt etter dyrevelferdsloven fordi sannsynligheten for å videreføre smertefulle, arvelige lidelser er for høy.

Flere raser har tilsvarende sykdomsbyrde, som den nå forbudte cavalieren. Her bør hensynet til hundene og et føre-var-prinsipp gjelde.

Nedenfor er en liste, som ikke er uttømmende, med raser der helsetilstanden må ansees å være så dårlig at videre avl ikke er forenlig med dyrevelferdslovens begrensinger, som fastslått av Norges Høyesterett i 2023.

- Pomeranian avles med ekstrem innavlsgrad og høy forekomst av alvorlige hjerte- og luftveissykdommer. En høy andel av disse hundene har den nevrologiske lidelsen syringomyeli, samme arvelige lidelse som cavalieren.
- Mops har en flat ansiktsstruktur (brakysefali) gir kroniske pusteproblemer, og dagens mops har en helsetilstand som beskrives av forskere som avvikende sammenliknet med andre hunderaser.
- Fransk bulldog er en multisyk rase, med mange av de samme problemene som mopsen. Forventet levetid i denne rasen er nå bare 4,5 år.
- Dachs har en ekstrem kroppsform og genetisk predisposisjon som gir svært høy forekomst av smertefull skiveprolaps i ryggen (IVDD) som ofte resulterer i lammelse.

Disse rasene har, på verdensbasis, svært begrenset genetisk mangfold. Internasjonal forskning ansees derfor å gi et godt bilde av hvordan det står til med de norske hundene av de samme rasene. Dette la også Høyesterett til grunn i sin dom. Det må igangsettes vitenskapelige kryssavlsprosjekter på disse rasene for å at disse ikke skal avles syke. Tilsvarende kryssavlsprosjekter foregår i Sverige for rasen cavalier king charles spaniel og i Finland for rasene cavalier king charles spaniel, mops og fransk bulldog.

Kryssavl er altså en kjent løsning på sykdom og innavlsproblematikk i kennelklubbsystemet i land vi sammenlikner oss med, og i disse landene løser man helseproblemene med nødvendig kryssavl.

Svar:

Som representanten peker på, stiller dyrevelferdsloven § 25, 1. ledd krav til avl:

«Dyreholdere, oppdrettere, avlsorganisasjoner og raseklubber skal gjennom avl fremme egenskaper som gir robuste dyr med god funksjon og helse.»

Siste ledd sier:

«Kongen kan gi forskrift om avl i samsvar med prinsippene i denne paragrafen, også om avlsvirksomhet i avlsorganisasjoner og raseklubber.»

Bestemmelsen ble endret ved lov 18. juni 2021 nr. 134 for å presisere at ikke bare oppdrettere, men også avlsorganisasjoner og raseklubber har et ansvar for forsvarlig avl. Dette er viktig siden forsvarlig avl også forutsetter vurderinger på populasjonsnivå. Det er avlsorganisasjoner og raseklubber som står nærmest til å samle data og vurdere tilstanden innenfor den enkelte rase. Det er også avlsorganisasjonene som eventuelt må iverksette prosjekter med krysningsavl, siden dette krever god kunnskap om de rasene man ønsker å benytte for å krysse inn friske gener.

I Norge har Norsk Kennel Klub (NKK) med tilsluttede raseklubber en sentral rolle. I tillegg drives det avl i regi av Norges hunders landsforbund og Hundekjørerforbundet. Det er allerede etablert krysningsprosjekter i regi av NKK og raseklubbene for flere norske raser.

Nå har den internasjonale kennelklubben (FCI) endret sitt regelverk, slik at nasjonale kennelklubber kan godkjenne krysningsprosjekter også for raser der rasens hjemland er et annet FCI medlemsland innenfor gitte kriterier. NKK har etablert et krysningsprosjekt for rasen Cavalier King Charles spaniel.

Mattilsynet og departementet har over noe tid arbeidet med en forskrift om hundeavl. Forskriftsutkastet omfatter krav både til helse og innavlsgrad. NKK har i påvente av ny forskrift, startet arbeidet med nye avlsprogrammer for den enkelte rase. Avlsprogrammene skal følge opp nye regelverkskrav som kommer.

Norges hunders landsforbund har avlskrav for sine registrerte oppdrettere som stiller krav til helse hos avlsdyr, og anbefaling for å begrense innavlsgrad.

Norges hunders landsforbund fører et uoffisielt register for trekkhunder som gjør det mulig for oppdrettere å vurdere hundenes slektskap.

Parallelt har det pågått et arbeid i EU, der det nå er vedtatt en ny forordning om avl av hund og katt samt sporbarhet for hund og katt. I regelverket er det krav til helse og slektskap for avlsdyr. Dette regelverket ligger innenfor EØS avtalens virkeområde og Mattilsynet arbeider med innlemmelse og gjennomføring av regelverket. Forordningen gir adgang for at nasjonalstatene kan ha strengere bestemmelser.

Med et felles regelverk innenfor hele EØS-området, en utfyllende norsk forskrift og hundeavlsorganisasjoner som legger til rette for en oppfølging av dette, har jeg tro på at vi vil kunne se resultater.

SPØRSMÅL NR. 2839

Innlevert 24. mai 2026 av stortingsrepresentant Une Bastholm
Besvart 1. juni 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hva gjør at regjeringen føler seg trygg på at forhøyede kvikksølvnivåer i Oslofjorden ikke skyldes prøvemudringen i Borg Havn, og hva gjøres nå for å avdekke kildene til miljøgifter i fjorden?

Begrunnelse:

Det er flere årsaker til den dårlige kondisjonen blant torsk i Oslofjorden. Forskere peker blant annet på mattilgang, endret habitat, store utslipp av næringssalter som nitrogen og i tillegg utslipp av miljøgifter i fjorden.

I NRK 24. april slo svenske forskere alarm om funn av ekstreme mengder kvikksølv, med verdier som er 1000 ganger så høye som det som regnes som akutt giftig. Dette er basert på prøver som er tatt nær grensa til Norge og samtidig som Borg Havn i Fredrikstad utførte prøvemudring i leden inn mot havna.

Basert på målinger utført av Miljødirektoratet avviser norske myndigheter at det er en sammenheng mellom mudring ved Borg Havn og mener at det er trygt å fortsette mudringsarbeidet, ifølge NRK-saken. De norske målingene er imidlertid blitt kritisert for å være få og ikke gå dypt nok.

Svar:

I 2022 oppdaget svenske forskere svært høye kvikksølvverdier i målere ved Tisler-revet og ved flere målepunkter langs svenskekysten. Tidsperioden for målingen samsvarer med tidspunktet for prøvemudringen ved Borg havn. Miljødirektoratet følger opp Kystverkets farledsprosjekt i Borg havn som forurensningsmyndighet, og følger med på nivåer av kvikksølv og andre miljøgifter i naturen gjennom miljøovervåking, blant annet for å kunne fange opp endringer i miljøet. Overvåking av tiltaket har ikke vist høye nivåer av kvikksølv. Miljødirektoratet kan derfor verken bekrefte eller avkrefte om kvikksølvverdiene har sammenheng med prøvemudring i Borg havn.

Kvikksølv er en av de farligste miljøgiftene vi kjenner til. Når målinger viser svært høye verdier av kvikksølv, er det noe vi tar på alvor. Som et første oppfølgingstiltak bestilte Miljødirektoratet en ny analyse av kvikksølvprøvene, som bekreftet de høye nivåene svenske forskere fant. Verken norske eller svenske miljødata har kunnet forklare årsaken til disse resultatene. Miljødirektoratet har derfor satt i gang et kildesporingsprosjekt i to deler der:

- Del 1 omfatter en kunnskapssamennstilling og modellering for å identifisere mulige kilder. I tillegg til planlegging av stasjoner og analyser for et feltkartleggingsprosjekt.
- Del 2 omfatter gjennomføring av feltkartleggingen med prøvetaking, analyse og rapportering av resultater.

Miljødirektoratet har nylig invitert leverandører til å gi tilbud på dette prosjektet, som skal lete bredt etter mulige kilder. Prosjektet er planlagt ferdigstilt våren 2027.

SPØRSMÅL NR. 2840

Innlevert 24. mai 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen
Besvart 1. juni 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre rettsvernet til personer med alvorlig kognitiv funksjonsnedsettelse og omfattende hjelpebehov, i saker hvor nærstående hindrer innsyn, kontakt eller oppfølging fra kommunen og hjelpeapparatet?

Begrunnelse:

Dagens vergemålssystem gir ikke tilstrekkelig beskyttelse mot maktmisbruk og kontroll fra nærstående og foresatte.

Denne uken skriver NRK om «Martin», en 28 år gammel mann med omfattende kognitive funksjonsned-

settelser og vergeordning. Han fungerer som et lite barn og er helt avhengig av andre for omsorg, trygghet og ivaretakelse. Saken reiser alvorlige spørsmål om rettssikkerheten til mennesker som ikke selv har reell mulighet til å ivareta egne interesser eller varsle om omsorgssvikt, sosial kontroll eller ulovlig frihetsbegrensning.

Det er bekymringsverdig at barn og voksne med alvorlige kognitive funksjonsnedsettelser kan bli utsatt for omsorgssvikt. I NRK saken beskrives det hvordan kommunen og hjelpeapparatet over tid ikke fikk gitt forsvarlig helsehjelp og tilsyn til Martin, da han ifølge NRKs omtale skal ha vært holdt isolert og skjermet fra kontakt med omverdenen i lengre tid av sin far.

Saken synliggjør et alvorlig dilemma når personer med omfattende hjelpebehov i praksis blir helt avhengige av nærstående som samtidig kan kontrollere kontakten med hjelpeapparatet. Dette aktualiserer spørsmålet om dagens system gir tilstrekkelig mulighet for tilsyn, kontroll og beskyttelse av mennesker som ikke selv kan uttrykke motstand eller be om hjelp.

Svar:

Det blir ikke riktig av meg å gå inn i den konkrete saken fra NRK det vises til i begrunnelsen for spørsmålet, men jeg oppfatter det slik at vergen bidro til å løse situasjonen slik at det ble gitt bistand fra politiet som igjen bidro til nødvendig helsehjelp.

På generelt grunnlag vil jeg peke på at i tilfeller der nærstående hindrer innsyn, kontakt eller oppfølging fra kommunen og hjelpeapparatet, kan det være behov for at det oppnevnes en nøytral verge. En slik oppnevning er et viktig virkemiddel for å sikre rettsvernet til personer med alvorlig kognitiv funksjonsnedsettelse og omfattende hjelpebehov. En nøytral verge kan ivareta personens interesser, og bidra til at nødvendige helse- og omsorgstjenester faktisk blir gjennomført. Det er statsforvalteren som har ansvaret for oppnevning av verge.

SPØRSMÅL NR. 2841

Innlevert 24. mai 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan
Besvart 2. juni 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kvifor har regjeringa framleis ikkje funne pengar til ei ordning for Varhaug-ofra, og meiner statsråden verkeleg at dette er ei god nok oppfølging av menneske som staten svikta for nærmare 50 år sidan?

Grunngjeving:

Varhaug-saka er ei av dei mest alvorlege systemsviktene i norsk helsevesen i moderne tid. Allereie på 1970-talet var det varslar, klager og etterforsking knytt til Sverre Varhaug, utan at systemet klarte å stoppa han. Likevel kunne overgrepa halda fram heilt fram mot slutten av 1990-talet.

Mange av ofra har no levd med konsekvensane av desse overgrepa og systemsvikten i opp mot 50 år. Det er nesten eit heilt liv med belastningar, uvisse og manglande oppreising frå staten.

Stortinget bad derfor regjeringa raskt setja i gang arbeidet med ei erstatningsordning for ofra. Likevel kjem regjeringa framleis ikkje med ei konkret løysing, men sender i praksis saka vidare med nye vurderingar, skisser og uavklarte spørsmål om finansiering. For mange av ofra framstår dette no som endå ein runde med venting frå eit system som allereie har svikta dei grovt.

Svar:

Stortinget anmodet regjeringen i fjor om å raskt sette i gang arbeidet med en erstatning til ofrene i Varhaug-saken, men det var flere forhold som ikke ble berørt i Stortingets anmodningsvedtak og det ble heller ikke bevilget midler til dette. Regjeringen har beskrevet en konkret, mulig løsning for kompensasjon til ofrene i Varhaug-saken i forslaget til revidert nasjonalbudsjett som ble lagt fram tidligere i mai. Dette har vi gjort med utgangspunkt i Stortingets anmodningsvedtak og tilhørende grunnlagsdokumenter.

Hvorvidt det er behov for nye vurderinger, avhenger av om Stortinget ønsker noe annet enn det regjeringen har beskrevet som en mulig løsning. Det er nå opp til Stortinget å vedta en ev. ordning og bevilgning til denne i forbindelse med budsjettbehandlingen.

SPØRSMÅL NR. 2842

Innlevert 24. mai 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati
Besvart 1. juni 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva har regjeringen foretatt seg i denne saken de siste to årene, hvorfor bruker regjeringen så mye lenger tid enn andre nordiske land, er statsråden bekymret for om personer med tilknytning til fremmede makters etterretning har eller har hatt tilgang til eiendommer i nærheten av forsvarssensitive norske lokasjoner, og vil statsråden ta initiativ til en fortgang i arbeidet med innstramminger i regelverket, herunder forhåndskontroll og/eller mulighet for å stanse oppkjøp som kan true nasjonal sikkerhet?

Begrunnelse:

TV 2 sine avsløringer i april 2024 viste at russiske borgere, med bånd til det russiske maktregimet, eide eiendom på strategisk viktige steder i nord. Finland innførte i 2020 et krav om at personer og selskaper fra land utenfor EU og EØS måtte søke om tillatelse fra forsvarsdepartementet for å få kjøpe eiendom. En rekke russiske borgere fikk avslag av hensyn til Finlands sikkerhet.

I forbindelse med TV2s avsløringer sa tidligere justisminister Mehl at regjeringen vil se på det finske systemet, som kan innebære forhåndsgodkjenning av visse eiendommer eller for personer med visse nasjonaliteter. Ifølge TV2 sier justis- og beredskapsdepartementet at regjeringen fremdeles vurderer hvordan en ny ordning skal se ut.

Det har i mellomtid vært flere bekymringsfulle saker hvor personer med mulig tilknytning til fremmede makter og eiendommer i nærheten av forsvarssensitive lokasjoner i Norge.

Svar:

Det er viktig å sikre gode verktøy for å ivareta vår nasjonale sikkerhet i den urolige sikkerhetspolitiske situasjonen vi befinner oss i. Disse verktøyene må treffe en riktig balanse mellom nødvendig sikkerhetskontroll og rettssikkerhet i et åpent, demokratisk samfunn.

Jeg viser til mitt svar i stortingets spørsmål nr. 2426. Sikkerhetsloven § 7-6 ble endret for å sikre og øke kontrollen med verdier av betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser. Endringen trådte i kraft i 1. juli 2023. I bestemmelsen defineres eiendommer av sikkerhetsmessig betydning som eiendommer som ut fra sin beliggenhet kan legge til rette for sikkerhetstruende virksomhet mot et skjermingsverdig objekt eller infrastruktur. Virksomheter som omfattes av sikkerhetsloven skal gjennomføre risikovurderinger av sine skjermingsverdige objekter og infrastruktur, og varsle sikkerhetsmyndigheten eller tilsynsmyndigheten dersom egne sikkerhetstiltak ikke er tilstrekkelig for å redusere den identifiserte risikoen. Samtidig med tilføyelsen av sikkerhetsloven § 7-6 ble lovens virkeområde utvidet, slik at virksomheter som direkte understøtter våre nasjonale sikkerhetsinteresser kan omfattes av sikkerhetslovens krav. Departementet jobber med ytterligere virkemidler som skal beskytte eiendommer som er av betydning for våre nasjonale sikkerhetsinteresser på kort sikt.

Kartverket leverte en konseptvalgsutredning (KVU) til Kommunal- og distriktsdepartementet om registrering av eierskap til fast eiendom den 19. juni 2025. Formålet med utredningen var å se på alternative konsepter som kunne håndtere samfunnets behov for tilgang til riktige og oppdaterte opplysninger blant annet av hensyn til både kriminalitetsbekjempelse og nasjonal sikkerhet. I utredningen ble det foreslått ulike konsepter, der alle muliggjør innføring av «ervervskontroll». Regjeringen har igangsatt forprosjekt og vil i den forbindelse vurdere nærmere hvordan en ervervskontrollordning kan utformes for å bli et mest mulig effektivt verktøy.

SPØRSMÅL NR. 2843

Innlevert 24. mai 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati
Besvart 2. juni 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kan forsvarsministeren utelukke at norske penger, direkte eller indirekte, har bidratt til å finansiere virksomhet der midler er tappet gjennom korrupsjon, og hvilke konkrete kontrolltiltak har regjeringen innført for å sikre at norsk Ukraina-støtte ikke er innblandet i korrupsjon eller prosjekter preget av kameraderi eller habilitetsproblemer på ukrainsk eller norsk side?

Begrunnelse:

Nansen-programmet for Ukraina er ekstremt viktig for Norges sikkerhet. Samtidig har det blitt avdekket flere korrupsjonsskandaler i Ukraina, særlig skandaler rettet mot president Zelenskyjs innerste krets, herunder hans tidligere stabssjef Andrij Jermak. Korrupsjonsskandalen gjelder anklager om hvitvasking av i underkant av 100 millioner kroner gjennom et eksklusivt boligprosjekt nær hovedstaden Kyiv.

Sammen med den store korrupsjonsskandalen i det statlige ukrainske atomenergibyrået Energoatom, der både regjeringsmedlemmer og forretningsfolk er anklaget for innblandet i hvitvasking for om lag 930 millioner kroner, så er det dessverre lite tvil om at Ukraina fortsatt har et stort korrupsjonsproblem.

Norge har gitt, og har forpliktet seg til å gi, betydelig støtte til Ukraina. Samtidig ser vi også her hjemme flere saker som reiser spørsmål om habilitet, kameraderi og manglende kontroll i forsvarsanskaffelser og i forsvarssektorens økosystem.

Svar:

Jeg vil først presisere at jeg kun kan svare for Forsvarsdepartementets del av Nansen-programmet og den militære støtten til Ukraina, og ikke for «norske penger» eller «norsk Ukraina-støtte» generelt.

Støtten på Stortinget og i store deler av folket for å hjelpe Ukraina er uunnværlig og må ikke tas for gitt. Korrupsjonsanklager kan bidra til å svekke den brede tilliten, og robuste kontrollsystemer som bidrar til forebygging og avdekking av korrupsjon og økonomiske misligheter prioriteres høyt. Selv om Forsvarsdepartementet har nulltoleranse ovenfor korrupsjon vil det fremdeles være risiko for korrupsjon og økonomiske misligheter.

I forbindelse med behandlingen av Innst. 218 S (2022–2023) til Prop. 44 S (2022–2023) om Nansen-programmet i 2023, vektla Stortinget at den norske og internasjonale innsatsen i Ukraina ikke kan unngå risiko for korrupsjon.

Forsvarsdepartementet er bevisst risikoen og revurderer jevnlig de etablerte kontrollsystemer som både skal legge til rette for forsvarlig forvaltning samt at støtten kommer hurtig fram. Et grunnleggende premiss er at Forsvarsdepartementet ikke overfører Nansen-midler direkte til ukrainske myndigheter, men gir støtte gjennom donasjoner av militært materiell og tilskudd til allierte og internasjonale organisasjoner som NATO. Videre benyttes Forsvarsmateriell til sluttbruker- og etterfølgende kontroll for norske donasjoner og anskaffelser til Ukraina.

I tillegg til dette er det iverksatt flere tiltak i departementet og sektoren for å redusere risikoen i forvaltningen av den militære støtten til Ukraina. Forsvarsdepartementet har, gjennom Centre for Integrity in the Defence Sector, bistått ukrainske forsvarsmyndigheter med å redusere korrupsjonsrisiko gjennom reformer i sektoren siden 2015. Videre har Norge i 2023 inngått en bilateral avtale der Forsvarsmateriell skal støtte utviklingen av anskaffelsesorganisasjonen i Ukraina (Defence Procurement Agency). I tillegg blir behovet fra ukrainske myndigheter kvalitetssikret og administrert på flere nivåer av Ukraina, allierte og Forsvaret. Forsvarsdepartementet har styrket sin kompetanse og kapasitet på kontroll og risikostyring. Det er utarbeidet retningslinjer for den militære støtten til Ukraina som inkluderer antikorrupsjonstiltak, og departementet har også etablert en antikorrupsjonspolicy.

SPØRSMÅL NR. 2844

Innlevert 25. mai 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen
Besvart 2. juni 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvordan vurderer utenriksministeren samlet sett utviklingen i både EØS-etterslepet og gjennomføringsetterslepet i Norge, og hvilke konkrete tiltak har regjeringen iverksatt for å redusere etterslepet og sikre raskere innlemmelse av EU-regelverk i EØS-avtalen, samt rettidig gjennomføring i norsk rett?

Begrunnelse:

Jeg er kjent med at utenriksministeren har vært opptatt av å redusere etterslepet i EØS-arbeidet, og har understreket at regjeringen arbeider aktivt for en mer effektiv innlemmelse av regelverk. Samtidig er det fortsatt noe uklart hvilke konkrete tiltak som iverksettes for å få ned etterslepet, særlig når det gjelder tempo og prioriteringer i arbeidet med å innlemme nye rettsakter i EØS-avtalen.

EØS-avtalen er avhengig av at relevante EU-rettsakter raskt innlemmes i avtalen og deretter gjennomføres i nasjonal rett. Samtidig viser den pågående diskusjonen om «EØS-etterslepet» at det fortsatt er et betydelig antall rettsakter som ikke er innlemmet, særlig innen komplekse områder som finans, digitalisering, energi og miljø.

ESAs ferske resultattavle for 2026 viser samtidig at Norge har redusert det formelle gjennomføringsetterslepet og ligger blant de beste i EØS-området målt i andelen utestående direktiver. Likevel har Norge den lengste gjennomsnittlige forsinkelsen i gjennomføringen av de direktivene som faktisk er forsinket, med nær 35 måneder i snitt, og enkelte direktiver har vært forsinket i flere år.

Dette reiser spørsmål både om tempoet i innlemmelsen av nye rettsakter i EØS-avtalen og oppfølgingen i norsk rett, særlig på områder med stor betydning for næringsliv, klima og velferd.

Svar:

Regjeringen har de siste årene hatt særlig oppmerksomhet på å redusere EØS-etterslepet. Arbeidet er en prioritering for regjeringen. En rekke tiltak er satt inn for å redusere etterslepet og prioritere rask innlemmelse av nye rettsakter.

Selv om antallet rettsakter som blir innlemmet har økt, har antallet nye rettsakter som er EØS-relevante også økt, noen ganger mer enn økningen i innlemmede rettsakter. Resultatet er et relativt stabilt, men høyt nivå på etterslepet. De siste ti årene har etterslepet variert fra ca. 450 rettsakter på det laveste til ca. 650 rettsakter på det høyeste. Pr. 28. mai 2026 er etterslepet på 593 rettsakter.

Regjeringen vil fremover ta initiativ til ytterligere grep for å løse utfordringene i EØS-

arbeidet. Vi vil vurdere strukturelle endringer i måten vi jobber på som fører til at hovedtyngden av arbeidet legges til en tidlig fase av regelverksutviklingen, se på organiseringen, styringen og samordningen av EØS-arbeidet, nye mekanismer for fristoverholdelse og fremdrift, forenklinger og effektivisering av prosedyrene for innlemmelse av regelverk i EØS-avtalen.

Utenriksdepartementet etablerte i januar 2026 en tverrdepartemental prosjektgruppe som skal vurdere og anbefale hvordan EØS-arbeidet kan effektiviseres. Prosjektet gjennomgår særlig systemet for innlemmelse av rettsakter i EØS-avtalen med sikte på raskere innlemmelse. Prosjektet vil komme med sine anbefalinger i juni d.å. Jeg mener EØS-arbeidet må innrettes på en måte som reflekterer EU slik det er i dag, med endrede rammevilkår. Det vil sette oss i stand til å ivareta norske interesser mer målrettet og effektivt, og dermed også styrke vår evne til å innlemme EØS-regelverk rettidig og redusere etterslepet.

SPØRSMÅL NR. 2845

Innlevert 25. mai 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen
Besvart 2. juni 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden bidra til å legge til rette for økt utvinning og gjenvinning av kritiske og strategiske råmaterialer fra industrielle sidestrømmer i Norge, herunder vurdere behovet for støtte til videreutvikling av eksisterende databaser og etablering av industrielle løsninger for gjenvinning?

Begrunnelse:

Norsk prosessindustri sitter på store mengder materialsidestrømmer som inneholder kritiske og strategiske råmaterialer, med et anslått potensial på om lag 15 millioner tonn årlig. Eyde-klyngen har utviklet en unik database for kartlegging av disse ressursene og arbeider med å etablere et industrialiseringssenter for gjenvinning av slike materialer, noe som også er etterspurt i Europa i lys av økt behov for sikker tilgang til råvarer.

Samtidig er det per i dag ikke satt av midler i statsbudsjettet for 2026 til videreutvikling av dette arbeidet, til tross for at det kan bidra til både grønn omstilling, økt verdiskaping og styrket forsyningssikkerhet.

Svar:

Ombruk og materialgjenvinning av kritiske råmaterialer er viktig for klima, natur og miljø, og kan bidra til å fremme økt konkurransekraft og forsyningssikkerhet og tilgang til slike råvarer for norsk og europeisk industri.

I Industrimeldingen som regjeringen la frem for Stortinget i mars 2025, legger vi vekt på at det er de generelle rammevilkårene som har størst betydning for industrien i bredt. At industrien har god markedsadgang, tilgang på kompetent arbeidskraft og ren og rimelig energi, at den kan nyttiggjøre seg av ny teknologi, samt at rammevilkårene er stabile og legger til rette for investeringer og videre vekst, er avgjørende. Lønnsomhet må ligge til grunn, også når bedrifter skal ta i bruk sirkulære løsninger, som å utnytte industrielle sidestrømmer.

Hvis etterspørselen etter enkelte kritiske råmaterialer øker og prisene dermed går opp, vil også interessen for å finne nye kilder til råmaterialene kunne øke, eksempelvis i industrielle sidestrømmer. Det kan også være kunder som er villige til å betale mer for materialer med lavt karbonfotavtrykk. Hydro har eksempelvis lansert CIRCAL som deres serie av resirkulert aluminium i høy kvalitet, bestående av minimum 75 prosent brukt aluminium. 7 Steel (tidl. Celsa Armeringsstål) i Mo i Rana har basert sin produksjon på sirkularitet, og resirkulerer stål tilsvarende to Eiffeltårn hver uke. På 1990-tallet produserte Yaras fabrikk i Glomfjord sjeldne jordarter som et biprodukt til fosfor. Denne aktiviteten har vært lønnsom og kan ifølge Yara bli det igjen dersom etterspørselen og prisene øker tilstrekkelig og det er god tilgang på råvarer.

Ett av tiltakene i Industrimeldingen var å gjennomføre en helhetlig kartlegging av norsk industris posisjon i norske og alliertes kritiske og strategiske verdikjeder. Prosess21 og Forskningsrådet fikk dette oppdraget i fjor høst. Rapporten, som også vil ta for seg industrielle sidestrømmer som ressursgrunnlag, er ventet snarlig. Når vi mottar rapporten, vil vi kunne vurdere behov for tiltak.

I 2020 fikk Eyde-klyngen i oppdrag fra regjeringen å kartlegge materialsidestrømmer fra norsk prosessindustri. Som en del av dette arbeidet er det etablert en database som så langt omfatter materialsidestrømmer fra 51 bedrifter i prosess- og mineralindustrien. Eyde-klyngen mottok også statlig tilskudd for å videreutvikle denne databasen i 2021, 2022 og 2025.

Databasen viser at det årlig oppstår rundt 10 millioner tonn materialer fordelt på rundt 250 sidestrømmer i Norge, som inneholder varierende og ofte mindre mengder kritiske råmaterialer. Om lag 9 millioner tonn av dette blir i dag deponert internt på bedriftenes områder, mens resten enten blir solgt, gjenvunnet eller deponert eksternt.

I tråd med mineralstrategien har regjeringen allerede startet arbeidet med å utvikle sirkulære verdikjeder og styrket kartlegging i mineralnæringen. I mineralstrategien er ett av tiltakene å kartlegge og karakterisere norske avgangsdeponier for å legge til rette for mulig fremtidig utnyttelse. NGU fikk i 2025 i oppdrag å kartlegge og karakterisere norske avgangsdeponier for å legge til rette for fremtidig utnyttelse. Langsiktig og bærekraftig forvaltning av ressurser er et grunnprinsipp i regjeringens nærings- og miljøpolitikk. En mer sirkulær økonomi skal blant annet legge til rette for at verdier i materialer, produkter og ressurser beholdes i omløp i økonomien så lenge som praktisk og økonomisk mulig.

Klima- og miljødepartementet har gitt Miljødirektoratet i oppdrag å utarbeide et helhetlig nasjonalt program for økt ombruk og materialgjenvinning av kritiske råmaterialer, herunder sjeldne jordartsmetaller. Miljødirektoratet skal se hen til relevant EU/EØS-regelverk og det nordiske kunnskapsgrunnlaget om kritiske råmaterialer. Europakommisjonen la i juni 2025 frem et forslag til en liste der det spesifiseres hvilke produkter, komponenter og avfallsstrømmer som anses å ha relevant gjenvinningspo-

tensial. Formålet med listen er å støtte medlemslandene i utviklingen av de nasjonale programmene for sirkularitet. Programmene skal inneholde mulige tiltak for økt avfallsforebygging, ombruk, innsamling og materialgjenvinning av kritiske råmaterialer. Miljødirektoratet ser hen til denne listen når de utarbeider et nasjonalt program for økt ombruk og materialgjenvinning av kritiske råmaterialer.

EUs forordning om kritiske råmaterialer (Critical Raw Materials Act, CRMA) inneholder forslag til tiltak for innsamling og materialgjenvinning av strategiske råmaterialer fra avfall på nasjonalt nivå, for å oppnå økt sirkularitet. Landene skal utarbeide nasjonale programmer for sirkularitet av kritiske råmaterialer. Sentralt står også raskere myndighetsprosesser for utvinnings-, prosesserings- og materialgjenvinningsprosjekter for kritiske råmaterialer. Dette er noe vi også vil arbeide videre med når vi nå arbeider med å innlemme forordningen i EØS-avtalen og deretter gjennomføre i norsk rett.

SPØRSMÅL NR. 2846

Innlevert 21. mai 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad
Besvart 1. juni 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for status i planarbeidet for strekningen E-18 Retvet-Vinterbro, og hva som må til for at den skal kunne realiseres i tråd med gjeldende nasjonale transportplan, NTP?

Begrunnelse:

Reguleringsplanen for E18 Retvet–Vinterbro ble vedtatt av kommunestyrene i Ås og Ski 12. oktober 2016. Samferdselsministeren sa i august -23 at han ikke ville ta initiativ til å gjenoppta arbeidet med strekningen Retvet–Vinterbro da innkreving av bompenger som delfinansiering må ha lokalpolitisk forankring, og det forelå ikke enighet i Ås og Nordre Follo om dette. Delfinansiering gjennom bompenger må avklares lokalt før videre planlegging og prioritering av prosjektet kan skje. I mai 2025 gjenopptok Statens vegvesen arbeidet med planlegging og grunnerverv for E18 Retvet–Vinterbro for å forhindre at reguleringsplanen utløper.

Svar:

Prosjektet E18 Retvet–Vinterbro ligger i Statens vegvesens prosjektportefølje i Nasjonal transportplan 2025–2036. Samferdselsdepartementet har gitt Statens vegvesen i oppdrag å gjennomføre nødvendig grunnerverv i henhold til gjeldende reguleringsplan, slik at det kan gjennomføres innen utgangen av oktober 2026, når fristen for ekspropriasjon med hjemmel i gjeldende reguleringsplan går ut.

Det foreligger ikke lokalpolitisk enighet om delfinansiering av prosjektet i form av bompenger. Statens vegvesen vurderer at det på nåværende tidspunkt ikke er grunnlag for å starte arbeidet med det faglige grunnlaget for et eventuelt bompengeopplegg eller å innhente endelige lokalpolitiske bompengevedtak. Det faglige grunnlaget for et bompengeopplegg og de lokalpolitiske bompengevedtakene er ferskvare og må bygge på oppdaterte kostnader og markedserfaringer. Statens vegvesen vurderer derfor at det ikke er hensiktsmessig å utarbeide dette før om lag ett til to år før prosjektet forventes fremmet for investeringsbeslutning.

SPØRSMÅL NR. 2847

Innlevert 21. mai 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken
Besvart 1. juni 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Viser til Dokument nr. 15:2715 (2025-2026) hvor det kommer frem at Eksportfinansiering Norge (Eksfin) har bidratt med 2,2 mrd til finansieringen av Nscales datasenter utenfor Narvik.

Kan statsråden redegjøre for om Eksfin har bidratt med tilsvarende finansiering til andre datasentre i Norge, i tilfelle hvor mye og til hvem?

Begrunnelse:

Ber om å få detaljert liste.

Svar:

I tillegg til Nscale har Eksfin vært involvert i finansieringen knyttet til ett annet datasenter i Norge. Det gjelder Lefdal Mine Datacenter, som er etablert i en nedlagt gruve mellom Måløy og Nordfjordeid i Vestland fylke. Eksfin har stilt garantier på 67,5 mill. euro (ca. 727 mill. kroner) til dette prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 2848

Innlevert 19. mai 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve
Besvart 5. juni 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Med bakgrunn i at finansministeren hevdar at folk har fått bedre råd, så kan ministeren leggje fram kva kostnadsauke vanlige folk har fått på AP si vakt, med over 14 renteaukar som rammar både vanlige folk og næringslivet, og kan ministeren leggje fram reknestykket på "bedre råd" er, når alle vanlige utgifter for ei familie med eit snitt boliglån, renteaukane sidane 2020, og med snitt antall bilar og andre vanlige utgifter for vanlige familiar i heile landet, og ikkje berre for dei som går i "tøfle" på jobb i byane?

Grunngjeving:

Finansministeren hevdet både i siste spørjetimen og i ulike medier, at folk her i landet har fått bedre råd, at lønningene har steget meir enn prisveksten og såleis konkluderer ministeren slik.

At prisane for spesielt mat og svært mange andre områder som vanlige folk er heilt avhengige av har gått til himmels, ser ikkje ut til å bekymre finansministeren det spøtt. Heller ikkje at det har vore 14 renteauker på Ap si vakt, noko som rammar dei aller fleste her i landet brutalt for sine boliglån og andre lån som til bil osv.

Statssekretær Ellen Reitan i Finansdepartementet uttalte i media at den vanvittige opptrappingsplanen for auka CO_2-avgift for drivstoff, kun ville førte til ca. 200 kr i auka utgifter pr mnd. fram mot 2035.

Kva urealistisk grunnlag som her blir lagt til grunn veit ikkje eg, men dei aller, aller fleste her i landet som er heilt avhengige av bilen, bruker bilen betydelig meir, og det går rett og slett ikkje ann å bruke eit grunnlag for nokre som har bil i ei garasje i Oslo og tar ut og "lufter" bilen i ny og ne, vanlige forlk landet rundt er avhengige av bilen kvar ein einaste dag, og køyrer både 20-30-40 000km i året.

Ved eit heilt normalt bilbruk i til dømes mitt område i Møre og Romsdal, køyrer svært mange 15-25 000 km i året, mange betydeleg meir.

Ved eit grunnlag på 20 000 km i året, blir dette raskt ca. 1 200 liter drivstoff, og aukar drivstoffprisen til over 30 kr literen, betyr ein kostnadsauke på ca. 10 kr literen som betyr ein kostnadsauke i dette tilfellet på over 12 000 kr.

Svært mange køyrer mykje meir pr. år.

Kva som rir denne regjeringa og dette landet, når ein til stadig ønsker å gjere det vanskeligast mulig for folk flest og næringslivet med vanvittige klima og miljøtiltak, som overhode ikkje tar inn over seg at dette landet her

langt mot nord har meir enn nok av ulemper i forhold til dei andre landa i både Europa og ellers som vi skal konkurrere med i ulike marknadar.

I følge SSB har renteauken for eit normalt boliglån på 3-4 mill. kroner ført til mange tusen kroner i auka utgifter pr mnd. Dette har ført til at mange husholdninger opplever betydeleg redusert kjøpekraft og disponibel inntekt samla sett sidane 2020 og fram til i dag.

Korleis dette står i stil med påstanden om "bedre råd" forstår svært få noko særlig av.

Svar:

De første årene etter pandemien var en krevende periode for folks økonomi, med høy prisvekst og økte renter. De siste to årene har utviklingen imidlertid snudd, og folk har hatt god reallønnsvekst. Det ventes reallønnsvekst også i år. Også disponibel realinntekt, som er et inntektsmål som bl.a. tar hensyn til renteutgifter, viser en positiv utvikling.

Reallønnsveksten beregnes som gjennomsnittlig lønnsvekst fratrukket prisveksten. Prisveksten måles med konsumprisindeksen, som beskriver utviklingen i prisene på varene og tjenestene en gjennomsnittlig norsk husholdning forbruker, som blant annet mat, strøm og drivstoff. I 2024 var reallønnsveksten 2,4 pst., og i fjor var reallønnsveksten 1,8 pst. Når folk får reallønnsvekst, betyr det at hver arbeidstime legger grunnlag for å kjøpe flere varer og tjenester enn tidligere.

Disponibel realinntekt er et bredere mål på husholdningenes realinntekter, som inkluderer andre inntektskilder som for eksempel pensjoner, stønader og kapitalinntekter, og i tillegg trekker fra utgifter som blant annet skatt og renteutgifter. De siste to årene har høy reallønnsvekst og noe lavere renter gjennom fjoråret bidratt til at disponibel realinntekt har steget. Veksten i disponibel realinntekt per innbygger var 1,8 pst. i 2024 og 2,5 pst. i 2025.

SSB publiserte nylig en analyse av utviklingen i husholdningenes levekostnader og kjøpekraft i perioden fra 2021. Denne viser at de fleste husholdninger har hatt en moderat realinntektsvekst i perioden. I tillegg tyder ikke funnene på at levekostnadene har økt mer for husholdninger med lav inntekt enn husholdninger med høy inntekt.

Reallønnsvekst og økning i disponibel realinntekt viser at folk får bedre råd. Regjeringen har de siste årene gjennomført flere målrettede tiltak for å trygge folks økonomi. Selv om utviklingen går i riktig retning, betyr ikke det at alle opplever å ha god råd. Det aller viktigste for folks lommebok er å ha en jobb å gå til. Vi har lav arbeidsledighet og høy sysselsetting i norsk økonomi. Regjeringen fører en politikk som gjør at den gode utviklingen kan fortsette.

SPØRSMÅL NR. 2849

Innlevert 26. mai 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen

Besvart 29. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å vurdere om de som har VTA-plass kan levere sykemelding digitalt fremfor i papir format?

Begrunnelse:

Ansatte som har fått tildelt VTA-plass er tydeligvis ikke registrert i Aa-registeret. Slik spørsmålsstiller har forstått må de dermed levere sykemelding på papir. Dette mener de er merkelig i 2026 og fremstår for spørsmålsstiller som stigmatiserende.

Svar:

Varig tilrettelagt arbeid er et arbeidsmarkedstiltak rettet mot personer som mottar uføretrygd og som har behov for tett oppfølging og spesiell tilrettelegging. Tiltaket er uten tidsbegrensning og deltakerne er fast ansatt i virksomhetene. Formålet med tiltaket er gi tiltaksdeltakeren arbeid som bidrar til å utvikle ressurser hos tiltaksdeltakeren gjennom kvalifisering og tilrettelagte arbeidsoppgaver (tiltaksforskriften § 14-1). Forskrift om arbeidsmarkedstiltak stiller ikke krav om at deltakerne skal motta lønn, men det har utviklet seg en praksis der mange av deltakerne mottar en liten lønn. Mange av arbeidsgiverne er dekket av tariffavtale om lønn til VTA-deltakerne.

Det er få VTA-deltakere som har krav på sykepenger, da dette forutsetter en lønnsinntekt som minst tilsvarer 0,5G. Men VTA-deltakere må likevel dokumentere fravær overfor arbeidsgiver, bl.a. i form av sykemelding.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har over noe tid vært i dialog med Arbeids- og velferdsdirektoratet om muligheten for å gi elektronisk sykemelding til personer i VTA.

En forutsetning for å bruke digital sykemelding er at man er registrert som arbeidstaker i Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret (Aa-registeret). Aa-registeret forvaltes av Arbeids- og velferdsetaten, men brukes også av andre statlige myndigheter. Per i dag blir VTA-deltakere normalt ikke registrert i Aa-registeret.

Jeg er generelt opptatt av at deltakerne i VTA skal ha gode arbeidsforhold og ønsker å videreføre dialogen med Arbeids- og velferdsdirektoratet om bl.a. elektronisk sykemelding. Fordi det også pågår annet regelverksarbeid knyttet til VTA, har det foreløpig ikke vært rom for å prioritere arbeidet med adgang til elektronisk sykmelding.

SPØRSMÅL NR. 2850

Innlevert 26. mai 2026 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius
Besvart 1. juni 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Mener statsråden at dagens regelverk etter tivoliloven er forholdsmessig for ideelle organisasjoner som bruker enkle fornøyelsesinnretninger som hoppeslott noen få ganger i året under tilsyn, og vil regjeringen vurdere endringer som kan gi et enklere og rimeligere regelverk for slike aktører uten at barns sikkerhet svekkes?

Begrunnelse:

Ideelle og frivillige organisasjoner over hele landet legger ned betydelig innsats for å gi barn og unge trygge, inkluderende og aktive fritidstilbud. Mange av disse aktivitetene skjer lokalt, med begrensede midler, og er helt avhengige av frivillig arbeid.

Flere organisasjoner opplever i dag at regelverket etter tivoliloven og tilhørende forskrifter gjør det svært kostbart og administrativt krevende å bruke enkle fornøyelsesinnretninger som hoppeslott – selv når disse kun benyttes noen få ganger i året, settes opp og tas ned for hvert arrangement, og alltid brukes under tilsyn. Et hoppeslott med et fotavtrykk på over 10 m² omfattes av krav om driftstillatelse fra Statens jernbanetilsyn, på lik linje med permanente fornøyelsesparker og større kommersielle aktører.

For en liten, ideell organisasjon innebærer dette blant annet søknadsgebyr, årlig avgift, krav om omfattende sikkerhetsstyringssystem, risikovurderinger, beredskapsplaner og særskilt ansvarsforsikring. Samlet kan kostnadene beløpe seg til rundt 20 000 kroner i søknadsåret og deretter over 10 000 kroner årlig – selv om hoppeslottet bare brukes 5–8 ganger i året. Dette kommer i tillegg til at organisasjonene ofte allerede har kollektive forsikringsordninger for deltakere på sine arrangementer.

Resultatet er at mange frivillige aktører i praksis må velge mellom å bryte loven, avstå fra populære og helsefremmende aktiviteter for barn, eller bruke en uforholdsmessig stor andel av sine midler på gebyrer og administrasjon. Dette er virkelig et tullete problem.

Svar:

Jeg er opptatt av at tivoliregelverket skal ivareta sikkerheten til konstruksjon og drift av ulike fornøyelsesinnretninger. Det er mange barn og voksne som bruker innretningene og denne bruken er sesongbetont og intensiv, noe som kan øke risikoen for uønskede hendelser.

Statens jernbanetilsyn har som oppgave å føre tilsyn med at regelverket overholdes. Regelverket stiller minstekrav til konstruksjon og drift av fornøyelsesinnretninger, og det er funksjonelt utformet. Dokumentasjonen som virksomheten må ha for å kunne få driftstillatelse, skal være tilpasset virksomhetens art og omfang. Omfanget av dokumentasjonen er mindre for små virksomheter med driftstillatelse for enkle innretninger, og anses å være forholdsmessig. Jeg vil samtidig påpeke at de minste oppblåsbare innretninger med grunnflate under 10 kvm som hovedregel ikke omfattes av tivoliregelverket og trenger derfor ikke driftstillatelse.

Det er gebyrforskriften for fornøyelsesinnretninger som krever at virksomheter med driftstillatelse betaler et årlig gebyr. Jeg er opptatt av at gebyrene ikke skal

være unødvendig belastende for virksomhetene, men det må samtidig bidra til å sikre at Statens jernbanetilsyn gjennom sitt arbeid kan opprettholde et nødvendig sikkerhetsnivå. Mindre oppblåsbare innretninger ligger alltid i den minste gebyrklassen med lavest gebyrsats. I 2026 er årsgebyret for innretninger i denne klassen kr. 4 070,- og ansees ikke urimelig da det skal dekke alt av kostnader knyttet til saksbehandling i forbindelse med tilsyn med fornøyelsesinnretninger.

Svanemerket trykksak, 2041 0654